

ЗМІСТ

Початкові молитви	2
Вхідні молитви.....	4
Вечірня.....	7
Повечір'я.....	26
Всенічна, або паніхида.....	38
Полуношниця.....	54
Вранішня	64
Порядок нічного чування, або агріпнії, на дванадесяті свята	82
Перша година.....	91
Третя година.....	97
Шоста година	103
Дев'ята година	109
Єктенії.....	115
Початок Служби Божої, або єнарксис	124
Літургія оголошених	133
Літургія вірних.....	138
Анафора свт. Василя Великого	151
Анафора свт. Іоана Золотустого.....	159
Анафора св. Апостола Якова, брата Господнього.....	164
Анафора св. Апостола Петра.....	171
Анафора св. Апостола Марка.....	175
Анафора щмч. Климента Римського.....	183
Причащення	191
Служба Божа Ранішосвячених Дарів.....	211
Єнарксис хрещальної Служби Божої.....	232
Єнарксис вінчальної Служби Божої	242
Чин постлітургійної агапи, або вєчєрі любові	253
Молитви на благословіння та освячення.....	257
Тропарі, кондаки, прокимни Тріоді	264
Недільні восьми голосів	311
Дванадесяті та великі свята	324
На дні тижня.....	354
Загальні	360

ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ

**На богослужіннях добового кола читаються читцем
або діалогічно за зразком:**

П: Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі.

Н: Царю Небесний, Утішителю, Душе істини,
що всюди єси і все наповняєш,
Скарбе добра і життя Подателю,
прийди і вселися в нас,
і очисти нас від усякої скверни,
і спаси, Милосердний, душі наші.

(Від Великодня до Вознесіння замість цієї стихир тропар

**Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав
і тим, що в гробах, життя дарував, *тричі*.**

Від Вознесіння до П'ятидесятниці опускається)

П: Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний,
помилуй нас.

Н: Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний,
помилуй нас.

П: Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний,
помилуй нас.

Н: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові

П: і нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Пресвятая Троице, помилуй нас;

Господи, очисти гріхи наші;

Владико, прости беззаконня наші;

Святий, зглянься і зціли немочі наші імени Твого ради.

Господи, помилуй (*тричі*).

П: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові

Н: і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Отче наш, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє; нехай
прийде Царство Твоє; нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на
землі. Хліб наш насущний дай нам сьогодні; і прости нам провини
наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим; і не введи нас у спо-
кусу, але визволи нас від лукавого.

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

Позначки:

П: Предстоятель (єпископ або пресвітер)

Д: Диякон (або співслужитель, що виконує дияконські функції)

Ч: Читець

Н: Народ

Зірочка перед позначкою вказує на те, що при келійному читанні молитов добового кола ця репліка опускається.

перехід до частини служби, відміченої далі лінією на полях

посилання на іншу службу далі в збірці

посилання на іншу службу раніше в збірці

ВХІДНІ МОЛИТВІ

Пресвітер, диякон і церковнослужителі облачаються перед богослужінням у ризниці (*приміщення біля задньої частини храму, не плутати з дияконником у вівтарі*). Після початкових молитов причетники, від молодших до старших, підходить до священика з стихарем у правій руці і, вклонившись перед ним, каже:

Благослови, владико, стихар.

Пресвітер благословляє, промовляючи:

Благословенний Бог наш завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Останнім підходить диякон, тримаючи у правиці разом з стихарем орар і кажучи: Благослови, владико, стихар з орарем. Пресвітер благословляє тими ж словами. Потім поклавши підризник і єпитрахиль на ліву руку, тричі хреститься і кланяється на схід, тоді благословляє знаком хреста підризник, проказуючи: ті ж слова.

Д: Радіє душа моя в Господеві, бо нарядив мене в ризу спасіння і в одержу радощів одяг мене; мов на жениха, поклав на мене вінець і, як невісту, прибрав мене красою (*Іс. 61:10*)

І всі одночасно облачаються. На звичайній вечірній поза чуванням і в седмічні несвяткові дні, коли служать у підризниках, ця частина опускається, а благословляються лише дияконський орар і єпитрахиль.

Далі **пресвітер** виголошує:

Благословен Бог наш, що проливає благодать Свою на служителів Своїх, мов миро на голову, що на бороду спливає, на бороду Ааронову, що спливає до краю одержі його (*Пс. 132:2*).

І покладає на себе єпитрахиль, а диякон орар.

Тоді бере пояс і, підперезуючись, проказує:

Благословен Бог, що підперезує мене силою, стелить непорочною путь мою, зміцнює ноги мої, як улані, і на високосях ставить мене (*Пс 17:33–34*).

Д: Правиця Твоя, Господи, вславилась силою; права рука Твоя, Господи, перемогла ворогів і великою славою Твоею стер єси супротивників (*Вух. 15:6–7*).

Пресвітер і диякон надягають поручі на праву руку.

Д: Руки Твої створили мене і впорядкували мене; врозуми мене – і навчуся заповідей Твоїх (Пс. 118:73)

Пресвітер і диякон надягають поручі на ліву руку.

❖ **На звичайній відправі:**

Д: Благослови, владико, час вечірньої (ранньої) служби цей.

❖ **На відправі, що поєднується зі Службою Божою:**

Д: Час Господеві діяти (Пс. 118:126), владико, благослови.

П: Благословенний Бог наш завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Всі співслужителі: Амінь.

І входять до храму.

Коли ж предстоятель вперше увіходить до вітваря Святими вратами, то вклоняється образу Христа Спасителя праворуч, промовляючи тропар шостої години:

Пречистому образу Твоєму поклоняємося, Милосердний, і просимо прощення провин наших, Христе Боже, бо Ти з Своєї волі благоволив зійти тілом на хрест, щоб визволити тих, що створив Ти, з неволі ворожої. Тому вдячно звертаємось до Тебе: Ти радістю наповнив усе, Спасе наш, що прийшов спасти світ.

Тоді вклоняється також образу Богородиці ліворуч, промовляючи:

Милосердя джерелом будши, сподоби нас Твоєї милости, Богородице, зглянься на людей грішних і покажи, як завжди, силу Твою, бо на Тебе надію покладаючи, співаємо Тобі «Радуйся», як колись Гаврііл, Безтілесних сил Архистратиг.

І входячи до вітваря:

Увійду в дім Твій, поклонюся храмові святому Твоєму в страху перед Тобою. Господи, веди мене правдою Твою, супроти ворогів

моїх вирівняй путь мою перед Тобою; бо немає правди в устах їх: серце їх суєтне, горло їх – гріб відкритий, язика їх улесливі. Суди їх, Боже: нехай відпадуть від замірів своїх; за їхню превелику безбожність відкинь їх, бо багато прикростей учинили Тобі, Господи. А всі, що надіються на Тебе, нехай звеселяться, нехай повік радіють, і Ти оселишся між ними, і хвалитися будуть Тобою всі, що люблять ім'я Твоє. Бо Ти благословляєш праведника, Господи, ласкою, як щитом, вкриваєш нас.

**Тричі кланяються перед святим престолом і цілує пресвітер
святи Євангеліс і престол, а диякон – престол.**

Коли ж з перебігом відправи **предстоятелю** належить облачитися у фелонь, то відходить до дияконника і, якщо має набедреника, спершу благословляє його і одягає, проказуючи:

Прив'яжи меч Твій до бедра Твого, Сильний, силою Твою і красою Твою, і натягни лук, і йди щасливо, і царствуй правди ради і лагідності і справедливості, і дивно поведе Тебе правиця Твоя завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь

Благословляє фелонь, цілує та одягає, проказуючи:

Священики Твої, Господи, зодягнуться в праведність, і преподобні Твої радітимуть завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь
(Пс. 131:9).

Коли ж умивають руки, проказують:

Умию в невинності руки мої і обійду жертovníк Твій, Господи, щоб було чути голос хвали і щоб оповісти про всі чудеса Твої. Господи, полюбив я красу дому Твого і місце перебування слави Твої. Не погуби душі моєї з грішниками і життя мого з людьми крвожерними, що в їх руках злочинство, а правиця повна підкупів. А я ходжу в моїй непорочності; визволи мене, Господи, і помилуй. Нога моя стоїть на прямій путі; в церквах благословлятиму Тебе, Господи (Пс. 25:6–12).

ВЕЧІРНЯ

Диякон або старший ставить запалену від вівтарного світильника свічу за тетраподом і виголошує:

Встаньмо!

Тут можуть бути побожні пісні.

Предстоятель, наклавши на себе епитрахиль і ставши посеред храму перед тетраподом, робить малий поклін і виголошує:

Благословенний Бог наш † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

А на чужанні:

Слава Святій, Єдиносущній, і Животворчій, і Нероздільній Тройці † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

А на вечірні, що поєднується зі Службою Божою:

Благословенне Царство Отця, і Сина, і Святого Духа, † нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь. **Або починаючи з другої частини благословення (після †), де є такий звичай.**

І читаються ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ.

А на чужанні та в поєднанні зі Службою Божою одразу:

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

Псалом 103, під час якого на чужанні та перед Службою Божою предстоятель кадить храм від тетраподу до притвору, а диякон зі свічкою йде перед ним.

На звичайній вечірній за трьохтижневим циклом по неділях і зі зміною по тижневим дням і суботам читається з приспіваними лише одна статія.

Благослови, душе моя, Господа.

I: Приспів: Благословенний Ти Господи.

Господи Боже мій, Ти дивно великий. Ти прибрався в славу й красу. Ти одягаєшся в світло, як у ризу, простягаєш небеса, як шатро. Покриваєш водами висоти Твої, обертаєш хмари на колісницю для Себе, на крилах вітру Ти ходиш. Ти твориш духів ангелами Своїми і слугами Своїми – вогненне полум'я. Ти поставив землю на твердій основі її, не захитається вона повік віки. Безодня, як одежа, покриває її; на горах стоять води. Від наказу Твого вони біжать, від голосу грому Твого тікають. Підіймаються на гори і сходять на поля в місце, що Ти призначив для них. Ти поклав межу, якої не перейдуть вони, і не вернуться покрити землю.

I I: Приспів: Дивні діла Твої, Господи!

Ти посилаєш джерела в долини, між горами течуть води. Напувають всіх звірів польових, дикі осли гасять спрагу свою. Над ними витає птаство небесне, голос його лунає між віттям. Ти напуваєш гори з висот Твоїх. Плодами діл Твоїх насичується земля. Ти вирощуєш траву для худоби і зело на користь людям, щоб добути хліб із землі. І вино – веселити серце чоловіка, і єлей – намастити лице його, і хліб – підкріпити серце його. Насичуються дерева польові, кедрі ліванські, що Ти насадив їх. Там птахи гніздяться, гніздо ж чаплі – найвище. Гори високі для оленів; скелі – захисток для зайців. Ти створив місяць відзначати час, і сонце знає захід свій. Ти насуваєш темряву і ніч настає; тоді бродить вся звірина лісова. Левенята ричать за здобиччю і просять від Бога поживи собі. Сходить сонце – вони вертаються назад і лягають в логовища своїх. Виходить чоловік для справ своїх і на працю свою до вечора. Як величні діла Твої, Господи!

I I I: Приспів: Слава Тобі Господи, все премудро створив Ти.

Все премудро створив Ти; повна земля творіння Твого. Ось море велике й просторе; там безліч гадів і тварі малої й великої. Там плавають кораблі і кити, що Ти створив вигравати в ньому. Всі вони на тебе чекають, що даси їм поживу в свій час. Ти даєш їм – вони збирають; Ти відкриваєш руку Свою – вони добром насичуються. Ти відвертаєш лице Твоє – вони тривожаться; віднімеш дух

їх – вони щезнуть, і в прах свій повернуться. Пошлеш Духа Свого – і будуть створені, і відновиш лице землі. Нехай буде слава Господня на віки; звеселиться Господь з діл Своїх. Він погляне на землю – і вона тремтить; торкнеться гір – і вони димлять. Славитиму Господа все життя моє, співатиму Богові моєму, поки живу. Нехай буде благоприємною Йому мова моя, і я звеселюся в Господі. Нехай щезнуть грішники на землі, і беззаконників нехай не буде. Благослови, душе моя, Господа!

Сонце знає захід свій. Ти насуваєш темряву, і ніч настає.

Дивні діла Твої, Господи! Все премудро створив Ти.

Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

А в тижневі дні Великого посту замість Пс.103

читається повністю Пс.85 з приспівом

Настав мене, Господи, на путь Твою, і буду ходити в істині Твоїй.

Якщо чиниться кадіння, то по закінченню диякон повертає свічку за тетрапод, а сам стає перед Святими вратами, після псалму виголошуючи прохання ВЕЛИКОЇ ЄКТЕНІЇ.

Предстоятель повертається перед тетрапод; якщо служить один, то велику єктенію виголошує з цього місця.

[*Н: Тобі, Господи]

П: Молитва першого антифону:

Господи Щедрий і Милостивий, Довготерпеливий і Многомилостивий, вислухай молитву нашу і уваж на голос моління нашого, вчини нам знамення на добро; настав нас на путь Твою, щоб ходити в істині Твоїй; звесели серця наші, щоб боятися імени Твого святого, бо Ти Великий єси і твориш чудеса, Ти єси Бог Єдиний, і нема Тобі подібного між богами, Господи. Ти Сильний у милості і Милосердний в могутності, щоб помагати і втішати, і спасати всіх, що надіються на святе ім'я Твоє.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

На чутанні може замінюватися Першою молитвою всенічної

І читається перша статія вечірньої кафізни з приспівом
Алилуя, алилуя, алилуя. По закінченню:

***Д:** Господеві помолімося.

***Н:** Господи, помилуй.

П: Молитва другого антифону:

Господи, не суди нас в суворості Твоїй і не карай нас у гніві Твоїм, але вчини з нами, Лікарю й Зцілителю душ наших, з милости Твоєї; веди нас до пристановища волі Твоєї, просвіти очі сердець наших на пізнання істини Твоєї; і даруй нам останок цього дня і весь час життя нашого мирний і безгрішний, молитвами святої Богородиці і всіх святих.

Бо Твоя влада і Твоє Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

І читається друга статія вечірньої кафізни з приспівом
Алилуя. По закінченню:

***Д:** Господеві помолімося.

***Н:** Господи, помилуй.

П: Молитва третього антифону:

Господи Боже наш, пом'яни нас, грішних і негідних рабів Твоїх, коли ми призиваємо святе ім'я Твоє, і не осором нас, що надіємось на милість Твою, але дай нам, Господи, все, чого просимо для спасіння, і сподоби нас любити й боятися Тебе від усього серця нашого та чинити у всьому волю Твою.

Бо Ти Милосердний і Чоловіколюбний Бог єси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

**По закінченню третьої статії вечірньої кафізми
з тим же приспівом Аلیلія
диякон виголошує МАЛУ ЄКТЕНІЮ.**

[*Н: Тобі, Господи]

П: Молитва входу:

Ввечері і вранці й опівдні хвалимо і благословимо Тебе, дякуємо і молимося Тобі, Владико всього, Чоловіколюбний Господи: направ молитву нашу, наче кадило перед Тобою, і не допусти сердець наших до слів чи думок лукавих, але захисти нас від усього, що ловить душі наші; бо до Тебе, Господи, Господи, звернені очі наші, і на Тебе ми уповаємо: не посороми нас, Боже наш.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Якщо вечірня відправляється в каплиці або іншому приміщенні без вітваря, то тут співається Світле тихе й запалюються світильники, потім диякон виголошує Нехай стане молитва моя... як прокимен на голос 6, який повторюватиме народ.

Далі завжди псалом 140:

Господи, взиваю до Тебе, почуй мене.

Нехай стане молитва моя, наче кадило перед Тобою, піднесення рук моїх – як жертва вечірня.

Почуй голос моління мого, коли взиваю до Тебе.

Нехай стане молитва моя...

Постав, Господи, охорону устам моїм і двері огорожі в устах моїх.

Нехай стане молитва моя...

**Під час цього співу предстоятель кадить тетрапод,
а на чуванні – ікони вітварної прегради.**

❖ Якщо служиться в приміщенні без вітваря, то

Д: Не допусти серця мого до слів лукавих – виправдовувати мої гріхи. **Н:** Нехай стане молитва моя... **Д:** Нехай стане молитва моя, наче кадило перед Тобою, **Н:** Піднесення рук моїх – як жертва вечірня

**і одразу читання,
а за його відсутності Сподоби, Господи...**

і далі в своєму порядку.

❖ **Якщо в храмі, то під тижневі дні та суботу один з трьох псалмів зі стихирам та молитвою по черзі; під неділю та свята всі три. На чужині продовжується кадіння храму.**

I: Продовження псалма 140. Приспів: Почуй мене, Господи.

Не допусти серця мого до слів лукавих – виправдовувати мої гріхи,
разом з людьми, що роблять беззаконство, щоб не став я спілником пристрастей їх.

(На 6:) Нехай навчає мене праведник, це – милість, нехай і докоряє мені; олива ж слів грішника нехай не намастить голови моєї.
І молитва моя проти злодіянь їх. Пожерла земля коло каменя судів їх.

(На 4:) Слова ж мої лунають переможно; як скиба землі, розметались вони по землі; розсипались кості їх над пеклом.
На Тебе ж, Господи, звернені очі мої; на Тебе надія моя, не відкинь душі моєї.

(На 2:) Охорони мене від сіті, що її поставили на мене, від тенет, що їх наставили беззаконні.

У сітку свою впадуть грішники, а я з Тобою її перейду.

Диякон: Господеві помолімся, а серед тижня МАЛА ЄКТЕНІЯ

П: Благословенний ти, Господи Боже, Вседержителю, що знаєш думки людські, що відаєш те, чого ми потребуємо, і багато більше, ніж ми просимо, або розуміємо. Ти, Всеблагий чоловіколюбний Царю, обдаруй нас багатством твоїх щедрот, щоб ми непостидною совістю призивали святе ім'я твоє; і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого, і провидінням твоїм дай нам усе корисне.

Бо тобі належить усяка слава, честь і поклоніння: Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

I I: Псалом 141. Приспів: Я до Тебе взивав, Господи, спаси мене

Голосом моїм до Господа взиваю: голосом моїм до Господа молюся.

Розповім Йому всі печалі мої, і скорботу мою Йому сповіщу.

Коли знемагав у мені дух мій, Ти знав стежки мої.

На дорозі, де ходив я, поставили сіть на мене.

(На 6:) Дивився я навкруги – і ніхто не впізнавав мене. Не стало захисту, і ніхто не дбав про душу мою.

Я до Тебе взивав, Господи, й казав: Ти – надія моя і доля моя на землі живих.

(На 4:) Вислухай моління моє, бо я дуже знесилений; спаси мене від гонителів моїх, бо вони сильніші за мене.

(На 2: / На 10:) Виведи з темниці душу мою, щоб славити ім'я Твоє.

На мене чекають праведники, поки явиш мені милість Твою.

Диякон: Господеві помолімся, а серед тижня **МАЛА ЄКТЕНІЯ**

П: Ти, в незмовкних піснях і безупинних славословленнях святими силами оспівуваний, наповни й наші уста хвалою Твою, щоб звеличати ім'я святеє Твоє; і дай нам участь і насліддя зо всіма тими, що воістину бояться Тебе і додержують заповідей Твоїх, молитвами святої Богородиці і всіх святих Твоїх.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

І І І: Псалми 129 та 116. Приспів, якщо немає стихир: Христе, Спасе, помилуй мене.

(На 8:) З глибини взиваю до Тебе, Господи, Господи, почуй голос мій.

Нехай будуть вуха Твої уважні до голосу благання мого.

(На 6:) Якщо на беззаконня наші зважатимеш, Господи, Господи, хто встоїть? Але у Тебе змилювання є.

Ради імені Твого я надіюся на Тебе, Господи; терпіла душа моя у слові Твоєм, уповає душа моя на Господа.

(На 4:) Від ранньої зорі до ночі, від ранньої зорі нехай уповає Ізраїль на Господа.

Бо у Господі милість і велике у Нього визволення, і Він визволить Ізраїля від усіх беззаконь його

(На 2:) Хвалить Господа, всі народи, прославляйте Його, всі люди.
Бо велика милість Його над нами й істина Його перебуває вічно.

Далі кожного дня:

Слава Отцю і Сину і Святому Духу. **[Тропар святому, якщо є]**
І нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Богородичний (догматик)

* **[[Під час співу догматика диякон, вказуючи орарем на Святі врата, тихо:** Благослови, владико, святий вхід.

Предстоятель благословляє правою рукою врата, лівою передає диякону кадило: Благословен вхід святих Твоїх завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Диякон: Амінь. **І кадить предстоятеля]]**

***Д [робить кадилом знак хреста перед Вратами]:** Премудрість, станьмо побожно!

Предстоятель бере свічник і благословляє ним народ:

Світло Христове просвітлює всіх!

Від свічника запалюються світильники в храмі.

Н: Світло Тихе святої слави Безсмертного Отця Небесного, Святого, Блаженного, Ісусе Христе!

Доживши до заходу сонця, побачивши світло вечірнє, оспівуємо Отця, Сина, і Святого Духа – Бога.

Світло Тихе...

Достойно є повсякчас вихваляти Тебе голосами преподобними, Сину Божий, що життя даєш; тим-то й світ Тебе славить.

Світло Тихе...

Диякон входить у вівтар і кадить Престол.

Предстоятель, цілюючи ікону Христа Спасителя, йде за ним,

Святі врата залишаються відчиненими.

Обидва цілують престол, ідуть на горнє місце
і стають там обличчям до людей, диякон ліворуч священика.

***Д:** Будьмо уважні.

***П:** Мир усім.

***Д:** Премудрість.

І проказує прокимен дня з стихами, а народ повторює тільки прокимен.

У суботу ввечері, гол. 6: Господь воцарився, вдягнувся у величність. (Пс. 92:1, 5).

Стих: Одягнувся Господь у силу і опоясався.

Стих: Бо Він утвердив вселенну, і не захитається вона.

Стих: Домові Твоєму, Господи, належить святість на довгі дні.

У неділю ввечері, гол. 8: Нині благословляйте Господа, всі раби Господні. (Пс. 133:1)

Стих: Що стоїте в домі Господнім, у дворах дому Бога нашого.

У понеділок увечері, гол. 4: Господь почує мене, коли я взиватиму до Нього. (Пс. 4:4, 2)

Стих: Коли взиваю я, почує мене Бог правди моєї.

У вівторок увечері, гол. 1: Милість Твоя, Господи, нехай провадить мене по всі дні життя мого. (Пс. 22:1-2, 6)

Стих: Господь пасе мене, і нічого мені не бракуватиме; на місці квітучім, там Він оселив мене.

У середу ввечері, гол. 5: Боже, в ім'я Твоє спаси мене і силою Твоєю допоможи мені. (Пс. 53:3-4)

Стих: Боже, почуй молитву мою і вислухай слова уст моїх.

У четвер увечері, гол. 6: Поміч моя від Господа, що створив небо і землю. (Пс. 120:2, 1)

Стих: Звів я очі мої в гори, звідкіля прийде поміч моя

У п'ятницю ввечері, гол. 7: Боже, Ти Заступник мій, і милість Твоя попередить мене. (Пс. 58:11, 2)

Стих: Визволи мене від ворогів моїх, Боже мій, від тих, що повстали на мене, захисти мене.

**У Великому ж пості, коли на вранішній співається «Алилуя»,
замість повсякденних прокимнів співаємо на голос 6:**

Алилуя, алилуя, алилуя.

І стихи:

У понеділок увечері: Господи, не суди мене в ярості Твоїй і не карай мене у гніві Твоїм (Пс. 37:2).

У вівторок і четвер увечері: Прославляйте Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо святе воно (Пс. 98:5).

У середу ввечері: По всій землі пройшов голос їх і до країв вселенної слова їх (Пс. 18:5).

І на віки вічні. Алилуя.

❖ **Якщо є читання паремій, то перед заголовком кожного читання:**

***Д:** Премудрість.

Читець перед тетраподом виголошує заголовок паремії.

***Д:** Будьмо уважні.

**В надвечір'я Різдва та Богоявлення,
в Благовіщення на тижневий день Великого посту,
в Великий Четвер і Велику Суботу
тут починається читаннями Служба Божа.**

Під час читання священник сидить збоку горнього місця, на південь від нього. Святі врата зачиняються, відкритими лишаються у разі паремій з Нового Завіту. Народ слухає читання сидячи, диякон стоїть.

Під кінець останнього читання предстоятель іде перед престол, а диякон на солею перед Святі врата, де по закінченню виголошує **ПОТРІЙНУ ЄКТЕНІЮ.**

Якщо предстоятель служить без диякона, то виголошує її перед престолом, за закритими вратами.

Якщо передбачена проповідь, то предстоятель виходить на амвон, з якого по її закінченню виголошує єктенію.. По закінченню прохань:

П: Господи Боже наш, прийми від рабів Твоїх цю щиру молитву, і помилуй нас з великої милости Твоєї, і пошли всю щедрість Твою на нас і на всіх людей Твоїх, що сподіваються від Тебе багатої милости.

Бо Ти Милостивий і Чоловіколюбче Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

❖ **Якщо ж читань нема, то потрібна сктенія виголошується після Сподоби, Господи і одразу ж благальна.**

Н: Сподоби, Господи, в вечір цей без гріха зберегтися нам. Благословенний Ти, Господи, Боже Отців наших, і хвальне і прославлене Ім'я Твоє по віки. Амінь.

Нехай буде милість Твоя, Господи, над нами, бо ми надіємось на Тебе.

Благословенний Ти, Господи, навчи мене заповітів Твоїх.

Благословенний Ти, Владико, врозуми мене заповідями Твоїми.

Благословенний Ти, Святий, просвіти мене заповідями Твоїми.

Господи, милість Твоя повік, не зневаж діло рук Твоїх.

Тобі належить хвала.

Тобі належить співання|

Тобі слава належить

Отцю і Синові і Святому Духові нині і повсякчас і на віки вічні.

Амінь.

[ПОТРІБНА ТА] БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

П: Боже Великий і Найвищий, Єдиний Безсмертний, що в світі неприступним перебуваєш, – Ти все творіння премудро сотворив, світло від темряви відділив, поставив сонце володіти днем, а місяць і зорі – ніччю; Ти сподобив нас, грішних, і в цю годину стати перед Тобою з хвалою і вечірнє славослов'є Тобі принести. Сам, Чоловіколюбче Господи, вчини молитву нашу наче кадило перед Тобою і, як пахощі, прийми її. Пошли ж нам вечір цей і ніч, що надходить, спокійні. Одягни нас у броню світла. Визволи нас від

страху нічного і від усього, що приходить у темряві; і сон, що його Ти дав на відпочинок немочі нашій, пошли нам вільний від усяких диявольських примар. Так, Владико всього, всіх благ Подавче, нехай ми і вночі, на ложах наших каючись, споминаємо ім'я Твоє і, просвіщаючись наукою Твоїх заповідей, встанемо в радості душевній на хвалу Твоїї благоді, приносячи молитви і благання Твоєму милосердю за гріхи власні й усіх людей Твоїх, на яких милостиво зглянься молитвами Святої Богородиці.

Бо Ти Благий і Чоловіколюбець Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

***П:** Мир усім.

***Н:** І духові твоєму.

Д: Голови наші вклонімо перед Господом.

***Н:** Тобі, Господи.

П: Головоуклонна молитва:

Господи Боже наш, що небеса прихилив і зійшов для спасіння роду людського, зглянься на рабів Твоїх і на насліддя Твоє, бо перед Тобою, Страшним і Чоловіколюбним Суддею, Твої раби вклонили голови і шиї свої скорили, не від людей надіючись помочі, а від Тебе сподіваючись милости і ждучи Твого спасіння. Збережи їх на всяк час і в вечір цей, і в наступну ніч від усякого ворога, від усякого супротивного чину диявольського, і від помислів суєтних, і уяв лукавих.

Нехай буде влада Царства Твого благословенна і найславніша, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

❖ **На чужині тут вихід на літію або хресна хода.**

Після повернення в храм:

***Д:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.

П: Молитва першого малого антифону:

Благословенний Ти, Владико Вседержителю, що просвітив день сонячним світлом, а ніч просявав зорями вогняними; довготу денну

перейти нас сподобив і наблизитись до початку ночі, – вислухай моління наші і подай безліч милости Твоєї і щедрот Твоїх у насліддя Твоє. Захисти нас святими Твоїми ангелами, зодягай нас у зброю правди Твоєї, охорони нас істиною Твоєю, збережи нас силою Твоєю, визволи нас від усяких лихих обставин і всякого підступу ворожого. Подай нам цей вечір з наступаючою ніччю досконалий, святий, спокійний, безгрішний, без спокус, безмірний і так у всі дні життя нашого, молитвами пресвятої Богородиці і всіх святих, що від віку Тобі угодили.

Бо Тобі належить милувати і спасати, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Пс. 114, а під неділю 90 з приспівом Спаси нас, Сину Божий (**відповідно святу або** дивний у святині), співаємо Тобі: Алилуя, **а на Богородичні свята** Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас

***Д:** Господеві помолімося.

***Н:** Господи, помилуй.

П: Молитва другого малого антифону:

Господи, Господи, визволяй нас від усякої стріли, що летить удень, і від усякого лиха, що приходить у темряві. Прийми жертву вечірню, підношення рук наших. Сподоби нас у нічну пору без гріха прожити, без спокуси від злого, і визволи нас від усякого неспокою й боязливости, що від диявола до нас приходить. Подай душам нашим покаяння й думкам нашим пам'ять про іспити на страшнім суді Твоім. Пригвозди до страху Твого тіла наші й умертви земні члени наші, щоб і в спокої, під час сну, ми просвіщалися, розважаючи над постановами Твоїми. Віддали від нас усяке видіння згубне. Підведи нас у час молитви зміцненими у вірі й дай нам доспівати в заповідях Твоїх.

Благоволінням і милосердям Єдинородного Сина Твого, що з ним благословен єси, з Пресвятим, Благим і Животворчим Твоім Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Пс. 115, а під неділю 91 з приспівом на початку і в кінці Єдиного родного Сину і Слово Боже, Безсмертний Ти є, і зволив ради нашого спасіння тіло прийняти від святої Богородиці і Вседіви Марії, без зміни ставши чоловіком. Ти ж розп'ятий був, Христе Боже, і смертю смерть подолав; Ти один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас, **а після інших стихів:** Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас.

***Д:** Господеві помолімося.

***Н:** Господи, помилуй.

П: Молитва третього малого антифону:

Боже великий і вічний, святий, чоловіколюбний, що сподобив нас у цей час стати перед неприступною Твоєю славою на оспівування і хвалу чудес Твоїх, очисти нас, недостойних рабів Твоїх, і подай благодать, щоб смиренным серцем безперестанно приносити славослов'я й подяку за Твої великі дари, що подав і подаєш завжди нам. Пом'яни, Господи, неміч нашу й не погуби нас за беззаконня наші, але вчини велику милість з поклоном нашою, щоб, позбавившись гріховної темряви, жили ми по правді, зодягнувшись у зброю світла, й перебували далеко від підступів ворожих, і сміливо прославляли всі Тебе, Єдиного, Істинного й Чоловіколюбного Бога.

Бо Ти Святий єси, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Пс. 116, а під неділю 92 з стихирами на стиховні.

Священнослужителі стають перед тетраподом, де вже стоїть всенічник, на якому приготовано для благословення п'ять хлібів, пшениця, вино, слей.

❖ **Якщо ж літїї нема, одразу після головокклонної молитви стихир з псалмом 122. Зачинення Врат і вихід з вівтаря.**

Н: Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас. *(тричі)*

Ч: Слава... **І** нині... **Пр**есвятая **Тройце**... **Отче** наш...

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

І співає тропар свята тричі на **Слава... І нині... або за Уставом. А** під неділю співається з стихами:

Ангел Господній возвістив Марії і Вона зачала від Духа Святого.

Богородице Діво, радуйся, Благодатна Маріє, Господь з Тобою. Благословенна Ти між жонами і Благословенний Плід утроби Твоєї, бо Ти породила Спаса душ наших.

Я раба Господня, нехай буде мені за словом твоїм.

Богородице Діво, радуйся...

І слово стало тілом, і замешкало між нами.

Богородице Діво, радуйся...

Під час співу дякон (якщо його нема, то сам предстоятель) тричі кадить тетрапод кругом.

***Д:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.

Предстоятель, взявши один хліб, хрестить ним інші хліби і читає молитву освячення:

Господи Ісусе Христе, Боже наш, Ти благословив у пустині п'ять хлібів і п'ять тисяч народу наситив; Сам благослови і хліби ці (**показує правицею**), пшеницю, вино і єлей і примнож їх у місті (**або – селі, в святому монастирі**) цьому і в усьому світі Твоєму, а вірних, що їх споживають, освяти.

Бо Ти благословляєш і освячуєш усе, Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо з Предвічним Твоїм Отцем і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Нехай буде благословенне ім'я Господнє віднині і довіку (**тричі**).

Хліб, віно й оливу споживаються на трапезі одразу після вечірньої, пшениця ж відкладається для поминальної куті. **А на чванні** хліб під час великого читання ріжеться за кількості присутніх, поливається вином і розноситься для споживання, оливою ж помазуються під час канону.

❖ **Великим же постом після Отче наш тропарі на голос 4:**

Богородице Діво, радуйся, благодатна Маріє, Господь з Тобою. Благословенна Ти між жінками і благословенний плід лона Твого, бо Ти породила Спаса душ наших. *(земний поклін)*

Слава...

Хрестителю Христовий, усіх нас пом'яни, щоб визволитися нам від беззаконь наших, бо тобі дано ласку молитися за нас. *(земний поклін)*

І нині...

Моліться за нас, святі апостоли і всі святі, щоб визволитись нам від лиха і скорботи, вас бо маємо перед Спасом гарячих заступників. *(земний поклін)*

Під Твою милість прибігаєм, Богородице Діво, молитов наших в час журби не відкинь, але з біди визволяй нас, єдина Чиста і Благословенна.

Читець і народ поперемінно: Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй нас *(40 р.)*.

***Ч:** Іменем Господнім благослови, отче.

П: Благословенний Христос, Бог наш, завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Небесний Царю, Церкву укріпи, віру утверди, народи усмири, світ утихомир, місто це **(або – село це, монастир цей)** добре збережи, і тих, що раніш спочили, в оселях праведних осели, і нас після покаяння й сповіди прийми і помилуй, бо Ти Милосердний і Чоловіколюбчець.

Н: Амінь.

**Чинимо три земні поклони,
читаючи молитву прп. Єфрема Сирина:**

Господи і Владико життя мого, духа лінивства, безнадійності, владолюбства й марнослів'я не дай мені. *(земний поклін)*

Дух же доброчесності, покірливості, терпіння й любові даруй мені, рабу Твоєму. *(земний поклін)*

Так, Господи Царю, даруй мені бачити провини мої і не осуджувати брата мого, бо Ти благословенний на віки віків. Амінь. *(земний поклін)*

- ❖ У неділю Великим постом **читець читає** **Нині відпускаєш і предстоятель виголошує відпуст від** Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

- ❖ В інші дні Великого посту **читається:**

Боже, милостивий буде до мене грішного / очисти мене грішного *(малий поклін – 12 разів).*

І знов, скінчивши малі поклони, читаємо молитву прп. Єфрема Сирина: Господи і Владико життя мого... з доземним поклоном.

Ч: Святий Боже... Слава І нині... Пресвятая Тройце.... Отче наш.

П: Бо Твоє є Царство...

Н: Амінь.

Ч: Господи, помилуй *(12 разів).*

Всесвятая Тройце, Одноістотна Владо, неподільне Царство, всякого добра Причино, вияви любов і до мене, грішного; зміцни, врозуми серце моє і знищи всю мою скверну; просвіти мою думку, щоб я повсякчас славив, хвалив і поклонявся, і промовляв: Єдин Свят, Єдин Господь, Ісус Христос, на славу Бога Отця.

Н: Амінь.

Нехай буде благословенне ім'я Господнє віднині і довіку *(тричі).*

Якщо Пс. 33 не співатиметься ходою до трапезної, то читається або співається тут до середини (ст. 11), а Великим постом повністю.

***Предстоятель** благословляє народ [всенічником]:

Благословення Господнє на вас Його благодаттю і чоловіколюбством завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

***Н:** Амінь.

❖ **Якщо правиться чування, або вечірня поєднується з всенічною (паніхидою) то одразу починається велике читання (Великим постом – Об’явлення святого Іоана Богослова, у Великодній період – Діяння святих Апостолів, в інші дні – Апостольські Послання).**

❖ **Якщо ж вечірня закінчується своїм чином, то відпуст:**

Н: Молитва праведного Симеона Богоприїмця:

Нині відпускаєш у спокої раба Твого, Владико, як і сказав Ти, бо побачили очі мої спасіння Твоє, що приготував Ти всім людям, світло на просвіту народів і славу людей Твоїх, Ізраїля.

***Д:** Премудрість.

***Н:** Благослови.

П: Благословенний Христос Бог наш завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Достойно є, і це є істина, славити Тебе, Богородицю, завжди славну і пренепорочну, і Матір Бога нашого.

П: Пресвятая Богородице, спаси нас.

Н: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без істління Бога Слово породила, дійсну Богородицю, Тебе величаємо.

(А Великим Постом одразу звідси)

П: Слава Тобі, [Христе] Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава... і нині... Господи помилуй (*тричі*) * Благослови.

П: Христос (*у неділю – що воскрес із мертвих*), Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, святих, славних і всехвальних апостолів, (*поминаються святі храму і святі дня*), святих праведних богоотців Іоакима та Анни і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбчець.

Н: Амінь. (Високо)преосвященнішого владику нашого... (*ім'я, титул правлячого архієрея*), настоятеля і парафіян святого храму цього, і всіх християн, Господи, збережи на многії літа!

ПОВЕЧІР'Я

Після вечері **предстоятель**, наклавши на себе єпитрахиль і ставши посеред храму перед тетраподом, робить малий поклін і виголошує:

Благословенний Бог наш завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Після **ПОЧАТКОВИХ МОЛИТОВ**:

Предстоятель і народ: Господи, помилуй (*12 разів*)

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадімо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадімо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

- ❖ На першому тижні Великого посту читається псалом 69 і після цього Великий канону прп. Андрія Критського, тропарі якого читає предстоятель.
- ❖ На повечір'ї з літією в надвечір'я Різдва Христового, Богоявлення та в дні Великого посту Благовіщення читаються на дві статії псалми 4, 6, 12 та 24, 30, 90, після кожної звичайне закінчення статій.
- ❖ На щоденному повечір'ї псалми 50, 69, 41
і одразу Слава у вишніх Богові...

Метімон (Іс. 8:9-18, 9:2, 6-7 з приспівками):

Великим постом читець, на Різдво й Богоявлення **предстоятель**:

З нами Бог, розумійте, народи, і покоряйтеся, бо з нами Бог.

Народ повторює стих, далі за кожним разом співає: Бо з нами Бог.

Почуйте всі аж до краю землі † бо з нами Бог.

Могутні, покоряйтеся † бо з нами Бог.

Бо якщо в силі прийдете, то знову переможені будете † бо з нами Бог.

І коли яку раду надумаєте, зруйнує Господь † бо з нами Бог

І коли яке слово скажете, не справдиться вам † бо з нами Бог

Остраху ж вашого не боїмось і не стривожимось † бо з нами Бог

Господа ж Бога нашого будемо славити, і Той буде нам на страх † бо з нами Бог

І коли на Нього надіятись буду, Він буде мені на освячення † бо з нами Бог

І надіятись буду на Нього, і Він спасе мене † бо з нами Бог

Ось я і діти, що їх дав мені Бог † бо з нами Бог

Люди, що ходять у темряві, побачать світло велике † бо з нами Бог

Ви, що живете в країні й тіні смертній, світло осяє вас † бо з нами Бог

Бо Дитя народилося нам, Син, і дано Його нам † бо з нами Бог

Влада Його на раменах Його † бо з нами Бог

І миру Його немає краю † бо з нами Бог

І дасться ім'я Йому: великої ради ангел † бо з нами Бог

Дивний Порадник † бо з нами Бог.

Бог Кріпкий, Володар, Начальник миру † бо з нами Бог

Отець прийдешнього віку † бо з нами Бог

Слава... Бо з нами Бог.

І нині... Бо з нами Бог.

Н: З нами Бог, розумійте, народи, і покоряйтеся, бо з нами Бог.

І тропарі:

День проживши, дякую Тобі, Господи. Прошу: подай мені, Спасе, вечір з ніччю без гріха й спаси мене.

Слава... День проживши, прославляю Тебе, Владико. Прошу: подай мені, Спасе, вечір з ніччю без спокуси й спаси мене.

І нині... День проживши, в піснях славлю Тебе, Святий. Прошу, подай мені, Спасе, вечір з ніччю без підступу й спаси мене.

Н: Безтілесне єство херувимське немовчними піснями Тебе прославляє.

Шестокрилі серафими неперестанними голосами Тебе славлять.

Ангелів усе воїнство трисвятими піснями Тебе вихваляє.

Бо Ти, бувши Отцем, існуєш перш за все

й маєш Співбезначального Твого Сина

й носиш Рівночасного Духа Життя,
Тройці являючи Неподільною.
Пресвята Діво, Мати Божа, Слова самовидці й слуги, пророків і
мучеників собори, що маєте життя безсмертне;
за всіх щиро моліться, бо всі ми в бідах, щоб визволившись з об-
луди лукавого, співали ми пісню ангельську:
Святий, Святий, Святий, Трисвятий Господи, помилуй і спаси нас.
Амінь.

Предстоятель перед зачиненими царськими дверима виголошує
молитву і кладе земний поклін, народ повторює молитву:

Пресвята Владичице Богородице, моли Бога за нас, грішних.

Н: моли Бога за нас, грішних.

П: Усі небесні сили святих ангелів і архангелів, моліть Бога за нас,
грішних.

Н: моліть Бога за нас, грішних.

П: Святий Іоанне, пророче і Предтече і Хрестителю Господа на-
шого Ісуса Христа, моли Бога за нас, грішних.

Н: моли Бога за нас, грішних.

П: Святі славні апостоли, пророки й мученики та всі святі, моліть
Бога за нас, грішних.

Н: моліть Бога за нас, грішних.

П: Преподобні й богоносні отці наші, пастирі й учителі вселенські,
моліть Бога за нас, грішних.

Н: моліть Бога за нас, грішних.

П: Преподобні й богоносні отці наші Антонію й Феодосію та інші
чудотворці печерські, моліть Бога за нас, грішних.

Н: моліть Бога за нас, грішних.

Тут поминається і святий храму.

П: Непереможна й незламна і божественна сила Чесного й Живо-
творчого Хреста, не покинь нас, грішних.

Н: не покинь нас, грішних.

П: Боже, очисти нас, грішних.

Н: Боже, очисти нас, грішних, і помилуй нас.

Ч: Святий Боже... Пресвятая Тройце... Отче наш...

П: Бо Твоє є Царство.....

Н: Амінь.

❖ **На Різдво Христове й Богоявлення з відкритими Святими вратами та запаленим світлом співається тропар свята.**

❖ **Під час Великого посту – тропарі дня:**

В понеділок і середу ввечері, гол. 2:

Просвіти очі мої, Христе Боже, щоб я не заснув часом на смерть, щоб не сказав коли ворог мій: я переміг його.

Слава... Боже, будь заступником душі моєї, бо я ходжу посеред сітей густих, визволь мене з них і спаси мене, Благий, як Чоловіколюбце.

І нині... Тому, що через превеликі гріхи наші відваги не маємо, Ти, Богородице Діво, благай Рожденного від Тебе, бо вельми могутня молитва Матері до милосердя Владики. Не відкинь благання грішних, Всечиста, бо Милостивий і спасти може Той, Хто й страждати за нас зволив.

У вівторок і четвер увечері, гол. 8:

Невсипущість невидимих ворогів моїх Ти знаєш, Господи; і окаянного тіла мого неміч пізнав Ти, Творче мій. Тому в руки Твої віддаю дух мій. Покрий мене покровом Твоєї благодати, щоб не заснути мені смертю. І просвіти духовні очі мої для насолоди божественними словами Твоїми. І, як Єдиний Благий і Чоловіколюбний, збуди мене в час слушний, щоб славословити Тебе.

Стих: Зглянься і вислухай мене, Господи, Боже мій.

Який страшний суд Твій, Господи, у присутності ангелів, коли людей введуть, книги розгорнуть, вчинки випробують, думки розслідять! Який суд буде мені, зачатову в гріхах? Хто полум'я мені загасить? Хто мені темряву освітить, коли Ти, Господи, не помиляєш мене, як Чоловіколюбце?

Слава... Сльози дай мені, Боже, як колись жінці грішниці, і сподоби мене обмити Твої ноги, які визволили мене від путі спокус, і приносити Тобі, як запашне миро, життя чисте, проведене у покаянні, щоб і мені почути жаданий Твій голос: «Віра твоя спасла тебе, іди в мирі».

І нині... На Тебе, Богородице, бездоганну надію маючи, спасуся. Твоє, Пречиста, заступництво мавши, не настрахаюся. Пожену ворогів моїх і переможу їх, зодягнувшись, наче в зброю, в єдину покрову Твою. І, благаючи Твоєї всемогутньої допомоги, взиваю:

тиму до Тебе: Владичице, спаси мене молитвами Твоїми і силою Сина Божого, що від Тебе тіло прийняв, відведи мене від темного сну, щоб славословити Тебе.

П і Н: Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй нас **(40 р.)**

П: Господи, Господи, спаси нас від усякої стріли, що летить удень, і визволи нас від усякої недоброї пригоди вночі. Прийми жертву вечірню – рук наших піднесення. Сподоби ж нас і нічну пору непорочно пройти без спокуси від злого. Спаси нас від усякої тривоги й страху, що наводяться дияволом. Подай душам нашим покаяння і думкам нашим пам'ять про іспит на страшному й праведному суді Твоїм. Укріпи в страху до Тебе тіла наші і умертви пристрасті пориви наші, щоб і в сонному мовчанні ми просвіщалися навчанням постанов Твоїх. Прожени від нас усякі помисли нечисті і пристрасть згубну. Підведи нас у час молитви зміцненими в вірі і ревними до заповітів Твоїх, благоволінням і милосердям Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен еси з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

❖ **Перед Різдом і Богоявленням Псалми 69 та 142**

і одразу літія або Слава у вишніх Богові...

❖ **Великим постом Псалми 50, 101 і Молитва Манасії.**
Далі тропарі:

Помилуй нас, Господи, помилуй нас, бо, жодного оправдання не маючи, ми, грішні, Тобі, як Владиці, цю молитву приносимо; помилуй нас.

Слава... Господи, помилуй нас, бо на Тебе ми надіємось: не прогнівайся дуже на нас і не пам'ятай беззаконь наших, але зглянься і

нині, як Милосердний, і визволи нас від ворогів наших. Бо Ти Бог наш, а ми люди Твої, всі творіння рук Твоїх, і ім'я Твоє призиваємо.

І нині... Милосердя двері відкрий нам, благословенна Богородице, щоб ми, на Тебе надіючись, не загинули, а від усякого лиха Тобою визволилися, бо Ти єси спасіння роду християнського.

Пі Н: Господи Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй нас *(40 р.)*

П: Молитва св. Мардарія:

Владико Боже Отче Вседержителю! Господи Сину Єдинородний Ісусе Христе і Святий Душе! Єдине Божество і Єдина Сило, помилуй мене грішного і якими Сам знаєш судьбами спаси мене недостойного раба Твого, бо Ти Благословенний на віки вічні. Амінь

Н: Амінь.

❖ **Перед Різдом, Богоявленням, Благовіщенням та храмовим святом, що припадає на Великий піст, коли повечір'я поєднується в чування з вранішньою, тут літія.**

❖ **Інакше Нічне славослов'я:**

Слава в вишніх Богу, і на землі мир, між людьми благовоління. Хвалимо Тебе, благословимо Тебе, поклоняємось Тобі, прославляємо Тебе, дякуємо Тобі ради великої слави Твоєї. Господи, Царю Небесний, Боже, Отче Вседержителю, Господи, Сину Єдинородний, Ісусе Христе, і Святий Душе. Господи Боже, Агнче Божий, Сину Отця, Ти, що береш гріхи світу, помилуй нас. Ти, що береш гріхи світу, прийми молитву нашу. Ти, що сидиш праворуч Отця, помилуй нас. Бо Ти Єдиний Святий, Ти Єдиний Господь, Ісус Христос, задля слави Бога Отця. Амінь.

Повсякнічно благословлятиму Тебе і вихвалитиму ім'я Твоє поки віку і на віки вічні. Господи, пристановищем нашим був Ти від роду й до роду. Я сказав: Господи, помилуй мене, зціли душу мою, бо нагрішив я перед Тобою. Господи, до Тебе вдаюсь, навчи мене творити волю Твою, бо Ти Бог мій, бо в Тобі джерело життя; в сяйві Твоєму побачимо світло. Нехай завжди буде милість Твоя на тих, що визнають Тебе.

Сподоби, Господи, в цю ніч без гріха зберегтися нам. Благословен єси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє навіки. Амінь. Нехай буде, Господи, милість Твоя на нас, бо ми

надіємось на Тебе. Благословен еси, Господи, навчи мене заповітів Твоїх. Благословен еси, Владико, врозуми мене заповідями Твоїми. Благословен еси, Святий, просвіти мене заповідями Твоїми. Господи, милість Твоя повік, не відкинь творіння рук Твоїх. Тобі належить хвала, Тобі належить співання. Тобі слава належить, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Символ віри:

¹ Вірую в Єдиного Бога, Отця Вседержителя. Творця неба і землі, всього видимого і невидимого.

² І в Єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, Єдинородного, що від Отця народився перше всіх віків.

³ Світло від Світла, Бога Істинного від Бога Істинного, рожденного, несотворенного, єдиносущного з Отцем, що через Нього все сталося.

⁴ Він для нас, людей, і ради нашого спасіння зійшов з небес, і тіло прийняв від Духа Святого і Марії Діви, і став чоловіком.

⁵ І розп'ятий був за нас при Понтії Пілаті, і страждав, і був похований.

⁶ І воскрес на третій день, як було написано.

⁷ І вознісся на небо і сидить праворуч Отця.

⁸ І знову прийде у славі судити живих і мертвих, і Царству Його не буде кінця.

⁹ І в Духа Святого, Господа Животворчого, що від Отця походить, що Йому з Отцем і Сином однакове поклоніння і однакова слава, що говорив через пророків.

¹⁰ В Єдину, Святу, Соборну і Апостольську Церкву.

¹¹ Визнаю одно хрещення на відпущення гріхів.

¹² Чекаю воскресіння мертвих і життя будучого віку. Амінь

❖ **Якщо немає чування і не співався Великий канон, то біблійні пісні 1-6 з ірмосами і тропарями на даний день, як зазначено в Слідуваній псалтирі.**

По закінченню Н: Достойно є і це є істина славити Тебе, Богородицю, завжди Славну і Пренепорочну і Матір Бога нашого.

Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без істління Бога Слово породила, дійсну Богородицю, Тебе величаємо.

Ч: Святий Боже... Пресвятая Тройце... Отче наш...

П: Бо Твоє є Царство.....

Н: Амінь.

❖ На Різдво Христове та Богоявлення з відкритими Святими вратами та запаленим світлом співається кондак свята з ікосами (перша половина, друга на вранішній).

❖ Під час Великого посту – тропар, гол. 6, з псалмом 150, голосно і повільно:

Н: Господи сил, будь з нами, іншого бо, крім Тебе, помічника в скорботах не маємо; Господи сил, помилуй нас.

Ч: Хвалить Бога у святині Його! Хвалить Його у твердині сили Його!

Н: Господи сил, будь з нами, іншого бо, крім Тебе, помічника в скорботах не маємо; Господи сил, помилуй нас.

Ч: Хвалить Його за могутність Його, хвалить Його за безмежну величність Його.

Н: Господи сил, будь з нами, іншого бо, крім Тебе, помічника в скорботах не маємо; Господи сил, помилуй нас.

Ч: Хвалить Його звуками трубними, хвалить Його на псалтирі та гуслях.

Н: Господи сил, будь з нами, іншого бо, крім Тебе, помічника в скорботах не маємо; Господи сил, помилуй нас.

Ч: Хвалить Його на тимпанах і хором, хвалить Його на струнах і органі.

Н: Господи сил, будь з нами, іншого бо, крім Тебе, помічника в скорботах не маємо; Господи сил, помилуй нас.

Ч: Хвалить Його на кимвалах милозвучних; хвалить Його на громогласних кимвалах. Все, що дише, нехай хвалить Господа.

Н: Господи сил, будь з нами, іншого бо, крім Тебе, помічника в скорботах не маємо; Господи сил, помилуй нас.

Ч: Слава... Господи, коли б ми не мали святих Твоїх молитвениками і благости Твоїї, що милує нас, то як насмілилися б ми, Спасе, славити Тебе, Якого невинно прославляють ангели? Серцевідче, помилуй душі наші.

І нині... Безліч провин своїх маючи, Богородице, я до Тебе вдаюся, Чиста, благаючи спасіння. Відвідай недужу мою душу й моли Сина Твого й Бога нашого, щоб дав мені відпущення важких провин, що я заподіяв, єдина Благословенна.

Всесвята Богородице! За життя мого не покидай мене, на людське заступництво не віддавай мене, а Сама заступи і помилуй мене. Всю надію мою на Тебе покладаю, Мати Божа, збережи мене під покровом Твоїм.

П і Н: Господи, помилуй *(40 р.)*

П: Молитва малих годин:

Ти, що повсякчас і кожну годину на Небі й на землі приймаєш поклоніння і славлення, Христе Боже, Довготерпеливий і Многомилостивий, вельми Добросердешний, що праведних любиш, а грішників милуєш, що всіх кличеш до спасіння, обіцяючи майбутні блага: Сам, Господи, прийми і наші оці молитви; направ життя наше по Твоїх заповідях. Душі наші освяти, тіла омий, наміри наші направ і думки очисти, і визволи нас від усякої скорботи, лиха й слабування. Захисти нас святими Твоїми Ангелами, щоб ми, зберігаючись і навчаючись під їх охороною, досягли єдності в Вірі і зрозуміння неприступної Твоєї слави/

Бо Ти Благословенний на віки вічні. Амінь.

Н: Амінь.

Ч: Господи, помилуй *(тричі)*. Слава... **І** нині... **Ч**еснішу... Іменем Господнім благослови, отче.

П: Боже, змилуйся над нами і благослови нас, осяй нас світлом Твоїм і помилуй нас.

Н: Амінь.

**Великим постом молитва прп. Єфрема Сирина,
як зазначено в чині вечірньої.**

- ❖ **Перед Різдом, Богоявленням, Благовіщенням та храмовим святом, що припадає на Великий піст, коли повечір'я поєднується в чування з вранішньою, одразу починається велике читання.**

❖ Якщо повечір'я закінчується своїм чном, то:

II: Молитва до пресвятої Богородиці

Пренепорочна, Нетлінна, Пречиста, Чистая Діво, Богоневісто, Владичице! що Бога – Слово преславним породженням Твоїм з людьми з'єднала і відпале єство наше з небесними сполучила. Єдина Надіє безнадійних і гноблених Поміч, готовий захист усім, хто до Тебе прибігає. Не погидує мною грішним і скверним, що поганими думками, словами й ділами всього себе непотрібним зробив, і через лінивий розум мій зробив себе рабом утіх життєвих. Але, Мати Чоловіколюбивого Бога, чоловічолюбно змилосердися наді мною грішним і блудним і прийми моє, хоч і з скверних уст принесене Тобі моління, і Твого Сина і нашого Владику й Господа з материнською сміливістю моли, щоб і мені відкрив глибину чоловічолубної Своєї благости, і, забувши незчисленні гріхи мої, повернув мене до каяття і явив мене мудрим виконавцем заповітів Своїх. І стань поперед мене завжди, як милостива, милосердна і ласколюбива, в цьому життю тепла Заступниця й Помічниця, відганяючи напади ворогів і направляючи мене до спасіння. А в час кончини моєї збережи немичну мою душу і лукавих бісів далеко віджени від мене. А в день Суду визволи мене від вічної муки і невимовної слави Сина Твого і Бога нашого мене сподоби. Її то, Владичице моя Пресвятая Богородице, нехай унаслідую я за Твоїм посередництвом і заступництвом, Благодаттю ж і чоловічолюбством Єдинородного Сина Твого, Господа нашого Ісуса Христа з Предвічним Його Отцем і Пресвятим і Благим і Животворчим Його Духом, нині і по всяк час і на віки вічні. Амінь.

Молитва до Господа Ісуса Христа монаха Антіоха Пандекта:

І дай нам, Владико, що на сон ідемо, спокій тіла й душі і збережи нас у цю ніч від важкого сну гріховного. Втихомир наші пристрасі та погаси розпалені стріли спокус від лукавого. Неспокій тіла вгамуй і всякі життєві суєтні вигадки приспи. Даруй нам, Боже, бадьорий розум, чисті думки, тверезе серце, сон легкий без жодних диявольських мрій. Підведи нас у час молитви твердих у заповідях Твоїх, щоб ми твердо пам'ятали присуди Твої. Дай нам усю ніч Тебе вихваляти, оспівувати й славити Пречесне й Величне Ім'я Твоє Отця і Сина і Святого Духа, нині і по всяк час і на віки вічні. Амінь.

Преславна Вседіво Мати Христа Бога, принеси нашу молитву до Сина Твого і Бога нашого, щоб спас Тобою душі наші.

Молитва св. Іоанікія

Надія моя Отець, Пристановище моє Син, Захист мій Дух Святий. Тройце Свята, слава Тобі.

Н: Слава... І нині... Господи, помилуй (*тричі*). Благослови.

Народ і предстоятель схиляються обличчям одне до одного.

П: Владико Многомилостивий, Господи Ісусе Христе, Боже наш, молитвами всепречистої Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії, силою Чесного і Животворчого Хреста, заступництвом чесних небесних сил безтілесних, чесного славного пророка Предтечі і Хрестителя Іоана, святих славних і всехвальних апостолів, святих славних і добропобідних мучеників, преподобних і богоносних отців наших, святих і праведних богоотців Іоакима і Анни, святих богоугодників землі Української,... (*ім'я святого, на честь якого є храм*) і всіх святих Твоїх, благоприємною створи молитву нашу, даруй нам відпущення гріхів наших, охорони нас покровом крил Твоїх, віджени від нас усякого ворога і супротивника, втихомир життя наше, Господи, помилуй нас і світ Твій і спаси душі наші, як Благий і Чоловіколюбчець (*земний поклін*).

П: Благословіть, отці й брати, і простіть мені грішному, чим згрішив я в цей день і по всі дні життя мого словом, ділом, думкою і всіма почуттями моїми.

Н: Нехай Бог простить і помилує тебе, чесний отче. Помолись і за нас грішних, благослови і прости нам провини наші вільні і невідільні.

П: Нехай простить Господь Бог ласкою Своєю гріхи ваші і помилує вас.

І виходять у притвір, де читається літанія:

П: Помолімось за (високо)преосвященнішого владика нашого ... (ім'я, титул єпархіального архієрея), за все єпископство православне, чесне пресвітерство, Христове дияконство і причет церковний.

Н: Господи, помилуй (*за кожним проханням*).

П: За правлячу владу нашу.

П: За тих, що чинять нам милостину.

П: За тих, що служать у святих храмах Божих.

П: За добрий успіх і зміцнення христолюбивого нашого війська.

П: За тих, що ненавидять і люблять нас.

П: За тих, що милують нас і служать нам.

П: За тих, що заповіли нам, недостойним, молитися за них.

П: За визволення поневолених.

П: За тих, що в подорожі, в морі і в повітрі перебувають.

П: За тих, що в немочах лежать.

П: За тих, що в журбі знаходяться, і в темницях і на тяжких роботах поневіряться.

П: Помолімся і за багатий врожай плодів земних.

П: І за всяку душу християнську.

П: За титарів святих храмів Божих.

П: За всіх, що раніш спочили, отців і братів наших.

П: За тих, що життя своє за Христа та за друзів своїх положили.

П: Помолімся і за всяку душу християнську.

П: Промовмо й за себе самих.

Н: Господи, помилуй (*тричі*).

П: Тих, хто нас ненавидить і кривдить, прости, Господи Чоловіколюбче. Доброчинцям нашим добро вчини. Братам і родичам нашим дай, чого вони просять для спасіння і життя вічного. Тих, хто в немочі, відвідай і зміцнення їм подай. Покермуй тими, що на морі. Тим, що на землі і в повітрі подорож справляють, допоможи. Тим, що служать нам і допомагають нам, відпущення гріхів даруй. Тих, що заповіли нам, негідним, молитися за них, помилуй з великої Твоєї милости. Пом'яни, Господи, раніше спочилих отців наших, матерів, братів і сестер наших, і упокой їх там, де світить світло Твоєї слави. Пом'яни, Господи, братів наших поневолених і визволи їх від усякої небезпеки. Пом'яни, Господи, і тих, що дари приносять і добро діють у святих Твоїх церквах, і про вбогих пам'ятають, і дай їм, чого вони просять для спасіння і життя вічного. Пом'яни, Господи, і нас, смиренних, грішних і негідних рабів Твоїх, і просвіти наш розум світлом Твоїм, і провадь нас по стежках заповітів Твоїх, молитвами пречистої Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії, і всіх Твоїх святих.

Бо Ти благословенний еси на віки вічні.

Н: Амінь.

ВСЕНІЧНА, АБО ПАМІХНДА

**Служиться після вечері замість повечір'я та полуношниці
перед неділею, напередодні великих свят,
а також у середу та п'ятницю.**

Предстоятель: Благословенний Бог наш † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь. **Або починаючи з другої частини благословення (після †), де є такий звичай.**

І читаються ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ по Отче наш.

**А якщо всенічна поєднується з вечірньою за зразком чування,
то одразу:**

П: Слава в вишніх Богу і на землі мир, між людьми благовоління.

Н: Слава в вишніх Богу і на землі мир, між людьми благовоління.

П: Слава в вишніх Богу і на землі мир, між людьми благовоління.

Господи, відкрий уста мої, і язык мій сповістить хвалу Твою.

Н: Господи, відкрий уста мої, і язык мій сповістить хвалу Твою.

Псалом 85

Приспів: Господи, Боже спасіння мого, вдень я взиваю і вночі перед Тобою.

Приспів: Нехай дійде до Тебе молитва моя, прихили вухо Твоє до моління мого.

Бо стражданнями сповнилася душа моя, і життя моє до пекла наблизилось. Приєднався я до тих, що сходять у могилу: я став як людина без сили, між мертвими кинутий я, – як убиті, що сплять у гробі, про яких Ти вже не згадуєш і які від руки Твоєї відринуті. Ти поклав мене у рові преісподнім, у темряві і тіні смертній. На мені утвердилася ярість Твоя, і всі хвили Твої навів Ти на мене. Віддалив Ти знайомих моїх від мене, зробив мене огидним для них. Я в неволі й не можу вийти. Очі мої знемоглися від горя. Взивав до Тебе, Господи, весь день, підносив до Тебе руки мої. Хіба для мертвих Ти твориш чудеса? А чи мертві воскреснуть і прославлятимуть Тебе? Хіба розповість хто у гробі про милість Твою і про істину Твою – в погибелі? Чи пізнані будуть у темряві чудеса Твої і правда Твоя – в землі забуття? Я ж до Тебе, Господи, взиваю, і вранці молитва моя опередить Тебе. Чому, Господи, відкидаєш душу мою, від-

вертаєш лице Твоє від мене? Убогий я, і страждаю від юности моєї, смирився і знеміг. По мені пройшов гнів Твій, і страхання Твої сокрушили мене. Оточили мене, як вода, весь день, облягли мене всі вкупі. Віддалив Ти від мене друга й ближнього, знайомих моїх – від моїх пристрастей.

Псалом 102

Приспів: На всіх місцях володіння Його благослови, душе моя, Господа! Благослови, душе моя, Господа і вся істото моя – ім'я святее Його. Благослови, душе моя, Господа і не забувай усіх добродійств Його. Він очищає всі беззаконня твої, зціляє всі недуги твої. Він звільняє від тління життя твоє, вінчає тебе милістю і щедротами. Він виконує благі бажання твої: оновиться, подібно орляті, юність твоя. Господь творить справедливість і суд усім покривдженням. Показав путі Свої Мойсееві, синам Ізраїлевим – хотіння Свої. Щедрий і милостивий Господь, довготерпеливий і многомилостивий. Не до кінця прогнівається і повік не ворогуватиме. Не за беззаконнями нашими вчинив нам і не за гріхами нашими воздав нам. Бо як високо небо над землею, так утвердив Господь милість Свою над тими, що бояться Його. Як далеко схід від заходу, так віддалив Він від нас беззаконня наші. Як отець милує дітей, так милує Господь тих, що бояться Його. Бо Він знає сутність нашу, пам'ятає, що ми – порох землі. Людина – як трава, дні її – немов цвіт польовий, цвіте й відцвітає. Повіє вітер над нею, і не стане її: не знайти вже й місця по ній. Милість же Господня від віку й до віку на тих, що бояться Його. І правда Його на синах синів, що бережуть завіти Його і пам'ятають заповіді Його, щоб виконувати їх. Господь на небесах уготував Престіл Свій, і Царство Його усім володіє. Благословіть Господа, всі ангели Його, сильні міцністю, що виконуєте слово Його слухаючи голосу слів Його. Благословіть Господа, всі Сили Його, слуги Його, що творите волю Його. Благословіть Господа, всі діла Його на всіх місцях володіння Його. Благослови, душе моя, Господа!

Псалом 142

Приспів: Вислухай мене у правді Твоїй і не входи у суд з рабом Твоїм.

Приспів: Дух Твій благий наставить мене на землю правди.

Господи, почуй молитву мою, зглянься на моління моє в істині Твоїй, вислухай мене у правді Твоїй. І не входи у суд з рабом Твоїм, бо не виправдається перед Тобою ніхто з живих. Бо ворог переслідує душу мою, втоптав у землю життя моє, посадив мене в темряву, як давно померлих. І впав у мені дух мій, стривожилось у мені серце моє. Я згадую дні давні, розмірковую про всі діла Твої і в творінні рук Твоїх повчаюся. До Тебе простягаю руки мої: душа моя, як земля безводна, перед Тобою. Скоро почуй мене, Господи, згасає дух мій. Не відверни лица Твого від мене,

бо уподібнюся тим, що сходять у могилу. Дай мені знання відчути милість Твою, бо на Тебе уповаю. Вкажи мені, Господи, путь, якою піду, бо до Тебе підношу душу мою. Визволи мене від ворогів моїх, Господи, до Тебе вдаюся, навчи мене творити волю Твою, бо Ти єси Бог мій. Дух Твій благий наставить мене на землю правди. Імені Твого ради, Господи, оживи мене; правдою Твою виведи з печалі душу мою; і милістю Твою знищ ворогів моїх. І вигуби гнобителів душі моєї, бо я раб Твій є.

Поза Великим постом в середу читається лише третій псалом трипсалм'я, а в п'ятницю Пс. 90.

Під неділю чергуються за тритижневим циклом.

Слава І нині. Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже *(тричі)*

ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

❖ **У середу додаються прохання, вказані в єктенії**

❖ **У п'ятницю за спочилих додаткові прохання:**

Д: За відпущення гріхів у блаженній пам'яті спочилих, * Господеві помолімося.

Д: За приснопам'ятних рабів Божих, за спокій і блаженну пам'ять їх, * Господеві помолімося.

Д: Щоб простив їм Бог всякі провини вільні і невольні, * Господеві помолімося.

Д: Щоб неосудно стали вони перед страшним престолом Господа слави, * Господеві помолімося.

Д: За тих, хто плачуть, сумують і сподіваються Христового утішення, * Господеві помолімося.

Д: Щоб визволитися їм від усякої скорботи, печалі і зітхання і вселитися їм там, де перебуває світло лица Божого, * Господеві помолімося.

Д: Щоб Господь Бог вчинив душі їхні у місті світлім, у місті квітучім, у місті спокою, де всі праведні перебувають, * Господеві помолімося.

Д: Щоб упокоїтись їм на лоні Авраама, й Ісаака, і Якова, * Господеві помолімося.

Останнє прохання починається з: Милості Божої, Царства Небесного і відпущення гріхів їхніх виблагавши...

❖ **У п'ятниці Страстей під час Великого посту додається:**

Д: Щоб Господь Бог спас і помилував старих і молодих, убогих, сиріт і вдовиць, і тих, що в хворобах і в журбі, у бідах і в скорботах, у пригодах і в полоні, у в'язницях і в засланнях, а особливо тих, що терплять гоніння за Христа, і щоб Господь згадав про переслідуваних, відвідав, зміцнив і звеселив їх, і щоб Своєю Божественною силою скоро подав їм поміч, волю й визволення, *** Господові помолімся.**

Д: Щоб Господь Бог спас і помилував тих, хто ненавидить і кривдить нас, і хто чинить напасті на нас, і щоб не допустив їх загинути через нас, грішних, *** Господові помолімся.**

Д: Щоб Господь просвітив, світлом Божественного пізнання відступників від християнської віри і засліплених погибельними ересьми, і приєднав їх до Своєї Єдиної, Святої, Соборної й Апостольської Церкви, *** Господові помолімся.**

Д: Щоб Господь Бог Милосердний заступився за Святу Свою Церкву, охоронив її від ворогів видимих і невидимих, і щоб послав їй цілющий мир, міцну єдність та славний розвиток, *** Господові помолімся.**

Д: Щоб Господь Бог прикладом Своїх страждань послав нам усім цього посту смиренну покору, міцну терпеливість та братню любов, і щоб ними ми вдосконалили душу свою для достойної зустрічі воскресіння Господнього та життя правдиво християнського, *** Господеві помолімся.**

Д: Щоб Господь Бог згадав і за всіх спочилих в надії на воскресення й вічне життя батьків і братів та сестер наших, що тут лежать, і за християн по всіх усядах, і щоб оселив їх зо свяtimi, де сяє світло лиця Божого, а нас помилував, *** Господеві помолімся.**

[*Н: Тобі, Господи]

П: Ми, що вдень баченням Твого, Господи, великодійства в твоєму ринні наситилися і через це Тебе як Першопричину всього і надприродних чудес Творця президивовано прославили, також і по закінченню дня достойно Тобі хвалу приносимо, усвідомлюємо провидіння великої Твоєї премудрості, бо Ти насунув темряву, і ніч настала, людям відпочинок від праці даючи, а звірям здобичу на поживу. І ми з пророком звизаємо Тобі: як величні діла Твої, Господи! все премудро створив Ти. Тому молимо Тебе, Владико

Чоловіколюбче, щоб не зайшло нам у гніві нашому Сонце правди Твоє, але завжди нас світлом Твоєї благодаті просвітлюй, щоб ми вдень і вночі славили неосяжне Твоє величчя.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

І Алилуя чотири рази на голос за Октоїхом зі стихами Іс. 26:9, 11, 15:

Стих 1: З ночі лине дух наш до Тебе, Боже, бо заповіді Твої – світло на Землі.

Стих 2: Навчіться правди ті, хто живуть на землі.

Стих 3: Заздрість охопить людей ненавчених.

Стих 4: Упокори їх, Господи, упокори славних землі.

❖ **Великим постом замість цього Бог Господь відповідного гласу зі стихами Пс. 117:26-27, див. у чині вранішньої**

❖ **У п'ятницю на службі за спочилих**
Алилуя (*тричі*) зі стихами на гол. 8 :

Стих 5: Блаженні, кого Ти обрав і приймаєш, Господи.

Стих 6: Пам'ять їх з роду в рід.

Стих 7: Душі їхні у блаженстві перебуватимуть.

І тропарі

Гол. 2: Боже отців наших, що завжди поводишся з нами за Твоєю лагідністю! Не zostав нас без Твоєї ласки, але молитвами їхніми влаштуй у мирі життя наше.

У п'ятницю за спочилих, гол. 8: Глибиною мудрості чоловіколюбно все будуючи і корисне всім подаючи, Єдиний Сотворитель, упокой, Господи, душі рабів Твоїх, які надію покладали на Тебе, Творця й Промислителя і Бога нашого

У п'ятницю страстей, гол. 2: Спасіння вчинив єси серед землі, Христе Боже, на хресті пречисті руки Свої простягнув єси, збираючи всі народи, що взивають: Господи, слава Тобі!

Інше, гол. 4: Наче багрянницею і висоном, кров'ю мучеників Твоїх у цілому світі прикрасилась Церква Твоя, Христе Боже. Через

них вона взиває до Тебе: пошли людям Твоїм милосердя Твоє, даруй громаді Твоїй спокій і душам нашим.

Слава...

Кондак, гол. 8. Зі святими упокой, Христе, душі рабів Твоїх, де немає недуги, ні смутку, ані зітхання, але вічне життя.

І нині...

У п'ятницю за спочилих: Тебе і стіною, і пристановищем маємо, і молитвеницею благоприємною до Бога, що Його породила еси, Богородице Безневісна, вірних спасіння.

Інше: Молитвами всіх святих і Богородиці дай нам, Господи, спокій Твій і помилуй нас, бо Ти Єдиний Милосердний.

І читається перша статія нічної («першої вранішньої») кафізми

Слава І нині, Алилуя, Алилуя, Алилуя. Слава Тобі, Боже (*тричі*).

***Д:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.

П: З ночі лине дух наш до Тебе, Боже наш, бо заповіді Твої – світло для нас на землі. Навчи нас чинити справедливе і святе в страсті Твоїм, бо ми прославляємо Тебе, воістину сущого Бога нашого. Нахили ухо Твоє і вислухай нас, і пом'яни, Господи, по імені всіх, що стоять тут і моляться з нами, і спаси їх силою Твоюю. Благослови людей Твоїх і освяти насліддя Твоє. Пошли мир світові Твоєму, церквам Твоїм, священикам, країні нашій і всім людям Твоїм. Бо благословилося і прославилось всечесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Друга статія нічної кафізми

Слава І нині, Алилуя, Алилуя, Алилуя. Слава Тобі, Боже (*тричі*).

***Д:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.

П: З ночі лине дух наш до Тебе, Боже, бо заповіді Твої – світло. Навчи нас, Боже, правди Твоєї, заповідей Твоїх і заповітів Твоїх, просвіти очі думок наших, щоб не заснули ми в гріхах на смерть. Віджени всяку темряву від сердець наших. Даруй нам сонце прав-

ди і охорони життя наше печаттю Святого Твого Духа. Направ стопи наші на путь миру. Дай нам бачити ранок і день в радості, щоб ми ранні молитви Тобі приносили.

Бо Твоя влада і Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Третя статія нічної кафізми

Слава І нині, Аلیلуя, Аلیلуя, Алілія. Слава Тобі, Боже (*тричі*).

Сідальний свята чи святого.

❖ **А в п'ятницю за спочилих сідальний спочилих, гол. 5:**

Упокой, Спасе наш, з праведними рабів Твоїх, і осели їх в оселях Твоїх, як про це написано, і прости, як Милосердний, всі гріхи їх вільні і невольні, і все, чим згрішили вони свідомо і несвідомо, Чоловіколюбче.

Слава, І нині...

Богородичний: Христе Боже, Ти від Діви засяяв світові і через Неї нас синами світла показав, помилуй нас.

Тут може бути читання з Святих Отців

з тлумаченням на псалми або синаксар до свята.

***Д:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй

П: Тобі, Боже наш, вічному і неувечірньому Світлу, у якого нема зміни чи тіні переміни, в цей час нічний, оспівуючи, молимося, щоб нам пильнувати тілесними очами, і помислам наших думок бачити славу Твою сподоби, щоб ми не втратили, задрімавши душею, духовного голосу, що лине до Тебе в радості і визнанні, але псалмами, і гімнами, і піснями духовними оспівуючи в серцях і устах наших Тебе Бога, отримали спасіння, що від Тебе, і голос тих, хто святкують на небесах, вічно сприймаи сподобилися.

Бо благословилося і прославилося всечесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Під суботу та неділю псалом 118 з приспівами.
Від кожного абеткового розділу береться один стих
з номером, що відповідає поточному голосу.

- ❖ **У п'ятницю за спочилих друга статія (від 118:89) з приспівом до перших п'яти стихів** Пом'яни, Господи, душі рабів Твоїх. **А в період поліелею повністю з приспівом до першої статії** Благословенний Ти, Господи, **до перших п'яти стихів другої** Спасе, спаси мене. **Далі з тропарями:**

^д Всі святі знайшли джерело життя і двері раю. О, коли б і мені знайти до нього путь покаяння. Я загублене ягня, поклич мене, Спасе, і спаси мене.

^з Святі мученики! Ви проповідували про Христа – Божого Агнця, і, як ягнята, замучені були й перейшли до життя, що ніколи не старіє, а вічно існує. Щиро ж благайте Христа, щоб і нам подав відпущення гріхів.

^р Всі ви дорогою вузькою і скорботною ходили, хрест, як ярмо, в житті взявши, і Мене наслідували вірою, прийдіть і втіштесь славою і вінцями небесними, що Я приготував вам.

^т Я несказанної Твоєї слави образ, хоч і ношу на собі рани гріховні, зглянься на Твоє творіння, Владико, і очисти Твоїм милосердям, і жадану вітчизну подай мені, в раю знову мене оселивши.

^ш З нічого Ти мене колись створив і Божественним Твоїм образом підніс; за порушення ж заповіді знову в землю, з якої взяв мене, повернув. Піднеси ж до первісної подоби Твоєї, щоб давню красу мені оновити.

^п Упокой, Боже, рабів Твоїх і осели їх у раю, де всі святі, Господи, сяють, як світила. Упокой, Господи, спочилого рабів Твоїх, не пам'ятаючи всі їхні гріхи.

Слава...

Троїчне Сяйво Єдиного Божества благочесно прославляємо співами: Свят еси, Отче Безпочатковий, Безпочатковий же Сину і Божественний Душе, просвіти нас, що з вірою Тобі служимо, і з вічного вогню визволи.

І нині...

Радуйся, чиста, що Бога тілом породила на спасіння всіх. Через Тебе рід людський знайшов спасіння: якби і ми рай знайшли за Твоєю допомогою, Богородице чиста і благословенна.

❖ **У п'ятниці Страстей з окремими тропарями вранішньої Великої суботи:**

↳ На хрест піднісся Ти, Спасе, і з Собою живих підносиш; під землею ж бувши, похованих зпід неї воскрешаєш.

▮ Заснув Ти тілом, Спасе, як лев, і, як те левеня, з мертвих встаєш, відкинувши старість тілесну.

▮ В ребра проколотий був Ти, що взяв Адамове ребро і з нього створив Єву, і пролив потоки очищення.

▮ Таємно приносився агнець у жертву в давнину; Ти ж, незлобивий Спасе, явно принесений був, і все творіння очистив еси.

▮ Хто оповість про страшну дійсно нову подію: Владика світу нині страсті терпить і вмирає за нас.

▮ Із ребра Твого, списом проколотого, Спасе, відтворюєш життя Єві, що життя позбавила мене, і оживляєш мене з нею.

▮ Розіп'ятий на хресті – зібрав Ти людей; в ребра проколотий – життєдайне відпущення всім виточив, Ісусе.

▮ Достойно є величати Тебе, Життєдавче, що на хресті руки простягнув і зруйнував владу ворожу.

▮ Достойно є величати Тебе, всіх Сотворителя, Твоїми бо стражданнями ми визволилися від страждань і спаслися від тління.

ⲱ Велике і жахливе явище нині бачимо: Творець життя смерть приймає, бажаючи оживити всіх.

▮ Життєдавче Спасе, слава силі Твоїй, що пекло зруйнувала

Слава...

О Тройце, Боже мій, Сину і Душе, помилуй світ.

І нині...

Бачити Воскресіння Сина Твого, Діво, сподоби рабів Твоїх.

❖ **У неділю перша статія (до 118:89) на гол.5. Перші сім стихів з приспівом** Благословенний Ти, Господи, навчи мене заповітам Твоїм (ст. 12), **далі з тропарями на той же голос:**

▮ Ангельський собор здивувався, побачивши Тебе, до мертвих причисленого, але Ти, Спасе, смертну силу зруйнував, і з Собою Адама воздвигнув, і всіх від пекла визволив.

▮ Чому миро з жалісливими сльозами, учениці, розчиняєте? – Сяючи у гробі, ангел до мироносиць промовляв: дивіться на гріб і зрозумійте, що Спас воскрес із гробу.

• Дуже рано мироносиці поспішили до гро-бу Твого, ридаючи, але з'явився їм ангел, кажучи: ри-дання час минув, не плачте, воскресіння ж апостолам звістите.

• Мироносиці жони з миром прийшли до гробу Твого, Спасе, ридаючи, ангел же до них промовив, кажучи: чому з мертвими Живого помишляєте? Адже Бог воскрес із гробу.

Слава...

Поклонімося Отцю, і Його Сину, і Святому Духові, Святій Тройці у єдиносущному єстві, з серафимами взиваючи: Свят, Свят, Свят еси, Господи.

І нині...

Життедавця народивши, від гріха Ти, Діво, Адама визволила і радість Єві замість печалі подала еси. Тих, що втратили життя, до нього направив Той, що з тебе воплотився, Бог і Чоловік. Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже *(тричі)*.

На поліелейні свята, а також у неділю від Воздвиження до кануну Різдва і від віддання Боговлення до початку Великого посту замість 118 псалма співаються 134 і 135 (поліелей), в останньому приспів Бо повіки милість Його співається народом. В три неділі перед Великим постом до них додається 136. Тропарі по Непорочних в цей період співаємо після поліелею зі стихом Благословенний Ти, Господи, навчи мене заповітам Твоїм **до кожного.**

Алилуя, алилуя, алилуя. Слава Тобі, Боже *(тричі)*.

МАЛА ЄКТЕНІЯ

П: Боже, що неусипне и безперестанне славослов'я приймаєш від небесних безтілесних і розумних святих сил, непідвласних світлу тілесному, бо вони Твоєю неприступною славою вічно осяяні й обдаровані безперервним служінням Твого освячення. Зглянься на нашу покору і прийми вподоблене наднебесним розумам в міру людської немочі нічне піснопіння, що його Тобі приносимо, споглядаючи не на недостойність нашого життя, а на нечисленність Твоїєї благодаті, якою Ти привів нас з небуття, і в бутті зберігаєш, і Святим Твоїм Письмом вдихнув нам благоухання Твого хвалення, в якому Тобі, Єдиному Святому, нескazanному й неосяжному Творцю і Владиці всього поклоняємося, славимо і просимо визволення від тьми гріха і нескінченного блаженства в світлі лица Твого.

Бо Твоя держава, і Твоє є Царство і сила и слава, Отця і Сина і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

❖ **У п'ятницю за спочилих додаткова єктенія:**

Д: Ще молимося за упокоєння душ спочилих рабів Божих (*імена*) і за відпущення їм всякої провини вільної і невольної.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб Господь Бог оселив душі їхні там, де праведні спочивають.

Н: Господи, помилуй.

Д: Милості Божої, Царства Небесного і відпущення гріхів їх у Христа, Безсмертного Царя і Бога нашого, просимо.

Н: Подай, Господи.

П: Боже духів і всього тілесного, Ти смерть подолав, і діявола знищив, і життя світові Твоєму дарував, Сам, Господи, упокой душі спочилих рабів Твоїх (*імена*) у місті світлім, у місті квітучім, у місті спокою, де нема ні недуги, ні скорботи, ні зітхання. Всякий гріх, вчинений ними словом, чи ділом, чи думкою, як Благий і Чоловіколюбний Бог, прости, бо нема людини, що жила б і не згрішила. Ти єдиний без гріха; правда Твоя – правда вічна, і слово Твоє – істина.

Бо Ти є воскресіння, життя життя і упокоєння спочилих рабів Твоїх, Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо з Безначальним Твоїм Отцем, і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

Псалом 50 (див. у Вранішній)

І співаємо з ірмосами та тропарями відповідних канонів

❖ **У середу біблійні пісні 1-3**

❖ **У п'ятницю пісні 4-6**

❖ **Під неділю та свята 1-3 та 4-6 на дві статії, розділені МАЛОЮ ЄКТЕНІЄЮ:**

П: Скарбе добра, Джерело вічнотекуче, Отче Святий Чудотворче, Всесильний і Вседержителю, всі ми Тобі поклоняємось і Тобі молимося, призиваючи милість Твою і щедроти Твої на поміч і заступництво нашого смирення: пом'яни, Господи, Твоїх рабів; прийми нічні молитви від усіх нас, як кадило перед Тобою, і жодного з нас не лиши відкинутим, але всім нам пошли щедроти Твої. Пом'яни, Господи, тих, що не сплять на славу Твою, і Єдинородного Твого Сина і Бога нашого, і Святого Твого Духа; будь їм помічником і заступником; прийми їх моління в наднебесний і мисленний Твій жертовник.

Бо Ти еси Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. **І сідальний.**

Тут може співатися акафіст або давній кондак.

Інакше лише відповідний кондак [та ікос].

❖ **У п'ятницю за спочилих, голос 8.**

Зі святими упокой, Христе, душі рабів Твоїх, де нема ні недуги, ні скорботи, ні зітхань, а життя безкінечне.

Ікос: Ти єдиний Безсмертний, що створив і впорядкував людину, ми ж, земні, з землі створені і в ту саму землю повертаємося, бо так звелів Той, Хто створив мене і сказав мені: земля еси і в землю повернешся. Туди ж і всі ми, люди, підемо, з надгробним риданням співаючи пісню: алилуя (*тричі*).

❖ **У п'ятниці Страстей акафіст Страстям Господнім, розділений на чотири тижні**

Якщо нема читання, то НІЧНЕ СЛАВОСЛОВ'Я

(див. у повечір'ї)

Інакше прокимен:

❖ **У середу:**

Спасителеві, голос 4

Господи, у світлі лица Твого ми ходимо, і іменем Твоїм радіємо повіки. (Пс.88:16-17)

Стих: Побачили всі кінці землі спасіння Бога нашого. (Пс.97:3)

Богородиці, голос 4

Пом'яну ім'я Твоє у всякому роді і роді. (Пс.44:18)

Стих: Слухай, дочко, і споглянь, і прихили вухо твоє. (ст.11)

Перед початком доброї справи, голос 4

І нехай буде милість Господа Бога нашого на нас.

Діла рук наших виправ. (Пс.89:17)

Стих: І подивись на рабів Твоїх і на діла Твої (ст. 16)

Подячний, голос 4

Славитиму Господа, що добро вчинив мені,
і співатиму імені Господа Всевишнього. (Пс.12:6)

Стих: Серце моє возрадіє спасінням Твоїм.

На всяке благання, голос 4

Господи, почуй молитву мою,
зглянься на моління моє в істині Твоїй. (Пс.142:1)

Стих: Хвалить Господа, бо Господь благий. (Пс.134:3)

❖ У п'ятницю за спочилих, на голос 6:

Блаженна путь, якою ти сьогодні йдеш, душе, бо приготоване тобі місце упокоєння.

Стих: До Тебе, Господи, взиватиму, Боже мій, не відвертайся мовчки від мене. (Пс. 27:1)

❖ У п'ятницю Страстей, на голос 2:

Поділили ризи Мої поміж собою і про одєжу Мою кидали жереба. (Пс.21:19)

Стих: Дали мені, замість їжі, жовч, і спрагу Мою гасили оцтом. (Пс.68:22)

❖ Якщо неділя збігається зі святом, тут читається лише святкове Євангеліє, а недільне на вранішній.

***Д:** Премудрість, станьмо побожно. Вислухаймо Святе Євангеліє.

***П:** Мир усім.

***Н:** І духові твоєму.

П: Засвіти в серцях наших, Чоловіколюбче Владико, нетлінне світло Богопізнання Твого, і відкрий мисленні очі наші на розуміння Євангельської проповіді Твоїєї. Всели в нас страх блаженних запо-

відей Твоїх, щоб ми, подолавши всі тілесні похоті, провадили духовне життя і думали, і чинили все вгодне Тобі.

Бо Ти єси освячення наше і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Н: Амінь

Д: Від (Матфія, Луки, Марка, Іоана) Святого Євангелія читання.

Н: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Д: Будьмо уважні.

Читання, по закінченню якого знову:

Н: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Клир співає величання, якщо є.

Після читання або славослов'я проповідь

ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ з додатковими проханнями:

❖ У п'ятницю за спочилих:

П: Ще молимося за упокоєння душ спочилих рабів Божих (**імена**) і за відпущення їм усякої провини, вільної і невольної.

П: Щоб Господь Бог оселив душі їхні там, де праведні спочивають.

П: Владико Вседержителю незбагненний, світлоначальна і незмірна Сило, єдинородної і єдиносущної Премудрості Отець, животворчого і єдиносильного Духа Причина, що через благоутробну милість і несказанну благість не зневажив людську природу, темрявою гріха полонену, але божествені світильники священої Твоєї науки в Законі і Пророках нам засвітив, після того ж благоволив засвітити тілесно істине й незаходиме Сонце Правди Єдинородного Твого Сина і спрямувати нас к осяянню Твого Світла. Почуй голос благання нашого і дай, щоб ми в бадьорості і тверезості душі прожили ніч всього життя цього, очікуючи дня Христа Твого і Бога нашого, коли прийде Суддя всіх. І хай, не впавши і розлінившись, але в бадьорості і в трудах виконання Його заповідей піднесені, виявимося готовими і ввійдемо у радість Самого Господа нашого, де немає ні недуги, ні смутку, ні зітхання, де оселя всіх, що в Тобі радіють.

Бо Ти Благий і Чоловіколюбче Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

Д: Голови наші склонімо перед Господом.

Н: Тобі, Господи

П: Господи Боже наш, схили серця наші до послухання Твоїм Божественим заповідям і відверни очі наших помислів є, щоб не приліплялися до суєти світу цього, але завжди оглядали красу слави Твоїї

Бо Тобі належить милувати і спасати, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

❖ У п'ятницю Страстей:

Тропар, гол.2: Благообразний Йосиф, з дерева знявши пречистеє Тіло Твоє, плащаницею чистою обвив і, пахощами покривши, у гробі новім положив.

Відпуст

П: Христос,

у неділю і п'ятницю за спочилих –

що воскрес із мертвих,

Істинний Бог наш,

у п'ятницю Страстей –

що ради нас, людей, і ради нашого спасіння страшні муки, і животворчий хрест, і вільне погребіння тілом терпіти зволив, молитвами Пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів,

напередодні пам'яті святих –

і святого (*лик, ім'я*), що його пам'ять нині вшановуємо, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих,

у неділю і п'ятницю за спочилих –

душу спочилих рабів Своїх в оселях святих учинить, на лоні Авраама упокоїть, до праведних приєднає і нас помилує,

в інші дні –

помилує і спасе нас,
бо Він Благий і Чоловіколюбць.

Н: Амінь

❖ У п'ятницю за спочилих:

У блаженнім успінні вічний спокій подай, Господи, спочилим рабам Твоїм і сотвори їм вічну пам'ять.

Вічная пам'ять **(тричі)**

❖ У п'ятницю Страстей:

Претерпівий за нас страсті, Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй нас! **(тричі).**

Стихира, голос 5: Прийдіть, вшануймо Йосифа незабутнього, що вночі до Пилата прийшов і Життя всіх випросив: дай мені Цього безпритульного, що не має де голови прихилити, дай мені Цього бідного, що Його ученик лукавий видав на смерть, дай мені Цього вбогого, що його мати, бачучи на хресті розп'ятого, ридаючи, голосила і, як мати, примовляла: ой, горе, Дитино моя, ой, горе, Світе мій і улюблене серце моє. Симеоном бо провіщене в храмі нині справдилося: моє серце мечем пройнято, Ти ж на радість воскресіння Твого Мій плач поверни.

Поклоняємось страстям Твоїм, Христе, поклоняємось страстям Твоїм, Христе, поклоняємось страстям Твоїм, Христе, і святому воскресінню.

ПОЛУНОШНИЦЯ

Предстоятель: Благословенний Бог наш † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь. **Або починаючи з другої частини благословення (після †), де є такий звичай.**

І читаються ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ.

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

Псалом 50:

Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоєї, і з великого милосердя Твого прости провини мої. Особливо омий мене від беззаконня мого і від гріха мого очисти мене. Бо беззаконня моє я знаю, і гріх мій повсякчас переді мною. Проти Тебе єдиного я згрішив і лукаве перед Тобою вчинив, отже, праведний Ти у слові Твоїм і справедливий у присуді Твоїм. Ось бо в беззаконні зачатий я, і в гріхах породила мене мати моя. Бо Ти істину полюбив єси, невідоме й таємне мудрости Твоєї явив Ти мені. Окропи мене ісопом і очищуся, омий мене і стану біліший від снігу. Дай мені почути радість і веселість і зрадіють кості мої упокорені. Відверни лице Твоє від гріхів моїх і прости всі беззаконня мої. Серце чисте створи в мені, Боже, і духа праведного віднови в нутрі моєму. Не відкинь мене від лица Твого і Духа Твого Святого не відними від мене. Поверни мені радість спасіння Твого і духом могутнім укріпи мене. Навчатиму беззаконників шляхів Твоїх, і нечестиві навернуться до Тебе. Визволи мене від вини кривавої, Боже, Боже спасіння мого, і язик мій радісно славитиме правду Твою. Господи, відкрий уста мої, і уста мої сповістять хвалу Твою. Бо коли б Ти жертви забажав, приніс би я: всепалення Ти не бажаєш. Жертва Богові це дух упокорений, серцем скорботним і смиренным Ти не погордуєш. Ублажи, Господи, благоволінням Твоїм Сион, і нехай збудуються стіни єрусалимські. Тоді буде угодна Тобі жертва правди, приношення і всепалення, тоді покладуть на Жертовник Твій тельців.

ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

[*Н: Тобі, Господи]

П: Молитва першого антифону:

Господи Боже наш, що Святим Духом дарував Давиду нам у приклад співати й о цієї години і промовляти: «Опівночі вставав я прославляти Тебе за праведні суди Твої», учини нас достойними від цілого серця нашого вихваляти Тебе, осяй своєю милістю і щедротами нашу смиреність і яви нас вірними и мудрими домоправителями Твоими в страшний день суда Твого, молитвами святої Богородиці і всіх святих Твоїх.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Перша статія псалма 118, а в суботу псалми 64, 65, 66

П: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові

Н: і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

П: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже.

Н: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже.

П: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже. * Господеві помолімося.

***Н:** Господи, помилуй.

П: Молитва другого антифону:

І нині, досягши середніччя, Господи, посильне благодаріння Тобі проносимо і молимо Тебе, що дарував серцям нашим скарб Твого знання, непошкодженим його збережи, вклади в уста наші слово Твоей мудрості і визволи нас від усього, що ходить у темряві.

Бо Твоя держава, і Твоє є Царство і сила и слава, Отця і Сина і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Друга статія псалма 118, а в суботу псалом 67

П: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові

Н: і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

П: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже.

Н: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже.

П: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже. * Господеві помолі-
мось.

***Н:** Господи, помилуй.

П: Молитва третього антифону:

Господи Боже наш, Отче віків, що ні початку ані кінця на маєш, визволителю душ, і заснователю розуміння, і хранителю сердець наших, що через створіння Твої показав нам несказанну силу Твоїєї творчості! Сам, Владико, і в цю годину ночі, що настала, прийми нашу мольбу, і кожного потреби наповни докінцево, і учини нас достойними Твоїєї благодаті.

Бо благословилося і прославилося всечасне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Третя статія псалма 118, а в суботу псалми 68-69

П: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові

Н: і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

П: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже.

Н: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже.

П: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже.

(Псалми читаються повністю по «славам», або з розподілом по дням та тижням, як зазначено в Слідуванні Псалтирі)

СИМВОЛ ВІРИ
(див. у Повечір'ї)

Ч: Святий Боже... Слава І нині... Пресвятая Тройце.... **Отче** наш.

П: Бо Твоє є Царство...

Н: Амінь.

Тропарі, голос 8:

Ось Жених гряде опівночі,
і блажен раб, що його знайде не сплячим,
недостойний же, що його знайде недбалим.

Гляди, душе моя, сну не піддавайся,
щоб на смерть не було тебе віддано
і поза Царством тебе не замкнено,
але опам'ятайся, взиваючи:
Свят, Свят, Свят Ти, Боже, Богородицею помилуй нас.

Слава...

Про день той страшний роздумуючи, не спи, душе моя,
світильник твій запаливши і оливою світло підсиливши
не знаєш бо, коли прийде до тебе голос,
що промовить: Ось Жених.
Гляди ж, душе моя, не задрімай і не залишся зовні,
як п'ять дів, стукаючи,
але пильно пожди, щоб з достатком оливи Христа зустріти,
і дасть тобі чертог Божественний слави Своєї.

І нині...

Тебе, стіну непобориму, твердиню спасіння,
благаємо, Богородице Діво:
знищ наміри супротивників,
смуток людей Твоїх на радість зміни,
підтримай світ Твій,
побожних зміцни,
про мир світу моли,
бо Ти, Богородице, надія наша.

ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ

П: Господи Боже наш, що з великої благости та багатьох щедрот
Твоїх дарував нам минулу ніч перебути без напасти від усього злого,
Ти Сам, Владико, Створителю всього, дай нам досягти і вранішніх мо-
литов, і засвіти в серцях наших істинним світлом скарб Твого пізнання,
щоб чинити волю Твою.

Бо Ти Благий і Чоловіколюбче Бог наш, і Тобі славу віддаємо,
Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Господи, помилуй (*тричі*). **Слава...** **І нині..** **Чеснішу...**
Іменем Господнім благослови, отче.

П: Боже, змилуйся над нами і благослови нас, осяй нас світлом
твоїм і помилуй нас.

Н: Амінь.

**Великим постом молитва прп. Єфрема Сиріна,
як зазначено в чині вечірньої.**

БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

П: Господи Вседержителю, Боже Небесних Сил і всього тілесного, Який живеш на Небесах і на смиренних споглядаєш, думки й серця знаєш і найпотаємніше в людині відкрито бачиш; безпочаткове і завжди суще Світло, в Якому немає переміни, ані тіні зміни, Сам, Безсмертний Царю, прийми молитви наші, які ми в цей час оскверненими устами нашими Тобі приносимо, насмілюючись на безліч щедрот Твоїх і прости нам гріхи наші, які словом, ділом чи думкою, свідомо і несвідомо вчинені, і очисти нас від усякої скверни тіла й духа; і дай, щоб ми в бадьорості серця і тверезості розуму прожили ніч всього життя цього, очікуючи світлого приходу і дня явлення Єдинородного Сина Твого, Господа Бога і Спаси нашого, Ісуса Христа, коли Він зі славою прийде, Суддя всіх, воздати кожному по ділах його. І хай, не впавши і розлінившись, але в бадьорості і в трудах піднесені, виявимося готовими і ввійдемо у радість, у світлицю Божественної слави Його, де голос невмовкаючий тих, що святкують, і невимовна насолода всіх, що оглядають неосяжну красу лица Твого.

Бо Ти є істинне Світло, Яке освітлює і освячує все, і Тебе оспівує все сотворіння на віки віків.

Н: Амінь.

З 22 вересня до Вербної неділі також ця молитва:

Предстоятель з піднесеними руками: Тебе благословимо, Всевишній Боже і Господи милості, що твориш з нами завжди великі і незбагненні, славні й лячні, нечисленні діла, та дав нам сон на заспокоєння немочі нашої й відпочинок від праці знеможеного тіла. Дякуємо Тобі, що не погубив нас з нашими беззаконнями, але, з властивим Тобі Чоловіколюбством, у безнадії лежачих нас підняв від сну, щоб прославляти могутність Твою. Тому молимо безмірну Твою милість: просвіти наші очі і думки, розум наш віднови від отяжілого в лінивстві сну, відкрий наші уста і наповни їх похвалою Тобі,

Щоб ми непохитно могли оспівувати і визнавати Тебе у всьому, всіма прославленого Бога, Безпочаткового Отця з Єдинородним Твоїм Сином і Пресвятим, Благим і Животворчим Твоїм Духом нині і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

❖ **Замість благальної єктенії може бути ДОДАТКОВИЙ МОЛЕБЕНЬ за владу або за спочилих (див. нижче)**

Відпуст:

***П:** Мир усім.

***Н:** І духові твоєму

П: Голові наші вклонімо перед Господом.

***Н:** Тобі, Господи.

***П:** Голововклонна молитва:

Перед Тобою, Боже, Творцем віків і всього створінн, ми, недостойні раби Твої, схилили свої голови і молимо тебе: пошли благословення Своє духовне на нас і в усякій гідності та послушанні заповідям Твоїм збережи життя наше.

Бо Тобі належить милувати і спасати, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

П: Слава Тобі, [Христе] Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава... І нині... Господи, помилуй (*тричі*). * Благослови.

П: Христос, Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, святих, славних і всехвальних апостолів, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбець.

Н: Амінь.

ДОДАТКОВИЙ МОЛЕБЕНЬ

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

❖ **За народ і владу Псалми 19 та 20**

❖ **За спочилих Псалми 120 та 133**

Під час псалмів відбувається кадіння храму та народу

П: Слава...

Н: І нині... **С**вятий Боже... **П**ресвятая Тройце... **О**тче наш...

П: **Б**о Твоє є Царство...

Н: Амінь.

❖ **За народ і владу:**

Тропар, гол. 1: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє; перемогу побожному народові нашому на супротивників подай і Хрестом Твоїм охороняй нас – оселю Твою.

Слава...

Кондак, гол. 4: Вознісся на Хрест добровільно, Христе Боже, даруй щедроти Твої новому людові Твоєму, що носить Ім'я Твоє.

Звесели силою Твоюю благовірних людей, подаючи їм перемогу над супротивниками зброєю миру, Хрестом Твоїм – непоборним знаменом перемоги..

І нині...

Заступнице усердна й непохитна, всесвята Богородице, не погордуй, Милосердна, молитвами нашими, зміцни життя християн, спасай побожний народ наш і подай йому з неба перемогу, бо Ти породила Бога, єдина Благословенна.

❖ **За спочилих:**

Гл. 2: Пом'яни, Господи, як Благий, рабів Твоїх і все, що в житті нагрішили, прости, бо ніхто не є безгрішний, тільки Ти, що можеш і померлим дати упокоєння.

Гол. 8: Глибиною мудрости чоловіколюбно Ти все будуєш і добро всім подаєш, Єдиний Сотворителю, упокой, Господи, душі спочилих рабів Твоїх, бо вони надію поклали на Тебе, Творця і Промислителя і Бога нашого.

Слава...

Кондак, гол. 8: Зо святими упокой, Христе, душі рабів Твоїх, де немає недуги, ні смутку, ані зітхання, але вічне життя.

І нині...

Блаженною Тебе називаємо всі покоління, Богородице Діво, бо в Тобі невимістимий Христос, Бог наш, уміститися зволив. Блаженні й ми, що за помічницю Тебе маємо, бо вдень і вночі молишся за нас, і правління держав Твоїми молитвами зміцнюються. Тому, прославляючи, взиваємо до Тебе: радуйся, Благодатна, Господь з Тобою.

Під час співу тропарів предстоятель входить у вівтар і кадить престол.

По закінченню виходить на солею перед Святі Врата і читає БЛАГАЛЬНУ ЄКТЕНЮ

❖ **За народ і владу:**

Всемогутній Боже і Царю Всесвіту, Ти любиш увесь рід людський і опікуєшся кожним народом зокрема! Поглянь милосердно і на наш український народ. Ми, діти цього народу, благаємо Тебе за всіх братів і сестер наших, що в Україні та по всьому світу перебувають: прости нам усі провину наші і не пом'яни беззаконь наших; дай нам справді бути народом Твоїм. Молимося Тобі, Боже наш: опікуйся й помагай народу на шому, щоб серед усіх переживань і спокус ми завжди берегли світло віри Христової, щоб ми і діти наші не відступали від Твоїєї святої Церкви і були вірними громадянами благословенного Твого Царства, – і тут, на цьому світі, і в Небесній Батьківщині. Даруй мир народові нашому,

оберегай нас від усілякої кривди та несправедливості ворогів. Благослови повсякденну працю нашу, всі добрі науки та мистецтва. Благослови всі наші родини, обдаруй батьків мудрістю, побожністю і дбайливістю у вихованні дітей. Заохочуй багатьох із нашого народу до життя досконалішого, до святості та жертвовності за праведні справи; навчи нелицемірній любові до ближніх. Подавай нам повсякчас Твоє щедre благословення і ласку, щоб ми всі до одного, з'єднані вірою і союзом любові, йшли завжди дорогами правди і справедливості, добра та милосердя, і так, у мирі та спокої живучи, приносили Тобі, Єдиному вічному Цареві нашому, через Єдинородного Сина Твого, у спілкуванні Святого Духа, безперестанну славу, честь і поклоніння на віки віків.

Н: Амінь.

❖ **У час нашествия ворогів**

П: Господи Боже наш, Ти Бог Єдиний на небесах і на землі, Ти володієш усіма царствами й народами, в руках Твоїх міцність і сила, й ніхто опиратися Тобі не може. Ти сидиш на херувимах і Тебе безперестанно оспівують серафими, тож що може проти Тебе людина? Приклони, Господи, вухо Твоє й почуй; споглянь очима Твоїми й побач злі наміри ворогів наших. Віримо, що Ти один Милостивий і Сильний, і можеш позбавити нас від рук їхніх. Ти зберіг раба Твого Давида від руки сильного, вкотре показавши, що сила Твоя в немочі звершується, і прийняв журбу серця Єзекиї, подавши йому продовження років життя. Подай же мир і спокій боголюбивому народові нашому, й не віддай нам за гріхи наші. Бо пам'ятаємо слова Спасителя – Єдинородного Сина Твого й Господа нашого Ісуса Христа: «Всі, хто взяв меч, від меча загинуть». Тож не на зброю нашу, а лише на Тебе надію покладаємо, силу Твою відаючи. Ти твориш чудеса, від Тебе перемога й поразка. Даруй Україні нашій мир глибокий і непорушний, від війни та нашествия супротивників оберегаючи, й усе благо на користь душевну й тілесну подаючи. Бо Ти є Бог милості, Цар миру й Спаситель душ наших, і Тобі славу возсилаємо, із Єдинородним Твоїм Сином та Святим Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

❖ **За подолання ворожнечі:**

П: Дякуємо Тобі, Владико Чоловіколюбче, Царю віків і добра Подателю, що зруйнував стіну ворожнечі і мир дарував роду людському. І нині мир рабам Твоїм даруй; вкорени в них страх Твій і любов один до одного утверди. Погаси всіляку ворожнечу, відними всі спокуси незгоди.

Бо Ти єси мир наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

❖ **За спочилих:**

П: Пом'яни, Господи, спочилих з надією на воскресіння до життя вічного отців і братів наших, що побожно і в вірі життя скінчили, і прости їм усяку провину, вільну і невольну, яку вчинили вони словом, чи ділом, чи думкою. І осели їх у місцях світлих, у місцях квітучих, у місцях спокійних, де немає ніякої недуги, смутку й зітхання, де світліє лице Твоє і веселить святих Твоїх одвіку. Дай їм Царство Твоє та участь у невимовних і вічних Твоїх благах і насолоду Твого безконечного і блаженного життя.

Бо Ти є життя, і воскресіння, і упокій спочилих рабів Твоїх, Христе Боже, і Тобі славу віддаємо з Предвічним Твоїм Отцем і з Пресвятим, і Милосердним, і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

І закінчення полуношниці відпустом

ВРАНІШНЯ

Предстоятель, наклавши на себе епитрахиль і ставши посеред храму перед тетраподом, робить малий поклін і виголошує:

Благословенний Бог наш † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

А якщо вранішня поєднується зі Службою Божою:

Благословенне Царство Отця, і Сина, і Святого Духа, † нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь. **Або починаючи з другої частини благословення (після †), де є такий звичай.**

І читаються ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ по Отче наш.

А якщо вранішня поєднується зі Службою Божою, то одразу:

П: Слава в вишніх Богу і на землі мир, між людьми благовоління.

Н: Слава в вишніх Богу і на землі мир, між людьми благовоління.

П: Слава в вишніх Богу і на землі мир, між людьми благовоління.

Господи, відкрий уста мої, і язик мій сповістить хвалу Твою.

Н: Господи, відкрий уста мої, і язик мій сповістить хвалу Твою.

Псалом 3

Приспів: Я лягаю, і сплю, і встаю, бо Господь заступить мене.

Господи, як намножилося напасників моїх, багато хто постають на мене, багато хто каже душі моїй: “Нема спасіння йому в Бозі його”. Ти ж, Господи, заступник мій еси, слава моя, Ти возносиш голову мою. Голосом моїм до Господа я звав, і Він почув мене з гори святої Своєї. Я лягаю, і сплю, і встаю, бо Господь заступить мене. Не убоюся я тьми людей, що звідусіль нападають на мене. Воскреси, Господи, спаси мене, Боже мій, бо Ти уразив усіх, що даремно ворогують зі мною, зуби грішників сокрушив еси. Господнім є спасіння, і на людей Твоїх благословення Твоє.

Псалом 37

Приспів: Не покинь мене, Господи, Боже мій, не відступи від мене.

Приспів: Поспіши на поміч мені, Господи спасіння мого.

Господи, не суди мене в ярості Твоїй і не карай мене у гніві Твоїм. Бо стріли Твої пройняли мене, і утвердив єси на мені руку Твою. Нема зцілення у плоті моїй від лиця гніву Твого, нема спокою в костях моїх від лиця гріхів моїх. Бо беззаконня мої перевищили голову мою, як тягар великий, пригнітили мене. Засмерділись і загнилися рани мої від лиця безумства мого. Пригноблений я і зовсім поник, весь день сумуючи ходжу. Бо стегна мої сповнилися запаленням, і нема зцілення у плоті моїй. Озлоблений був і смирився до кінця; ридаю від болю серця мого. Господи, перед Тобою всі бажання мої, і зітхання моє від Тебе не втаїться. Серце моє стривожене, покинула мене сила моя, і світло очей моїх – і того вже не стало в мене. Друзі мої і приятелі мої відійшли від мене, і родина моя стала осторонь мене. А ті, що шукають душу мою, поставили сіті, і ті, що бажають мені зла, говорять про погибель і весь день замишляють підступи. Я ж, немов глухий, не чую і, як німий, не відкриваю вуст своїх. І став я як людина, що не чує і не має в устах своїх виправдання. Бо на Тебе, Господи, уповаю я: Ти почуй, Господи, Боже мій. Тому я сказав: нехай ніколи не потішаються вороги мої; коли спіткнуться ноги мої, вони звеличуються наді мною. Я готовий до ран, і недуги мої повсякчас переді мною. Бо беззаконня мої я визнаю і печалюся через гріх мій. Вороги ж мої живуть і зміцнюються більше за мене, і намножилося тих, що ненавидять мене не по правді. Ті, що відплачують мені злом за добро, обмовляють мене, бо я про благодіяння дбаю. Не покинь мене, Господи, Боже мій, не відступи від мене. Поспіши на поміч мені, Господи спасіння мого.

Псалом 62

Приспів: В усі години ночі розмірковую про Тебе, бо Ти єси Помічник мій, і під покровом крил Твоїх возрадуюся.

Приспів: Припала душа моя до Тебе, і правиця Твоя підтримує мене.

Боже, Боже мій, до Тебе з ранку лину я, жадає Тебе душа моя, за Тобою змагає плоть моя в землі пустельній, непрохідній і безводній. Як у святиню явився я до Тебе, щоб бачити силу Твою і славу Твою. Бо милість Твоя краща за життя, уста мої прославлятимуть Тебе. Так благословлятиму Тебе в житті моїм, і в ім'я Твоє

піднесу руки свої. Як ситтю та єлеєм, наповнюється душа моя, і голосом радості вихваляють Тебе уста мої, коли згадую Тебе на постелі моїй і в усі години ночі розмірковую про Тебе, бо Ти єси Помічник мій, і під покровом крил Твоїх возрадуюся. Припала душа моя до Тебе, і правиця Твоя підтримує мене. Ті ж, що даремно шукають душу мою, впадуть у безодню підземну, уразить їх сила меча, стануть здобиччю лисів. Цар же звеселиться в Бозі: прославиться кожний, хто клянеться Ним, і замовкнуть уста тих, що говорять неправедно.

ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ:

П: Дякуємо Тобі, Господи Боже наш, що підняв нас з постель наших і вклав до уст наших слово хвали, щоб вклонятися Тобі і призивати ім'я Твоє святе; благаємо милосердя Твоє, що його повсякчас виявляв Ти для нашого життя, пошли і нині поміч Свою тим, що стоять перед лицем святої слави Твоїї і сподіваються від Тебе багатой милости; і дай їм, що з страхом і любов'ю завжди Тобі служать, хвалити невимовне милосердя Твоє.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Д (на солеї): Бог Господь і з'явився нам; благословен, хто йде в ім'я Господнє (Пс.117:1).

Н (повторює чотири рази на глас тропаря, а диякон виголошує стихи):

Стих 1: Прославляйте Господа, бо Він Благий, бо повіки милість Його (ст. 1).

Стих 2: Обступили й оточили мене, я ж іменем Господнім переміг їх (ст. 11).

Стих 3: Не умру, а житиму і повідатиму про діла Господні (ст. 17).

Стих 4: Камінь, що занедбали будівничі, став наріжним. Від Господа це сталося, і дивне воно в очах наших (стт. 22-23).

**Після «Бог Господь» співають тропар дня
і Богородичний на той самий глас.**

❖ **А коли є «Алилуя» або Велика Чотиридесятниця, то по Великій єктенії співаємо Алилуя чотири рази на голос**

Октоїха зі стихами Іс. 26 (див. у Всенічній)

По цьому зараз же тропарі троїчні на відповідний глас (крім суботи), а в суботу – тропарі заупокійні.

І читається вранішня кафізма на три статії з приспівом Аллилуя (тричі). Після першої:

*** Д:** Господеві помолімся.

*** Н:** Господи, помилуй.

П: Владико Боже, Святий і Незбагненний, Ти світлу наказав засяяти з темряви, Ти заспокоїв нас у нічному сні і підняв для славлення і благання Твоїї милости: з благосердя Свого прийми нас, що й нині поклоняємось Тобі і по змозі дякуємо Тобі, і подаруй нам все, що просимо, для спасіння. Покажи нас синами світла і дня та наслідниками вічних Твоїх благ. Пом'яни, Господи, з великого милосердя Твого, і всіх людей Твоїх тут присутніх, які моляться з нами, і всіх братів наших, що на землі, на морі і на всякій місці володіння Твого потребують чоловіколюбства й помочі Твоїї, і всім подай велику милість Твою, щоб завжди, спасаючись душею й тілом, ми безбоязно славили дивне і благословенне ім'я Твоє.

Бо Ти єси Бог милости, щедрот і чоловіколюбства, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Після другої:

*** Д:** Господеві помолімся.

*** Н:** Господи, помилуй

П: Дякуємо Тобі, Господи Боже спасіння нашого, бо Ти всечиниш для добра життя нашого, Щоб ми завжди підносили очі до Тебе, Спаса і Благодійника душ наших; бо Ти дав нам відпочинок у минулу пору ночі, і підняв нас з ложа нашого, і поставив на поклоніння чесному імені Твоєму. Тому молимо Тебе, Господи, подай нам благодать і силу, щоб ми сподобилися співати Тобі розумно і молитися безперестанно, в страсі і трепеті дбаючи про своє спасіння заступництвом Христа Твого. Пом'яни, Господи, і тих, що вночі до Тебе взивають, вислухай їх і помилуй, впокори під ноги їхні невидимих і войовничих ворогів.

Бо Ти єси Цар миру і Спас душ наших, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Після третьої МАЛА ЄКТЕНІЯ.

П: Боже і Отче Господа нашого Ісуса Христа, Ти підняв нас з ложа нашого і зібрав нас на час молитви. Дай нам благодать відкривати уста наші і прийми наші посильні подяки та навчи нас заповітів Твоїх, бо молитися, як подобає, ми не знаємо, коли Ти, Господи, Святим Твоїм Духом не наставиш нас. Тому молимо Тебе: якщо ми нагрішили аж до цього часу словом, чи ділом, чи думкою, з волі чи з неволі, – полегши, відпусти, прости. Бо якщо на беззаконня зважатимеш, Господи, Господи, хто ж устоїть? Бо в Тебе визволення є: Ти єси єдин Святий, Помічник сильний. Захисник життя нашого, і про Тебе ми співаємо завжди.

Нехай буде влада Царства Твого благословенна і прославлена, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

І сідальний свята чи святого.

МАЛА ЄКТЕНІЯ

П: Господи Боже наш, Ти відігнав від нас сонну байдужість і зібрав нас покликом святим, щоб і вночі здійсмали ми руки наші і прославляли Тебе за суд Твій праведний. Прийми благання наші, молитви, хваління, нічні служби і дай нам, Боже, віру бездоганну, надію міцну, любов нелицемірну; благослови наші входи й виходи, вчинки, діла, слова, помисли; і дай нам дочекатися початку дня, хвалячи, славлячи, благословляючи доброту Твого невимовного милосердя.

Бо благословилося всесвяте ім'я Твоє, і прославилося Царство Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

П: Амінь.

Далі іпакой і псалми 18-ої кафізми з антифонами ступеневими на даний голос. Під час співу предстоятель з дияконом заходить у віттар південними дверима, одягається в фелонь, виносять північними Євангеліє і кладе на тетрапод.

Тут може бути чин загальної сповіді.

Псалом 50:

Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоєї, і з великого милосердя Твого прости провини мої. Особливо омий мене від беззаконня мого і від гріха мого очисти мене. Бо беззаконня моє я знаю, і гріх мій повсякчас переді мною. Проти Тебе єдиного я згрішив і лукаве перед Тобою вчинив, отже, праведний Ти у слові Твоїм і справедливий у присуді Твоїм. Ось бо в беззаконні зачатий я, і в гріхах породила мене мати моя. Бо Ти істину полюбив єси, невідоме й таємне мудрости Твоєї явив Ти мені. Окропи мене ісопом – і очищуся, омий мене – і стану біліший від снігу. Дай мені почути радість і веселість – і зрадять кості мої упокорені. Відверни лице Твоє від гріхів моїх і прости всі беззаконня мої. Серце чисте створи в мені, Боже, і духа праведного віднови в нутрі моєму. Не відкинь мене від лица Твого і Духа Твого Святого не відними від мене. Поверни мені радість спасіння Твого і духом могутнім укріпи мене. Навчатиму беззаконників шляхів Твоїх, і нечестиві навернуться до Тебе. Визволи мене від вини кривавої, Боже, Боже спасіння мого, і язик мій радісно славитиме правду Твою. Господи, відкрий уста мої, і уста мої сповістять хвалу Твою. Бо коли б Ти жертви забажав, приніс би я: всепалення Ти не бажаєш. Жертва Богові – це дух упокорений, серцем скорботним і смиренным Ти не погордуєш. Ублажи, [Господи], благоволінням Твоїм Сион, і нехай збудуються стіни єрусалимські. Тоді буде угодна Тобі жертва правди, приношення і всепалення, тоді покладуть на Жертовник Твій тельців.

Н: Слава...

Молитвами апостолів, Милостивий, очисти безліч гріхів наших.

І нині...

Молитвами Богородиці, Милостивий, очисти безліч гріхів наших.

Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоєї, і з великого милосердя Твого прости провини мої.

Воскрес Ісус із гробу, як провістив, дарував нам життя вічне і велику милість.

❖ **Від неділі ж митаря і фарисея до п'ятої неділі Великого посту замість цього співаємо:**

Слава...

Покаяння відкрий мені двері, Життєдавче. Лине бо зранку дух мій до Храму святого Твого. Храм же мій тілесний осквернений весь. Ти ж, як Щедрий, очисти з добросердної Твоєї милости.

І нині...

На стежку спасіння направ мене, Богородице, бо ганебними гріхами осквернив я душу свою, і в лінощах все життя своє прожив. Молитвами ж Твоїми позбав мене від всякої нечистоти.

Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоєї, і з великого милосердя Твого прости провини мої.

Багато гріхів мною вчинених згадуючи, окаянний, жахаюсь страшного дня судного. Проте, надіючись на ласку милосердя Твого, як Давид, благаю: помилуй мене, Боже, з великої Твоєї милости...

По співі ДИЯКОН виголошує:

Спаси, Боже, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє, навідай світ Твій милістю і щедротами, зміцни силу християн і пошли нам милості Твої багаті – молитвами Всепречистої Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії; силою Чесного і Животворчого Хреста; заступництвом чесних Небесних Сил Безтілесних; чесного славного пророка, Предтечі й Хрестителя Іоана; святих славних і всехвальних апостолів; святих отців наших і вселенських великих учителів і святителів: Василя Великого, Григорія Богослова і Іоана Золотоустого; святого отця нашого Миколая, архієпископа Мірлікійського, чудотворця; святих рівноапостольних Мефодія й Кирила, учителів слов'янських; святого благовірного і рівноапостольного Великого князя Володимира і блаженної Великої княгині Ольги; святих отців наших митрополитів Київських: Михаїла, Іларіона, Макарія, Петра, Олексія, Петра Могили; Феодосія Чернігівського, Димитрія Ростовського, Інокентія Іркутського, Іоасафа Білгородського та Іоана Тобольського; святих славних і добропобідних мучеників: святого великомученика Юрія Побідоносця, святої великомучениці Варвари, святих благовірних князів-страстотерпців Бориса, Гліба та Ігоря; святого преподобномуче-

ника Афанасія, ігумена Берестейського; Миколи, князя Луцького; Макарія Канівського, Феодора, князя Острозького; святої Юліанії, княжни Ольшанської, святих Віленських мучеників Антонія, Іоана і Євстафія; преподобних отців наших Антонія і Феодосія та інших чудотворців Печерських, преподобного Іова, ігумена і чудотворця Почаївського; всіх святих, на землі Українській прославлених, і святих **(храму і дня)**; святих і праведних Богоотців Іоакима і Анни і всіх святих, – молимо Тебе, Многомилостивий Господи, вислухай нас грішних, що молимося Тобі, і помилуй нас.

Н: Господи, помилуй **(12 разів)**.

П: Господи Боже наш, Ти дарував людям прощення через покаяння, і, як приклад визнання гріхів і сповідання їх, показав нам покаяння пророка Давида. Сам, Владико, з великої милости Твоїї, помилуй і нас, що у великі й тяжкі провини впали, і з безмежного милосердя Твого очисти беззаконня наші, бо згрішили ми, Господи, проти Тебе, що знаєш невідоме і таємне серця людського і єдиний маєш владу відпускати гріхи. Серце ж чисте створивши в нас, і духом могутнім укріпивши нас, і радість спасіння Твого показавши нам, не відкинь нас від лиця Твого, але сподоби, як Благий і Чоловіколюбець, аж до останнього зітхання нашого, приносити Тобі жертву правди і дари на святих Твоїх жертovníках.

Милістю, і щедротами, і чоловіколюбством Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен еси з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

**І починаються біблійні пісні 7-9 з тропарями канонів (у неділю воскресного, хрестовоскресного та троїчного).
Вірні цілують Євангеліє на тетраподі
й отримують благословення на участь у Євхаристії.**

По 8-й пісні ДИЯКОН стає з кадилом перед образом Божої Матері, кадить і виголошує:

Богородицю і Матір Світу в піснях звеличаймо.

Н: Величає душа моя Господа... **Чеснішу від херувимів...**

**При цьому співі чиниться кадіння
іконостаса, тетраподу і народу.**

❖ **Замість «Чеснішу» співаємо приспів і ірмос дев'ятої пісні в такі дні:**

- 1) В день Пасхи і всі дні пасхальної седмиці.
- 2) У великі Господні свята: Різдво Христове, Богоявлення, Вознесіння, Преображення і Воздвиження Хреста, а також на Стрітіння.

❖ **Замість «Чеснішу» співаємо тільки ірмос 9-ї пісні:**

- 1) В дні від Суботи Лазаря до дня Пасхи;
- 2) в неділі: Вербну, ап. Фоми, Мироносиць, Розслабленого, Самарянки, Сліпого і П'ятидесятниці;
- 3) в Преполовлення і Віддання його;
- 4) в понеділок Св. Духа;
- 5) в Віддання П'ятидесятниці.

**Якщо не в неділю і співається Чеснішу..., то після 9-ї пісні
співаємо Достойно є..., а в неділю ексапостиларій.**

**І світильний відповідно поточному голосу і дню тижня,
під час якого відбувається запалення світильників
і вхід у вівтар Святими вратами, які залишаються відчинені.**

Голос 1: Світло засяй, Господи, душу мою очисти від усякого гріха....

Голос 2: Світло Твоє споконвічне пошли, Христе Боже, і просвіти духовні очі серця мого....

Голос 3: Пошли світло Твоє, Христе Боже, і просвіти серце моє...

Голос 4: Світло засяй світові Твоєму, душу мою, сущу в темряві, очисти від усякого гріха... .

Голос 5: Світлодавче, Господи, пошли світло Твоє, і просвіти серце моє...

Голос 6: Пошли, Господи, душам нашим світло Твоє споконвічне...

Голос 7: Підніми мене, Господи, до твого оспівування, і навчи мене творити волю Твою, Святий...

Голос 8: Світло суще Христе, просвіти мене Тобою....

Закінчення:

У неділю:

... молитвами, Господи, Богородиці, і спаси мене.

У понеділок:

...заступництвом безплотних Твоїх сил, і спаси мене.

У вівторок:

...молитвами, Господи, Предтечі Твого, і спаси мене.

У середу і п'ятницю:

...силою, Господи, хреста Твого, і спаси мене.

У четвер

...молитвами, Господи, апостолів Твоїх, і спаси мене.

У суботу:

...молитвами, Господи, святих Твоїх, і спаси мене.

**Цей світильний повторюється тричі
на Слава... І нині...**

П (від Горнього місця): Свят Господь Бог наш.

Н: Свят Господь Бог наш.

П: Бо Свят Господь Бог наш.

Н: Свят Господь Бог наш.

П: Над усіма людьми Бог наш.

Н: Свят Господь Бог наш.

МАЛА ЄКТЕНІЯ

П: Боже, Боже наш, що з волі Своєї духовні й розумні Сили сотворив еси, – молимо Тебе і благаємо Тебе: прийми посильну хвалу нашу з усіма творіннями Твоїми і подай багаті дари Твоєї благодаті, бо Тобі вклоняється кожний рід небесних, і земних, і підземних, і все, що дише, і всяке творіння прославляє незбагненну славу Твою, бо Ти єдиний Бог Істинний і Многомилостивий.

Бо Тебе славлять усі Сили Небесні, і Тобі ми славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Ч: Все, що дише, нехай хвалить Господа.

Н: Все, що дише, нехай хвалить Господа.

**Псалми з приспівом Алілуя і хвалітними стихирами
в тижневі дні та суботу за чергою,
в неділю за тритижневим циклом.**

Псалом 148

Хваліть Господа з небес! Хваліть Його у вишніх.
Хваліть Його, всі ангели Його, хваліть Його, всі Сили Його.
Хваліть Його, сонце й місяць, хваліть Його, всі зорі й світло. Хваліть Його, небеса небес; і вода, що вище небес.
Нехай хвалять ім'я Господнє, бо Він промовив – і сталося, Він повелів – і створилося. Поставив їх на віки вічні; дав їм закон, що не змінюється.
(На 6:) Хваліть Господа від землі: всі моря, всі риби і всі безодні, хваліть Його вогонь, град, сніг, туман, вітер буйний, що виконує волю Його;
Хваліть Його гори і всі горби, дерева плодови і всі ліси, звірі і всі тварини, всі плазуни і птахи крилаті,
(На 4:) царі земні і всі народи, князі і всі судді, юнаки й діви, старі з молодими
Нехай хвалять ім'я Господнє, бо прославилось ім'я Його Одного.
(На 2:) Слава Його на небі і на землі, Він підніс силу людей Своїх, Славу всіх святих Своїх, синів Ізраїлевих, близьких Йому.

Псалом 149.

Співайте Господу пісню нову! Хвала Йому в Церкві преподобних Його. Нехай звеселиться Ізраїль Творцем своїм, сини Сиону нехай возрадуються Царю своєму.
(На 4:) Нехай хвалять ім'я Його хором, з тимпанами і гуслеми нехай співають Йому,
Бо любить Господь людей Своїх і покірних підносить до спасіння.
(На 6:) Нехай звеличаться преподобні у славі і зрадіють в оселях своїх.
Нехай буде хвала Богові в устах їхніх, і мечі двогострі в руках їхніх.
(На 2:) щоб учинити помсту над нечестивими і кару над беззаконними; зв'язати царів їхніх путами і славних їхніх – кайданами залізними,
Вчинити над ними суд писаний. Слава ця буде всім святим Його.

Псалом 150

(На 6: Хвалить Господа з небес! Хвалить Його у вишніх)

Хвалить Бога в святині Його, хвалить Його в утвердженні сили Його.

(На 4:) Хвалить Його в могутності сили Його; хвалить його за безмежну велич Його.

Хвалить Його голосом сурми; хвалить його на арфі і гусях.

(На 2:) Хвалить Його хором під тимпани; хвалить його на струнах і органах.

Хвалить Його на органах милозвучних; хвалить Його на органах і зі співами. Все, що дише, нехай хвалить Господа

**Далі в неділю під час виходу з вівтаря
північними дверима перед тетрапод:**

Слава...

Стихира євангельська чергова.

І нині...

Богородичний: Препоблагословенна єси, Богородице Діво, бо Той, Хто тіло прийняв від тебе, пекло полонив, Адама викликав, прокляття знищив, Єву звільнив, смерть умертвив і нас оживив. Тому, співаючи, виголосимо: благословен Христос Бог, що так благоволив, слава Тобі.

**Прокимен перед воскресним Євангелієм,
за голосом тижня:**

Голос перший

Нині воскресну, – говорить Господь, – стану спасінням і не заважаюся в нім. (Пс. 11:6)

Стих: Слова Господні – слова чисті. (ст.7)

Голос другий

Встань, Господи Боже мій, на суд, що заповідав Ти, і громади людей обступлять Тебе. (Пс.7:7-8)

Стих: Господи Боже мій, на Тебе надіюся: спаси мене. (ст.2)

Голос третій

Скажіть народам, що Господь воцарився, бо Він створив світ, який не похитнеться. (Пс.95:10)

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову; співай Господеві, вся земля. (ст.1)

Голос четвертий

Воскресни, Господи, поможи нам і визволи нас імени Твого ради. (Пс.43:27)

Стих: Боже, вухами нашими чули ми, і батьки наші розповідали нам. (ст.2)

Голос п'ятий

Воскресни, Господи Боже мій, нехай піднесеться рука Твоя, бо Ти царствуєш повіки. (Пс.9:33, 37)

Стих: Славитиму Тебе, Господи, всім серцем моїм, розповідь про всі чудеса Твої. (ст.2)

Голос шостий

Господи, піднеси силу Твою і прийди спасти нас. (Пс.79:3)

Стих: Вслухайся, пастирю Ізраїля, що провадиш Йосифа, наче ягня. (ст.2)

Голос сьомий

Воскресни, Господи Боже мій, нехай піднесеться рука Твоя, не забудь убогих Твоїх до кінця. (Пс.9:33)

Стих: Славитиму Тебе, Господи, всім серцем моїм, розповідь про всі чудеса Твої. (ст.2)

Голос восьмий

Царюватиме Господь повік, Бог твій, Сіоне, з роду в рід. (Пс.145:10)

Стих: Хвали, душе моя, Господа. Буду хвалити Господа, поки життя мого. (стт. 1-2)

***Д:** І щоб сподобитися нам вислухати Святе Євангеліє, Господа Бога молимо.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*)

П: Засвіти в серцях наших, Чоловіколюбче Владико, нетлінне світло Богопізнання Твого, і відкрий мисленні очі наші на розуміння Євангельської проповіді Твоїєї. Всели в нас страх блаженних заповідей Твоїх, щоб ми, подолавши всі тілесні похоті, провадили духовне життя і думали, і чинили все вгодне Тобі.

Бо Ти єси освячення наше і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

***Д:** Премудрість. Станьмо побожно. Вислухаймо Святе Євангеліє!

***П:** Мир усім.

***Н:** І духові твоєму.

П: Від *(ім'я євангелиста)* Святого Євангелія читання.

Н: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

***Д:** Будьмо уважні.

Предстоятель читає воскресне Євангеліє.

По закінченню:

Н: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Воскресіння Христове побачивши, поклонімся святому Господеві Ісусу, Єдиному Безгрішному. Хресту Твоєму поклоняємось, Христе, і святеє воскресіння Твоє оспівуємо і славимо. Бо Ти єси Бог наш, крім Тебе, іншого не знаємо, ім'я Твоє призиваємо. Прийдіть, усі вірні, поклонімся святому Христовому воскресінню, бо через Хрест прийшла радість усьому світові. Повсякчас благословляючи Господа, оспівуємо воскресіння Його, бо, перетерпівши розп'яття, Він смертю смерть переміг.

П: Слава Тобі, що показав нам світло.

ВЕЛИКЕ СЛAVOCЛОВ'Я,

під час якого відбувається вхід з Євангелієм у вівтар

Н: Слава в вишніх Богу, і на землі мир, між людьми благовоління. Хвалимо Тебе, благословимо Тебе, поклоняємось Тобі, прославляємо Тебе, дякуємо Тобі ради великої слави Твоїї. Господи, Царю Небесний, Боже Отче, Вседержителю, Господи, Сину Єдинородний, Ісусе Христе, і Святий Душе. Господи Боже, Агнче Божий, Сину Отця, Ти, що береш гріхи світу, помилуй нас. Ти, що береш гріхи світу, прийми молитву нашу. Ти, що сидиш праворуч Отця, помилуй нас. Бо Ти Єдиний Святий, Ти Єдиний Господь, Ісус Христос, задля слави Бога Отця. Амінь.

❖ Великим постом:

Повсякденно благословлятиму Тебе...

Господи, пристановищем нашим був Ти від роду й до роду...

Сподоби, Господи, в день цей без гріха зберегтися нам...

(див. нижче)

Благословенний Ти, Господи, навчи мене заповітів Твоїх.

Благословенний Ти, Владико, врозуми мене заповідями Твоїми.

Благословенний Ти, Святий, просвіти мене заповідями Твоїми.

Господи, милість Твоя повік, не відкинь творіння рук Твоїх. Тобі належить хвала, Тобі належить співання. Тобі слава належить, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

❖ **В інші дні:**

Повсякчас благословлятиму Тебе і вихвалютиму ім'я Твоє поки віку і на віки вічні.

Сподоби, Господи, в день цей без гріха зберегтися нам. Благословен єси, Господи, Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє навіки. Амінь. Нехай буде, Господи, милість Твоя на нас, бо ми надіємось на Тебе.

Благословенний Ти, Господи, навчи мене заповітів Твоїх **(тричі)**.

Господи, пристановищем нашим був Ти від роду й до роду. Як сказав: Господи, помилуй мене, зціли душу мою, бо нагрішив я перед Тобою. Господи, до Тебе вдаюся, навчи мене творити волю Твою, бо Ти Бог мій, бо в Тобі джерело життя; в сьйві Твоєму побачимо світ. Нехай завжди буде милість Твоя на тих, що визнають Тебе.

Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас **(тричі)**.

Слава... І нині...

Святий Безсмертний, помилуй нас.

Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас.

❖ **Якщо з ранішньою поєднується Служба Божа, то одразу прокимен і починається Божественна Літургія**

❖ **Якщо ж ранішня закінчується своїм чином, то в неділю тропарі воскресні за голосами Октоїха**

Голоси 1, 3, 5, 7: Удень спасіння світу співаймо воскреслому із гробу і Начальнику життя нашого; зруйнував бо Він смертю смерть, перемогу подав нам і велику милість.

Голоси 2, 4, 6, 8: Воскрес із гробу і кайдани пекельні розірвав еси, зруйнував еси і осудження на смерть, Господи, всіх від сітей ворожих визволивши, явивши Себе апостолам Твоїм, послав еси їх на проповідь і ними мир Твій дав еси світові, Єдиний Многомилостивий.

Проповідь

ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ

П: Хвалимо Тебе, в піснях славимо, благословимо і дякуємо Тобі, Боже отців наших, що Ти відвів тінь ночі і знову показав нам світ денний. Але благаємо Твою благість: очисти гріхи наші і прийми моління наші з великого милосердя Твого, бо ми вдаємося до Тебе, Милостивого і Всесильного Бога: засвіти в серцях наших істинне сонце правди Твоєї, просвіти розум наш і всі почуття охорони, щоб побожно ходячи, як удень, путями заповідей Твоїх, досягнули ми життя вічне, – бо в Тобі джерело життя, – і сподобилися ми насолоди неприступного Твого світла.

Бо Ти еси Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

Д: Голови наші вклонімо перед Господом.

Н: Тобі, Господи.

П: Господи Святий, що на небі перебуваєш, і смиренних доглядаєш, і всевидячим оком Твоїм все творіння бачиш, перед Тобою вклонилися ми душею й тілом, і молимося Тобі: простягни невидиму руку Твою з святої Оселі Твоєї і поблагослови всіх нас; і, якщо згрішили чимсь вільно чи невольно, – прости, як Бог Благий і Чоловіколюбчець, подаючи нам добро Твоє земне й небесне.

Бо Тобі належить милувати і спасати нас, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

❖ **Великим постом стихири на стиховні з Пс. 89:**

Стих 1: Наповни нас вранці милістю Твою, Господи, і зрадіємо та звеселимося. Звесели нас у всі дні наші – за ті дні,

коли Ти смиряв нас, за літа, коли ми бачили зло, подивись на рабів Твоїх і на діла Твої і навчи синів їх. (стт. 14-16)

Стих 2: І нехай буде милість Господа Бога нашого на нас, діла рук наших виправ, і в ділах рук наших допомагай нам. (ст. 17)

Слава... Самогласний.

І нині... Богородичний.

Добре є прославляти Господа й співати імені Твоєму, Всевишній, повідати вранці про милість Твою, і щоночі – про істину Твою. (Пс.91:2-3)

Далі закриваються Святі врата і вихід з вівтаря

Ч: Святий Боже... **Пресвятая Тройце...** **Отче наш...**

П (перед тетраподом): Бо Твоє є Царство...

Н: Амінь.

❖ **Великим постом:**

Стоячи в храмі слави Твоєї, Богородице, себе на небі уявляємо. Ти, Двері Небесні, відкрий нам двері милости Твоєї.

Слава... і нині...

Чеснішу...

І молитва Єфрема Сирина як зазначено в чині вечірньої.

❖ **В інші дні:**

Тропар денний

Слава... і нині...

Богородичний

Відпуст

***П:** Мир усім.

***Н:** І духові твоєму.

***Д:** Премудрість.

***Н:** Благослови.

П: Благословен Христос Бог наш завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Утверди, Боже, святу православну віру і православних християн на віки вічні.

П: Пресвятая Богородице, спаси нас.

Н: Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без істління Бога Слово породила, дійсну Богородицю, Тебе величаємо.

П: Слава Тобі, [Христе] Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава і нині. Господи, помилуй (*тричі*). * Благослови.

П: Христос, (*у неділю* що воскрес із мертвих) , Істинний Бог наш, молитвами Пречистої Своєї Матері, святих, славних і всехвальних апостолів, святого апостола Андрія Первозваного (*і святого, що його храм, та святого, що його пам'ять у той день святкуємо*), святих і праведних Богоотців Іоакима і Анни, преподобних і богоносних отців наших Антонія й Феодосія та інших чудотворців Печерських і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Благий і Чоловіколюбець.

Н: Амінь. Під Твою милість прибігаєм, Богородице Діво, молитов наших в час журби не відкинь, але з біди визволяй нас, Єдина Чиста і Благословенна,

Або тропар свята.

ПОРЯДОК НІЧНОГО ЧУВАННЯ, АБО АГРІПНІЇ, НА ДВАНАДЕСЯТІ СВЯТА

ВЕЧІРНЯ починається після заходження сонця дзвоном: благовіст у великий дзвін перед початком, а коли зійшовся народ, в усі дзвони. Після вставання предстоятель мовчки починає кадіння храму з тетраподу, виходить у притвір і звідти виголошує **Слава Святий, Єдиносущний, і Животворчій...** Народ: Амінь. І продовжується кадіння храму під урочистий спів **псалму 103** повністю на два кліроси кожен стих. Після звичайних приспівів наступні:

²⁸Ти даєш їм – вони приймають, // відкриваєш руку Свою – вони наповнюються усяким благом.

Слава Тобі, Боже.

²⁹Відвертаєш лице Твоє – вони тривожаться; // віднімеш дух їх – вони щезнуть і у прах свій повернуться.

Слава Тобі, Отче, / Слава Тобі, Сину, / Слава Тобі, Душе Святий, / Слава Тобі, Боже.

³⁰Пошлеш Духа Свого – і створяться, // і Ти оновлюєш лице землі.
Слава Тобі, Боже.

³¹Нехай буде слава Господня навіки; // звеселиться Господь від діл Своїх.

Слава Тобі, Святий, / Слава Тобі, Господи, / Слава Тобі, Царю Небесний, / Слава Тобі, Боже.

³²Він погляне на землю – і вона тремтить; // торкнеться гір – і вони димлять.

Слава Тобі, Святий, / Слава Тобі, Господи, / Слава Тобі, Царю Небесний, / Слава Тобі, Душе Святий, / Слава Тобі, / Слава Тобі, Боже.

³³Славитиму Господа все життя моє, // співатиму Богові моему, поки живу.

Слава Тобі, Трипостасне Божество, / Отче, Сину и Душе, / Тобі, поклоняємося і Тебе славимо, / Слава Тобі, Боже.

³⁴Нехай буде благоприємною Йому пісня моя, // і я звеселюся в Господі:

Слава Тобі, Отче безпочатковий, / Слава Тобі, Сине співбезпочатковий, / Слава Тобі, Душе Святий, / Єдиносущний и співпрестольний, / Тройце Святая, слава Тобі, / Слава Тобі, Боже.

³⁵ Нехай щезнуть грішники з землі, // і беззаконників нехай більше не буде:

Слава Тобі, Отче, / Слава Тобі, Сину, / Слава Тобі, Душе Святий, / Тройце святая, слава Тобі, / Слава Тобі, Боже.

Стих: Благослови, душе моя, Господа. // Сонце знає захід свій. Ти насуваєш темряву, і ніч настає.

Слава Тобі, Царю Небесний, / Слава Тобі, Вседержителю, / З Сином и Духом / Слава Тобі, Боже

Стих: Дивні діла Твої, Господи! // Все премудро створив Ти.

Слава Тобі, Отче безпочатковий і ненароджений, / Слава Тобі, Сину народжений, / Слава Тобі, Душе Святий, / що від Отця походиш і на Сині покоїшся, / Тройце Святая, слава Тобі, / Слава Тобі, Боже.

Слава... і нині

Слава Тобі, Господи, що сотворив усе.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже (*тричі*).

На ВЕЛИКІЙ ЄКТЕНІЇ замість першої молитви вечірні може читатися перша молитва всенічної:

П: Ми, що вдень баченням Твого, Господи, великодійства в твоє рінні наситилися і через це Тебе як Першопричину всього і над-природних чудес Творця прездивовано прославили, також і по закінченню дня достойно Тобі хвалу приносимо, усвідомлюємо провидіння великої Твоєї премудрості, бо Ти насунув темряву, і ніч настала, людям відпочинок від праці даючи, а звірям здобичу на поживу. І ми з пророком звиваємо Тобі: як величні діла Твої, Господи! все премудро створив Ти. Тому молимо Тебе, Владико Чоловіколюбче, щоб не зайшло нам у гніві нашому Сонце правди Твоє, але завжди нас світлом Твоєї благодаті просвітлюй, щоб ми вдень і вночі славили неосяжне Твоє величчя.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Далі повністю перша кафізма на три статії: перша (псалми 1-3) на голос 8, приспів Алилуя (*тричі*), інші на голос дня, приспів Алилуя. Молитви між ними починаються з МАЛИХ ЄКТЕНІЙ.

І псалми 140, 141 і 129+116 з приспівами так само на три статії з МАЛИМИ ЄКТЕНІЯМИ і своїми молитвами після кожного.

І продовження вечірньої за святковим чином

На літію після [хресної ходи навколо храму] і молитви першого антифону йдемо в ризницю під псалом 114 з приспівом Спаси нас, Сину Божий (відповідно святу), співаємо тобі Алилуя, **а на Богородичних святах** Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.

Молитва після ектенії в ризниці:

П: Господи Боже наш, скарбе вічного добра, всякого освячення подателю, що створив нас на добрі діла, щоб у них нам ходити. Споглянь на убозтво наше и вчини нас Собі сосудами освяченими і благопотрібними Владиці, щоб вдосконалитися нам на всяку добру справу готовими і будувати на підвалині Твого пізнання з золота, срібла, дорогоцінного каміння божественних и животворчих заповідей, щоб оселею и перебуванням Твоєї благодіє стала наша душа, щоб перебуваючи в нас і нас оточуючи, Ти провадив нас на путь і славу Твого вічного Царства.

Бо Ти Святий єси, Боже наш, і у святині перебуваєш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Мир усім.

Н: І духові твоєму

Д: Голови наші склонімо перед Господом.

Н: Тобі, Господи

П: Владико всесвятий, Тобі, схиливши шию тілесну, молимося: дай же нам завжди в правому и непохитному розумінні небесну славу споглядати й восходити до Твоєї величі.

Бо Твоя влада і Твоє Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Диякон відбирає з принесених дарів хліби, пшеницю, вино й оливу на всенічник і виголошує Господеві помолімося. **Молитва другого малого антифону. І йдемо у хрестильню під псалом 115, з приспівом** Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас, **а на початку і в кінці повністю Єдинородний Сину...**

Молитва після єктенії в хрестильні:

П: І нині подяку Тобі приносимо, Богові і Отцю, що удостоїв нас частки насліддя святих у світлі. Бо ти визволив нас від влади темряви та переніс до Царства свого улюбленого Сина, в Якому маємо відкуплення і прощення гріхів. В Ньому просимо і небесної Твоєї слави насліддя, щоб, уподоблені смерті тіла Його в святому хрещенні, перебуваючи в Його заповідях і відвертаючись від усіх пристрастей тілесних, ми стали причасниками и воскресіння Його і вічного Царства в сьайві Твоїх святих у світлі лица Твого.

Бо Ти еси просвітлення наше, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Може відбуватися водосвячення.

П: Мир усім.

Н: І духові твоєму

Д: Голови наші склонімо перед Господом.

Н: Тобі, Господи

П: Господи, Господи, що явленням у тілі єдинородного Сина Твого и Бога нашого відкрив нам путь новий и живий у народженні від води і духа. Сам, Владико, даровану нам у святому хрещенні благодать Святого Твого Духа невід'ємною в нас збережи, просвітлюючи наші душі і тіла в пізнання правди Твоєї і виконання Твоїх заповідей.

Бо Тобі належить милувати і спасати, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Може бути кроплення святою водою. І співаючи псалом 116 з стиховними стихирами, повертаємося до храму, де диякон встановлює всенічник на тетрапод і подовжується вечірня за чином її.

Після співу псалму 33 і благословення предстоятеля починається велике читання з апостольських послань. Предстоятель виходить у притвор, де сідає слухати читання. Диякон або папалар ріже хліби, поливаючи вином, за числом зібраних, і розносить їм під час читання.

По закінченню читання гаситься світло в усьому храмі. Слава в вишніх Богу (тричі) Господи, відкрий уста мої (двічі). Псалми 3, 7, 62. Слава... і нині. Алилуя, Алилуя, Алилуя, слава Тобі, Боже (тричі). Господи, помилуй (тричі). Предстоятель стає перед престолом і виголошує: Слава... Народ: І нині. Псалми 85, 102 і 142. Алилуя, Алилуя, Алилуя, слава Тобі, Боже (двічі). Народ: Алилуя, Алилуя, Алилуя, слава Тобі, Боже. Предстоятель стає перед Святими вратами і виголошує велику єктенію. Після неї:

Дякуємо Тобі, Господи Боже наш, що вклав до уст наших слово хвали, щоб вклонятися Тобі і призивати ім'я Твоє святе; благаємо милосердя Твоє, що його повсякчас виявляв Ти для нашого життя, пошли і нині поміч Свою тим, що стоять перед лицем святої слави Твоєї і сподіваються від Тебе багатой милости; і дай їм, що з страхом і любов'ю завжди Тобі служать, хвалити невимовне милосердя Твоє.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння.....

Після Бог Господь... і тропаря дня стихословиться друга кафізма повністю: перша статія (Пс. 9-10) з приспівом Слава Тобі, Боже, друга (Пс. 11-13) з приспівом Алилуя, третя (Пс. 14-16) з приспівом Вислухай нас, Господи. А після кожної статії Слава... і нині. Алилуя, Алилуя... (тричі). Господи, помилуй (тричі) Слава... і нині. Далі МАЛА ЄКТЕНІЯ

П: З ночі лине дух наш до Тебе, Боже наш, бо заповіді Твої – світло для нас на землі. Навчи нас чинити справедливе і святе в страсі Твоїм, бо ми прославляємо Тебе, воістину сущого Бога нашого. Нахили вухо Твоє і вислухай нас, і пом'яни, Господи, по імені всіх, що стоять тут і моляться з нами, і спаси їх силою Твою. Благослови людей Твоїх і освяти насліддя Твоє. Пошли мир світові Твоєму, церквам Твоїм, священикам, країні нашій і всім людям Твоїм.

Бо благословилося і прославилось всечесне і величне ім'я Твоє.....

Народ сідає. Сідальний свята і читання з Святих отців із тлумачень на апостольське велике читання

Друга кафізма так само на три статії: перша (Пс. 17) з приспівом Помилуй нас, Господи, **друга (Пс. 18-20) з приспівом** Алилуя, **третя (Пс. 21-23) з приспівом** Заступи нас, Господи. **І МАЛА СКТЕНІЯ**

П: З ночі лине дух наш до Тебе, Боже, бо заповіді Твої – світло. Навчи нас, Боже, правди Твоєї, заповідей Твоїх і заповітів Твоїх, просвіти очі думок наших, щоб не заснули ми в гріхах на смерть. Віджени всяку темряву від сердець наших. Даруй нам сонце правди і охорони життя наше печаттю Святого Твого Духа. Направ стопи наші на путь миру. Дай нам бачити ранок і день в радості, щоб ми ранні молитви Тобі приносили.

Бо Твоя влада і Твоє є Царство, і сила, і слава.....

Народ сідає. Сідальний свята і читання з Святих отців на святкове Євангеліє або інші, що стосуються цього свята.

Кафізма сімнадцята стихословиться повністю на три статії з приспівом після кожної октави першої Благословенний Ти, Господи, навчи мене заповітам Твоїм. **По закінченні статії:**

Ч: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже. *(двічі)*

Н: Алилуя, алилуя, алилуя, слава Тобі, Боже.

П: Владико Боже, Святий і Незбагнений, Ти світлу наказав засяяти з темряви, Ти покликав нас на молитву в цей час для славлення і благання Твоєї милости: з благосердя Свого приймай нас, що й нині поклоняємось Тобі і по змозі дякуємо Тобі, і подаруй нам все, що просимо, для спасіння. Покажи нас синами світла і дня та наслідниками вічних Твоїх благ. Пом'яни, Господи, з великого милосердя Твого, і всіх людей Твоїх тут присутніх, які моляться з нами, і всіх братів наших, що на землі, на морі і на всякім місці володіння Твого потребують чоловіколюбства й помочі Твоєї, і всім подай велику милість Твою, щоб завжди, спасаючись душею й тілом, ми безбоязно славили дивне і благословенне ім'я Твоє.

Бо Ти еси Бог милости, щедрот і чоловіколюбства.....

І після другої статії з приспівом до кожної октави Благословенний Ти, Владико, врозуми мене заповідями Твоїми:

П: Скарбе добра, Джерело вічнотекуче, Отче Святий Чудотворче, Всесильний і Вседержителю, всі ми Тобі поклоняємось і Тобі молимося, призиваючи милість Твою і щедроти Твої на поміч і заступництво нашого смирення: пом'яни, Господи, Твоїх рабів; прийми нічні молитви від усіх нас, як кадило перед Тобою, і жодного з нас не лиши відкинутим, але всім нам пошли щедроти Твої. Пом'яни, Господи, тих, що не сплять на славу Твою, і Єдинородного Твого Сина і Бога нашого, і Святого Твого Духа; будь їм помічником і заступником; прийми їх моління в наднебесний і мисленний Твій жертовник.

Бо Ти єси Бог наш, і Тобі славу віддаємо....

Третя статія, під час якої відбувається кадіння храму, з приспівом Благословенний Ти, Святий, просвіти мене заповідями Твоїми, **а під кінець з тропарями по Непорочних на кожен стих. І величання, яке співають священнослужителі посереду храму перед тетраподом. Далі МАЛА ЄКТЕНІЯ.**

П: Господи Боже наш, Ти відігнав від нас сонну байдужість і зібрав нас покликом святим, щоб і вночі здійсмали ми руки наші і прославляли Тебе за суд Твій праведний. Прийми благання наші, молитви, хваління, нічні служби і дай нам, Боже, віру бездоганну, надію міцну, любов нелицемірну; благослови наші входи й виходи, вчинки, діла, слова, помисли; і дай нам дочекатися початку дня, хвалячи, славлячи, благословляючи доброту Твого невимовного милосердя.

Бо благословилося всесвяте ім'я Твоє, і прославилося Царство Твоє.....

Іпакой на поточний голос і псалми 128-130 з ступеневими антифонами на голос 4, під час яких відбувається вхід священнослужителів у вівтар і облачення. Далі під дзвони у супроводженні двох свіченосців обабіч предстоятель виносить з вівтаря Святими вратами Євангеліє, тримаючи на грудях при опущеному фелоні, і кладе його на тетрапод, стоячи за ним обличчям до народу. Бесіда з закликом до каяття.

Після псалма 50 і молитви Спаси, Боже, людей Твоїх, **під час** яких свіченості продовжують стояти **обабіч** тетраподу обличчям до нього, співаються **біблійні пісні з ірмосами і тропарями** святкового канону (а перед ним тропарі воскресного, якщо збігається з неділею). Під час першої статії народ цілує Євангеліє на тетраподі і помазується від настоятеля єлеєм, освяченим на вечірній. Після третьої пісні диякон перед відчиненими Святим вратами читає **МАЛУ ЄКТЕНІЮ**.

П: Дякуємо Тобі, Господи Боже спасіння нашого, бо Ти все чиниш для добра життя нашого, щоб ми завжди підносили очі до Тебе, Спаса і Благодійника душ наших; що і нині поставив на поклоніння чесному імені Твоєму. Тому молимо Тебе, Господи, подай нам благодать і силу, щоб ми сподобилися співати Тобі розумно і молитися безперестанно, в страсі і трепеті дбаючи про своє спасіння заступництвом Христа Твого. Пом'яни, Господи, і тих, що вночі до Тебе взивають, вислухай їх і помилуй, впокори під ноги їхні невидимих і войовничих ворогів.

Бо Ти єси Цар миру і Спас душ наших, і Тобі славу віддаємо.....

Священнослужителі заходять у вівтар і сідають **обабіч** Горнього місця. Сідальний і читання з **Святих Отців до свята**.

Після шостої ж пісні МАЛУ ЄКТЕНІЮ виголошує сам предстоятель перед відчиненими Святими вратами. І молитва:

Боже і Отче Господа нашого Ісуса Христа, Ти зібрав нас нині на час молитви. Дай нам благодать відкривати уста наші і прийми наші посильні подяки та навчи нас заповітів Твоїх, бо молитися, як подобає, ми не знаємо, коли Ти, Господи, Святим Твоїм Духом не наставиш нас. Тому молимо Тебе: якщо ми нагрішили аж до цього часу словом, чи ділом, чи думкою, з волі чи з неволі, – полегши, відпусти, прости. Бо якщо на беззаконня зважатимеш, Господи, Господи, хто ж устоїть? Бо в Тебе визволення є: Ти єси єдин Святий, Помічник сильний. Захисник життя нашого, і про Тебе ми співаємо завжди.

Нехай буде влада Царства Твого благословенна і прославлена...

Вихід з вівтаря з іконою свята, яка кладеться на тетраподі. **Кондак** або **акафіст** з **кадінням** тетраподу, **святкове Євангеліє**, **проповідь** або **синаксар**, за **чином** **всенічної**.

І **пісні 7-9** з **канон**ом, і **запалення** **світильників** з **входом** у **вівтар** і **кадінням** **Престолу**, і **далі** до **кінця** за **чином** **вранішньої**. На **Хваліть...** **читаються** **всі** **три** **псалми**.

- ❖ **Якщо** **свято** **збігається** з **неділею**, **після** **Хваліть...** **вихід** з **вівтаря** **перед** **тетрапод**, **Євангельська** **стихира**, **прокимен** і **воскресне** **Євангеліє**, **Воскресіння** **Христове** **побачивши...**
- ❖ **Якщо** **ні**, **то** **Слава** **Тобі**, **що** **показав** **нам** **світло** **виголошується** **від** **Престолу**, **виходу** **вже** **не** **відбувається** **до** **зачинення** **Святих** **врат**.

Після **чування** в **хрестильні**, **притворі** або **іншому** **прихрамовому** **приміщенні** **може** **читатися** **Катехеза** **преп.** **Феодора** **Студита**.

Євангеліє **залишається** на **тетраподі** до **малого** **входу** на **Службі** **Божій**, **святкова** **ікона** – до **віддання** **свята**.

ПЕРША ГОДИНА

Перша година є додатковою, яка правиться в дні повного або часткового літургійного посту, а саме в надвечір'я Різдва та Богоявлення, тижневі дні Великого посту, в Страсну п'ятницю та Велику суботу.

Предстоятель: Благословенний Бог наш † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь. **Або починаючи з другої частини благословення (після †), де є такий звичай.**

І читаються ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ.

По Отче наш – ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

П: Боже, що царюєш на херувимах, і прославляєшся серафимами: глянь на нас, смиренних і недостойних рабів Твоїх і піднеси розум наш до прославлення благоді Твоєї, визволь нас від всякого нападу ворога, щоб ми, освічені світлом Твоїм, і ведені волею Твоюю до всякої доброї справи, були б гідні царства Твого Небесного і зараховані до сонму всіх твоїх вибраних.

Бо Ти єси Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

❖ **А якщо читатиметься кафізма, то по Отче наш одразу Прийдіть, поклонімся, один постійний псалом за чергою, велика єктенія і кафізма на три статії з молитвами.**

Псалом 5

Господи, почуй слова мої, зглянься на благання мої. Вислухай голос моління мого, Царю мій і Боже мій, бо до Тебе молюся я, Господи! Зранку почуй голос мій, зранку стану я перед Тобою і буду чекати. Бо Ти Бог,

що не хочеш беззаконня, і не оселиться з Тобою лукавий. Не залишаться нечестиві перед очима Твоїми, Ти зненавидів усіх, що чинять беззаконня. Ти погубиш усіх, хто говорить неправду. Кровожерним і підступним гидує Господь. Я ж з великої милості Твоєї увійду в дім Твій, поклонюся до храму святого Твого зі страхом перед Тобою. Господи, настав мене правдою Твоюю, ворогів моїх заради виправ дорогу мою перед Тобою. Бо нема істини в устах їхніх, серце їхнє лукаве, гріб відкритий - гортань їх; язиком своїм облящують. Осуди їх, Боже, нехай відпадуть від намірів своїх, за безліч нечестя їхнього відкинь їх, бо вони повстали проти Тебе, Господи. І нехай звеселяться всі, що уповають на Тебе, і повіки радіють. Ти оселишся між ними, і будуть хвалитися Тобою ті, що люблять ім'я Твоє. Бо Ти благословляєш праведника, Господи, і благоволінням, наче щитом, покриваєш його.

***П:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи помилуй

П: Почуй нас зранку за милістю Твоюю, Боже наш, бо Тобі, Господи, молимося: зранку почуй голос наш, зранку предстанемо перед Тобою, і вислухаєш нас, бо благо є сповідуватися Тобі і сповіщати зранку милість Твою. Наповни уста наші похвалою, щоб ми оспівували славу Твою, кожен день – велич Твою, і справи рук наших спрямуй по волі Твоїй, і збережи всіх нас у страху Твоєму.

Щедротами Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен єси з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Псалом 89

Господи! Пристановищем нашим був Ти з роду в рід. Перше, ніж з'явилися гори і створилися Земля і Вселенна, - од віку й до віку Ти єси. Ти повертаєш людину у тління і кажеш: "Верніться, сину людські!" Бо тисяча літ перед очима Твоїми - як день учорашній, що пройшов, як сторожа нічна. Ти, наче повинню, зносиш їх. Вони як сон, як трава, що зранку зеленіє й цвіте, а ввечері опадає, в'яне й сохне. Бо ми в страху від гніву Твого, і від ярости Твоєї ми в тривозі. Ти поклав перед Собою беззаконня наші і таємне наше перед світлом лица Твого. Всі дні наші минають у гніві Твоєму, і роки наші щезають, як мрії. Дні віку нашого - сімдесят літ, а як при силі - вісімдесят літ, і найкраща пора їх - труд і хвороби: час швидко минає, і ми зникаємо. Хто знає силу гніву Твого, щоб страхом перед Тобою виміряти ярість Твою? Навчи нас так обчислювати дні наші, щоб ми придбали серце мудре. Повернися, Господи, доки

ж? Змилось над слугами Твоїми. Наповни нас вранці милістю Твоєю, Господи, і зрадіємо та звеселимось. Звесели нас у всі дні наші - за ті дні, коли Ти смиряв нас, за літа, коли ми бачили зло. І подивись на рабів Твоїх і на діла Твої і навчи синів їх. І нехай буде милість Господа Бога нашого на нас. Діла рук наших виправ і в ділах рук наших допомагай нам.

***П:** Господеві помолімося.

***Н:** Господи помилуй

П: Благий і Чоловіколюбче Бог наш, що перевів нас у спокої через ніч і вивів у початок дня воздати Тобі молитви наші, подай нам перемогу над духами злоби, що постають проти нас, просвіти очі розуму нашого, щоб ми невинно славили Тебе [з Безначальним Твоїм Отцем і Животворчим Твоїм Духом].

Бо Ти єси Світло Істинне, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Псалом 100

Про милість і правосуддя буду співати Тобі, Господи. Буду розмірковувати про путі непорочні; коли Ти, Господи, прийдеш до мене? Буду ходити в домі моїм у чистоті серця мого. Не покладу перед очима моїми діла протизаконного; тих, що чинять беззаконня, я ненавиджу. Серце нечестивого не пристане до мене. Злого я не хочу знати. Того, що потай очорнює ближнього свого, я прожену. З гордим оком і неситим серцем не сяду за стіл. Очі мої на вірних землі, щоб перебували вони біля мене. І хто ходить шляхом непорочності, той буде служити мені. Не буде жити в моїм домі той, хто діє підступно. Не залишиться перед очима моїми неправдомовець. Щоранку буду нищити всіх грішників землі, щоб викоренити з міста Господнього всіх, що чинять беззаконня.

❖ **У Великодній період та свята Слава, Тропар свята або дня тижня, І нині...**

❖ **В інші дні:**

Удосвіта вислухай голос мій, Царю мій і Боже мій.

Стих: Вислухай, Господи, слова мої, зрозумій поклик мій.

Стих: Бо до Тебе молюся я, Господи. . (Пс. 5:2-4)

Слава.. І нині...

Богородичний: Як нам назвати Тебе, Благодатна? Небом - бо з Тебе засяяло Сонце правди; раєм - бо Ти виростила цвіт нетління;

Дівою - бо Ти zostалася нетлінною; чистою Матір'ю, - бо Ти носила у святих обіймах Твоїх Сина, всіх Бога. Його благай, щоб спастися душам нашим.

Тут паремії за звичайним чином

Якщо далі читатиметься Євангеліє, то на наступних стихах приспів Алілуя.

- Стопи мої направ за словом Твоїм і нехай не оволодіє мною ніяке беззаконня.
- Спаси мене від наклепів людських, і я буду сповняти заповіді Твої.
- Осяй раба Твого світлом лиця Твого і навчи мене заповітів Твоїх..
- Нехай наповняться уста мої похвалою Тобі, щоб я оспівував славу Твою, кожен день – велич Твою. (Пс. 118:133-135; 70:8)

[Після Євангелія.] Святий Боже... Слава І нині... Пресвятая Тройце.... Отче наш...

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

❖ **У надвечір'я Різдва та Богоявлення і в Велику П'ятницю**
кондак дня.

❖ **А у Великому пості цей Богородичний**

У понеділок, вівторок і четвер: Преславну Божу Матір і від святих ангелів святішу немовчно похвалимо серцем і устами, визнаючи Її Богородицею, бо Бога, що тіло прийняв, Вона справді породила й молиться за душі наші.

У середу й п'ятницю — хрестобогородичний: Поспіши на допомогу, перше, ніж поневолять нас вороги, що ганьблять Тебе, Христе Боже наш, і нам загрожують. Погуби Хрестом Твоїм тих, що нападають на нас; нехай зрозуміють вони, яка сильна віра християнська, молитвами Богородиці, Єдиний Чоловіколюбче.

ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ

П: Господи, Господи, Твій день і Твоя ніч, Ти учинив зорю и сонце, Ти створив усі кінці землі. Тобі молимося: разом зі світлом денним засвіти Твої багаті милості на смирення наше і визволи нас від тьми и тіні смертної, і всякого навіту и підступу ворожого.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Господи, помилуй (*тричі*). **Слава... і нині.. Чеснішу...** * Іменем Господнім, благослови, отче.

П: Боже, змилуйся над нами і благослови нас, осяй нас світлом Твоїм і помилуй нас.

Н: Амінь.

**Великим постом молитва прп. Єфрема Сирина,
як зазначено в чині вечірньої.**

БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

П: Молитва першої години:

Христе, Світле Істинний, що освітлюєш і освячуєш кожну людину, що приходить на світ! Нехай відзначиться на нас світло Лиця Твого, щоб у ньому ми побачили світло неприступне. Направ стопи наші до виконання заповідей Твоїх, молитвами Пречистої Твоєї Матері і всіх святих. Амінь.

Н: Амінь

П: Голови наші склонімо перед Господом.

***Н:** Тобі, Господи

П: Доброчутливий, і Благий, і Чоловіколюбче Боже наш, схили вуха Твоє і почуй молитви наші і благослови нас, що схили голови перед Тобою, благословенням духовним і невід'ємним.

Бо благословилося і прославилося всечесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

❖ **Якщо поєднується з третьою годиною, то одразу звідси
Прийдіть, поклонімося... Так само й при поєднанні інших годин.**

П: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава... і нині.. Господи, помилуй (*тричі*). * Благослови.

П: Христос (**у неділю** – що воскрес із мертвих), Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбець.

Н: Амінь.

ТРЕТЯ ГОДИНА

Предстоятель: Благословенний Бог наш † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь. **Або починаючи з другої частини благословення (після †), де є такий звичай.**

І читаються ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ.

По Отче наш – ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

П: Боже, що сподобив нас зібратися о цієї години, о якої Ти Духа Твого Святого вилив на святих Твоїх апостолів у вигляді огненних язиків, розділяючи їм дари і благодать Свою. Сам, Владико поклоняємий, і нам нині даруй те ж благословення, щоб і ми, псалмами і гімнами і піснями духовними умилоствивши Тебе, милосердного Владику, отримали вічних Твоїх благ.

Бо благословилося і прославилося всечесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

❖ **А якщо читатиметься кафізма, то по Отче наш одразу Прийдіть, поклонімся, один постійний псалом за чергою, велика єктенія і кафізма на три статії з молитвами.**

Псалом 16

Почуй, Господи, правду мою, зваж на благання моє, вислухай молитву мою з уст неулесливих. Від Тебе Самого нехай вийде суд мій, очі Твої нехай побачать правоту. Ти випробував серце моє, відвідав мене вночі. Ти випробував мене і не знайшов у мені неправди; думки мої не розходяться з устами моїми. В ділах людських, за словами уст Твоїх, я охороняв себе від дороги гнобителя. Утверди стопи мої на путях Твоїх, щоб не хиталися ноги мої. Тебе благаю, бо Ти вислухаєш мене, Боже. Нахили вуха Твоє до мене і вислухай слова мої. Покажи дивну милість Твою, бо Ти спасаєш тих, що уповають на Тебе, від противників правиці Твоєї.

Охорони мене, Господи, як зіницю ока, під покровом крил Твоїх, укрий мене від лиця нечестивих, що нападають на мене, від ворогів душі моєї, що оточили мене. Ожиріло серце їхнє, устами їхніми промовляє гординя. Ті, що переслідують мене, нині оточили мене; очі свої спрямували на мене, щоб розтоптати мене на землі. Вони, як той лев, що здобичі шукає, як звір, що причаївся. Воскресни, Господи, випереді їх, подолай їх; визволи душу мою від нечестивого мечем Твоїм; від ворогів – рукою Твою, Господи, від людей світу цього, доля яких – у цьому житті; черево своє вони наповнюють від скарбів Твоїх; сини їхні ситі і залишають спадщину дітям своїм. А я в правді дивитимусь на лице Твоє, щоранку буду насичуватися славою Твоюю.

***П:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи помилуй

П: Боже, Боже наш, що благодаттю Свого Святого Духа о третій годині наповнив святих і славних Твоїх апостолів, очисти думки наші від усякої скверни та пристрасті, щоби, в чистому сумлінні наближаючись до страшного імені Твого, сприяли ми обіцяні нам блага.

Щедротами Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен єси з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Псалом 24

До Тебе, Господи, підношу душу мою. Боже мій, на Тебе я уповаю. Не дай мені осоромитися, не допусти, щоб вороги мої втішилися перемогою наді мною. Нехай не осоромляться всі, що надіються на Тебе, а осоромляться ті, що беззаконствують даремно. Господи, вкажи мені путі Твої і навчи мене стежок Твоїх. Настав мене на істину Твою і навчи, бо Ти – Бог спасіння мого, на Тебе повсякчас я надію покладаю. Згадай про милосердя Твоє, Господи, і про милість Твою, що подаєш від віку. Гріхів юности моєї і несвідомости моєї не поминай, пом'яни мене в милості Твоїй, Господи, заради благости Твоїї. Господь благий і праведний, тому наставляє грішника на путь спасіння. Він веде покірливих до правди і навчає лагідних путей Своїх. Всі путі Господні – милість і істина для тих, хто шанує завіти Його і свідчення Його. Ради імені Твого, Господи, рости провину мою, бо вона велика. Хто та людина, що боїться Господа? Він укаже їй дорогу, яку треба обирати. Душа її буде у блаженстві, і рід її успадкує землю. Сила Господня – тим, що бояться Його, і завіт Свій відкриває їм. Очі мої завжди до Господа, бо Він визволить із сіті ноги

мої. Зглянься на мене, Господи, і помилуй мене, бо я самотній і знесиленний. Страждання серця мого примножилися, з біди моєї визволи мене. Поглянь на скорботи мої і знесилення моє і прости всі гріхи мої. Поглянь на ворогів моїх, як багато їх і якою лютою ненавистю ненавидять мене! Охорони душу мою і спаси мене, щоб я не осоромився, уповаючи на Тебе. Непорочність і правда нехай охороняють мене, бо я надіюся на Тебе. Спаси, Боже, Ізраїля від усіх страждань його.

***П:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи помилуй

П: Боже, що створив понадсвітні сили повсякчас Тебе славословити, і людей, щоб посилено приносили Тобі мольби і моління за свої гріхи і подяку за Твої дари, які Ти вчинив і чиниш нам. Прийми ж і мольби, які в цей час Тобі приносимо, і подай нам усе, що просимо для спасіння.

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

Псалом 50

Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоєї, і з великого милосердя Твого прости провини мої. Особливо омий мене від беззаконня мого і від гріха мого очисти мене. Бо беззаконня моє я знаю, і гріх мій повсякчас переді мною. Проти Тебе єдиного я згрішив і лукаве перед Тобою вчинив, отже, праведний Ти у слові Твоїм і справедливий у присуді Твоїм. Ось бо в беззаконні зачатий я, і в гріхах породила мене мати моя. Бо Ти істину полюбив єси, невідоме й таємне мудрости Твоєї явив Ти мені. Окропи мене ісопом і очищуся, омий мене і стану біліший від снігу. Дай мені почути радість і веселість і зрадять кості мої упокорені. Відверни лице Твоє від гріхів моїх і прости всі беззаконня мої. Серце чисте створи в мені, Боже, і духа праведного віднови в нутрі моєму. Не відкинь мене від лица Твого і Духа Твого Святого не відними від мене. Поверни мені радість спасіння Твого і духом могутнім укріпи мене. Навчатиму беззаконників шляхів Твоїх, і нечестиві навернуться до Тебе. Визволи мене від вини кривавої, Боже, Боже спасіння мого, і язик мій радісно славитиме правду Твою. Господи, відкрий уста мої, і уста мої сповістять хвалу Твою. Бо коли б Ти жертви забажав, приніс би я: всепалення Ти не бажаєш. Жертва Богові це дух упокорений, серцем скорботним і смиренным Ти не погордуєш. Ублажи, Господи, благоволінням Твоїм Сион, і нехай збудуються стіни ерусалимські. Тоді буде угодна Тобі жертва правди, приношення і всепалення, тоді покладуть на Жертовник Твій тельців.

❖ **У Великодній період та свята Слава, Тропар свята або дня тижня, І нині...**

❖ **В інші дні:**

Господи, Ти Пресвятого Твого Духа о третій годині на Апостолів Твоїх послав. Того, Благий не відбери від нас, а обнови в нас, що молимося Тобі.

Стих: Серце чисте створи в мені, Боже, і духа праведного віднови в нутрі моєму.

Стих: Не відкинь мене від лица Твого і Духа Твого Святого не відними від мене. (Пс. 50:12-13)

Слава.. І нині...

Богородичний: Богородице, Ти дійсно Лоза істини, що виростала нам Плід Життя. Тебе благаємо: молися, Владичице з Апостолами і всіма святими, щоб спасенні були душі наші.

Тут, якщо є, паремії за звичайним чином

**Якщо далі читатиметься Євангеліє,
то на наступних стихах приспів Алілуя.**

- Господь Бог благословенний;
- Благословенний Господь допоможе нам кожного дня.
- Бог – Спаситель наш, Бог наш, Бог, щоб спасати. (Пс. 67:20-21)

[Після Євангелія.] Святий Боже... Слава І нині... Пресвятая Тройце.... Отче наш...

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

❖ **В неділю, свята та великодній період кондак дня.**

❖ **В інші дні ці тропарі**

Благословенний Ти, Христе Боже наш, що рибалок премудрими показав, пославши їм Духа Святого, і ними увесь світ уловив, Чоловіколюбче, слава Тобі.

Слава...

Скору і певну подай утіху рабам Твоїм, Ісусе, коли сумують душі наші. Не покидай душ наших у скорботах, не віддаляйся від помислів наших у нещастях, але завжди на поміч нам поспіши. Наблизься до нас, наблизься, Всюдисущий, і як з Апостолами Твоїми Ти завжди був, так з'єднайся і з тими, що прагнуть Тебе, Щедрий, щоб, з'єднані з Тобою, ми оспівували й прославляли Святого Духа Твого.

І нині...

Богородице Пречиста, Надіє і Заступнице! Ти Пристановище християн, Стіна нерухома і знесилених тихе заспокоєння. І як увесь світ спасаєш Ти Твоєю молитвою, так і нас згадай, Діво Всехвальна.

ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ

П: Боже, що своїм образом Ти нас удостоїв і свободу волі в нас поклав, визволи нас від усякої скорботи, що обтяжує нас, у вірі та правді зберігаючи нас в усі дні життя нашого, щоб ми завжди успіх мали в Твоїх заповідях.

Бо Твоя держава, і Твоє є Царство і сила и слава, Отця і Сина і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Господи, помилуй (*тричі*). **Слава... і нині.. Чеснішу...** * Іменем Господнім, благослови, отче.

П: Боже, змилуйся над нами і благослови нас, осяй нас світлом Твоїм і помилуй нас.

Н: Амінь.

**Великим постом молитва прп. Єфрема Сирина,
як зазначено в чині вечірньої.**

БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

П: Молитва св. Мардарія:

Владико Боже Отче Вседержителю! Господи Сину Єдинородний Ісусе Христе і Святий Душе! Єдине Божество і Єдина Сило, помилуй мене грішного і якими Сам знаєш судьбами спаси мене недостойного раба Твого, бо Ти Благословенний на віки вічні.

Н: Амінь

П: Голови наші склонімо перед Господом.

***Н:** Тобі, Господи

П: Схили, Господи, вухо Твоє і почуй молитву нашу, і всіх, хто схилили Тобі свої голови, благослови, збережи і освяти.

Благодаттю, і щедротами, і чоловіколюбством Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен єси з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава... і нині.. Господи, помилуй (*тричі*). * Благослови.

П: Христос (*у неділю – що воскрес із мертвих*), Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбчець.

Н: Амінь.

ШОСТА ГОДИНА

Предстоятель: Благословенний Бог наш † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь. **Або починаючи з другої частини благословення (після †), де є такий звичай.**

І читаються ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ.

По Отче наш – ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

П: Святий Владико, Боже наш, що в цю годину на поклоняємому Твоєму хресті пречисті Свої руки розкинув і рукопис наших гріхів на ньому гвіздями прибив і знищив, прости нам і нині всяку гріховну провину і від усякого осудження за діла, слова і думки визволи нас, щоб ми чистим серцем належне Тобі поклоніння в усякий час приносили.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадимо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

❖ **А якщо читатиметься кафізма, то по Отче наш одразу Прийдіть, поклонімся, один постійний псалом за чергою, велика єктенія і кафізма на три статії з молитвами.**

Псалом 53

Боже, в ім'я Твоє спаси мене і силою Твою допоможи мені. Боже, почуй молитву мою і вислухай слова уст моїх. Бо чужі повстали на мене, і сильні шукають душі моєї, і не мають вони Бога перед собою. Та ось Бог помагає мені, і Господь підкріплює душу мою. Він відплатить за зло ворогам моїм. Істиною Твою, Боже, Ти погубиш їх. Від серця принесу жертву Тобі і прославлю ім'я Твоє, бо воно благе. Бо Ти визволив мене від усякої скорботи, і на ворогів моїх сміливо дивиться око моє.

***П:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи помилуй

П: Господи Боже наш, що через верховного Твого апостола Петра показав нам приклад молитися і в час шостої години, поглянь на нас, недостойних і негідних рабів Твоїх, визволи нас від усякої напасти і духа зла опівдні, зберігаючи нас, Боже нас, протягом звершення дня від усякого зла.

Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Псалом 54

Вислухай, Боже, молитву мою і не зневаж благання мого. Прихилися і вислухай мене, я плачу від туги моєї. І тривожуся від голосу ворожого і від утисків нечестивців. Бо вони чинять мені беззаконня й у гніві ворогують проти мене. Серце моє стривожилося в мені, смертельні страхіття напали на мене. Страх і трепет прийшли на мене, і жах огорнув мене. І я сказав: хто дав би мені крила, як у голуба, я б полетів та відпочив би. Полетів би якнайдалі, став би жити в пустелі. Чекав би Бога, щоб спас мене від слабкодухости і від бурі. Розбий, Господи, і роз'єднай змову їхню, бо бачу я беззаконня та ворожнечу в місті. Вдень і вночі вони обходять його по мурах його, а усередині його беззаконня та кривда. І не зникають з вулиць його насильство і зрада. Та якби це ворог ганьбив мене, я стерпів би, або якби це ненависник мій величався наді мною, я не зважав би на нього. Але ти, чоловіче, одностудцю мій, приятелю і друже мій, з яким ми щиро сходилися і до дому Божого разом ходили! Нехай загибель прийде на них, бо лукавство в оселях їхніх, посеред них. Я ж до Бога взиваю, і Господь почує мене. Увечері, і вранці, і опівдні буду благодіти й молити, і Він почує голос мій. Він визволить миром душу мою від напасників моїх, бо їх багато в мене. Почує мене Бог, і упокорить їх Той, Хто перебуває вічно. Бо нема в них каяття, і не бояться вони Бога. Підіймають руки свої на невинних і оскверняють завіт Його. Уста їх масніші від масла, а в серці їх злоба. Масні, як олива, слова їх, але то гострі стріли. Покладайся на Господа у скорботах твоїх, і Він підтримає тебе. Ніколи не дасть Він упасти праведникові. Ти, Боже, кинеш їх у яму погибелі. Кровожерні й підступні не доживуть і до половини віку. Я ж, Господи, уповаю на Тебе.

***П:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи помилуй

П: Владико, Господи, Боже наш, чиє небо престол і земля підніж-
жя, що все охоплюєш і ніким не охоплений, не відхилися в гніві
від рабів Твоїх, збережи нас від усякої суєти цього світу і неправди
в словах і ділах і спрямуй нас по Твоїй волі.

Бо благословилося і прославилося всечесне і величне ім'я Твоє,
Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

Псалом 90

Хто живе під охороною Всевишнього, той під покровом Бога Небесного оселиться. Каже він до Господа: "Ти пристановище і захист мій, Бог мій, і я уповаю на Тебе". Він спасе тебе від сіті ловця і від пошести згубної. Плечима Своїми Він захистить тебе, і під тінню крил Його ти надійно спочиватимеш. Оборonoю тобі буде правда Його. Не побоїшся страху вночі, ані стріли, що летить удень. А ні пошести, що ходить у темряві, ані напасти духа зла опівдні. Впаде біля тебе тисяча, і десять тисяч праворуч тебе, але до тебе не наблизяться. Тільки очима твоїми будеш дивитися і помсту над беззаконними бачити. Бо ти сказав: "Господь надія моя", і Всевишнього ти обрав за оборонця собі. Отже, не прийде до тебе лихо, і пошесть не наблизиться до оселі твоєї. Бо Він ангелам Своїм звелить, щоб охороняли тебе на всіх путях твоїх. На руках вони понесуть тебе, щоб нога твоя не спіткнулася об камінь. На гаспида й василіска ти наступатимеш і потопчеш лева й змія. "За те, що він поклав надію на Мене, Я визволю його і захищу його, бо він знає ім'я Моє. Буде кликати Мене, Я почую його; буду з ним у скорботі, визволю його і прославлю його. Довгим життям обдарую його і дам йому спасіння Моє".

❖ **У Великодній період та свята Слава, Тропар свята або дня тижня, І нині...**

❖ **Під час Великого посту, якщо є паремії, Слава, Тропар пророцтва з Тріоді, І нині...**

❖ **В інші дні:**

Ти, Христе Боже, в шостий день і о шостій годині на хресті
гвіздями прибив Адамів гріх у Раю. Роздери рукописи й на-
ших гріхів і спаси нас.

Стих: Вислухай, Боже, молитву мою і не зневаж благання
мого.

Стих: Я до Бога взиваю і Господь почує мене. (Пс. 54:2-17)
Слава.. І нині...

Богородичний: Тому, що ми не маємо сміливости через великі гріхи наші, то Ти, Богородице, Діво, Народженого від Тебе благай, бо вельми могутня молитва Матері до милосердя Владики. Не зневаж благання грішних людей, Всечиста, бо Милостивий і може спасти Той, що й страждати за нас зволив

❖ **У Великий піст:**

***П:** Будьмо уважні.

***Ч:** Прокимен на голос ... (виголошує номер і прокимен).

Народ співає прокимен, повторюючи після стихів.

***П:** Премудрість.

Ч: Пророцтва (*ім'я пророка*) читання.

***П:** Будьмо уважні.

Читець читає паремію.

***П:** Будьмо уважні.

***Ч:** Прокимен на голос ... (виголошує номер і прокимен).

Народ співає прокимен, повторюючи після стихів.

**Якщо далі читатиметься Євангеліє,
то на наступних стихах приспів Алілуя.**

- Скоро пошли нам милість Твою, бо дуже зубожіли ми.
 - Помози нам, Боже, Спасителю наш, задля слави імені Твого.
 - Визволи нас, Господи, і очисти гріхи наші ради імені Твого. .
- (Пс. 78:8-9)

[Після Євангелія або катехитичної бесіди.] **Святий Боже... Слава І нині... Пресвятая Тройце.... Отче наш...**

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

❖ **В неділю, свята та великодній період кондак дня.**

❖ **В інші дні ці тропарі**

Спасіння содіяв Ти посеред землі, Христе Боже; пречисти руки Твої на хресті розпістер еси, збираючи всі народи, що взивають: Господи, слава Тобі.

Слава...

Пречистому образу Твоєму поклоняємося, Милосердний, і просимо прощення провин наших, Христе Боже, бо Ти з Своєї волі благоволив зійти тілом на хрест, щоб визволити тих, що створив Ти, з неволі ворожої. Тому вдячно звертаємось до Тебе: Ти радістю наповнив усе, Спасе наш, що прийшов спасти світ.

І нині...

У понеділок, вівторок та четвер:

Милосердя джерелом буди, сподоби нас Твоєї милости, Богородице, зглянься на людей грішних і покажи, як завжди, силу Твою, бо на Тебе надію покладаючи, співаємо Тобі «Радуйся», як колись Гавриїл, Безтілесних сил Архистратиг.

У п'ятницю та середу:

Препрославлена Ти, Богородице Діво, оспівуємо Тебе, бо Хрестом Сина Твого зруйновано пекло і смерть знищено, а ми, умертвлені, встали і життя сподобилися, здобувши Рай – колишню насолоду. Тому вдячно славимо Всесильного Христа Бога нашого, Єдиного Многомилостивого.

ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ

П: Боже вічний, що живеш у неприступному світлі, Якого ніхто із людей не бачив і бачити не може, невичерпний Скарбе вічних благ. Сам, Владико всіх, будь покровом нам, що надіємось на Тебе, наповнюючи нас Твоєї божественної і поклоняємої благодаті.

Б: Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Господи, помилуй (*тричі*). **Слава... і нині.. Чеснішу...** * Іменем Господнім, благослови, отче.

П: Боже, змилуйся над нами і благослови нас, осяй нас світлом Твоїм і помилуй нас.

Н: Амінь.

**Великим постом молитва прп. Єфрема Сирітня,
як зазначено в чині вечірньої.**

БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

П: Молитва св. Василя Великого:

Боже і Господи сил і всіх творінь Сотворителю, що з безмежного милосердя Твого послав Єдинородного Сина Твого, Господа нашого Ісуса Христа на спасіння роду нашого і Чесним Його Христом розірвав рукописи гріхів наших і подолав начальства і владу темряви. Сам, Владико, Чоловіколюбче, прийми й від нас грішних вдячні оці і благальні молитви і визволи нас від усякого згубного і темного гріха і від усіх видимих і невидимих ворогів, що шукають заподіяти нам зло. Тримай у страху Твоїм тіла наші і не допусти сердець наших до слів або думок лукавих, але любов'ю Твоею врази душі наші, щоб ми завжди дивлячись на Тебе, і наставлені світлом, що від Тебе сяє, бачили Тебе – Непрístupного і Вічно-сущого Світла, безперестанно прославлення й подяку віддавали Тобі – Вічному Отцеві з Єдинородним Твоїм Сином і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки вічні.

Н: Амінь

П: Голови наші склонімо перед Господом.

***Н:** Тобі, Господи

П: Боже, Боже наш, що від святих Твоїх висот схиляєшся до всякого створіння Твого, всіх, хто схилив свої шиї під ярмо Христове, в спокої і в усьому доброму збережи.

Бо благословилося і прославилося всечасне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава... і нині.. Господи, помилуй (*тричі*). * Благослови.

П: Христос (*у неділю – що воскрес із мертвих*), Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбчець.

Н: Амінь.

ДЕВ'ЯТА ГОДИНА

Предстоятель: Благословенний Бог наш † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь. **Або починаючи з другої частини благословення (після †), де є такий звичай.**

І читаються ПОЧАТКОВІ МОЛИТВИ.

По Отче наш – ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

П: Владико Господи, Боже сил и всієї слави, що почув святих своїх апостолів Петра і Іоана, коли вони йшли на молитву в годину дев'ятий, і учинив через них зцілення перед усіма людьми, учини і з нами знамення на добре, щоб зневажена була зброя ворожа, і наче дитячий укол стала нам наведена ним спокуса

Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.

Н: Прийдіть, поклонімся і припадімо до Христа, Царя нашого Бога.

П: Прийдіть, поклонімся і припадімо до Самого [Господа Ісуса] Христа, Царя і Бога нашого.

❖ **А якщо читатиметься кафізма, то по Отче наш одразу Прийдіть, поклонімся, один постійний псалом за чергою, велика єктенія і кафізма на три статії з молитвами.**

Псалом 83

Які любі оселі Твої, Господи Сил! Жадає і лине душа моя до двору Господнього; серце моє й тіло моє возрадувалися Богу живому. Бо й пташка знаходить собі домівку, і ластівка гніздо собі, щоб вивести пташенят своїх, біля вітарів Твоїх, Господи Сил, Царю мій і Боже мій. Блаженні ті, що живуть у домі Твоїм, повіки вони будуть хвалити Тебе. Блаженний муж, який має заступництво своє у Тобі і в якого у серці дорога до Тебе. Ідучи долиною плачу, вони знаходять джерела води, Законодавець покриває їх благословенням. Вони перейдуть від сили в силу і являться перед Богом на Сионі. Господи, Боже Сил, почуй молитву мою! Зглянься, Боже Яковів. Захиснику наш, Боже! Прихилися і поглянь на лице

Христа Твого. Бо один день у дворах Твоїх краще за тисячі днів. Бажаю краще стояти біля порога в домі Бога мого, аніж перебувати мені в палацах грішників. Бо Бог є сонце й захист. Милість і правду любить Господь Бог і подає славу й благодать. Господь не позбавить блага тих, що ходять у чистоті. Господи, Боже Сил! Блаженна людина, яка уповає на Тебе.

***П:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи помилуй

П: Господи Боже наш, що не зневажив людину, впалу в гріх, але сподобив Небесного Царства Своїм розпорядженням і Своїми пречистим Тайнами. Сам, Чоловіколюбче Царю, Твоїм невимовним Божеством стань і для нас, що до Тебе кличемо, зброєю сховища і спасіння, якою долатимемо спокуси, наведені нам ворожими сітями, і уповатимемо на Тебе, Доброчинця, і Визволителя, і Спасителя нашого.

Бо благословилося і прославилося всечесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Псалом 84

Господи, Ти змилювався над землею Твоюю, повернув з неволі синів Якова. Ти простив беззаконня народу Твого, покрити всі гріхи їх. Ти спинив увесь гнів Твій і відвернувся від гніву ярости Твоєї. Поверни нас, Боже, Спасителю наш, і спини гнів Твій проти нас. Чи ж довіку будеш гніватися на нас? Невже ж продовжиш гнів Твій від роду до роду? Боже, повернися і оживи нас, щоб зрадувався Тобою народ Твій. Яви нам, Господи, милість Твою і Твоє спасіння дай нам! Почую, що скаже про мене Господь Бог. Він скаже мир народові Своему і преподобним Своїм, тим, що звертають серця свої до Нього. Так близько спасіння Його до тих, що бояться Його, щоб слава Його перебувала на землі нашої. Милість і істина зустрілися, правда і мир поцілувалися. Істина від землі засяяла, а правда з неба прихилилася. Бо Господь пошле нам добро, і земля наша дасть плід свій. Правда піде перед Ним і направить на путь стопи наші.

***П:** Господеві помолімся.

***Н:** Господи помилуй

П: Коли про сутність нашу розмірковуємо, Господи, і згадуємо падіння наші, і до розуміння помилок і гріхів наших приходимо, і уявляємо страшний день суду, лише єдиний притулок маємо —

Твоє чоловіколюбне виправдання. Тому й благаємо Тебе: і нині, і тоді даруй нам Твого благоутроб'я велику милість.

Благодаттю і щедротами Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен єси з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

Псалом 85

Прихили, Господи, вухо Твоє і почуй мене, бо я немічний і вбогий. Охорони душу мою, бо я відданий Тобі. Боже мій, спаси раба Твого, що уповає на Тебе. Помилуй мене, Господи, бо я взиваю до Тебе кожного дня. Звесели душу раба Твого, бо до Тебе я підношу душу мою. Бо Ти, Господи, благий і лагідний і багатомилостивий до тих, що призивають Тебе. Почуй, Господи, молитву мою і вислухай голос блгання мого. В день скорботи моєї я взиваю до Тебе, бо Ти почувеш мене, Боже. Немає між богами такого, як Ти, Господи, і ніщо не може зрівнятися з ділами Твоїми. Всі народи, що їх створив Ти, прийдуть і поклоняться Тобі, Господи, і прославлять ім'я Твоє. Бо Ти великий і твориш чудеса. Ти Бог єдиний. Настав мене, Господи, на путь Твою, і буду ходити в істині Твоїй. Утверди серце моє в страху перед іменем Твоїм. Буду вихваляти Тебе, Господи, Боже мій, всім серцем моїм і прославлятиму ім'я Твоє повіки. Бо велика милість Твоя наді мною: Ти визволив душу мою з пекла найглибшого. Боже! Беззаконники повстали проти мене, і натовп сильних шукає душі моєї, і не мають Тебе перед собою. Ти ж, Господи, щедрий і милостивий, довготерпеливий і багатомилостивий і істинний. Зглянься на мене і помилуй мене; дай силу рабу Твоєму, спаси сина раби Твоїї. Покажи на мені ознаку милости Твоїї, щоб побачили неависники мої і посоромилися, бо Ти, Господи, допоміг мені і втішив мене.

❖ **У Великодній період та свята Слава, Тропар свята або дня тижня, І нині...**

❖ **В інші дні:**

Ти, що о дев'ятій годині ради нас тілом смерти зазнав, умертви нашого тіла хотіння і спаси нас.

Стих: Нехай наблизиться молитва моя до Тебе, Господи, по слову Твоєму врозуми мене..

Стих: Нехай прийде блгання моє до Тебе, Господи, за словом Твоїм визволи мене. (Пс. 118:169-170)

Слава.. І нині...

Богородичний: Ти, Милосердний, що для нас народився від Діви і розп'яття потерпів, подолав смертю смерть і воскресіння явив, як Бог, не зневаж тих, що створив Ти рукою Твою. Яви Чоловіколюбність Твою, Милостивий. Зглянься на молитви Богородиці, що моляться за нас, і спаси. Спасе наш, людей, що втрачають надію.

Тут, якщо є, паремії за звичайним чином

**Якщо далі читатиметься Євангеліє,
то на наступних стихах приспів Алілуя.**

- Не віддай нас назавжди ради імені Твого і не зруйнуй завіту Твого.
- Не відними від нас милости Твоїї, ради Авраама, улюбленого Твого, ради Ісаака, раба Твого, і Ізраїля, святого Твого. (Дан. 3:34-35)

[Після Євангелія.] Святий Боже... Слава І нині... Пресвятая Тройце.... Отче наш...

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

❖ **В неділю, свята та великодній період кондак дня.**

❖ **В інші дні ці тропарі**

Побачив розбійник Начальника життя, що на хресті висить, і сказав: Якби не був Богом Той, що з нами розп'ятий, то сонце не сховало б проміння свого і земля б не тряслася. Господи, що все терпиш, пом'яни й мене у Царстві Твоїм.

Слава...

Посеред двох розбійників присудом праведним стався Хрест Твій, Господи: одного за тяжкий глум привів до пекла, а другого звільнив від гріхів і привів до пізнання богослов'я. Христе, Боже, Слава Тобі.

І нині...

Бачучи Тебе – Агнця і Пастиря і Спасителя світу, Мати Твоя промовляла, плачучи: світ радіє, приймаючи визволення, а Моє серце горить, дивлячись на Твоє розп'яття, що за всіх терпиш Ти – Сину і Боже Мій.

ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ

П: Боже, Який побажав, щоб людина кожну годину невинно молилася і не знемогала, щоб супротивник не знайшов проходу для спокус наших душ. Збережи нас від роду цього і сподоби бути захищеними до тих, кого буде праворуч Тебе в день Твоєї праведної відплати.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Господи, помилуй (*тричі*). **Слава... і нині.. Чеснішу... *** Іменем Господнім, благослови, отче.

П: Боже, змилуйся над нами і благослови нас, осяй нас світлом Твоїм і помилуй нас.

Н: Амінь.

**Великим постом молитва прп. Єфрема Сирітна,
як зазначено в чині вечірньої.**

БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

П: Молитва св. Василя Великого:

Владико Господи Ісусе Христе Боже наш, що довго терпиш нам наші провини і аж до цієї години привів нас, у яку Ти на Животворчій Дереві висячи, благорозумному розбійникові до Раю відчинив єси вхід, і смертю смерть зруйнував. Очисти нас грішних і недостойних рабів Твоїх, бо нагрішили і беззаконня натворили, що вже недостойні звести очей наших та зглянути на височінь небесну, бо ми знехтували путь правди Твоєї і ходили, куди вело нас серце наше. Але молимо Твоє безмірне милосердя, пожалій нас, Боже, з великої Милости Твоєї і спаси нас задля Імені Твого Святого, бо змарнували ми в суєті дні наші. Візьми нас із руки супротивника і прости нам гріхи наші. Умертви тілесні пристрасті наші, щоб, відкинувши старе людське, в нове одяглися і жили для Тебе – Владики нашого і Благодійника і так, ідучи за Твоїми наказами, досягли вічного спокою, де для всіх праведних радісна Оселя.

Бо Ти єси правдиво Істинна веселість і радість для тих, що люблять Тебе, Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо з Предвічним

Твоїм Отцем і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом,
нині і по всяк час і на віки вічні. Амінь.

Н: Амінь

П: Голови наші склонімо перед Господом.

***Н:** Тобі, Господи

П: Схили, Господи, вухо Твоє і почуй молитву нашу, і всіх, хто схилили Тобі свої голови, благослови, освяти і Твоєму чоловіколюбству сподоби.

Бо Ти Милосердний і Чоловіколюбний Бог єси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава... і нині.. Господи, помилуй (*тричі*). * Благослови.

П: Христос (**у неділю** – що воскрес із мертвих), Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбець.

Н: Амінь.

ЄКТЕНІЇ

**При келійному читанні молитов добового кола
текст після зірочок опускається.**

ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ (СІНАПТА)

***Д:** В спокої Господеві помолімося.

***Н:** Господи, помилуй.

Д: За мир з неба і спасіння душ наших *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

Д: За спокій всього світу, за добрий стан святих Божих Церков і за з'єднання всіх *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

Д: За святий храм цей і тих, що з вірою, побожністю та страхом Божим входять до нього, *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

Д: За (високо)преосвященнішого владику нашого ... (ім'я, титул правлячого архієрея), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

Д: За боголюбиву і Богом бережену Україну нашу, за уряд та військо її *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

Д: За місто наше (*або* – село наше, святий монастир наш) і за всяке місто, село і країну і за тих, що по вірі живуть у них, *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

Д: За добре поліття, за врожай плодів земних і за часи спокійні *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

Д: За подорожніх на воді, на землі і в повітрі; за недужих, знеможених та поневолених і за спасіння їх *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

[В разі потреби тут бувають додаткові прохання]

Д: Щоб Господь Бог наш ласкаво прийняв на Свій наднебесний жертovníк нинішню подяку і благання нас, недостойних рабів Своїх, і милосердно помилював нас, *** Господеві помолімося.**

***Н:** Господи, помилуй.

Д: Щоб визволив Він рабів Своїх... **(імена)** від усякої журби, гніву, біди і від усіх ворогів видимих і невидимих та щоб здоров'ям, довголіттям і спокоєм завжди обдаровував їх, * Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.

За хворих:

Д: Щоб, як недужу жінку хананейську, яка з вірою доторкнулась до одяжі Господа і стала уздоровлена, вислухав Господь молитви і нас, недостойних рабів Своїх, і зцілив хворих рабів Своїх... **(імена)**, * Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.

Д: Щоб, як колись зцілив Господь розслабленого словом божественної ласки Своєї, так скоро і хворих рабів Своїх... **(імена)** з постелі недуги підняв і здоров'я послав, * Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.]]

Д: Щоб визволитися нам від усякої журби, гніву, небезпеки та неволі, * Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

***Н:** Господи, помилуй.

Д: Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію зо всіма святими пом'янувши, самі себе і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

***Н:** Тобі, Господи.

Молитва предстоятеля, вказана в чині богослужіння

Н: Амінь.

МАЛА ЄКТЕНІЯ

***Д:** Ще і ще в спокої Господеві помолімся.

***Н:** Господи, помилуй.

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

***Н:** Господи, помилуй.

Д: Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію зо всіма святими пом'янувши, самі себе і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

***Н:** Тобі, Господи.

Молитва предстоятеля, вказана в чині богослужіння

Н: Амінь.

ПОТРІЙНА (ПОСИЛЕНА) ЄКТЕНІЯ

**На щоденній вечірній, всенічній та вранішній
(але не молебні поза добовим колом!)
початок у дужках опускається**

[*Д: Промовимо всі з усієї душі і з усього розуміння нашого, промовимо.

***Н:** Господи, помилуй.

Д: Господи Вседержителю, Боже отців наших, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

***Н:** Господи, помилуй.]

Д: Помилуй нас, Боже, з великої милости Твоєї, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Ще молимося за (високо)преосвященнішого владика нашого ... (*ім'я, титул правлячого архієрея*), за братів наших священників, священномонахів і за все у Христі братство наше.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Ще молимося за боголюбиву і Богом бережену Україну нашу, за уряд, військо і всю людність її, за державність, перемогу, спокій, здоров'я та спасіння їх, щоб Господь Бог допомагав їм у всьому та охороняв від усякого ворога і супротивника.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*).

[[Тут бувають додаткові прохання.

Д: Дякуючи з острахом і трепетом, як раби недостойні, Твоєму милосердю, Спасе і Владико наш, Господи, за Твої добродійства, що їх щедро подав Ти рабам Твоїм, припадаємо і хвалу Тобі, як Богові, приносимо і жалісно звиваємо: визволи з усякого лиха рабів Твоїх ... (*імена*) і завжди, як Милосердний, на добро наверни волю всіх нас; щиро молимося Тобі; вислухай нас і помилуй.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Як нині вислухав Ти, Господи, молитви рабів Твоїх і виявив на них милосердя чоловіколюбства Твого, так і надалі сповни, не облишаючи, всі добрі бажання вірних Твоїх задля слави Твоєї і пошли їм багату милість Твою, пробачаючи всі гріхи їх, – молимося Тобі: вислухай нас і помилуй.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Як кадило запашне і жертвоприношення достатні, нехай стане ця наша подяка перед величністю слави Твоєї, Всеблагий Владико,

і пошли з висот небесних рабам Твоїм ... *(імена)* щедрю ласку і дари Твої, подай здоров'я і безгрішне довге життя та успіх у всіх добрих намірах їх, молимося Тобі, Царю Всемилосердний: ласкаво вислухай і скоро помилуй.

***Н:** Господи, помилуй *(тричі, на кожне прохання)*.

За хворих:

Д: Лікарю душ і тіл, Христе Спасителю наш, з щирим і журливим серцем до Тебе звертаємось і з сльозами Тебе благаємо: зціли хворість, заспокой душевні і тілесні страждання рабів Твоїх і прости всі гріхи вільні й невольні, молимо Тебе, Всемилолюбивий Владико: вислухай нас і помилуй.

Д: Милосердний Господи, що не хочеш смерті грішників, але щоб вони навернулися і живими були, змилосердся і помилуй рабів Твоїх... *(імена)*, спини хворість, відверни страждання і всю неміч, подай сильну помічну руку і як доньку Яірову від ложа недуги підняв Ти, підійми і уздоров, молимося Тобі: вислухай і помилуй.

За воїнів

Д: Ще молимося Господу Богу нашому, щоб вислухав голос моління нас грішних і охоронив всіх людей України нашої в час тяжких випробувань, та помилував рабів Своїх, воїнів... *(імена)*, щоб зберіг їх від смертоносної рани і всякої хворости душевної і тілесної, щоб охоронив від усякої журби, лиха, гніву і недолі та дав їм повернутися здоровими і щасливими, Всемилолюбивий Господи, вислухай нас і помилуй.

За рідних і близьких

Д: Господи Боже наш, Ти Всемогутній правиш небом і землею та пам'ятаєш і про найменше створіння Твоє. З вірою і любов'ю благаємо Тебе: обдаруй ласкою Твою рабів Твоїх... *(імена)*, постав коло них охоронителя ангела Твого і направ дні життя їх на стежку сповнення закону Твого; просвіти розум їх пізнанням заповідей Твоїх; зміцни силу волі їх бажанням усього доброго і справедливого; огрій серце їх Твою святою любов'ю і співчутливістю до ближніх своїх; прости усі гріхи їх, збережи від усякої недуги, заспокой у смутку, пошли все добре і корисне в житті їх, а найбільше – Твою небесну ласку, молимося Тобі, Всемилолюбивий: вислухай нас і помилуй.

Про здоров'я

Д: Ще молимося Господу Богу нашому, щоб вислухав голос молитви нас, грішників, і помилював рабів Своїх ... **(імена)** та охоронив їх від усякого смутку, біди, досади і нужди та від усякої недуги душевної і тілесної, подав їм здоров'я та довгий вік, промовмо всі: скоро вислухай і милостиво помилуй.

Про засмучених

Д: Глянь з висоти святої оселі Твоєї, Господи Боже наш, і, як Добрий та Милостивий, полегши тугу, недолю, горе та смуток людей Твоїх. Яви силу Твою і прийди та захисти нас, щоб не зрадів ворог, погибель нашу бачачи, молимося: вислухай і помилуй.

Про поневолених

Д: Владико Христе Боже наш, що бідного визволяєш від насильника і рятуєш безрадного, Сам Милостивий і рабів Твоїх – братів і сестер наших... **(імена)**, що в біді, засланні, неволі та в оковах перебувають, – милостиво звільни, щирим серцем молимося Тобі: вислухай і помилуй.

Про безпритульних

Д: Господи Ісусе, Милостивий Спасителю наш, зглянься на знедолений люд наш, що сини і дочки його, притулку людського не маючи, по світі поневіряються; прикороти кару Твою на нас і поверни рабів Твоїх ... **(імена)** до рідної оселі їх, щоб у спокої працею та побожним життям Тебе славили. Молимося Тобі, Милосердний Господи: вислухай нас і помилуй.

Про ворогів

Д: Із святим Стефаном вживаємо до Тебе, Милостивий Господи: не постав гріха ворогам нашим, що ненавидять і кривдять нас, але з великого милосердя Твого наверни їх до покаяння і помилуй їх. Нас же від усякого зла захисти і спаси від намірів ради їх лукавої та підступів всесильною Твоюю правицею, молимося Тобі, Всесильний Царю: скоро вислухай і милостиво помилуй.

За учнів

Д: Господи, зглянься ласкаво і на учнів цих ... **(імена)** і даруй належну престолові Твоєму мудрість, всели в серця їхні, щоб навчилися вони того, що тобі угодне, молимося: вислухай і помилуй.

Д: Охорони їх від усякого набігу ворожого, збережи в православній вірі, у всякій праведності і чистоті протягом всього їхнього життя, щоб вони відзначались мудрістю і розумом у виконанні Твоїх заповідей, на славу пресвятого імени Твого, молимося, Милосердний Господи: вислухай і помилуй.

Про примноження любови і викорінення ненависти

Д: Господи, Боже наш, як Милосердний, зглянься на позбавлену любови землю серця нашого, терням ненависти, самолюбства і безмірних безчинств страшно обледенілу, щоб, краплю ласки Пресвятого Твого Духа спустивши, Ти щедро зросив її, щоб вона плодоносила і з полум'я любови до Тебе виростила коріння усіх добрих починань, страх Божий, неліниві піклування про правдиве спасіння, викорінення усіх страстей та лукавств, – до Тебе, Доброчинця нашого, молимося: скоро вислухай і помилуй.

Д: Ти ученикам заповідь нову дав, щоб любити один одного, Владико, онови її благодаттю Пресвятого Твого Духа правдивою в душах і серцях наших, щоб ми старалися не про себе, а про Твою славу, а наше спасіння; молимося, Доброчинцю Ласкавий: вислухай і помилуй.

Д: Ти найбільшу і першу нам дав заповідь, щоб ми любили Тебе, Бога і Творця нашого, всією душею і силою нашою; та іншу до неї подібну, щоб любили ближніх як самих себе; та що на тих заповідях побудований увесь закон і пророцтва. Ти нас цього навчив, щоб ми благодаттю Святого Твого Духа їх виконували і Тобі, Спасителю наш, догоджаючи, отримали Твої милосердні обітниці. До Тебе, Владики нашого, уклінно припадаючи, молимося: вислухай нас і помилуй.

Про ув'язнених та полонених

Д: Щоб простив Господь Бог рабам Своїм ... **(імена)** всі провини їх і щоб стали вони милостиві та лагідні, молимося Тобі.

Д: Щоб скоро був почутий голос моління нашого й від кайданів і в'язниці милостиво звільнили їх, молимося Тобі.

Д: Щоб як колись ревну молитву Церкви Своєї за Петра, і нашу тепер милостиво почув і від кайданів рабів Своїх... **(імена)** звільнив, молимося Тобі.

Д: Щоб з багатих щедрот й милости Своєї від усякого лиха позбавив і звільнив рабів Своїх ... **(імена)**, молимося Тобі.

Д: Щоб учинив милість з рабами Своїми ... **(імена)** й від усіх лих і скорбот, і від в'язниці, як Йосифа колись у Єгипті, силою Своєю скоро звільнив, молимося Тобі.

Д: Христе, що Петра з кайданів і в'язниці вивів і неушкодженого Церкві Твоїй показав, і рабів Твоїх... **(імена)**, що за них ми сьогодні молимося, як Милосердний, помилуй і від кайданів визволи, молимося Тобі, Всемиловитий Спасе: вислухай і помилуй.

Д: Ти, що рятуєш бідного і вбогого від сильного, тих, що не мають помічника, рабів Твоїх, що в лихах і ув'язненні й у кайданах перебувають, як Щедрий, милостиво визволи, ревно молимося Тобі: скоро вислухай і, як Щедрий, помилуй.

Д: Ти, що колись у Єгипті ув'язненого Йосифа преславно визволив, і тепер рабів Твоїх, що Тебе через нас закликають, від кайданів і важкої біди визволи, молимося Тобі, Рятівнику Милостивий: вислухай і скоро помилуй.

Проти посухи

Д: Щоб не пом'янув Господь Бог беззаконь і неправд людей Своїх і відвернув від нас гнів Свій, праведно спрямований на нас, і не згубив нас голодом і спрагою, молимося Тобі.

Д: Щоб добре поліття і дощі вчасні на плодоносіння милостиво посилав Ти землі й людям Своїм, молимося Тобі.

Щоб у гніві Своїм Ти не згубив людей Своїх і худобу, але повелів хмарам з неба дощ пролити і на плодоносіння зростити землю, молимося Тобі.

Д: Щоб повелів Ти землі зростити плоди на розраду й поживу людям Своїм і зело на службу чоловікові, траву ж худобі, молимося Тобі.

Д: Щоб милостиво зглянувся Ти на волання, плач, стогін і ревні молитви старих і молодих, немовлят і всіх людей Своїх і не згубив нас голодом заради гріхів наших, але помилював від смерті душі наші й дав у голоді нам поживу, молимося Тобі.

Д: Щоб прийняті були наші молитви та, як Іллю колись, почув нас Ти дощем і добрим політтям і помилював нас, молимося Тобі.

Д: Господи, що не хочеш смерти і грішника, але очікуєш навернення й покаяння його, що зводиш хмари від країв землі, пошли благословення Твоє на нас, що молимося Тобі.

Д: Ти, що вбираєш небо хмарами й готуєш дощ для землі, зрошуєш траву худобі й зілля на службу людям, порятуй людей із худобою, що Тобі моляться.

Д: Дощ вільний і хмару спокійну подай землі, пошли дощ Твій на місця, що потребують і просять його, та спаси, Чоловіколюбче, нас, що молимося Тобі.

Про примирення в Церкві Святій

Д: Щоб Господу Богу нашому добру раду Святій Своїй Соборній і Апостольській Церкві в серця управителів надихнути, а також Святій Церкві мир досконалий дарувати; промовмо всі: Господи, вислухай нас і помилуй.

На богослужіннях добового кола тут також бувають спонтанні молитви парафіян II

Д: Ще молимося за святіших патріархів православних, за благочестивих і повікнезабутніх князів і гетьманів наших, за вікопомних фундаторів святого храму (в монастирі – святого монастиря) цього і всіх православних отців і братів наших, що тут і повсюди давніше спочили.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Ще молимося про милість, життя, мир, здоров'я, спасіння, Боже завітання, прощення і відпущення гріхів рабів Божих ... (поминає імена за здоров'я), і всіх парафіян святого храму цього, щоб зберегтися їм від усякої журби, гніву, біди, недуг душевних і тілесних, щоб спокійно вони жили, щоб у здоров'ї і добробуті всі дні життя їх проходили, Всемиловитий Господи, вислухай нас і помилуй.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Ще молимося за тих, що дари приносять і добро діють у святому і всечесному храмі цьому, за тих, що трудяться, співають, і за всіх присутніх людей, що сподіваються від Тебе великої і багатой милости.

***Н:** Господи, помилуй (*тричі*).

Молитва предстоятеля, вказана в чині богослужіння

Н: Амінь.

БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ

Д: Доповнімо (**на вечірній** вечірню, **на вранішній** вранішню) молитву нашу Господеві.

***Н:** Господи, помилуй.

[Тут можуть бути додаткові прохання]

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

***Н:** Господи, помилуй.

Д: Дня (**на вечірній** Вечора) всього звершеного, святого, спокійного і безгрішного у Господа просімо.

***Н:** Подай, Господи.

Д: Ангела спокою, вірного провідника, охоронителя душ і тіл наших, у Господа просімо.

***Н:** Подай, Господи.

Д: Прощення і відпущення гріхів та провин наших у Господа просімо.

***Н:** Подай, Господи.

Д: Доброго і пожиточного для душ наших і спокою для світу у Господа просімо.

***Н:** Подай, Господи.

Д: Останок життя нашого у спокої та покаєнні скінчити у Господа просімо.

***Н:** Подай, Господи.

Д: Християнського кінця життя нашого, безболісного, бездоганного, спокійного, і доброї відповіді на страшному суді Христовім просімо.

***Н:** Подай, Господи.

Д: Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію зо всіма святими пом'янувши, самі себе і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

***Н:** Тобі, Господи.

Молитва предстоятеля, вказана в чині богослужіння

Н: Амінь.

ПОЧАТОК СЛУЖБИ БОЖОЇ, АБО ЄНАРКЕНСЬ

Служба Божа (Божественна Літургія, Θεία Λειτουργία) не входить до молитов добового кола і не має прив'язки до часу відправи, орієнтуючись лише на євхаристичний піст учасників. Зазвичай поєднується з **вранішньою**, а в постові надвечір'я Різдва і Богоявлення. Великий Четвер і Велику суботу – з **вечірнею** (як і літургія Ранішосвячених Дарів у седмичні дні Великого Посту). Також якщо на Службі Божій відбувається таїнство **Хрещення** (і Служба відправляється безпосередньо в хрестильні) або **Шлюб**, вона починається відповідними чинами і продовжується після читань.

Якщо ж Служба Божа відправляється окремо (у великі свята після чужання, якщо нема часу або можливості відправити вранішню та з інших причин), вона може починатися стаційною процесією поза храмом або навколо нього (на свята після чужання), а може тими ж молитвами й антифонами в храмі.

А ПРОЦЕСІЙНИЙ ВАРІАНТ

Клірики виходять назустріч народів з Євангелієм, Хрестом та хоругвами (і святою водою, якщо буде кроплення).

Після початкових молитов:

П: Благословенне Царство Отця, і Сина, і Святого Духа, † нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

МАЛА ЄКТЕНІЯ з молитвою першого антифону:

П: Господи Боже наш, Твоя сила несказанна і слава неосяжна. Твоя ласка безмірна і чоловіколюбство невимовне. Сам, Владико, з добросердечности Твоєї зглянься на нас і на святий храм цей і подай нам і тим, що моляться з нами, багату ласку Твою і щедрість Твою.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

І починається хресна хода під перший святковий антифон з приспівом Спаси нас, Сину Божий **(відповідно святу)**, співаємо Тобі: Алилуя, **а на Богородичні свята** Молитвами Богородиці, Спасе, спаси нас.

На стації (якщо хода навколо храму, то за вівтарем)

МАЛА ЄКТЕНІЯ з молитвою другого антифону:

П: Господи Боже наш, спаси людей Твоїх і благослови насліддя Твоє, охорони повноту Церкви Твоєї, освяти тих, що люблять красу дому Твого, прослав їх Твоєю божественною силою і не покидай нас, що надіємось на Тебе.

Бо Твоя є влада і Твоє Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Хода продовжується під другий святковий антифон з приспівом на початку і в кінці Єдинородний Сину і Слово Боже, Безсмертний Ти є, і зволив ради нашого спасіння тіло прийняти від святої Богородиці і Вседіви Марії, без зміни ставши чоловіком. Ти ж розп'ятий був, Христе Боже, і смертю смерть подолав; Ти один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас, **а після інших стихів:** Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас.

І зупиняється біля дверей храму. Диякон виголошує ВЕЛИКУ ЄКТЕНІЮ, після якої молитва третього антифону:

П: Ти, що дав нам ці спільні й однодушні молитви і обіцяв вволи-ти прохання двох або трьох, що згодяться в ім'я Твоє, Сам і нині

прохання рабів Твоїх на пожиток їм прийми, і подай нам і в цьому житті зрозуміння Твоїєї істини, і в будучині даруй життя вічне.

Бо Ти Благий і Чоловіколюбче Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

**Під третій святковий антифон з приспівами тропаря свята
входить у притвор.**

Н: Слава... Кондак свята. **І нині...** Тропар храму.

МОЛИТВА ВХОДУ перед дверима до святилища

П: Доброчинцю всіх і Творче всього творіння, прийми Церкву твою, яка входить, і сповни кожному те, що на користь, і приведи всіх до досконалості, і сотвори нас достойними Царства Твого.

Благодаттю, і щедротами, і чоловіколюбством Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен еси з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Прийдіть, поклонімося і припадімо до Христа. Спаси нас, Сину Божий (**відповідно святу, в неділю** що воскрес із мертвих), співаємо Тобі: Алилуя.

**Вхід у храм, клірики стають перед тетраподом,
народ розсаджується по місцях.**

Співаються тропарі пам'ятей та інші піснеспіви.

Далі МОЛИТВА ТРИСВЯТОГО:

Святий святих, Боже наш, єдиний святий, у святилищі оселя твоя, святий Ти, і у собі самому славою неосяжною втішаєшся. Святий Боже, що словом все облаштував. Святий Боже, якого безперестанним голосом прославляють животини чотиривидні. Святий Боже, якому поклоняються і прославляють міріади святих ангелів і архангелів, які тремтять від його невидимості. Святий Боже, ти взираєш недремним оком на багатооких Херувимів із невмовкаючим голосом і прихиляєш вухо своє. Святий Боже, ти возсїдаєш на шестикрилих Херувимах, які плещуть своїми крилами і виголошують побідну пісню: Свят, Свят, Свят Господь Саваоф. Святий воістину ти, Боже наш, бо престоли, господства і сили поклоняються в небі, і люди на землі Тебе оспівують і служать. Ти, Чоло-

віколюбче, прийми з наших грішних уст Трисвяту пісню, що її возносимо ми з усім народом твоїм, і зішли нам багаті милості і щедроти твої. Молитвами Пресвятої Богородиці і всіх святих, які від віку Тобі угодили.

Бо Ти Святий еси, Боже наш, і у святині спочиваєш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас.

Священнослужителі крокують до вівтаря. На Слава... і нині... відчиняються Святі врата.

❖ **Якщо служить єпископ псалом 79:**

Канонарх: Пастирю Ізраїля, поглянь! Ти, Який водив Йосифа, наче ягня, і сидиш на херувимах, явися. (ст.2)

Н: Святий Боже...

Канонарх: Господи, Боже Сил! Доки будеш гніватися на молитву рабів Твоїх? Ти наситив нас хлібом слізним і напоїв нас сльозами великою мірою. (ст. 5-6)

Н: Святий Боже...

Канонарх: Нехай буде рука Твоя над мужем правиці Твоєї, і над сином людським, якого Ти укріпив для Себе. А ми не відступимо від Тебе. Оживи нас, і ми будемо призивати ім'я Твоє. (ст. 18-19)

Н: Слава... і нині... Святий Безсмертний, помилуй нас. (Священнослужителі входять у вівтар)

Предстоятель у Святих вратах обличчям до народу: Споглянь з небес, Боже, і подивись! Завітай у виноградник цей, і охорони його, бо його насадила правиця Твоя (ст. 15-16)

Н: Святий Боже... (Під час співу єпископ благословляє народ дикірієм і трикірієм) Господи Боже Сил! Наверни нас, осяй нас світлом лица Твого, і ми спасемося.

❖ **Якщо ні псалми 41 і 42:**

Канонарх: Як прагне олень до потоку води, так прагне душа моя до Тебе, Боже. Прагне душа моя до Бога сильного й живого. (41:2-3)

Н: Святий Боже...

Канонарх: Вдень покаже Господь милість Свою, а вночі пісня Йому від мене – молитва до Бога життя мого. (ст. 9)

Н: Святий Боже...

Канонарх: Пошли світло Твоє й істину Твою, нехай вони ведуть мене і виведуть на святу гору Твою і в оселі Твої. (41:3)

Н: Слава... і нині... Святий Безсмертний, помилуй нас.

П: І ввійду я до жертовника Божого, що наповнює радістю серце моє. (ст. 4)

Н: Святий Боже... (Священнослужителі входять у вівтар)
Чому сумуєш, душе моя, чому хвилюєшся в мені? Уповай на Бога, бо я ще буду славити Його: Спасіння лиця мого і Бог мій!

Ї ХРАМОВИЙ ВАРІАНТ

Предстоятель виходить з ризниці у притвор і виголошує: Благословенне Царство... Диякон, ставши в проході з притвору до храму, виголошує прохання ВЕЛИКОЇ ЄКТЕНІЇ. Предстоятель читає молитву першого антифону з свого місця.

Якщо немає святкового антифону, то в неділю перший Уставний антифон псалом 102, стихи якого поперемінно співаються двома клиросами, в інші дні псалом 91 з приспівом: Спаси нас, Сину Божий, дивний у святині, співаємо Тобі: Алилуя.

Під час співу диякон проходить до тетраподу, а предстоятель стоїть у проході з притвору до храму. МАЛА ЄКТЕНІЯ з молитвою другого антифону.

Якщо немає святкових антифонів, то в неділю другий Уставний антифон псалом 145, стихи якого поперемінно співаються двома клиросами, як і першого, в інші дні псалом 92 з приспівом: Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас, а в кінці повністю Єдинородний Сину... під час якого предстоятель проходить до тетраподу. МАЛА ЄКТЕНІЯ з молитвою третього антифону.

Третім антифоном, якщо нема святкового, в неділю Блаженні... з тропарями поточного голосу, в інші ж дні псалом 94 з приспівом тропарів дня і святого. Під час співу священнослужителі, взявши з тетраподу Євангеліє, проходить на солею.

МОЛИТВА ВХОДУ перед відчиненими Святими вратами:

❖ **На Службі Божій свтт. Василя Великого або Іоана Золотоустого:**

П: Владико, Господи Боже наш, що встановив на небесах чини і воїнства ангелів і архангелів служити славі Твоїй, вчини, щоб з нашим входом відбувся і вхід святих ангелів, що разом з нами служили б і прославляли б Твоє милосердя.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова**

П: Боже, Вседержителю, що дарував нам вхід до Святого Святих через пришесть Єдинородного Сина Твого, Господа і Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа! молимо і благаємо Твою милість, бо ми страшимося и трепечемо, збираючись предстати перед святим Твоїм жертовником; пошли на нас, Боже, благодать Твою і освяти нашу душу і тіло і дух, і спрямуй думки наші на благочестя, щоб нам у чистому сумлінні принести Тобі дари, даяння, плоди для відпущення провин наших і для примирення за весь Твій народ,

Благодаттю, і щедротами, і чоловіколюбством Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен єси з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Петра**

Благодаятелю всіх і всякої тварі Творче, прийми тих, що приходять до Твоєї святої церкви, і всякого на користь наповни, і приведи всіх у досконалість і гідними нас учини Царства Твого. Заради благодаті освячення Твого збери нас у святую Твою соборну і апостольську Церкву, яку Ти придбав чесною кров'ю Єдинородного Сина Твого, з Яким Ти благословенний і з Пресвятим, і Благим, і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні..

❖ **На Службі Божій св. Апостола і Євангелиста Марка**

Владико Господи, Боже наш, що вибрав дванадцять апостолів як дванадцять світильників і дав їм силу благовістити, увесь світ навчаючи Євангелії Царства Твого, зціляти недуги й немочі серед людей, що вдихнув їм у обличчя і сказав: «прийміть Духа Святого Утішителя, і кому відпустите гріхи, тому відпустяться, на кому залишите гріхи, на тому залишаться», що вдихнув також Духа Святого і в нас, служителів Твоїх, що стоїмо навколо святині Твоїї, чекаючи входу до святої Твоїї служби разом з єпископами, пресвітерами, дияконами, читцями, співаками і мирянами по всій землі - повнотою тіла Святої Твої Соборної і Апостольської Церкви. Від відлучення, і прокляття, засудження, темничних кайданів і вигнання і від долі диявола, Господи, визволи нас. Очисти наші життя і серця від усякої скверни і злоби, щоб з чистим серцем і совістю принесли ми Тобі запашне кадило це на залишення наших гріхів і гріхів всього народу Твого, через благодать, милість і любов Єдинородного Твого Сина **(вкладає фіміам в і кадить у Святих вратах)**.

Через Якого і з Яким Тобі сила і слава належить, з Пресвятим і благим і животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки вічні.

Н: Амінь.

Вхід у вівтар на Прийдіть, поклонімося... Спаси нас, Сину Божий **(відповідно святу, в неділю що воскрес із мертвих, в інші дні дивний у святині)**, співаємо Тобі Алілуя. **Тропарі і кондаки.** Святі врата залишаються відчинені.

МОЛИТВА ТРИСВЯТОГО читається голосно у вівтарі:

❖ **На Службі Божій свт. Василя Великого або Іоана Золотоустого:**

П: Боже Святий, Ти в святих перебуваєш, Тебе трисвятим голосом серафими оспівують і херувими славлять, і всі небесні сили Тобі поклоняються. Ти привів усе з небуття до існування, створив чоловіка на образ Свій і подобу і всякими дарами його прикрасив. Кожному, хто просить, Ти даєш

премудрість і розум, не відкидаєш і грішника, а встановлюєш покаяння для спасіння. Ти сподобив нас, смиренних і недостойних рабів Твоїх, і в цю годину стати перед славним Твоїм жертовником і належне Тобі поклоніння і хвалу приносити. Сам, Владико, прийми з наших грішних уст трисвяту пісню, зглянься на нас з милосердя Твого, прости нам усяку провину вільну і невольну, освяти наші душі і тіла, і дай нам побожно служити Тобі всі дні життя нашого, молитвами пресвятої Богородиці і всіх святих, що від віку Тобі угодили. **Бо Ти Святий єси, Боже наш, і Тобі славу і Трисвяту пісню віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.**

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова**

Щедрий і милосердний, довготерпеливий, і багатомилостивий, і правдивий Господи! Поглянь із досконалої оселі Твоєї і почуй нас, що молимося Тобі, і визволи нас від всякої спокуси диявольської та людської, і не віддали від нас допомоги Твоєї, і не наведи на нас покарання, що перевищує силу нашої. Бо ми не можемо долати перешкоди, Ти ж сильний, Господи, врятувати від усякого спротиву. Спаси нас, Боже, від негод світу цього, за милістю Твою, щоб ми, прийшовши з чистою совістю до святого Твого жертовника, могли з небесними Силами неосудно піднести до Тебе блаженну і Трисвяту пісню і, здійснивши благоприємну Тобі та божественну службу, удостоїтися Життя вічного.

Бо Ти Святий єси, Боже наш, і Тобі славу і Трисвяту пісню віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Петра**

Подай, Господи, вірним рабам Твоїм правицею Твоюю з небес допомогу, щоб у Тебе всім серцем просили на благо, і їхні гідні прошення до виконання спрямуй

Через Ісуса Христа, Господа нашого, з Яким Ти живеш і царствуєш у єдності Святого Духа, Боже, на віки вічні.

❖ На Службі Божій св. Апостола і Євангелиста Марка

Владико Господи Ісусе Христе, рівновічне Слово Предвічного Отця, що створив усе без гріха і заради спасіння людини послав святих Своїх учнів і апостолів проповідувати, навчаючи Євангелії Твого Царства і зіцлюючи всяку неміч і всяку недугу в людях. Будь милостивий нині, Господи, пошли світло Твоє і правду Твою, і просвіти очі нашого розуму до розуміння божественних слів Твоїх. Даруй нам бути слухачами, і не тільки слухачами, але й виконавцями Твого слова, щоб принесли ми гідні дари і добрі плоди втридесятеро і в сто разів, і удостоїлися Царства Небесного.

Нехай прийде милість Твоя на нас, Господи. Бо Ти єси благовіститель, Спас і Хранитель душ і тіл наших і Тобі славу, подяку і Трисвяту пісню возносимо, Отцю і Сину і Святому Духу, нині і повсякчас і на віки віків.

Н: Амінь. Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас *(тричі. За звичаєм може співатися різними мовами)*

Слава... і нині... Святий Безсмертний, помилуй нас.

Якщо служить єпископ, то в Святих вратах голосно виголошує стих з псалма **79:15-16** і далі під час повільного співу благословляє народ дикірієм і трикірієм. Якщо ні, то одразу:

[Д: З силою!]

Н: Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний, помилуй нас.

ЛІТУРГІЯ ОГОЛОШЕНИХ

Після Трисвятого диякон, ставши перед Святими вратами обличчям до народу, виголошує:

Будьмо уважні.

П: Мир усім.

Н: І духові твоєму.

Д: Премудрість.

Читець за тетраподом з книгою Апостола: Прокимен на голос...

Люди співають прокимен, читець виголошує стихи.

Д: Премудрість.

Ч: Діянь святих апостолів читання (**або:** Соборного послання святого апостола ... (*ім'я*) читання; **або:** до Римлян, Коринтян, Галатів... послання святого апостола Павла читання).

Д: Будьмо уважні.

Читець читає Апостол. Пресвітер під час прокимну й читання Апостола сидить з правого боку Горнього місця, диякон стоїть з лівого, народ слухає, сидячи на своїх місцях.

По закінченню читання Апостола, предстоятель промовляє:
Мир тобі.

Ч: І духові твоєму.

Д: Премудрість, станьмо побожно.

Предстоятель і народ встають.

Ч: Алилуя, алилуя, алилуя на голос (*номер*)

Н: Алилуя, алилуя, алилуя.

У цей час диякон з кадилом підходить до священика і, прийнявши благословення, кадить святий престол і навкруги і ввесь вітвар. Читець тим часом виголошує стихи із алилуарного псалму, народ приспівує трикратне Алилуя.

Предстоятель стає перед святим престолом. Диякон, скінчивши кадити, підходить до священника і, схиливши перед ним голову, показує на Святе Євангеліє й тихо промовляє:

Д: Благослови, владико, благовістителя святого апостола і євангелиста... *(ім'я. Якщо припадає читання кількох євангелистів, називається лише перший).*

Предстоятель, благословляючи його, промовляє також тихо:

Бог, молитвами святого, славного, всехвального апостола і євангелиста ... *(ім'я)*, нехай дасть тобі слово благовістити силою великою для сповнення Євангелія улюбленого Сина Свого, Господа нашого Ісуса Христа.

Д: Амінь.

Предстоятель подає дияконіві Святе Євангеліє, а диякон приймає його та після закінчення співу виходить Святими вратами на солею.

Предстоятель, стоячи перед святим престолом обличчям на захід, виголошує:

Премудрість. Станьмо побожно, вислухаймо святе Євангеліє. Мир усім.

Н: І духові твоєму.

П: Молитва перед Євангелієм

П: Засвіти в серцях наших, Чоловіколюбче Владико, нетлінне світло Богопізнання Твого, і відкрий мисленні очі наші на розуміння Євангельської проповіді Твоїєї. Всели в нас страх блаженних заповідей Твоїх, щоб ми, подолавши всі тілесні похоті, провадили духовне життя і думали, і чинили все вгодне Тобі.

Бо Ти еси світло душ і тіл наших, Христе Боже, і Тобі славу віддаємо з Предвічним Твоїм Отцем і Всесвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Диякон на солі, обличчям до народу: Від ... *(ім'я євангелиста)* святого Євангелія читання.

Н: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

П: Будьмо уважні.

Диякон читає Євангеліє.

Після Євангелія промовляє **предстоятель**:

Мир тобі, що благовіствуєш.

Н: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Диякон у Святих вратах віддає Євангеліє предстоятелю, який ставить його на святий престол. **Виголошується проповідь.**

Після проповіді ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ. Якщо є такий звичай, Святі врата перед нею можуть зачинятися до Великого входу.

П: Господи Боже наш, прийми від рабів Твоїх цю щиру молитву, і помилуй нас з великої милости Твоєї, і пошли всю щедрість Твою на нас і на всіх людей Твоїх, що сподіваються від Тебе багатої милости.

Бо Ти Милостивий і Чоловіколюбче Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

І додаткові молитви, якщо вони призначені на цю Службу. Тут за звичаєм можуть бути також побожні пісні.

Далі єктенія за оголошених:

[**Д:** Оголошені, помоліться Господеві.

Н: Господи, помилуй]

Це прохання опускається, якщо серед присутніх немає оголошених.

Д: Вірні, за оголошених помолімось, щоб Господь помилював їх.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб просвітив їх словом істини.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб відкрив їм Євангеліє правди.

Священик розкриває верхню частину святого антимінса.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб приєднав їх до Святої Своєї Соборної і Апостольської Церкви.

Н: Господи, помилуй.

Д: Спаси, помилуй, заступи і охорони їх, Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй.

[**Д:** Оголошені, голови ваші вклоніть перед Господом.

Н: Тобі, Господи]

❖ **На Службі Божій свт. Василя Великого та інших, якщо не вказано:**

П: Господи Боже наш, що на небі перебуваєш і доглядаєш усіх діл Твоїх; зглянься на рабів Твоїх, оголошених, [що голови свої вклонили перед Тобою,] дай їм легке ярмо, учини їх гідними членами Святої Твоєї Церкви і сподоби їх купелі відродження, відпущення гріхів і одежі нетління для пізнання Тебе, Істинного Бога нашого.

❖ **На Службі Божій свт. Іоана Золотоустого:**

П: Господи Боже наш, що в висотах перебуваєш і смиренних доглядаєш, Ти для спасіння роду людського послав Єдиного Сина Твого і Бога, Господа нашого Ісуса Христа; зглянься на рабів Твоїх оголошених, [що вклонилися Тобі,] і сподоби їх у належний час купелі відродження, відпущення гріхів і одежі нетління, приєднай їх до Святої Твоєї Соборної і Апостольської Церкви і прилучи їх до вибраного Твого стада.

❖ **На Службі Божій свт. Климента Римського**

Боже вседержителю, ненароджений і неприступний і Господи всього, через Христа Ти поставив учеників учителями для навчання благочестю, сам і нині споглянь на рабів твоїх, оголошених, відкрий їм Євангеліє Христа Твого, і дай їм серце нове і духа правого обнови в нутрі їх, щоб знати їм і звершувати волю Твою в повноті серця і з душевним бажанням; сподоби їх святого освячення і приєднай їх до святої Твоєї Церкви, і вчини причасниками божественних тайн через Христа, надію нашу,

На всіх службах:

Щоб і вони з нами славили пречесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

❖ **У період другої половини Великого та Різдвяного посту:**

[Д: Оголошені, вийдіть. Усі, хто до просвічення, приступіть; помоліться, ті, хто до просвічення.

Н: Господи, помилуй.]

Д: Вірні, за братів, що до просвічення готуються, і за спасіння їх Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб Господь Бог наш утвердив їх і зміцнив, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб просвітив їх світлом пізнання і побожності, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб сподобив їх у належний час купелі відродження, відпущення гріхів і одежі нетління, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб відродив їх водою і духом, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб дарував їм звершеність віри, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб приєднав їх до Свого святого і вибраного стада, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Спаси, помилуй, заступи і охорони їх, Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй.

[Д: Ті, хто до просвічення, голови ваші вклоніть перед Господом.

Н: Тобі, Господи.]

П: Господи Боже наш, прояви милосердя Твоє нам усім і тим, що готуються до святого просвічення **[і що схилили свої шиї перед Тобою]**: щоб засяяло їм просвічення Євангелія Твого: пошли ангела світла, який визволив би їх від будь-якої дії супротивної, щоб удостоївшись Твого дару безсмертного і живучи за заповідями Твоїми, вони насолодилися б благами Твоїми небесними

Бо Ти єси просвічення наше, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

ЛІТУРГІЯ ВІРНИХ

Під спів духовного гімну оголошені й покутники переходять у притвор та на балкони-катехумени, а вірні приносять свою матеріальну офіру до тетраподу.

Предстоятель у цей час розгортає на престолі антимінс, а диякон тихо, але щоб було чути присутнім у вівтарі, читає першу молитву за вірних:

❖ На Службі Божій свт. Василя Великого та інших

Д: Ти, Господи, показав нам цю велику тайну спасіння; Ти сподобив нас, смиренних і недостойних рабів Твоїх, стати служителями святого Твого жертовника; Ти силою Святого Твого Духа вчинив нас гідними служби цієї, щоб ми, неосудно ставши перед святою славою Твою, принесли Тобі жертву хвали – Ти бо дієш усе в усьому. Дай, Господи, щоб наша жертва і за гріхи наші і за людську несвідомість стала угодною і приємною Тобі.

❖ На Службі Божій свт. Іоана Золотоустого

Д: Дякуємо Тобі, Господи Боже сил, що сподобив нас і нині стати перед святим Твоїм жертовником і припасти до милосердя Твого за гріхи наші і за людську несвідомість. Прийми, Боже, благання наше, дай нам бути достойними приносити Тобі молитви, благання і жертви безкровні за всіх людей Твоїх; а нас, яких Ти настановив на цю Твою службу, учини гідними силою Святого Духа Твого неосудно і безпорошно в чистім свідоцтві сумління нашого призивати Тебе у всякий час і на всякому місці, щоб, вислухавши нас, Ти був милосердний до нас з великої Твоєї ласки.

П: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Присутні у вівтарі: Амінь.

Потім **предстоятель** тричі кадить жертовник зі словами:
Боже, очисти мене грішного.

Кладе на дискос копії й складену звіздицю, покриває їх малим покрівцем і дає дякону. Якщо відбувається мале приношення, дає також і святу чашу, покриту покрівцем. Диякон виносить їх північними дверима й ставить на тетрапод. Предстоятель тим часом кадить навкруги святий престол і весь вівтар, а потім іконостас і народ, проказуючи про себе 50-ий псалом. Наприкінці **диякон** приймає у причетників принесені з різниці хліби, й судини з вином та водою і, поклавши хліби на дискос, виголошує:

Вірні, ще і ще **[в тижневі дні]** схиливши коліна] в спокої Господеві помолімося. **І МАЛА ЄКТЕНІЯ. Перед молитвою:** Премудрість!

II: Друга молитва за вірних

❖ На службі Божій свт. Василя Великого та інших:

Боже, з милістю і щедротами Ти навістив смирення наше; поставив нас, смиренних і грішних і недостойних рабів Твоїх, перед святою славою Твоюю служити святому Твоєму жертovníкові Ти укріпи нас силою Святого Твого Духа на службу цю і дай нам слово, відкривши уста наші, призивати благодать Святого Твого Духа на Дари, що мають бути принесені.

❖ На Службі Божій свт. Іоана Золотоустого:

Знову і почасти припадаємо до Тебе і молимося Тобі, Милосердний Чоловіколюбче, щоб Ти, зглянувшись на благання наші, очистив наші душі й тіла від усякої тілесної і душевної скверни і дав нам безвинно і неосудно стояти перед святим Твоїм жертovníком. Дай же, Боже, і тим, що моляться з нами, успіх у житті й вірі і в духовному розумінні; дай тим, що завжди зо страхом і любов'ю служать Тобі, безвинно й неосудно причаститися Святих Твоїх Таїн і Небесного Твого Царства сподобитися.

Щоб під Твою владою ми завжди захист мали і Тобі славу віддавали, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. **[встають, якщо клячили]**

ПРОТЕЗИС

А **Мале приготування (переважно в тижневі дні)**

Диякон хрестовидно надрізає верхню частину хліба чотирма надрізами

Надрізаючи справа (від лівої руки) не до середини: На спомин Господа

Надрізаючи зліва: Бога

Надрізаючи згори: і Спаса нашого

Надрізаючи здолу: Ісуса Христа

Н: Амінь. Диякон копієм з'єднає вертикальні надрізи в один для ламання. Потім наливає воду і вино в святу чашу.

Б **Велике приготування (в неділі та свята)**

Під кінець співу **предстоятель** виходить північними дверима зі святою чашею, ставить її на тетрапод і знімає покривець.

Диякон, уступаючи йому приготоване місце перед диском: Піднеси, владико.

П: Піднесіть руки ваші до святині і благословіть Господа.

Предстоятель бере в ліву руку один з п'яти хлібів, а копіє в праву, хрестить хліб копієм і промовляє:

На спомин Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа.

І надрізає копієм верхню частину хліба з правого боку (з лівої руки) не до середини, а ріжучи, промовляє:

Як ягня на заклання ведено Його.

З лівого боку надрізаючи:

І як агнець непорочний перед тим, що стриже його, мовчить, – так і Він не відкриває уст Своїх.

Згори надрізаючи:

В покорі Його суд над Ним відбувся.

Здолу надрізаючи:

Але про рід Його хто оповість?

Відкладаючи копіє:

Бо візьметься від землі життя Його (Іс. 53:7–8).

Диякон, узявши вино і воду, промовляє до предстоятеля:

Благослови, владико, святе з'єднання.

Предстоятель, благословляючи, промовляє:

Благословенне з'єднання Дарів Твоїх нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

І, з'єднуючи копієм вертикальні надрізи в один для ламання, промовляє:

Один із воїнів списом проколов Йому ребра, і зараз витекли кров і вода.

Диякон, вливши до святої чаші разом вино і воду:

І той, що бачив, засвідчив, і свідчення його правдиве (Ін. 19:34–35).

**Святі сосуди покриваються покрівцями
Далі МОЛИТВА ПРИНОШЕННЯ:**

❖ **На Службі Божій щмч. Климента Римського:**

П, підносячи святу чашу: Дякуємо Тобі, Отче наш, за святу виноградну лозу Давида, отрока Твого, яку Ти об'явив нам через Ісуса, Отрока Твого, Яким Ти все створив і всім промишляєш, Тобі слава навіки.

Н: Амінь.

П, підносячи дискос: Дякуємо Тобі, Отче наш, за життя і пізнання, яке ти об'явив нам через Ісуса, Отрока Твого, Тобі слава навіки.

Н: Амінь.

П: Владико Вседержителю, Боже Вічний, як цей хліб був розсіяний над горами і зібраний в єдине, так нехай буде зібрана і Церква Твоя від країв землі в Царство Твоє, бо Твоя слава і сила через Ісуса Христа навіки.

Н: Амінь.

❖ На інших службах:

П: Боже наш, ти Небесний Хліб, поживу всьому світові, Господа нашого і Бога Ісуса Христа послав, спасителя і відкупителя і благодітеля, який благословляє і освячує нас, сам благослови предпоставлене це і приймай його на наднебесний твій жертovníк. Пом'яни, як благий і чоловіколюбчець, тих які принесли, і тих, за кого принесли, і збережи нас неосудженими в священнодійнні божественних твоїх таїнств

Бо освятилося і прославилося пречесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

ВЕЛИКИЙ ВХІД

Предстоятель тихо читає молитву Великого входу:

Ніхто із зв'язаних тілесними пристрастями і втіхами не достойний приходити або наближатися, або служити Тобі, Царю слави! Бо служити Тобі – велике і страшне навіть для самих небесних сил. Однак, з невимовного і безмежного Твого чоловіколюбства, Ти сам непорушно і незмінно став чоловіком, був нашим Архієреєм і, як Владика всього, передав нам священнодійство богослужної цієї і безкровної жертви. Бо Ти Єдиний, Господи Боже наш, маєш владу над небесним і земним, Тебе на престолі херувими носять, Ти серафимів Господь і Цар Ізраїля, Ти Єдиний Святий і в святині спочиваєш. Тому молю я Тебе, Єдиного Милосердного і Благоуважного: зглянься на мене, грішного і непотрібного раба Твого, і очисти мою душу й серце від сумління лукавого, і силою Святого Твого Духа мене, одягненого благодаттю священства, учини гідним стати коло святої Твоєї цієї трапези та священнодіяти тайну Святого і Пречистого Твого Тіла і Чесної Крови. До Тебе бо я приходжу, вклонивши голову свою, і молюся Тобі: не відвертай лиця Твого від мене і не виключай мене із слуг Твоїх, а сподоби мене, грішного і недостойного раба Твого, принести Тобі Дари ці. Бо Ти єси Той, що приносиш жертву і Принесений, що приймаєш і роздаєшся, Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо з Надвічним Твоїм Отцем і Пресвятим і Милосердним і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

**Народ у цей же час співає Херувимську,
повторюючи тричі і більше, якщо треба.**

Н: Образ херувимів таємно являючи і Животворчій Тройці три-святую пісню співаючи, всякі нині житейські відкладімо піклування.

❖ У Великий же Четвер:

Вечері Твоїї тайної, Сину Божий, причасником мене сьогодні прийми, бо ворогам Твоїм тайни не розповім і цілування не дам Тобі, як Юда, але, як розбійник, визнаю Тебе: пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм.

❖ На Службі Божій св. Апостола Якова:

Нехай мовчить всяка плоть людська, і нехай стоїть із страхом і трепетом, і ні про що земне в собі не помишляє; Цар бо над царями і Господь над володарями приходить у жертву Себе принести і дати Себе на поживу вірним.

❖ На Службі Божій щмч. Климента Римського

Нехай воскресне Бог і розвіються вороги Його; нехай побіжать від лица Його всі ненависники Його. А праведники нехай звеселяться, нехай радіють перед Богом, нехай святкують у радості. Співайте Богіві, співайте імені Його (Чис.10:35, Пс.67:2-5)

При великому приготуванні предстоятель, закінчивши читати молитву, бере дискос і з побожністю та увагою ставить його на голову диякона, який стає на одне коліно; диякон, тримаючи кінець ораря в лівій руці, держить дискос обома руками на голові. Сам предстоятель бере святу чашу і держить її перед собою. І простують до відчинених Святих врат

При малому приготуванні диякон бере дискос і чашу, а предстоятель зустрічає його у Святих вратах.

Диякон виголошує: (Високо)преосвященнішого владику нашого ... **(ім'я, титул правлячого єпископа)** нехай пом'яне Господь Бог у Царстві Своїм завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

П [[приймаючи святу чашу]]: *(імена місцевих єпископів та пробств / сеньйорів інших конфесій)*, весь єпископський, священний, дияконський чин і причет церковний, боголюбиву і Богом бережену Україну нашу, уряд, військо і всю людність її, почесних і повікнезабутніх фундаторів і добротинців святого храму цього, вас *(підносить святу чашу)* і всіх християн нехай пом'яне Господь Бог у Царстві Своїм завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **Якщо правлять кілька пресвітерів, то вони виголошують прохання по черзі, розділяючи відповідно кількості.**

Н: Амінь. Щоб і нам Царя всіх прийняти, ангельською невидимо вартою оточеного. Алилуя, алилуя, алилуя.

❖ **У Великий же Четвер:**

Н: Амінь. Пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм. Пом'яни мене, Владико, у Царстві Твоїм. Пом'яни мене, Святий, у Царстві Твоїм.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова:**

Н: Амінь. Перед ним ідуть чини ангельські, з усяким началом і владою, багатоохі херувими і шестикрилі серафими, лиця закриваючи і співаючи пісню: Алилуя, алилуя, алилуя.

❖ **На Службі Божій щмч. Климента Римського**

Н: Амінь. Дивний Бог у святині Своїй, Бог Ізраїлів; Він дає силу й твердість народу Своему. *(Пс. 67:36)*
Спочини, Господи, серед незліченних тисяч Ізраїля! *(Чис.10:36)*

Диякон входить у вівтар царськими дверима і стає праворуч, а коли входить предстоятель, то промовляє до нього:
Пресвітерство твоє нехай пом'яне Господь Бог у Царстві Своїм.

А предстоятель до диякона:

Дияконство твоє нехай пом'яне Господь Бог у Царстві Своїм завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Предстоятель ставить святу чашу на антимінсі праворуч і знімає з неї покровець.

Тоді бере з голови диякона дискос, ставить його на антимінсі

ліворуч, теж знімає і відкладає покровець, тихо промовляючи тропарі:

П: Благообразний Йосиф, з дерева знявши пречистеє Тіло Твоє, плащаницею чистою обвив і, пахощами покривши, у гробі новім положив.

У гробі тілом, у пеклі душою, як Бог, в раю ж з розбійником і на престолі був Ти, Христе, з Отцем і Духом, все наповняючи, Не-описаний.

Якщо будуть освячуватися кілька хлібів (через велику кількість причасників, або для Служби Ранішосвячених або для приготування запасних Дарів), то готує додаткові малим приготуванням, повторюючи над кожним **На спомин...**

Якщо буде спільна агапа або шлюбна учта, бере хліб праворуч відділеного зі словами: Стала цариця праворуч Тебе (Пс.44:10), і надколює копієм зі словами: І меч душу прошиє самій же тобі (Лк.2:35)

Тоді предстоятель бере воздух (або Плащаницю з престолу в Великодній період), потримавши його над кадилом, покриває ним святощі, промовляючи:

Як Життеносець, як кращий від раю і воістину ясніший від усякої царської палати, явився для нас гріб Твій, Христе, джерелом нашого воскресіння.

❖ **У Великодній період ці тропарі також співаються народом.**

Далі **предстоятель** бере від диякона кадило, тричі кадить святощі і проказує:

Ущаслив, Господи, благоволінням Твоїм Сіон, і нехай збудуються стіни Єрусалимські. Тоді буде угодна Тобі жертва правди, приношення і всепалення, тоді покладуть на жертовник Твій тельців.

❖ **Якщо ж Служба Божа відправляється поза храмом, чаша та дискос після малого приготування та молитви просто ставляться на розгорнутий антиминос з поминанням:**

П: Всіх вас нехай пом'яне Господь Бог у Царстві Своїм завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні. **Н:** Амінь.

Предстоятель віддає кадило дияконові і промовляє, ставши у вратах і схиливши голову:

Помоліться за мене, брати та сестри.

Н: Дух Святий нехай найде на тебе, і сила Вишнього нехай осінить тебе (Лк. 1:35).

П: Той же Дух допомагає нам у всі дні життя нашого.

Н: Амінь.

У неділю та свята тут БЛАГАЛЬНА ЄКТЕНІЯ з наступною молитвою.

❖ На службі Божій свт. Василя Великого:

П: Господи Боже наш! Ти створив нас і привів до цього життя; показав нам путі до спасіння; дарував нам відкриття небесних Таїн; Ти поставив нас на цю службу силою Духа Твого Святого. Сподоби ж нас, Господи, бути служителями Твого Нового завіту, слугами святих Твоїх Таїн; вчини нас, що з великої милости Твоєї наближаємось до святого Твого жертовника, бути достойними приносити Tobі цю розумну і безкровну жертву за наші гріхи і за людську невідомість; прийми жертву нашу в святий і наднебесний і мислений Твій жертовник, як приємні пахощі, і зішли нам благодать Святого Твого Духа.

Зглянься на нас, Боже, і подивись на цю службу нашу, і прийми її, як приймав Ти дари Авеля, жертви Ноя, всепалення Авраама, священні жертви Мойсея і Аарона, мирні жертви Самуїла. Як приймав Ти від святих Твоїх апостолів істинну службу цю, так і з рук нас грішних прийми дари ці з милосердя Твого, Господи; щоб ми, сподобившись служити непорочно святому Твоєму жертовнику, здобули нагороду вірних і мудрих управителів у страшний день Твоєї праведної відплати.

❖ На Службі Божій свт. Іоана Золотоустого:

Господи Боже Вседержителю, Єдиний Святий, Ти приймаєш жертву хвали від тих, що всім серцем призивають Тебе! Прийми ж благання і нас, грішних, та принеси його до святого Твого жертовника, і сподоби нас гідно приносити Tobі

дари і жертви духовні за наші гріхи і людську несвідомість. І сподоби нас знайти благодать у Тебе, щоб була приємна Тобі жертва наша і щоб добрий дух благодати Твоєї вселився в нас і в принесених Дарах цих і в усіх людях Твоїх.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова:**

Боже, що по великому й невимовному чоловіколюбству послав Єдинородного Сина Свого в світ, щоб повернути заблукалу вівцю, не відвернись же від нас, грішних, що приступаємо до цієї великої і безкровної Твоєї жертви, бо не на праведність нашу сподіваємося, а на благу милість Твою, якою Ти рід наш зберігаєш! Просимо і молимо Твою благість, щоб це таїнство, встановлено задля нашого спасіння, стало не на осудження народу Твого, але на прощення гріхів, на оновлення душ и тіл наших, на благовгодження Тобі, Богу и Отцеві.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Петра:**

Нехай буде милостивим і сприятливим Тобі це приношення, яке ми приносимо Тобі задля спасіння та доброго стану рабів Твоїх, за кого ми благаємо милістю Твою та за всіх християн, живих і померлих; щоб вони милосердям Твоїм отримали прощення гріхів і нагороду вічного блаженства, вірного перебування в похвалі Твоїй на честь і славу Твого імені.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Марка:**

Святий, найвищий, страшний, що у святині перебуваєш, Господи, сам освяти нас і сподоби страшного священства Твого, і приведи нас до Твого чесного жертовника з усім добрим сумлінням, і очисти серця наші від усякої нечистоти, всяке зле почуття віджени від нас. Освяти ум і душу і дай нам чинити служіння святих отців наших зі страхом Твоїм, завжди умилюючи лице Твоє.

❖ **На Службі Божій сщмч. Климента Римського**

Господи Вседержителю, Вишній, що у вишніх живеш, Святий, що у святих спочиваєш, Безначальний, Єдиновласний, Ти подав нам через Христа проповідь відання для пізнання нами слави Твоєї і імені Твого, яке Він відкрив нам для ро-

зуміння! Сам і тепер споглянь через Нього на це стадо Твоє, і визволи його від всякого невідання і лукавого діла, і дай йому страхом боятися Тебе, і любов'ю любити Тебе, і благоговіти перед лицем слави Твоїї. Будь благостивим до них, і милостивим, і уважним до молитов їх, і збережи їх незмінними, непорочними, бездоганними, щоб вони були святі тілом і душею, не маючи ні плями, ні порока чи чого-небудь подібного, але щоб були цілісні, і щоб ніхто з них не був би пошкодженим чи недосконалим. Захиснику, сильний, непідкупний! Будь заступником цього народу Твого, який викупив Ти дорогоцінною кров'ю Христа Твого. Покровителю, помічнику, опікуне, стороже, стіно найсильніша, огроже безпеки, ніхто бо не може викрасти з руки Твоїї, адже немає іншого Бога, як Ти, і в Тобі уповання наше, освяти їх істиною Твоюю, бо слово Твоє єсть істина. Необлесний, омані недоступний, визволи їх від всякої болізни і всякої немочі, всякого гріхопадіння, всякого нападку і омани, від страху перед ворогом, від стріли, що літає вдень, від уранення, яке ходить у пільмі, і сподоби їх вічного життя.

П: Щедротами Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен єси, з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Предстоятель звертається до народу і благословляє.

Мир усім.

Н: І духові твоєму.

Д: Вітаймо один одного любов'ю Христовою

❖ **Якщо співатиметься Символ Віри, диякон продовжує:**

щоб однодумно визнавати

Н: Отця, і Сина, і Святого Духа, Тройцю Єдиносущну і Нероздільну.

❖ **Якщо ні:**

Н: Возлюблю Тебе, Господи, кріпосте моя. Господь – твердиня моя і пристановище моє. (Пс. 17:2-3)

**Предстоятель під час співу цілує
покровець над диском, потім над чашею, і край престолу.
Потім молиться:**

❖ На Службі Божій свт. Іоана Золотоустого або св. Апостола Марка:

Владико Господи, Вседержителю, з неба поглянь на Церкву Твою і на весь народ Твій і всю паству Твою, і спаси всіх нас, недостойних рабів Твоїх, овець стада Твого, і дай нам Твій мир і Твою любов і Твою допомогу, і пошли нам дар. Всесвятого Твого Духа, щоб нам з чистим серцем і доброю совістю вітати один одного святим цілуванням, без лицемірства і ворожнечі, але безневинно і непорочно в одному дусі, в союзі миру і любові, де одне тіло і один дух, з одного вірою, як ми й покликані, з однією надією покликання нашого, щоб нам усім досягти божественної і нескінченної любові

❖ На інших Службах:

Боже і Владико всіх, достойними цього часу зроби нас, недостойних, за Твоїм чоловіколюбством, щоб ми, очистившись від усякої лестощів і всякого лицемірства, з'єдналися один з одним союзом миру і любові, утверджуючись святинею Твого Богопізнання

Через Єдинородного Сина Твого, Господа и Спасителя нашого Ісуса Христа, що з ним благословен єси, з Пресвятим, Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Христос посеред нас.

Н: І є, і буде.

Присутні у вітварі і в храмі вітають одне одного цими ж словами. Потім диякон і вітарники виходять на солею і спускаються до народу, обмінюючись вітанням.

Д: Двері, двері! В премудрості будьмо уважні!

- ❖ В неділю та свята, якщо на Службі Божій не відбувалося Святе хрещення, канонарх заспівує Вірую... і народ співає Символ віри (див. у Повечір'ї)

Предстоятель під час співу віє воздухом над Святими Дарами. Якщо служить єпископ, воздухом віють над ним, що схилився до престолу, і над Дарами.

АНАФОРА СВТ. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО

Служба Божа свт. Василя Великого відправляється за давніми приписами в дванадесяті свята (крім Благовіщення, а також Різдва та Богоявлення, якщо вони припадають на неділю та понеділок – у такому разі за чином Василя Великого відправляється їхнє Надвечір'я), неділі Великого посту, Великий Четвер та Велику Суботу і в день пам'яті святителя Василя Великого (1 січня).

Диякон (стоячи на солеї): Станьмо побожно, станьмо зо страхом. Будьмо уважні, щоб у спокої святу жертву приносити.

Н: Милість, спокій і жертву хвали.

Відходить у вівтар північними дверима і, взявши рипіду, обвіває святощі. Якщо немає рипіди, чинить це зложеним малим покрівцем.

Предстоятель звертається до вірних і благословляє їх:

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа нехай буде зо всіма вами. (2Кор. 13:13)

Н: І з твоїм духом.

П: До неба піднесімо серця.

Н: Піднесли до Господа.

П: Принесімо подяку Господеві.

Н: Достойно і праведно.

П: Суций Владико, Господи Боже, Отче Вседержителю, Тобі поклоняємось! Воістину достойно і праведно, і подобає величі святости Твоїї Тебе хвалити, Тебе оспівувати, Тебе благословити, Тобі поклонятися, Тобі дякувати, Тебе славити, Єдиного істинно сущого Бога, і Тобі з серцем сокрушенням і духом смиренням приносити це розумне наше служіння; бо Ти дарував нам пізнання Твоїї істини.

І хто може висловити силу Твою, виголосити всі хвали Твої або розповісти про всі чудеса Твої у всякий час? Владико всіх, Господи неба і землі і всього творіння видимого і невидимого, що на престолі слави пробуваєш і доглядаєш безодні, Безначальний, Не-

видимий, Незбагнений, Неописаний, Незмінний, Отче Господа нашого Ісуса Христа, великого Бога і Спасителя, надії нашої. Він є образ Твоїї благоді, рівнообразна печать, що являє в Собі Тебе, Отця; живе Слово, Бог Істинний, Предвічна Премудрість, Життя, Освячення, Сила, Світ істинний, через Нього явився Дух Святий, Дух істини, дар усиновлення, заповість будучого насліддя, початок вічних благ, животворча Сила, Джерело освячення; через Нього зміцнюючись, усе словесне і розумне творіння Тобі служить і Тобі повсякчасну віддає славу, бо все служить Тобі. Тебе бо хвалять ангели, архангели, престולי, господства, начала, власті, сили і багатоох херувими; перед Тобою стоять навколо серафими, шість крил в одного і шість крил в другого, і двома вони покривають лиця свої, а двома ноги, і двома літаючи, взивають один до одного, невмовкаючими устами безперестанно славословлячи,

Пісню перемоги співають, виголошують, викликають і промовляють.

Н: Свят, Свят, Свят, Господь Саваоф! Повні небо і земля слави Твоїї! Осанна в вишніх! Благословен, хто йде в ім'я Господнє! Осанна в вишніх!

Диякон при виголосі священника бере з дискоса звіздицю, творить нею над дискосом знак хреста і, поцілувавши, відкладає її. Тоді далі обвіває святощі.

П: З цими блаженними силами, Владико Чоловіколюбче, і ми грішні виголошуємо і промовляємо: воістину Святий еси і Пресвятий, і безмірна велич святости Твоїї, і праведний еси в усіх ділах Твоїх, бо в правді і істинному суді Ти все подав нам. Ти створив чоловіка, взявши порошу землі, і, вшанувавши образом Твоїм, Боже, оселив його в солодкім раю і обітував йому безсмертне життя і насолоду вічних благ за додержання Твоїх заповідей. Коли ж він не послухав Тебе, Істинного Бога і Сотворителя свого, та спокусився на принаду змієву і умертвив себе власними провинками, то праведним Твоїм присудом Ти, Боже, вигнав його з раю у світ цей і повернув його в землю, з якої взято його, подаючи йому спасіння через відродження в Самому Христі Твоєму.

Бо Ти, Благий, не відвернувся докраю від створіння Твого, що йому Ти дав життя, і не забув про діло рук Твоїх, але многообразно з милосердя милости Твоїї одвідував: посилав пророків, творив чу-

деса через святих Твоїх, що в кожному роді догодили Тобі; промовляв до нас устами рабів Твоїх пророків, провіщаючи нам, що обіцяне спасіння настане; закон дав на поміч; поставив ангелів охоронителями. Коли ж сповнився час, Ти говорив до нас через Самого Сина Твого, що Ним і віки сотворив. Він, будучи сям слави і образом іпостасі Твоєї, держачи все словом сили Своєї, не вважав за привласнення бути рівним Тобі, Богові й Отцеві, але Предвічним Богом будучи, на землі явився і з людьми жив; прийнявши тіло від святої Диви, Він понизив Себе в образі раба і став подібним до тіла смирення нашого, щоб нас уподобити образів слави Своєї. Бо коли через людину гріх увійшов у світ, а через гріх – смерть, то Єдинородний Твій Син, Суций в лоні Твоім, Бога і Отця, народився від Жони, святої Богородиці і Вседиви Марії, і, народжений під законом, осудив гріх у тілі Своєму, щоб смертні в Адамі – ожили в Христі Твоєму.

І, поживши в цьому світі, Він дав заповіді на спасіння, відвернув нас від ідолської омани, привів до пізнання Тебе, Істинного Бога і Отця, придбав Собі в нас людей вибраних, священство царське, народ святий і, очистивши водою і освятивши Духом Святим, віддав Себе як викуп за смерть, в якій держано нас, проданих в неволю гріха. І, зійшовши через хрест до пекла, щоб наповнити Собою все, Він знищив муки смерті, і воскрес на третій день, і положив усім людям путь до воскресіння мертвих, бо не можна було, щоб Начальник життя вдержаний був у тлінні; Він став початком із померлих, Перворідним із мертвих, щоб бути Самому всім, першим серед усіх. І, зійшовши на небеса, Він сів праворуч величі Твоєї на висотах; Він і прийде віддати кожному за діла його.

А нам на спомин Свого спасенного страждання Він залишив те, що ми принесли за Його заповідями; бо коли Він мав вийти на вільну і незабутню і животворчу Свою смерть, в ніч, коли віддав Себе за життя світу, взяв хліб у святі Свої і пречисті руки і, показавши Тобі, Богові й Отцеві, подякувавши, благословивши, освятивши, розломивши,

дав святим Своїм ученикам і апостолам і сказав: прийміть, споживайте – це є Тіло Моє, що за вас ламається на відпущення гріхів.

Н: Амінь.

Коли предстоятель виголошує, диякон, відклавши рипіду й тримаючи орар трьома пальцями правої руки, показує разом із ним на святий дискос. Так само і коли священник виголошує: **Пийте з неї всі**, – диякон показує разом із священником на святую чашу.

П: Так само взяв і чашу з плодом виноградним, розбавивши, подякувавши, благословивши, освятивши, дав святим Своїм ученикам і апостолам і сказав: **пийте з неї всі – це є Кров Моя Нового завіту, що за вас і за багатьох проливається на відпущення гріхів.**

Н: Амінь.

П: Це чиніть на спомин про Мене, бо кожного разу, коли споживаєте хліб цей і п'єте чашу цю, – звіщаєте Мою смерть, визнаєте Моє воскресіння.

Н: Смерть Твою, Господи, звіщаємо, і воскресіння Твоє визнаємо

Отже і ми, Владико, споминаючи спасенні Його муки, Животворчий Хрест, триденне погребіння, воскресіння з мертвих, на небо вшестя, праворуч Тебе, Бога і Отця, сидіння і славне та страшне Його друге пришествя,

Твоє від Твоїх Тобі приносимо за всіх і за все.

**Предстоятель, схрестивши руки,
підносить догори святий дискос і чашу,
інші у вітварі, склавши руки навхрест (права рука зверху),
побожно вклоняються.**

Н: Тобі співаємо, Тебе благословимо, Тобі дякуємо, Господи, і молимося Тобі, Боже наш.

Під час співу предстоятель і диякон тихо промовляють

Боже, очисти мене грішного і помилуй мене (*тричі*).

Або тропар третього часу:

П: Господи, Ти Пресвятого Твого Духа о третій годині на Апостолів Твоїх послав. Того, Благий не відбери від нас, а обнови в нас, що молимося Тобі.

Д: Серце чисте створи в мені, Боже, і духа правди віднови в нутрі моєму.

П: Господи, Ти Пресвятого Твого Духа.....

Д: Не відкинь мене від лица Твого і Духа Твого Святого не відійми від мене.

П: Господи, Ти Пресвятого Твого Духа.....

Предстоятель після співу продовжує: Тому, Владико Пресвятий, і ми, грішні і недостойні раби Твої, що сподобилися служити святому Твоєму жертovníку, не за праведні діла наші, бо ми не вчинили нічого доброго на землі, а за милости Твоєї і щедрот Твоїх, що Ти їх багато вилив на нас, наслідуюємось приступити до святого Твого жертovníка і, подавши вмістообрази Святого Тіла й Крови Христа Твого, молимося Тобі і благаємо Тебе, Святий над святими, щоб благоволінням Твоєї милости Дух Твій Святий зійшов на нас і на ці предпкладені Дари, і благословив їх, і освятив, і явив

[Диякон, уклонивши голову, показує орарем на святий хліб і тихо промовляє:

Благослови, владико, святий хліб.]

Предстоятель благословляє святий хліб, промовляючи:

П: Хліб цей – самим Чесним Тілом Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа.

Н: Амінь.

[Д: Благослови, владико, святу чашу. **]**

Предстоятель, благословляючи чашу, промовляє:

П: А чашу цю – самою Чесною Кров'ю Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа.

Н: Амінь.

Священик, благословляючи ті й другі святощі, промовляє:

П: Пролитою за життя світу і спасіння.

Н: Амінь, амінь, амінь.

Священнослужителі і народ вшановують істинне Тіло і Кров Христові земним поклоном.

П: А нас усіх, що від одного Хліба й Чаші причащаємось, з'єднай одного з одним на спільність з Єдиним Святим Духом, і вчини, щоб ніхто з нас не причастився Святого Тіла й Крови Христа Тво-

го на суд або осуд, але щоб знайшли ми милість і благодать з усіма святими, що від віку Тобі угодили: праотцями, отцями, патріярхами, пророками, апостолами, проповідниками, благовісниками, мучениками, сповідниками, учителями і з усякою душею праведною, у вірі спочилою,

Особливо з пресвятою, пречистою, преблагословенною, славною владицицею нашою Богородицею і Вседівою Марією, із святим Іоаном, пророком, Предтечею і Хрестителем, з святими славними і всехвальними апостолами, святим ... *(ім'я)*, що його пам'ять сьогодні творимо, і з усіма святими Твоїми, молитвами їх зглянься на нас, Боже, і пом'яни всіх спочилих в надії на воскресіння і життя вічне... *(імена померлих з диптихів)* і упокой їх там, де сяє світ лица Твого.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Ще молимося Тобі, пом'яни, Господи, Святу Твою Соборну і Апостольську Церкву, суцю від краю і аж до краю всього світу, що її Ти набув Чесною Кров'ю Христа Твого, дай їй мир; і святий храм цей утверди аж до кінця віку. Пом'яни, Господи, тих, що ці дари Тобі принесли, і тих, за кого, ким і ради кого їх принесено. Пом'яни, Господи, тих, що плоди приносять і добро творять у святих Твоїх церквах і пам'ятають за вбогих; відплати їм багатими Твоїми і небесними дарами; дай їм замість земного – небесне, замість дочасного – вічне, замість тлінного – нетлінне.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, тих, що в пустинях, і горах, і печерах та проваллях земних. Пом'яни, Господи, тих, що в дівстві, і в побожності, в подвижництві і в чистому житті перебувають.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, владу нашу, уряд і військо. Дай їм глибокий і непорушний мир; наповни серця їх добром до Церкви Твоєї і до всього народу Твого, щоб за спокоєм їх ми провадили тихе і мирне життя у всякій побожності і чистоті; добрих у благоді Твоїй збережи, лукавих учини добрими милістю Твоюю.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, тут присутніх людей і з необхідности відсутніх *(імена з диптихів за живих)* і помилуй їх і нас з великої милости Твоєї: скарбниці їх наповни всяким достатком; подружжя їх збережи в спокої та однодушності; дітей виховай; молодь навчи; старих підкріпи; малодушних порадує; розпорошених збери; спо-

кушених наверни і приєднай до Святої Твоєї Соборної і Апостольської Церкви; одержимих духами нечистими визволи; тих, що плавають, супроводь; з подорожніми будь у путі; вдовиць заступи; сиріт охорони; невільників визволи; хворих зціли; тих, хто під судом і на каторзі, на засланні і на тяжких роботах і в усякій скорботі, нужді й біді, – пом'яни їх, Боже. І всіх, що потребують великого Твого милосердя, і що люблять нас і ненавидять, і що доручили нам, недостойним, молитися за них, і всіх людей Твоїх пом'яни, Господи Боже наш, і на всіх пролий багату Твою благодать, подаючи всім, чого вони просять на спасіння. І тих, кого ми не пом'янули через незнання чи забуття, або через множество імен, тих пом'яни Ти Сам, що знаєш вік і ім'я кожного від утроби матері його. Бо Ти, Господи, Поміч безпомічним, Надія безнадійним, Спаситель у бурях сущим, Пристановище тим, що плавають, хворим Лікар; Сам для всіх будь усім, відаючи кожного і прохання його, дім і потребу його. Спаси, Господи, це місто **(або – село, монастир)** і всяке місто і країну від голоду, мору, землетрусу, поєні, вогню, меча, нападу чужинного та міжусобиці.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Найперше пом'яни, Господи, (високо)преосвященнішого владику нашого ... **(ім'я, титул правлячого єпископа)**, і даруй його святим Твоїм Церквам, щоб були він у спокої збережений, почесний, здоровий, довговічний і правдиво навчав слова Твоєї істини.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, усіх єпископів, що правдиво навчають слова Твоєї істини.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, з великого милосердя Твого і мою недостойність, прости мені всяку провину вільну і невольну, і через гріхи мої не стримуй благодати Святого Твого Духа від принесених Дарів.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

Пом'яни, Господи, пресвітерство, у Христі дияконство, ввесь священний чин і весь народ Божий,

і не осором нікого з нас, що стоїмо навколо святого Твого жертвника.

Н: І всіх, і все.

П: Зглянься на нас в благості Твоїй, Господи, явись нам у багатстві щедрот Твоїх, даруй нам добре і пожиточне поліття, даруй тихі

дощі землі на врожай, благослови вінець року благости Твоїї, припини незгоду Церков, втихомир розрухи народів, виникнення єресей скоро зруйнуй силою Святого Твого духа; всіх нас прийми до Царства Твого, показавши синами світла і синами дня; Твій мир і Твою любов даруй нам, Господи Боже наш, все бо Ти дав нам.

Н: Тобою, Благодатна, радується всяка твар – ангельський собор і людський рід. Освячений храм і розумовий раю, дівам хвало! З Тебе Бог втілювався, і немовлятком був Предвічний Бог наш. Бо він лоно Твоє престолом обрав, а Тебе просторішою небес створив. Тобою, Благодатна, радується всяка твар, слава Тобі! *(або задостойник свята)*

**Предстоятель під час співу, взявши кадило,
кадить перед святим престолом тричі по три
Потім диякон кадить навкруги святий престол
і поминає живих і померлих.**

П: І дай нам єдиними устами і єдиним серцем славити і оспівувати пречесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

АНАФОРА СВТ. ІОАНА ЗОЛОТОУСТОГО

Короткий чин Служби Божої свт. Іоана Золотоустого первісно був пристосований для тижневих днів, але може служитися також у неділі та свята, коли не вказані інші Служби.

Диякон (стоячи на солії): Станьмо побожно, станьмо зо страхом. Будьмо уважні, щоб у спокої святу жертву приносити.

Н: Милість, спокій і жертву хвали.

**Відходить у вітвар північними дверима і, взявши рипіду, обві-
ває святощі. Якщо немає рипіди, чинить це зложеним малим
покрівцем.**

Предстоятель звертається до вірних і благословляє їх:

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа нехай буде зо всіма вами.

Н: І з твоїм духом.

П: До неба піднесімо серця.

Н: Піднесли до Господа.

П: Принесімо подяку Господеві.

Н: Достойно і праведно

❖ **Якщо не співався Символ віри, то продовжує:**

поклонятися Отцю, і Сину, і Святому Духові, Тройці Єдино-
сущній і Нероздільній.

П: Достойно і праведно є Тебе славити, Тебе благословити, Тебе хвалити, Тобі дякувати, Тобі поклонятися на всякому місці влади Твоєї. Ти єси Бог Несказаний, Неосяжний розумом, Невидимий, Незбагнений, завжди Сущий і завжди Незмінний, Ти і Єдинородний Син Твій, і Дух Твій Святий. Ти з небуття до буття нас при-
вів, а коли ми впали в гріх, Ти знову нас підніс, і безперестанно все діяв, поки нас на небо привів і будуче Царство Твоє нам дару-
вав.

За все це дякуємо Тобі, і Єдинородному Твоєму Синові, і Духові Твоєму Святому, за всі Твої до нас добродійства, які ми знаємо і яких не знаємо, за явні і неявні. Дякуємо Тобі і за цю службу, що з рук наших Ти зволив прийняти, хоч і стоять перед Тобою тисячі архангелів і незчисленні міріади ангелів, шестикрилих і багатооких херувимів і серафимів, що високо витають на крилах, пісню перемоги співають, виголошують, викликають і промовляють.

Н: Свят, Свят, Свят, Господь Саваоф! Повні небо і земля слави Твої! Осанна в вишніх! Благословен, хто йде в ім'я Господнє! Осанна в вишніх!

Диякон при виголосі священника бере з дискоса звїздицю, творить нею над дискосом знак хреста і, поцілувавши, відкладає її. Тоді далі обвіває святощі.

П: З цими блаженними силами, Владико Чоловіколюбче, і ми виголошуємо і промовляємо: Святий еси і Пресвятий, Ти, і Єдинородний Твій Син, і Дух Твій Святий. Святий еси і Пресвятий, і велична слава Твоя. Ти світ Твій так полюбив, що й Сина Свого Єдинородного віддав, щоб усякий, хто вірує в Нього, не загинув, а мав життя вічне. Він, прийшовши і діло нашого спасіння виконавши, в ніч, коли виданий був, а правдивіше, коли Він Сам Себе віддав за життя світу, взяв хліб у святі Свої і пречисті і непорочні руки, подякувавши, благословивши, освятивши, розломивши, дав святим Своїм ученикам і апостолам і сказав:

Прийміть, споживайте – це є Тіло Моє, що за вас ламається на відпущення гріхів.

Н: Амінь.

Коли предстоятель виголошує, диякон, відклавши рипіду й тримаючи орар трьома пальцями правої руки, показує разом із ним на святий дискос. Так само і коли священник виголошує: **Пийте з неї всі**, – диякон показує разом із священником на святу чашу.

П: Так само і чашу після вечері, промовляючи:

Пийте з неї всі – це є Кров Моя Нового завіту, що за вас і за багатьох проливається на відпущення гріхів.

Н: Амінь.

П: Тому і ми, споминаючи цю спасенну заповідь і все, що ради нас сталося: хрест, гріб, воскресіння на третій день, на небо вшестя, праворуч сидіння, друге і славне знову пришествя,
Твоє від Твоїх Тобі приносимо за всіх і за все.

**Предстоятель, схрестивши руки,
підносить догори святий дискос і чашу,
інші у вітварі, склавши руки навхрест (права рука зверху),
побожно вклоняються.**

Н: Тобі співаємо, Тебе благословимо, Тобі дякуємо, Господи, і молимось Тобі, Боже наш.

Під час співу предстоятель і диякон тихо промовляють

Боже, очисти мене грішного і помилуй мене **(тричі).**

Або тропар третього часу:

П: Господи, Ти Пресвятого Твого Духа о третій годині на Апостолів Твоїх послав. Того, Благий не відбери від нас, а обнови в нас, що молимось Тобі.

Д: Серце чисте створи в мені, Боже, і духа правди віднови в нутрі моєму.

П: Господи, Ти Пресвятого Твого Духа.....

Д: Не відкинь мене від лица Твого і Духа Твого Святого не відійми від мене.

П: Господи, Ти Пресвятого Твого Духа.....

Предстоятель після співу продовжує: Ще приносимо Тобі цю розумну й безкровну службу і просимо, і молимо, і благаємо: пошли Духа Твого Святого на нас і на предложені Дари ці

[Диякон, уклонивши голову, показує орарем на святий хліб і тихо промовляє:

Благослови, владико, святий хліб.]

Предстоятель благословляє святий хліб, промовляючи:

П: І створи хліб цей Чесним Тілом Христа Твого.

Н: Амінь.

[Д: Благослови, владико, святу чашу.]

Предстоятель, благословляючи чашу, промовляє:

П: А те, що в чаші цій, Чесною Кров'ю Христа Твого.

Н: Амінь.

Предстоятель, благословляючи ті й другі святощі, промовляє:

П: Перетворивши Духом Твоїм Святим.

Н: Амінь, амінь, амінь.

Священнослужителі і народ вшановують істинне Тіло і Кров Христові земним поклоном.

П: Щоб стали вони ними причасникам на тверезість душі, на відпущення гріхів, на спільність із Святим Твоїм Духом, на осягнення Царства Небесного, на уповання на Тебе, не на суд або осуд.

Ще приносимо Тобі це розумне служіння за у вірі спочилих праотців, отців, патріархів, пророків, апостолів, проповідників, благовісників, мучеників, сповідників, посників і за усяку душу праведну, у вірі спочилу,

особливо за пресвяту, пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію, за святого Іоана, пророка, Предтечу й Хрестителя, за святих славних і всехвальних апостолів, святого... *(ім'я)*, що його пам'ять сьогодні творимо, і за всіх святих Твоїх, молитвами їх зглянься на нас, Боже. І пом'яни всіх спочилих в надії на воскресіння і життя вічне ... *(імена померлих з диптихів)*, і упокой їх там, де сяє світ лица Твого.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Ще молимося Тобі, пом'яни, Господи, всіх єпископів православних, що правдиво навчають слова Твоєї істини, все пресвітерство, у Христі дияконство і всякий священний чин.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Ще приносимо Тобі розумну цю службу за всесвіт, за Святу Соборну і Апостольську Церкву, і за тих, що в чистоті і побожному житті перебувають, за наш уряд і військо. Дай їм, Господи, спокійне урядування, щоб і ми за їх спокоєм тихе й сумирне життя провадили у всякому благочесті та чистоті.

Н: Пом'яни, Господи, Боже наш.

П: Найперше пом'яни, Господи, (високо)преосвященнішого владику нашого ... *(ім'я, титул правлячого єпископа)*, і даруй його

святим Твоїм Церквам, щоб був він у спокої збережений, почесний, здоровий, довговічний і правдиво навчав слова Твоєї істини.

Н: І всіх, і все.

П: Пом'яни, Господи, це місто (**або** – село, монастир), в якому живемо, і всяке місто і країну, і тих, що по вірі живуть в них. Пом'яни, Господи, тих, що на морі, в дорозі, в недузі, в тяжкій праці, в полоні, і спаси їх. Пом'яни, Господи, тих, що дари приносять і добро діють у святих Твоїх Церквах та пам'ятають за вбогих, і на всіх нас пошли ласку Твою.

Н: Достойно є, і це є істина, славити Тебе, Богородицю, завжди славу і пренепорочну і Матір Бога нашого. Чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів, що без істління Бога Слово породила, дійсну Богородицю, Тебе величаємо. (**або задостойник свята**)

**Предстоятель під час співу, взявши кадило,
кадить перед святим престолом тричі по три
Потім диякон кадить навкруги святий престол
і поминає живих і померлих.**

П: І дай нам єдиними устами і єдиним серцем славити і оспівувати пречесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

АНАФОРА СВ. АПОСТОЛА ЯКОВА, БРАТА ГОСПОДНЬОГО

Служба Божа св. Апостола Якова відправляється в Велику Суботу, в неділю після Різдва Христового та в день пам'яті апостола (23 жовтня).

Диякон (стоячи на солеї обличчям до народу): Станьмо побожно, станьмо зо страхом Божим і тремтінням. Будьмо уважні, щоб у спокої святу жертву приносити.

Народ: Милість, спокій і жертву хвали.

Диякон відходить у вівтар північними дверима і, взявши рипіду, обвіває святощі. Якщо немає рипіди, чинить це зложенням малим покрівцем.

Предстоятель: Господи, Ти, відкривши таємничі покрови, що знаменно одягають цю священну жертву, яви її нам відкрито, і осяй духовні очі наші незбагненим Світлом, і, очистивши бідність нашу від усякої скверни плоті і духу, зроби нас гідними цього страшного і трепетного предстояння.

Бо Ти милосердний і милостивий, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духу, нині і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Виходить у Святі врата і благословляє вірних:

П: Любов Бога і Отця, благодать Господа нашого Ісуса Христа і причастя Святого Духа нехай буде зо всіма вами.

Н: І з твоїм духом.

П: До неба піднесімо розум і серця.

Н: Піднесли до Господа.

П: Принесімо подяку Господеві.

Н: Достойно і праведно.

П: Воістину достойно і праведно, і належно – Тебе хвалити, Тебе оспівувати, Тобі поклонятися, Тебе славословити, Тобі дякувати, Творцеві всього творіння, видимого і невидимого, Скарбниці вічних благ, Джерелу життя і безсмертя, Богу і Владиці всього, Якого

небеса оспівують і вся їхня сила, сонце і місяць, і весь сонм зірок, земля, море, і все, що в них, Єрусалим небесний, торжество Собору, Церква первістків, на небесах записаних, духи праведних і пророків, душі мучеників і апостолів, ангели, архангели, престולי, господства, начала і власті, і сили страшні, і багатооокі херувими і шестикрилі серафими, які двома крилами покривають лиця свої, а двома ноги, і двома літаючи, взивають один до одного, невмовкаючими устами безперестанно славословлячи

Переможну пісню прекрасної Твоєї Слави, голосним голосом оспівуючи, виголошуючи, славословлячи, волаючи і говорячи:

Н: Свят, Свят, Свят, Господь Саваоф! Повні небо і земля слави Твоєї! Осанна в вишніх! Благословен, хто йде в ім'я Господнє! Осанна в вишніх!

П: Святий Ти, **(знаменує + дискос)** Царю віків і всякої святині Господи і Подателю, **(знаменує + чашу)** Святий і Єдинородний Син Твій, Господь наш Ісус Христос, через Якого Ти все створив, **(знаменує + дискос і чашу)** Святий і Дух Твій, що проникає все і глибини Твої, Боже. Святий Ти, Вседержителю, всесильний, добрий, страшний, милосердний, найжалісливіший до творіння Свого, що створив із землі людину за образом Твоїм і подобою і дарував йому райську насолоду. Коли ж він переступив заповідь Твою і відпав, Ти не знехтував ним і не залишив, благий, але наставляв його, як Отець милосердний, закликаючи через Закон, навчаючи через пророків, і нарешті, через самого Єдинородного Сина Твого, Господа нашого Ісуса Христа, пославши Його у світ, щоб Він, прийшовши, оновив та відновив образ Твій.

Він, зійшовши з Небес і втілюючись від Духа Святого і святої Богородиці і Вседіви Марії, проживши з людьми, влаштував все до спасіння роду нашого. І маючи намір прийняти добровільну і життєдайну хресну смерть, Безгрішний, за нас, грішних, Він у ніч, коли виданий був, а правдивіше, коли Він Сам Себе віддав за життя світу і його спасіння, **(бере лівою рукою з дискоса святий хліб і тримає його, трохи піднявши)** взяв хліб у святі Свої і пречисті руки, поглянувши на Небеса і показавши Тобі, Богові й Отцеві, подякувавши, благо(+)словивши, освятивши, **(бере святий хліб у праву руку і тримає крайніми перстами, трохи підняв-**

ши) розломивши, подав Його святим і блаженним Своїм ученикам і апостолам, говорячи:

Прийміть, споживайте – це є Тіло Моє, що за вас ламається і віддається на відпущення гріхів (і кладе святий хліб на дискос).

Н: Амінь.

Предстоятель бере лівою рукою святу чашу і тримає її, трохи піднявши.

П: Також після вечері взявши чашу і розчинивши в ній вино і воду, поглянувши на Небеса і показавши Тобі, Богові й Отцеві, подякувавши, освятивши, **(+)** благословивши, наповнивши Духа Святого, подав її святим і блаженним Своїм ученикам і апостолам, говорячи:

Пийте з неї все, це Кров Моя Нового Завіту, що за вас і за багатьох проливається і віддається на відпущення гріхів (ставить чашу на святий престол).

Н: Амінь.

П: Це чиніть на спомин про Мене. Бо кожного разу, коли споживаєте хліб цей і п'єте чашу цю, Смерть Сина Людського звіщаєте і Воскресіння Його визнаєте, аж поки Він прийде.

Д: Віруємо і визнаємо!

Н: Смерть Твою, Господи, звіщаємо, і воскресіння Твоє визнаємо.

П. (схиливши голову, знаменує святий дискос і святу чашу):

Отже і ми, грішні, споминаючи животворні Його страждання, спасительний хрест, і смерть, і поховання, і триденне з мертвих воскресіння, і сходження на небеса, і сидіння праворуч Тебе, Бога і Отця, і друге славне і страшне пришествя Його, коли Він прийде у Славі, щоб судити живих і мертвих, коли віддасть кожному за ділах його, молимося:

Пощади нас, Господи Боже!

Д: Пощади нас, Господи Боже!

Н: Пощади нас, Господи Боже!

П: Але більше того, за милосердям Твоїм, приносимо Тобі, Владико, цю страшну і безкровну жертву, просячи, щоб Ти не за гріхами нашими вчинив з нами і не за беззаконнями нашими віддав нам, а за лагідністю Твоюю і невимовною людинолюбством Твоїм, і щоб Ти, знехтувавши і винищивши рукопис проти нас, рабів Твоїх, що Тобі молимося, дарував нам небесні та вічні Твої дари,

яких око не бачило і вухо не чуло, і які на серці людині не приходили, які приготував Ти, Боже, тим, хто любить Тебе, і за мене, і за гріхи мої не відкинув народу Твого, чоловіколюбче Господи,

Бо народ Твій і Церква Твоя благають Тебе:

Н: Помилуй нас, Господи Боже, Отче Вседержителю!

П: Бо народ Твій і Церква Твоя благають Тебе:

Н: Помилуй нас, Господи Боже, Отче Вседержителю!

П: Бо народ Твій і Церква Твоя благають Тебе

Н: Помилуй нас, Господи Боже, Отче Вседержителю!

П: Помилуй нас, Боже, Вседержителю; помилуй нас, Боже, Спасителю наш; помилуй нас, Боже, з великої милості Твоєї, і пошли на нас і на ці дари, перед Тобою покладені, Всесвятого Твого Духа, Господа животворчого, співпрестольного Тобі, Богу й Отцеві, і Єдинородному Сину Твоєму, співцарюючого, єдиносущного і совічного, Який говорив у Законі і пророках і в Новому Заповіті Твоєму, Який зійшов у вигляді голуба на Господа нашого Ісуса Христа в річці Йордані і перебув на Ньому, Який зійшов на святих апостолів Твоїх у вигляді вогненних язиків у світлиці святого і славного Сіону в день святої П'ятидесятниці. Цього Всесвятого духу Твого пошли, Владико, на нас і на предложені Святі Дари, **(піднявши руки)** щоб, прийшовши, святим і благим і славним Своїм натхненням Він освятив і створив:

Хліб цей **(+)** святим Тілом Христа Твого,

Н: Амінь.

П: а те, що в чаші цій **(+)** святого Кров'ю Христа Твого,

Н: Амінь.

П: щоб вони були всім, хто причащався їх, для прощення гріхів і життя вічного **(Д: Амінь)** для освячення душ і тіл **(Д: Амінь)**, для плодоношення добрих діл **(Д: Амінь)**, для утвердження святої Твоєї Соборної та Апостольської Церкви, яку Ти заснував на камені віри, щоб брами пекла не здолали її, визволяючи її від усякої ересі та спокус і тих, хто чинить беззаконня, зберігаючи її до кінця віку.

Н: Амінь, амінь, амінь.

П (трохи піднявши руки і схиливши голову): Приносимо Тобі, Владико, цю жертву і за святі Твої місця, які Ти прославив богоявленням Христа Твого та зішестю Всесвятого Твого духа; особливо за святий і славний Сіон, матір усіх церков, і за святую Твою

Соборну та Апостольську Церкву по всьому всесвіту; багаті дари Всесвятого Твого духа подай їй і нині, Владико.

Н: Подай, Господи.

П: Пом'яни, Господи, і її святих отців і братів наших, і єпископів по всьому всесвіту, які правильно викладають слово Твоєї істини.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, тут і повсюди чесне пресвітерство, у Христі дияконство, всяке інше служіння, весь церковний чин, і в Христі братство наше, і весь христолубивий народ.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, пресвітерів, що служать нам у цей святий час перед святим Твоїм жертівником, щоб приносити святу і безкровну Твою жертву, і дай їм і нам слово, щоб відкрити уста наші на честь і славу всесвятого імені Твого.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, з великої милості Твоєї і щедротами Твоїх, і мене, грішного і недостойного раба Твого, гріхів юності й незнання мого не згадай, але по безлічі щедрот Твоїх пом'яни мене, бо якщо на беззаконня зважатимеш, Господи, Господи, хто встоїть перед Тобою? Але в Тебе прощення. Зглянься і очисти мене, щоб де примножився гріх, там була велика благодать твоя.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, і дияконів, що оточують святий Твій жертівник, і даруй їм життя бездоганне, непорочним служіння їх збережи і ступенів вищих удостой.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, всі міста та країни, і тих, що в вірі та благочестя живуть у них, спокій і безпеку їм даруючи.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, боголюбиву і Богом бережену Україну нашу, уряд і військо її, пошли їй з небес допомогу та перемогу, захисти і охорони, і зруйнуй задуми усіх, хто постає на нас, щоб ми тихе й сумирне життя провадили у всякому благочесті та чистоті.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, плаваючих, подорожуючих, мандрівних християн, тих що перебувають у кайданах і в'язницях, у полоненні та засланні, у муках, і на важких роботах, батьків і братів наших.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, старих і немічних, хворих і страждаючих, і одержимих нечистими духами, до скорого від Тебе, Боже, зцілення та спасіння їх.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, всяку душу християнську обтяжену і пригнічену, що милості та допомоги від Тебе, Боже, потребує.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, у дотриманні дівства і подвигу перебуваючих, преподобних отців, братів і сестер наших, що в горах і печерах і проваллях земних подвизаються, і тут у Христі зібрання наше.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, всіх на благо, всіх помилуй, Владико, всім нам дай прощення, помири безлічі народу Твого, знищи спокуси, припини війни, помири розділи церков, єресей повстання скоро вгамуй, зруйнуй гордині народів, зміцни силу християн, Твій спокій і Твою любов даруй нам, Боже, Спаситель наш, надія всіх кінців землі.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Подай, Господи, добре поліття, дощі тихі, роси благодіючі, достаток плодів, бо очі всіх на Тебе з надією дивляться, і Ти даєш їм поживу в час свій, відкриваєш руку Твою і насичуєш усі творіння благами Твоїми.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, що дари приносять і добродіють у святих Твоїх церквах, і пам'ятають бідних, і всіх, хто заповідав нам згадувати їх у молитвах.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

Пом'яни, Господи, і батьків наших, рідних та друзів (*імена*), віддай їм замість земного – небесне, замість тлінного – нетлінне, замість дочасного – вічне, за обітниці Христа Твого.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Ще сподоби, Владико, пом'янути тих, що від віку Тобі угодили з роду в рід, святих праотців, отців, патріархів, пророків, апостолів, мучеників, сповідників, учителів, преподобних, і духи всіх праведний, що в вірі спочив.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи, голос архангела, що говорить: "Радуйся, благодатна Маріє! Господь з Тобою! Благословенна Ти між жінок."

ками і благословенний плід утроби Твоєї, бо Ти народила Спаса душ наших". Особливо ж пом'яни пресвяту, пречисту, преблагословенну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію, і святого Іоана, славного пророка, Предтечу та Хрестителя, святих апостолів, святих пророків і патріархів, і праведників, святих мучеників та сповідників.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: Пом'яни, Господи Боже, святих отців наших і всяку плоть, кого ми згадували і кого не згадували, від часу праведного Авеля до сьогодення. Сам упокій їх там, у країні живих, у Царстві Твоєму, у насолоді райській, на лоні Авраама й Ісаака й Якова, святих отців наших, де немає недуги, ні смутку, ані зітхання, де Світло лица Твого сяє завжди. І кончину життя нашого християнську і благоугодну і безгрішну в спокої владнай, Господи, збираючи нас до ніг обраних Твоїх, коли хочеш і як хочеш, лише тільки без сорому і гріхів, через Єдинородного Сина Твого, Господа і Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа, бо Він єдиний безгрішним явився на землі.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

П: І серед перших пом'яни, Господи, (високо)преосвященнішого владику нашого ... (*ім'я, титул правлячого єпископа*), і даруй його святій Твоїй Церкві, щоб був він у спокої збережений, почесний, здоровий, довговічний і правдиво навчав слова Твоєї істини.

Н: Пом'яни, Господи Боже наш.

Д. (обличчям до народу): За спокій і добрий стан всього світу і святих Божих Церков, за майбутній народ, і про всіх у Христі братів і сестер наших.

Н: І за всіх, і за все.

П: Даруй і нам, і їм, як добрий і чоловіколюбний Владико, відпусти, полиш, прости, Боже, гріхи наші, вільні і невольні, у веденні і з незнання.

Благодаттю і щедротою і чоловіколюбством Христа Твого, з Яким Ти благословенний, з Всесвятим і благим і животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

АНАФОРА СВ. АПОСТОЛА ПЕТРА

Служба Божа св. Апостола Петра відправляється в день пам'яті святих первоверховних апостолів Петра і Павла (29 червня) і в день поклоніння веригам ап. Петра (16 січня)

Диякон: Станьмо побожно, станьмо зо страхом. Будьмо уважні, щоб у спокої святу жертву приносити.

Народ: Милість, спокій і жертву хвали.

Предстоятель: Господи, Тобі належне приношення жертви освяти і через нього нас милостиво прийми,

Через Господа нашого Ісуса Христа Сина Твого, з Яким Ти живеш і царюєш у Єдності Святого Духа, Боже, на віки вічні.

Н: Амінь.

П: До неба піднесімо серця.

Н: Піднесли до Господа.

П: Принесімо подяку Господеві.

Н: Достойно і праведно.

П: Воістину достойно і праведно, належно і спасительно Тобі завжди і всюди подяку возсилати, Господи Святий, Отче Вседержителю, всесильний вічний Боже через Господа нашого Ісуса Христа, через Якого славу Твою возхваляють ангели, поклоняються господства, тремтять власті, небеса небес і сили, і блаженні серафими радістю спільною служать. З ними і нашим голосам благоволи приємними бути, молимося, молебним визнанням Тобі мовлячи,

Пісню перемоги співаючи, виголошуючи, викликаючи і промовляючи:

Н: Свят, Свят, Свят, Господь Саваоф! Повні небо і земля слави Твої! Осанна в вишніх! Благословен, хто йде в ім'я Господнє! Осанна в вишніх!

П: Тебе, отже, всеблагий Отче, через Господа нашого Ісуса Христа благаючи, просимо і молимо, щоб Ти прийняв і благословив ці (+) дари (**Д:** Амінь), це (+) приношення (**Д:** Амінь), цю (+) святу непорочну жертву (**Д:** Амінь), яку найперше Тобі приносимо за свя-

ту Твою Соборну і Апостольську Церкву, щоб умиротворити, зберегти, з'єднати, скерувати удостоїв Ти всі кінці землі разом з рабом Твоїм **(ім'я, титул правлячого єпископа)**. І наше смирення і недостойність пом'яни, Господи, і рабів Твоїх, і рабинь Твоїх, і всіх, хто навколо предстоїть, чию віру Ти знаєш і благочестя відаєш, що приносять цю жертву хваління за себе і всіх своїх близьких, заради відкуплення своїх душ, заради надії на спасіння та свій порятунок, і возносять свої молитви до Тебе, Бога вічного, живого й істинного.

У сопричасті з ними перебуваючи, пам'ять вшановуємо найперше святої славної Вседіви Марії, Родительки Господа і Бога і Спаси нашого Ісуса Христа, а також блаженних Твоїх апостолів Петра, Павла, Андрія, Якова, Іоана, Томи, Пилипа, Вартоломея, Матвія, Симона, Тадея, Ніла, Кліта, Климента, Ксисти, Корнилія, Кипріяна, Лаврентія, Хризогона, Іоана і Павла, Косми і Даміана, і всіх святих Твоїх, заступництвом і мольбами яких даруй, щоб ми у всьому під покровом Твоїм бережені, допомогу мали через Господа нашого Ісуса Христа

Тут возносить за спочилих.

Це бо приношення служби нашої і всіх людей Твоїх, що Тобі приносимо і молимо, Господи, милостиво прийми! Дні наші в мирі попровадь, порятуй нас від вічної загибелі та сподоби нас залученими бути до спільноти вибраних Твоїх через Господа нашого Ісуса Христа, приношення за всіх під покровом Твоїм **(знімає звіддицю з дискоса)**, молимося, благо(+)словенним, неопи(+)саним, любез(+)ним, благоодвітним, приємним вчинити сподоби, щоб стало для нас Тілом і Кров'ю возлюбленого Твого Сина Господа ж нашого Ісуса Христа, Який перед днями страстей Своїх **(бере лівою рукою з дискоса святий хліб і тримає його, трохи піднявши)** прийняв хліб у святі і пречисті руки Свої, **(підносить погляд догори)** підніс очі на небо, до Тебе Бога і Отця Свого Всесильного, **(схиляє голову)** Тобі дякуючи, благо(+)словив, розломив **(бере святий хліб у праву руку і тримає крайніми перстами, трохи піднявши)**, дав ученикам Своїм, і сказав:

Прийміть, споживайте всі від нього – це є Тіло Моє, що за вас ламається на відпущення гріхів.

Н: Амінь.

П: Подібно знову по вечері прийняв чашу **(бере святу чашу обо-
ма руками)** і, знову подякувавши, **(схиляє голову)** бла-
го(+)словив, дав святим Своїм ученикам, і сказав:

Пийте з неї всі це чаша Крови Моєї, нового і вічного заповіту,

Д: Тайна віри!

П: що за вас і за багатьох проливається на відпущення гріхів.

Н: Амінь.

П: Це чинить кожного разу на спомин про Мене, звіщаючи смерть Мою, визнаючи Моє воскресіння, очікуючи пришествя Мого, коли Я знову з Небес прийду до вас.

Н: Смерть Твою, Господи, звіщаємо, і воскресіння Твоє визнаємо, очікуємо пришествя Твоє

П: Тому поминаючи, Господи, і ми, раби Твої і народ святий, Христа Господа нашого і Бога блаженне страждання і з аду воскресіння і на небеса славне возходження,

**Предстоятель, схрестивши руки,
підносить догори святий дискос і чашу і виголошує**

Твоє від Твоїх дарів приносимо чесній величі Твоїй за всіх і за все,

Ставить і знаменує разом Святі Дари:

жертву (+) чисту, жертву (+) святу, жертву (+) непорочну

Знаменує хліб:

хліб святий (+) життя вічного

Знаменує чашу:

і чашу (+) вічного спасіння,

Розпростирає руки

на які милостивим і прихильним лицем споглянути сподоби і при-
несення їх прийми, як благоволив Ти дари прийняти отрока Твого
праведного Авеля і жертву патріарха нашого Авраама, і як Тобі
приніс великий священник Твій Мелхіседек святу жертву, непоро-
чне приношення,

Низко схиляється над престолом з простертими руками

молячись, просимо, всесильний Боже: **(цілує престол)** повели їм принесеним бути рукою святого ангела Твого в вишній Твій жертovníк перед лицем божественної величі Твоїї, щоб кожною частиною святого Тіла і Крові Сина Твого, яку приймаємо, сповнилися ми всякого небесного благословення і благодаті через Христа, Господа нашого.

Н: Амінь.

П: Пом'яни також, Господи, рабів Твоїх **(імена померлих з диптихів)**, що раніше нас знаменували віру й почили сном спокою. Молимо Тебе, Господи, милостиво удостой їх і всіх, у Христі спочилих, місця прохолодного, світлого і спокійного. Через того ж Христа, Господа нашого.

Н: Амінь.

П: І нам, грішним і недостойним рабам Твоїм, **(розпростирає руки)** що уповаємо на множество милості Твоїї, певну частку і причастя дарувати сподоби з святими Твоїми апостолами і мучениками з Іоаном, Стефаном, Матвієм, Варнавою, Ігнатієм, Олександром, Маркеліном, Петром, Феліцитатою, Перпетуєю, Агафією Лукією, Агнесою, Цецилією, Анастасією, Варварою, Юліанією, всеславними сорокама мучениками і зі всіма святими Твоїми, до яких нас долучи не за наші заслуги, але по великому милосерддю Твоєму, **(зводить руки)** через Ісуса Христа Господа нашого, Яким всі ці, Господи, завжди блага даруєш,

Взявши з дискоса Святий Хліб, тричі знаменує ним Чашу

освя(+)чуєш, **(Д: Амінь)** живо(+)твориш, **(Д: Амінь)** благословляєш **(Д: Амінь)** і подаєш нам.

Кладе Хліб на дискос, тричі знаменує дискос святою Чашею

Через (+) Нього і (+) з Ним і (+) в Ньому Тобі Богу і Отцю всемогутньому у єдності Духа Святого всяка честь і слава на віки віків.

Н: Амінь.

АНАФОРА СВ. АПОСТОЛА МАРКА

Служба Божа св. Апостола і євангеліста Марка відправляється в неділю після пам'яті свв. Апостолів Петра і Павла (29 червня), у Собор Семидесяти апостолів (4 січня) та в день пам'яті св. апостола Марка (25 квітня).

Предстоятель: Мир усім.

Народ: І духові твоєму

Диякон: Помолимося за тих, що дари приносять.

Н: Господи помилуй.

П: Владико Господи, Ісусе Христе, Слово єдиноначальне Безначальному Отцеві і Святому Духу, великий Первосвященик, хліб, що зійшов з небес і врятував душі наші від тління, що дав Себе Самого, як непорочного Агнця за життя світу. Просимо і молимо Тебе, Господи. По милості Твоїй перебує у цьому хлібі й чаші цій, що на святому престолі Твоєму, при служінні ангелів і стоянні навколо архангелів, через священнодійство служителів, на славу Твою і відновлення душ наших.

Н: Амінь.

Предстоятель благословляє народ:

Господь із усіма.

Н: І з духом твоїм.

П: Піднесімо наші серця.

Н: Піднесли до Господа.

П: Принесімо подяку Господеві.

Н: Достойно і праведно.

П: Господи, Боже, Владико і Всемогутній Отче, воістину достойно і праведно, свято і належно і благо для душ наших Тебе хвалити, Тебе благословити, Тебе дякувати, сповідатися вдень і вночі невинним голосом, устами і серцем Тобі, що створив небеса і все що в них, землю та все що на ній, море, джерела, річки, озера і все, що в них, що за образом Своїм і подобою створив людину і дарував їй насолоду Рая, коли ж вона згрішила, не зневажив і не залишив її, Благий, але покликав Законом Твоїм, наставляв через пророків

Твоїх, відновив і оновив її цим Твоїм страшним, життєдайним і небесним Таїнством.

І все це створив Ти через Премудрість Твою і Світло істини, Єдинородного Твого Сина, Господа і Бога і Спаси нашого Ісуса Христа, через Якого приносимо подяку Тобі з Ним і зі Святим Духом, і приносимо це розумну і безкровне служіння, яке всі народи від сходу до заходу сонця, від півночі та півдня, приносять Тобі, Господи. Бо велике є ім'я Твоє серед усіх людей, і на кожному місці фіміам, жертва, приношення та подяка приноситься Святому імені Твоєму.

Н: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

П: Просимо і молимо Тебе, чоловіколюбний і блаженний Господи, згадай милостиво Єдину святу Соборну і Апостольську церкву по всьому світу і весь народ Твій і всіх овець Твоєї отари. Удостой серця всіх нас спокою небесного і умиротвори життя наше.

Н: Господи, помилуй

П: Владнай і спрямуй в усьому світі владу, уряд, воїнство, суддів, людей і ближніх наших, і всі входи та виходи наші.

Н: Господи, помилуй

П: О Царю спокою, даруй нам Твій спокій у єдності та любові. Нехай ми будемо Твоїми, Господи, бо іншого Бога, крім Тебе, не знаємо, ім'я Твоє іменуємо. Даруй життя душам нашим і не дай смертним гріхам оволодіти нами і всім народом Твоїм.

Н: Господи, помилуй

П: Зглянься милістю і співчуттям, Господи, і зціли хворих у народі Твоєму. Визволи їх і нас, Господи, від будь-якої хвороби і немочі і віджени від нас дух зла і лукавства. Віднови з одра хвороби тих, що довго страждають, і зціли збентежених злими духами.

Н: Господи, помилуй

П: Помилуй ув'язнених, тих що в рудниках, випробуваннях, під судом, на засланнях, в гіркій неволі і податках. Усіх визволи, всіх помилуй, бо Ти єси Бог наш, що полонених визволяєш і зціляєш розслаблених, даєш надію безнадійним, допомогу безпорадним, піднесення занепалим, притулок серед бурі і помсту за пригноблених.

Н: Господи, помилуй

П: Помилуй, полегши і заспокой кожному християнську душу стражденню і пригнобленню. Сам, Господи, Лікарю душ і тілес наших, хранителю всього живого, споглянь і зціли спасінням Твоїм .

Н: Господи, помилуй

П: З братами нашими, що подорожують та мандрують, будь у до-
розі на всякому місці, на землі, на річках, озерах та морях, у по-
вітрі, всіх і повсюди спрямуй у пристань тиху, пристань спасенну.
Супроводжуй їх на суші й на морі, і здоровими й радісними пове-
рни кожного радісній та здоровій родині. Також і нашу, Господи,
життєву цю подорож охорони до кінця від хвилювання та бурі.

Н: Господи, помилуй

П: Зійшли багаті і рясні дощі на суху і спрагу землю. Порадуй та
онови лице землі джерелами та звесели краплями дощу та розли-
вом води. Зроби річки повноводними, наповни їхні протоками та
помнож їхні плоди. Благослови, Господи, плоди землі, і збережи їх
безпечними та неушкодженими, піднеси їх нам у засів та жнива.

Н: Господи, помилуй

П: Благослови нині, Господи, вінець літа Твого благословення за-
ради бідного народу Твого вдів, сиріт і безпритульних, і заради
всіх нас, що на Тебе надіються і призивають Твоє святе ім'я. Бо очі
всіх на Тебе, Господи покладають надію, і Ти даєш їм поживу
завчасно. Ти, що даєш їжу всякому тілу, наповни серця наші радо-
сті і веселощів на всякий час, щоб маючи всякий достаток, ми бу-
ли готові на всяку добру справу в Христі Ісусі, Господі нашому.

Н: Господи, помилуй

П: Царю царів і Господь пануючих, захисти боголюбиву і Богом
бережену Україну нашу та уряд її, який ти удостоїв правити на цій
землі в спокої, мужності і справедливості. Зупини, Боже, всякого
ворога та супротивника і в країні нашій, і за межами її. Візьми
зброю та щит і встань на допомогу їй, оголи меч Свій і допоможи
їй побороти тих, хто постають на неї. Захисти її в день битви, ми-
лостивий будь до неї, Господи, на благо святої Твоїєї та Апостоль-
ської Церкви і всього Твого Христолубивого народу, щоб і нам у
спокої тихе і мирне життя поживемо у всякому благочесті та чис-
тоті.

Н: Господи, помилуй

П: Господи Боже наш, мир даруй душам померлих у вірі Христо-
вій батьків і братів наших, згадай наших древніх праотців, отців,
патріархів, пророків, апостолів, мучеників, сповідників, святите-
лів, преподобних, праведних і душі всіх святих і праведників, що у
вірі Христовій спочили, і тих, чию пам'ять нині чинимо *(імена)*, і

святого апостола, і євангеліста, і отця нашого Марка, який показав нам шлях спасіння,

Особливо Пресвяту, Пречисту, Благословенну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію.

Н: Богородице, Діво, радуйся...

Під час співу **диякон**, підносячи заупокійні диптихи і кадило **предстоятелеві**:

Господи, благослови.

Предстоятель, благословляючи: Господь нехай благословить тебе Своєю благодаттю нині і повсякчас і на віки віків.

Предстоятель після співу: Упокой, Господи, душі спочилих раб Твоїх

Читає диптихи за спочилих

Н: Господи помилуй (*тричі*).

Предстоятель робить поклон і молиться, кажучи:

Даруй мир, о Владико Господи, Боже наш, душам усіх, що оселилися в селищі святих Твоїх. Милостиво даруй їм обіцяне блаженство в Царстві Твоєму, якого око не бачило, ні вухо не чуло, не приходило на серця людські, що приготавляєш, Боже, тим, хто любить святе ім'я Твоє. Даруй мир душам їхнім, і удостой їхнього царства небесного, а нам даруй християнську кончину життя нашого, приємну Тобі і безгрішну, і дай нам частину і спадщину з усіма святими Твоїми.

Н: Господи, помилуй

П: Прийми, Боже, через архангелів, що служать Тобі, до святого Твого, небесного і мисленого жертовника в Небесах небес, жертву і приношення, подячні дари від тих, хто приносить більше чи менше, таємно чи явно, хто бажає чи не має можливості, і від тих, хто приніс сьогодні, і хто не міг бути присутній, а принесли за них, все прийми, як прийняв Ти дари праведника Твого Авеля (**вкладає в кадильницю фіміам**) Як прийняв Ти жертву отця нашого Авраама, кадило Захарії, милостиню Корнилія, і вдови дві лепти, прийми також подяку їхню і даруй їм замість земних дарів небесні, і замість дочасних вічні (**віддає кадило**).

Н: Господи, помилуй

П: Збережи, Господи, (високо)преосвященного (*титул, ім'я правлячого єпископа*) на многая літа, на мирні часи, щоб старанню ніс довірено Тобою за святою і блаженною Твоєю волею священство Твоє і правдиво навчав слову Твоїї істини. Пом'яни також, Господи, всіх єпископів, пресвітерів, дияконів, іподияконів, читців, співців, ченців, дів, вдів та весь народ Божий.

Читає диптихи за живих

Н: Господи помилуй (*тричі*).

П: Пом'яни, Господи, святе місто Бога нашого Ісуса Христа Єрусалим, і стольне місто Київ, і місто (**або** село, **або** монастир цей) це, і всі міста та країни, і даруй мир і спокій християнам, що в них живуть.

Н: Господи, помилуй

П: Пом'яни, Господи, всяку християнську душу, озлоблену і пригноблену, що потребує Твоїї божественної милості та допомоги, і відпалих поверни. Згадай, Господи, братів наших полонених, даруй їм здобути милість і співчуття у тих, що їх полонили.

Н: Господи, помилуй

П: Пом'яни і нас, Господи, грішних і недостойних рабів Твоїх, і згладь гріхи наші за благостю та милістю Твою. Пом'яни і мене, Твого смиренного, грішного і недостойного раба, і з милості Твоїї згладь гріхи моя. Будь, Господи, з нами, що служимо святому імені Твоєму.

Н: Господи, помилуй

П: Благослови нашу Церкву, Господи. Цілком викорени ідолослужіння з лиця землі. Сатану і всі дії та лукавство його підкори під ноги наші. Ворогів Церкви Твоїї, Господи, вгамуй нині, як раніше, скоро відними силу їхню і всором їхню гординю, всі їх підступні задуми проти нас зруйнуй. Воскресни, Господи, нехай розтечуться вороги Твої і нехай біжать усі, хто ненавидить святе ім'я Твоє. А вірний народ Твій благослови тисячами тисяч і незчисленними міриадами благословень тих, що чинять святу волю Твою.

Д: Станьмо побожно.

П: Звільни полонених, спаси тих, що бідують і голодують, утіш малодушних, наверни заблукалих, просвіти тих, що в темряві сидять, підведи занепалих, втіш тих, що вагаються, зціли болючих і

приведи всіх нас, Благословенний Господи, на дорогу спасіння у святу Твою спільноту. Позбав нас від наших беззаконь, захисти і збережи на будь-який час.

Д: До сходу піднесімо очі.

Предстоятель робить поклон і молиться:

Бо Ти вище від усякого начала, влади, сили й володарства, і всякого ймення, що назване не тільки в цім віці, але й у майбутньому. Тебе оточують тисячі тисяч і незліченні міріади тем святих ангелів, і воїнства архангелів, найвищі багатокі херувими і шестикрилі серафими, що двома крилами обличчя закривають, двома ногами покривають, двома літають і виголошують один до одного вічний голос хвали і слави Тобі, о Господи, виспівуючи переможну і три-святу пісню великої слави Твоєї:

Н: Свят, Свят, Свят, Господь Саваоф! Повні небо і земля слави Твоєї! Осанна в вишніх! Благословен, хто йде в ім'я Господнє! Осанна в вишніх!

**Диякон підіймає звідцию з дискаса
і творить нею знак хреста над Святими Дарами.**

П: Воістину небо і земля сповнені слави Твоєї через явлення Господа і Бога і Спаси нашого Ісуса Христа. Виконай, Боже, жертву цю благословенням Твоїм через натхнення Твого всесвятого Духа. Як Сам Господь, Бог наш і Цар усіх Ісус Христос на вечері в ніч, в яку віддав Себе за гріхи наші і помер тілом за всіх, взяв хліб до Своїх святих, чистих і непорочних рук, звів очі до Отця Свого, Бога нашого і Бога всіх, приніс подяку, благословив, освятив і переломив хліб, подав його святим Своїм та блаженним учням та апостолам, виголосивши:

Прийміть, споживайте.

Д: Молімося старанно!

Предстоятель, вказуючи рукою на святий хліб, продовжує: це є Тіло Моє, що за вас ламається і поділяється на залишення гріхів.

Н: Амінь.

П: Так само і часу після вечері Господь прийняв, вина, змішаного з водою, звів очі Свої до Тебе, Отця Свого, Бога нашого і Бога всіх, приніс подяку, благословив і наповнив чашу Духа Святого, подав її святим Своїм і блаженним апостолам, виголосивши:

Пийте від неї всі

Д: Ще молимося старанно!

Предстоятель, вказуючи рукою на святу чашу: це є Кров Моя Нового Заповіту, що за вас і за багатьох виливає і роздається в залишення гріхів.

Н: Амінь.

П: Це творить на мій спогад. Щоразу бо, коли їсте від цього хліба і п'єте чашу цю, смерть Мою сповіщаєте і воскресіння Моє сповідаєте і вознесіння до дня пришествя Мого.

Н: Смерть Твою, Господи, сповіщаємо і воскресіння Твоє сповідуємо до дня пришествя Твого.

П: Владико і Вседержителю Господи, Царю Небесний! Проголошуючи нині смерть Єдинородного Твого Сина, Господа, і Бога, і Спаси нашого Ісуса Христа, і сповідуючи Його благословенне воскресіння з мертвих на третій день, сміливо сповіщаємо Його на небеса сходження і праворуч Тобі, Бога і Отця, сидіння, чекаючи Його пришествя, коли прийдеш судити праведно живих і мертвих і віддати кожній людині у справах його,

Тобі, Господи, Боже наш, приносимо Твоє від Твоїх милостей.

**Предстоятель, схрестивши руки,
підносить догори святий дискос і чашу,
інші у вівтарі, склавши руки навхрест (права рука зверху),
побожно вклоняються.**

[Н: Тобі співаємо...]

П: Просимо і молимо Тебе, Благословенний і милостивіший Боже, пошли зі святих небес Твоїх, від святої Твоєї оселі і від Твоїх нескінченних надр, Самого Утішителя, святого, сильного і життєдайного Духа істини, що говорив через закон, апостолів і пророків, що всюди є і все наповнює, діє самовласно і не служебно, даючи, кому хоче, освячення за Твоїм благоволінням, Єдиний за природою, різноманітний у дарах, Джерело божественного благословення; Єдиносущий Тобі, що від Тебе походить, що сидить з

Тобою на троні Твого Царства, і з Єдинородним Твоїм Сином, Господом і Богом і Спасом нашим Ісусом Христом. Зійшли Його на нас, і на Хліб цей і на чашу цю Духа Святого Твого, нехай все-сильною і божественною дією освятить і перекаже їх,
сотворивши хліб цей Тілом

Благословляє Святий Хліб

Н: Амінь.

П: І чашу цю Кров'ю Нового Завіту істинного Господа і Бога і Спаса і Всецаря Ісуса Христа

Благословляє Святу Чашу

Н: Амінь

Д: Поклонімося!

Всі роблять земний поклон

П: Всіх же нас, що причащаються з неї, утверди у вірі, здоров'ї, тверезості, поміркованості, освяченні, оновленні душі, тіла і духу, причасті блаженства вічного життя і безсмертя, слави Твого найсвятішого імені та залишення гріхів,

Щоб і в цьому, як у всьому, прославлялося і оспівувалося і святинилося всесвяте і чесне і величне ім'я Твоє з Ісусом Христом і Святим Духом.

Н: Як і було, і є.

АНАФОРА СЩМ҃У. КЛИМЕНТА РИМСЬКОГО

Служба Божа свт. Климента Римського відправляється в день пам'яті святителя Климента (25 листопада) або в другу неділю Різдвяного посту.

Диякон (стоячи на солєї): Станьмо перед Господом побожно, зі страхом і трепетом, щоб приносити.

Н: Милість, спокій і жертву хвали.

**Відходить у вітвар північними дверима і, взявши рипіду, обві-
ває святощі. Якщо немає рипіди, чинить це зложеним малим
покрівцем.**

Предстоятель звертається до вірних і благословляє їх:

Благодать Господа нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і причастя Святого Духа нехай буде зо всіма вами.

Н: І з твоїм духом.

П: До неба піднесімо ум.

Н: Піднесли до Господа.

П: Принесімо подяку Господеві.

Н: Достойно і праведно.

П: Воістину достойно і праведно передусім оспівувати Тебе, істинно суцього Бога, перед усякими народженнями суцього, Яким іменується всяке отцівство на небі і на землі, єдиного ненародженого і безначального, що не має над собою ні царя, ні владики, нічого не потребує, Подателя всякого блага, вищого понад усяку причину і всяке походження, завжди однакового і тотожного Собі, з Якого, ніби з джерела, все прийшло до буття. Ти еси безначальне знання, вічне видіння, ненароджене слухання, ненавчена премудрість, перший за єством, закон для буття і понад всяке число, – все з небуття в буття привів Ти через Єдинородного Сина Твого, а Його родив перед усіма віками волею і силою і благістю, безпосередньо, Сина Єдинородного, Бога Слово, премудрість живу, Первородного усього творіння, посланця ради великої Твоєї, Первосвященника Твого, Царя і Господа всякого розумного і чут-

тевого єства, сущого перед усім, через Якого все; бо Ти, вічний Боже, через Нього сотворив усе, і через Нього все удостоюєш належного промислу, бо Ким дарував Ти буття, Тим даруєш і благобуття, Боже і Отче Єдинородного Сина Твого; через Нього, перед усім, створив Ти херувимів і серафимів, віки і воїнства, сили і власті, начала і престולי, архангелів і ангелів, і, після всього цього, сотворив Ти через Нього цей видимий світ і все, що в ньому! Ти поставив небо, як покрівлю, і розкинув його, як шатро, утвердив землю ні на чому, самою думкою, спорудив твердь і влаштував ніч і день; Ти вивів світло з сховищ, і скороченням його наводиш тьму для заспокоєння тварин, які рухаються у світі, – поставив на небі сонце, щоб керувало днем і місяць, щоб ніччю керував і назначив на небі хор зір на Славу величі Твоїї; Ти сотворив воду для пиття і омиття, живлюще повітря для вдихання і видихання, для творення звуку язиком, який вдаряє повітря, і для слухання, бо при його співдії слух сприймає додану до нього мову; Ти сотворив вогонь для ослаблення пільми, для вдоволення потреб і для того, щоб він зігрівав нас і світив нам; Ти відділив велике море від землі і влаштував його пристосованим до плавання, а землю зробив зручною для ходіння, – його наповнив тваринами малими і великими, а її населив – тихими і дикими, зодяг різними рослинами, увінчав травами, прикрасив квітами і збагатив насінням; Ти стримав безодню, і окреслив для неї широкий простір – моря, повні солених вод, але огородив її кордонами дрібненького піску; вітрами здійсмаєш Ти її до висоти гір і розстеляєш як рівнину, призводиш в ярість бурю і приборкуєш штилем, щоб подорожуючим на кораблях плавцям вона стала зручною для подорожі; Ти опоясав створений Тобою через Христа світ ріками, наводнив потоками, зволожив невичерпними джерелами, і скріпив горами для міцності непорушного перебування ґрунту. Ти наповнив світ Твій, і прикрасив його пахучими і цілющими травами, тваринами многими і різними, сильними і слабшими, їстівними і робочими, лагідними і дикими, шипіннями плазунів, криками різноманітних пернатих, круговертями років, числами місяців і днів, змінами пір року і переходами хмар дощових для вирощування плодів, для підтримування тварин, рівноваги вітрів, які дмухають, так як їм визначено Тобою, і для розмноження рослин і трав. І не лише створив Ти світ, але сотворив і громадянина світу – людину, явивши її окрасою світу. Ти сказав Твоїй Премудрості: «сотворімо

людину на Образ Наш і на подобу, і хай владарює вона над рибами морськими і птицями небесними»; тому й сотворив її з душі безсмертної і тіла, яке руйнується, душу створивши з небуття, а тіло з чотирьох стихій, і дав їй за душею здатність розумно пізнавати, розрізняти благочестя і нечестя, визначати справедливе і несправедливе, а за тілом дарував п'ятискладне чуття і здатність пересування. Ти, Боже Вседержителю, через Христа насадив рай в Едем на сході, прикрасив його різнорідними їстівними рослинами, і в нього, як в дорогоцінний дім, ввів чоловіка; і хоча при самому створенні його Ти дав йому вроджений закон, щоб він в собі самому і сам від себе мав зерна богопізнання, однак, ввівши його в солодкий рай, Ти надав йому владу користуватися всім і заборонив їсти лише одне – з надією на краще, щоб, коли він збереже заповідь, отримав за це в нагороду безсмертя. Коли ж він знехтував заповіддю і вкусив забороненого плоду, через оману змія і за радою жінки; Ти справедливо вигнав його з раю, але по благості не покинув його на цілковиту погибель, – бо він був Твоїм творінням, – а, підкоривши йому творіння, залишив його власним трудом і зусиллями шукати собі їжу, Сам же все зароджуючи, вирощуючи і доводячи до зрілості. Давши йому, на малий час забутися, Ти з клятвою призвав його потім до відродження; розв'язавши призначення смерті, обітував життя по воскресінню. Але це не все: Ти помножив насліддя його до незчисленного множення, і з них – тих, хто був Тобі вірним, прославив, а тих, які відступили від Тебе, покарав; так Ти прийняв жертву Авеля, як праведного, і відкинув дар братовбивця Каїна, як нечестивця; таким же чином Ти прийняв Сифа і Еноса і переставив Еноха. Ти – всіх людей творче, і подателю життя, і Той, який сповняє потреби їх, – і Той, який дарує закони, і воздає тих, які зберігають закони і карає їх переступників. Ти навів на світ великий потоп через розмноження нечестивців, і визволив від потопу праведного Ноя в ковчезі з вісьмома душами, щоб бути йому кінцем минулих і початком будучих поколінь; Ти запалив страшний вогонь на п'ятиграддя содомське, перетворив землю плодоносну в солончак – за нечестя жителів її, і визволив від спалення праведного Лота. Ти визволив Авраама від праотцівського нечестя, поставив його наслідником світу і явив йому Христа Твого; Ти рукоположив Мелхіседека великим священником на служіння Тобі; Ти показав многотраждального служителя Твого Йова переможцем злоначальника змія; Ти зробив

Ісаака сином обітування, Якова – отцем дванадцяти синів, і його потомство розмножив і ввів в Єгипет, в числі сімдесяти п'яти душ. Ти, Господи, не погордив Йосифом, але, як нагороду за цноту ради Тебе, дав йому владу над єгиптянами. Ти, Господи, євреями, яких мучили єгиптяни, не погордив за обітуваннями, даними отцям їх, але визволив, покаравши єгиптян. І коли люди знехтували природнім законом, і стали признавати творіння самобутнім і почитати його більшим, ніж треба, і прирівнювати до Тебе, Бога всього, Ти не залишив їх в омані, але, явивши святого служителя Твого Мойсея, дав через нього, на поміч природному, писаний закон і показав, що сотворене є творивом Твоїм, оману ж многобожжя розсіяв. Ти прославив Аарона і потомків його честю священства; покарав євреїв, які згрішили, і помилював тих, які навернулися; покарав єгиптян десятьма карами; розділив море, перевів ізраїльтян, а тих єгиптян, які їх переслідували їх погубив під водою; посолодив древом гірку воду, вивів воду з скелі, і дав, як дощ, манну з неба, перепелів на поживу з повітря, вогненний стояв вночі для освітлення і хмарний стовп удень для отінення від спеки. Ти, призначив вождем Ісуса Навина, вигубив ним сім ханаанських народів, розсік Йордан, висушив ріки Ітамські, низверг стіни без зброї і руки людської. За все, Тобі слава, Владико Вседержителю! Тобі поклоняються безчисленні воїнства ангелів, архангелів, престолів, господств, начал, властей, сил, воїнств, віків, херувими і шестикрилі серафими, двома крилами закриваючи ноги, двома голови, а двома літаючи, і, разом з тисячами тисяч архангелів і нечисленними міриадами ангелів, безпрестанно і невмовкно взивають, мовлячи:

Н: Свят, Свят, Свят, Господь Саваоф! Повні небо і земля слави Твоїї! Осанна в вишніх! Благословен, хто йде в ім'я Господнє! Осанна в вишніх! **[або:** Повне все створіння слави Його! Благословен во віки! Амінь.]

П: Свят Ти воістину і всесвят, Вишній і превозносимий во віки! Свят і Єдинородний Син Твій, Господь наш і Бог Ісус Христос, Який, у всьому послужив Тобі, Богу Своєму і Отцю, в різноманітному творінні і відповідному промислу, не погордив родом людським, який гинув, але після природного закону, після упізнання законом, після викривань пророчих і заступництв ангельських, коли люди викривили разом із позитивним і природний закон, за-

були про потоп, про спалення, про кари єгипетські, про побиття палестинські, і готові були майже вже зовсім загинути всі, Сам, волею Своєю, благоволив Создатель людини стати людиною, за-конодатель – підзаконним, первосвященик – жертвою, пастир – вівцею, і умилював Тебе, Свого Бога і Отця, примирив Тебе з світом і всіх звільнив від загрозливого гніву, вийшовши від Діви, воплотившись – Він, Бог Слово, Син возлюблений, роджений перед всяким творінням! – згідно з прореченими Ним про Себе пророцтвами, від сімені Давида і Авраама, з коліна Юди. Той, Який являє всіх народжуваних – Він був у лоні Діви; безтілесний – і тіло прийняв; роджений перед віками – народився у часі, жив свято і навчав за законом, відганяючи від людей всяку болість і всяку неміч, вершачи знамення і чудеса в народі, беручи участь і в їжі, питті і сні – Він, Який живить всіх потребуючих їжі і кормить все живе за благоволінням! Він відкрив ім'я Твоє тим, які не відали його, прогнав невідання, запалив благочестя, сповнив волю Твою, звершив діло, яке Ти доручив Йому. І по звершенні всього цього, був схоплений руками беззаконних лжеіменних священиків і архієреїв і злочинного народу, який через зраду недугував злобою, багато постраждав від них і добровільно потерпівши за Твоє згодою різне безчестя, був переданий властителю Пилату, суджений Сам Суддя, і засуджений Спаситель, прицвяхований до хреста безстрашний, помер за природою безсмертний, і був погребений Той, що життя дає, щоб визволити від страждання і звільнити від смерті тих, для кого прийшов, розірвати узи диявола і визволити людей від його омани, воскрес з мертвих в третій день і, пробувши сорок днів з учениками, вознісся на небеса і возсів праворуч Тебе, Бога і Отця Свого. Отож, поминаючи, що Він потерпів для нас, благодаримо Тебе, Боже Вседержителю, – не наскільки мали б, але наскільки маємо сили, – і сповняємо встановлене Ним.

Він в ту ніч, в яку був виданий, взяв хліб святими і непорочними Своїми руками і, звівши погляд до Тебе, Бога і Отця Свого, переломив його і дав ученикам, мовивши:

Д: Таїнство Нового заповіту!

Прийміть, їжте; це є Тіло Моє, яке за багатьох ламається, на відпущення гріхів.

Н: Амінь.

П: Також і чашу, розвівши в ній вино водою, і освятивши, Він подав їм, кажучи

Пийте з неї всі; це є Кров Моя, яка за багатьох проливається, на відпущення гріхів; творіте це на спомин про мене.

Н: Амінь.

П: Бо кожного разу, коли ви їсте хліб цей і п'єте цю чашу, смерть Мою звіщаєте, допоки Я прийду.

Н: Смерть Твою, Господи, звіщаємо, і воскресіння Твоє визнаємо, очікуємо пришестя Твого

П: Споминаючи так Його страждання, і смерть, і воскресіння з мертвих, і восходження на небеса, і будуче Його пришестя, коли Він прийде зі славою і силою судити живих і мертвих і воздати кожному за ділами його,

**Предстоятель, схрестивши руки,
підносить догори святий дискос і чашу,
інші у віктарі, склавши руки навхрест (права рука зверху),
побожно вклоняються.**

приносимо Тобі, Царю і Богу, відповідно до встановленого Ним, хліб цей і чашу цю, благодарячи Тебе через Нього за те, що Ти сподобив нас предстати Тобі і священнодіяти Тобі,

Предстоятель ставить Святі Дар на престол.

і молимо Тебе, щоб Ти милостиво поглянув на предлежачі перед Тобою дари ці, Ти – вседостатній Боже, – і виявив благовоління до них, на честь Христа Твого, і низпослав на жертву цю Святого Твого Духа, свідка страждань Господа Ісуса, щоб Він явив

Предстоятель благословляє святий хліб, промовляючи:

П: хліб цей – Тілом Христа Твого

Н: Амінь.

Предстоятель благословляє святу чашу, промовляючи:

П: і чашу цю – Кров'ю Христа Твого,

Н: Амінь.

П: щоб ті, які причастяться Його, утвердились в благочесті, сподобились відпущення гріхів, визволились від диявола і його ома-

ни, сповнились Духом Святим, стали достойними Христа Твого, сподобились життя вічного, по примиренні Твоєму з ними, Владико Вседержителю!

Н: Амінь, амінь, амінь.

П: Ще молимося Тобі, Господи, і за святу Церкву Твою, від кінців до кінців сушу, яку придбав Ти дорогоцінною Кров'ю Христа Твого, щоб Ти зберіг її непохитною і непорушною до кінця віку, і за все єпископство, яке право править слово істини.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще просимо Тебе і за мою – приносячого Тобі – нікчемність, і за все пресвітерство, за дияконів і весь клир, щоб, умудривши всіх їх, Ти сповнив їх Духом Святим.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще просимо Тебе, Господи, за царя і правління і за все воїнство, щоб мирним було становище наше, щоб, в тишині і одностунності проводячи весь час життя свого, ми прославляли Тебе через Ісуса Христа, надію нашу.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще приносимо Тобі і за всіх від віку благовгодивших Тобі святих, патріархів, пророків, праведників, апостолів, мучеників, ісповідників, єпископів, пресвітерів, дияконів, піддияконів, читців, співців, дівственників, вдовиць, вірних і всіх, чиї імена Сам Ти знаєш.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще приносимо Тобі за народ цей, щоб Ти явив його, на славу Христа Твого, царським священством, народом святим, за тих, які живуть в дівстві і чистоті, за вдовиць церкви, за тих, які в чесному шлюбі і народженні дітей, за немовлят народу Твого, щоб нікого з нас не вчинив Ти відкинутим.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще молимо Тебе і за місто се і за жителів його, за хворих, за тих, які в тяжкому рабстві, за тих, які на засланні, яким відняли майно, за плаваючих і подорожуючих, щоб був Ти захисником, помічником і заступником всіх їх.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще молимося Тобі і за ненависників наших і за тих, які переслідують нас за ім'я Твоє, за зовнішніх і заблуканих, щоб Ти наведе їх до благого і впокорив ярість їх.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще молимо Тебе і за оголошених Церкви, за тих, яких напастує противник і за братів наших покутників, щоб Ти одних звершив у вірі, інших очистив від дії лукавого, а від тих прийняв покаяння і простив і їм і нам гріхопадіння наші.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще приносимо Тобі за добре поліття і достаток плодів, щоб, не бідніючи насолоджуючись благами Твоїми, ми безперестанно прославляли Тебе, що даєш їжу всякому тілу.

Н: Господи, помилуй.

П: Ще молимо Тебе і за відсутніх з поважних причин, щоб, зберігши всіх нас в благочесті, Ти з'єднав нас в царстві Христа Твого, Бога всякого чуттєвого і розумного єства, Царя нашого, незмінними, непорочними, бездоганними.

П: Бо Тобі всяка слава, шанування і благодарення, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас, і в безперестанні і безконечні віки віків.

Н: Амінь.

ПРИЇЩЕННЯ

Предстоятель повертається від престолу до Святих врат і, благословляючи народ, виголошує:

Нехай же будуть милості великого Бога і Спаси нашого Ісуса Христа з усіма вами.

Н: І з духом твоїм.

Д: Всіх святих пом'янувши, ще і ще у спокої Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: За принесені і освячені Чесні Дари Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб Чоловіколюбчець Бог наш, прийнявши їх у святий, і над-небесний, і мислений Свій жертовник, як духовні пахощі, послав нам божественну благодать і дар Святого Духа, помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб визволитися нам від усякої журби, гніву, небезпеки та не-долі і неосуджено прийняти небесні и безсмертні Дари, помолі-мось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодат-тю.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб Святі Дари стали всім, хто приймає їх, на ствердження ві-ри, любові нелицемірної, терпіння досконалого, твердої надії, впевненості, здоров'я, радості та відновлення духу і міцності тіла для наповнення благодаті та всякого небесного благословення, у Господа просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Щоб, наситившись Божественного Дару та Святих Таїн, оно-витися нам життям своїм у блаженне спілкування життя вічного і нетлінного і на відпущення гріхів, у Господа просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Щоб Святі Тайни дарували нам небесне лікування і очистили гріхи нашого серця, у Господа просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Щоб Святі Дари наповнили нас духовною поживою і тілесною допомогою послужили нам, у Господа просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Єдність віри і причастя Святого Духа виблагавши, самих себе і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

Н: Тобі, Господи.

❖ **На Службі Божій свт. Василя Великого:**

П: Боже наш, Боже спасіння, навчи нас достойно приносити Тобі подяку за добродійства Твої, що їх учинив Ти і чиниш нам. Ти, Боже наш, прийнявши дари ці, очисти нас від усякої тілесної і духовної скверни і навчи відправляти святиню в страсі Твоїм, щоб, з чистим свідочством совісти нашої приймаючи частину святощів Твоїх, з'єдналися ми з Святим Тілом і Кров'ю Христа Твого і, достойно прийнявши їх, мали б Христа, що жив би в серцях наших, і були б храмом Святого Твого Духа. Так, Боже наш, нікого з нас не вчини винним перед цими Твоїми Страшними і Небесними Тайнами, ані немічним душею і тілом за недостойне їх причастя, але дай нам до останнього нашого зітхання достойно приймати частину святощів Твоїх на путь до життя вічного, на добру відповідь на страшному суді Христа Твого, щоб з усіма святими, які від віку Тобі вгодили, і ми стали причасниками вічних Твоїх благ, приготовлених Тобою для тих, що люблять Тебе, Господи.

❖ **На Службі Божій свт. Іоанна Золотоустого:**

На Тебе покладаємо все життя і всю надію нашу, Владико Чоловіколюбче, і просимо, і молимо, і благаємо: сподоби нас причаститися Небесних Твоїх і Страшних Таїн, цієї священної і духовної Трапези, з чистим сумлінням, на відпущення гріхів, на прощення провин, на спільність із Духом Святим, на насліддя Царства Небесного, на сміливість перед Тобою, не на суд і не в осуд.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова:**

Боже і Отче Господа і Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа, блаженне єство, щедролюбна благість, Боже і Владико всіх, благословенний навіки, що сидить на херувимах і прославляється серафимами, перед Яким стоять тисячі тисяч і безлічі ангелів і архангелів війнства, Ти принесені Тобі дари, давання, приношення прийняв як духовні пахощі і удостоїв нас освя-

тити і звершити їх благодаттю Христа Твого і натхненням Всесвятого Твого Духа. Освяти ж, Владико, і нашу душу і тіло і дух, і розуму торкнися, і випробуй совість, і відкинь від нас всяку думку злу, всякий помисел гріховний, всяку пристрасть і похоть ганебну, всяке слово непристойне, всяку заздрість і гордість і лицемірство, всяку брехню, всяку підступність, всяку розвагу мирську, всяке користолобство, всяку марнославство, всякі лінощі, всяку злобу, всяку лютю, всякий гнів, всяку злопам'ятність, всяке лихослів'я, всякий злий рух плоті і духу, чужий волі і святості Твоїї.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Марка:**

Боже світла, Родителю життя, Джерело благодаті, Творець віків, Засновник знання, Подавець премудрості, Скарбе святості, Вчителю чистих молитов, Благодійнику душі, що подаєш малодушним, які надіються на Тебе, те, у що Ангели бажають проникнути, Ти, що вивів нас з безодні на світло, що дарував нам із смерті життя, що дав нам з рабства свободу, що розсіяв темряву гріха, що перебуваєш в нас явленням Єдинородного Твого Сина, Сам і нині, Владико Господи, наїттям Всесвятого Твого Духа, просвіти очі нашого розуму, щоб неосудно причаститися небесної цієї їжі, і освяти нас цілком з душею, тілом та духом, щоб нам зі святыми Твоїми учнями та апостолами промовляти Тобі цю молитву.

❖ **На Службі Божій щмч. Климента Римського**

Боже Найвищий і великоіменитий, великий в намірах і сильний в ділах, Боже і Отче святого Отрока Твого Ісуса, Спаси нашого, споглянь на нас і на стадо Твоє це, яке через Нього вибрав Ти на славу імені Свого, і, освятивши наші тіло і душу, сподоби нас причаститися майбутніх благ чистими від усякої скверни тіла та духа і не осуди нікого з нас, як недостойного, але будь нашим помічником, заступником, покровителем.

Через Христа Твого, з Яким Тобі слава, честь, хвала, славослов'я, подяка, і Святому Духові, на віки. Амінь.

Підносить руки:

❖ На Службі Божій свт. Василя Великого або Іоана Золотоустого:

І сподоби нас, Владико, безбоязно, неосудно насмілитись іменувати Тебе, Наднебесного Бога, Отцем, і промовляти:

❖ На Службі Божій св. Апостола Якова або Марка

І сподоби нас, чоловіколюбче Владико, безбоязно, неосудно, з чистим серцем, просвітленою душею, невсоромним обличчям, освяченими устами, насмілитись іменувати Тебе, Бога Святого, що єси на небесах, Отцем, і промовляти:

❖ На Службі Божій св. Апостола Петра:

Спасенними заповідями навчені і божественною настановою натхнені, насмілюємося взивати:

❖ На всіх службах

Н: Отче наш, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє; нехай прийде Царство Твоє; нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліба нашого щоденного дай нам сьогодні; і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим; і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого.

❖ На Службі Божій св. Апостола Якова:

І не введи нас у спокусу, Владико Господи, але визволи нас від лукавого і справ його, і всякого нападу та підступів його, ради імені Твого святого, нареченого на нікчемності нашої.

❖ На Службі Божій св. Апостола Петра:

Визволи нас, молимо, Господи, від лукавого й усякого зла: минулого, теперішнього та майбутнього, і за заступництвом блаженної та славної Вседіви Богородиці Марії, святих апостолів Твоїх і всіх святих, обдаруй милостиво наші дні миром, щоб під покровом Твого милосердя ми завжди були вільні від гріха та безпечні від усякого сум'яття.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Марка:**

Воістину, Господи, Господи, не введи нас у спокусу, але ви-
зволи нас від лукавого, бо велике Твоє милосердя знає, що
ми не можемо переносити через велику свою неміч, але дай
при спокусі та полегшенні, щоб ми могли перенести. Бо да-
рував Ти нам силу топтати змію і скорпіона і всю силу во-
рожу.

❖ **На всіх Службах:**

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа,
нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Предстоятель звертається до людей і благословляє.

Мир усім.

Н: І духові твоєму.

Д: Голови ваші вклоніть перед Господом.

Н: Тобі, Господи.

❖ **На Службі Божій свт. Василя Великого:**

П: Владико, Господи, Отче щедрот і Боже всякої утіхи! Пе-
ред Тобою вони вклонили свої голови; благослови їх, освяти,
збережи, укріпи, утверди, від усякого злого діла віддали, а до
всякого доброго діла приєднай, і сподоби неосудно причас-
титися Пречистих цих і Животворчих Твоїх Таїн на відпу-
щення гріхів, на причастя Духа Святого.

Благодаттю, щедротами і чоловіколюбством Єдинородного
Сина Твого, що з Ним благословен єси, з Пресвятим і Благим
і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віч-
ні.

❖ **На Службі Божій свт. Іоанна Золотоустого:**

П: Дякуємо Тобі, Царю Невидимий, що незчисленною Твоєю
силою все сотворив і з великої ласки Твоєї все з небуття в
буття привів. Сам, Владико, зглянься з неба на тих, що
вклонили свої голови перед Тобою, бо не перед тілом і
кров'ю вони вклонилися, а перед Тобою, Страшним Богом.
Ти ж, Владико, принесені Дари на добро нам усім подай ко-
жному по потребі: тих, що плавають, супроводь; з подорож-

німи на землі і в повітрі будь у путі; хворих зціли, Лікарю душ і тіл наших.

Благодаттю, щедротами і чоловіколюбством Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен єси, з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова:**

П: Тобі, Господи, схилили ми, чада Твої, голови свої перед святим Твоїм жертівником, чекаючи від Тебе багатьох милостей, пошли ж нам невичерпну благодать Твою і благословення Твоє, Владико, і освяти нашу душу, і тіло, і дух, щоб нам удостоїтися бути спільниками і причасниками святих Твоїх Таїнств для прощення гріхів і Життя вічного.

Бо Ти єси поклоняємий і препрославлений Бог наш, і Єдинородний Твій Син, і Дух Твій Всесвятий, нині і завжди і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Петра:**

Господи Ісусе Христе, Ти сказав своїм Апостолам: Мир залишаю вам, мир мій даю вам. Не зважай на гріхи наші, але на віру Церкви своєї і, згідно з Твоєю волею, обдаруй її миром та єдністю,

Ти, що живеш і царюєш на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Марка:**

О Владико, Всемогутній Боже, що сидиш на херувимах і славу приймаєш від серафимів, що створив небеса з води і прикрасив його хором зірок, і поклав у вишніх безтілесні душі ангелів для вічного славослов'я. Перед Тобою схиляємо наші душі та тіла на знак Твого іґа благого, і молимо Тебе: відверни темні напасти гріха від розуму нашого і просвіт його божественним сяйвом Святого Духа Твого, щоб сповнилися ми пізнанням Твоїм і сподобилися причастя милостей, даних нам: Пречистого Тіла та дорогоцінної Крові Єдинородного Твого Сина, Господа і Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа. Прости всі гріхи наші через велику Твою і невимовну милість, через благодать, милість і любов Єдинородного Твого Сина,

Благодаттю, щедротами і чоловіколюбством Єдинородного Сина Твого, що через Нього і з Ним Тобі слава і держава, з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій сщмч. Климента Римського**

Пам'ятай, Господи, Церкву Твою, яку Ти придбав чесною кров'ю Христа Твого, щоб визволити її від усякого зла і довершити її у Своїй любові, збери її, освячену, від чотирьох вітрів у Своє Царство, яке Ти їй приготував.

Бо Твоя сила і слава навіки.

Н: Амінь.

Предстоятель, низько вклонившись Святим Тайнам, відступає від святого престолу і мие руки.

П: Зглянься, Господи Ісусе Христе, Боже наш, з святої оселі Твоєї і з престолу слави Царства Твого, і прийди освятити нас, Ти, що вгорі з Отцем сидиш і тут з нами невидимо пробуваєш; і сподоби могутньою Твою рукою подати нам Пречисте Тіло Твоє і Чесну Кров Твою, а через нас і всім людям.

Поки предстоятель проказує цю молитву, диякон, стоячи на солеї перед образом Спасителя, опоясується орарем навхрест.

❖ **Якщо ламання відбуватиметься обличчям до народу, предстоятель переходить на східний бік престолу.**

Предстоятель і диякон, кожний на своєму місці, тричі вклоняються, промовляючи про себе: Боже, милостивий будь до мене, грішного (*тричі*).

Коли предстоятель простягає руки і доторкається Святого Хліба, щоб святе піднесення творити, диякон виголошує:

Будьмо уважні! Входить південними дверима у вівтар і, ставши праворуч предстоятеля, тихо: Розломи, владико, Святий Хліб.

Предстоятель, підносячи Святий Хліб, виголошує:

❖ **Варіант А**

Святеє – святим! (ламає Святий Хліб над дискосом)

Н: Єдин Свят, Єдин Господь, Ісус Христос, на славу Бога Отця. Амінь.

❖ **Варіант Б**

Ось Агнець Божий, що бере на Себе гріхи світу. (ламає Святий Хліб) Блаженні покликані на Вечерю Агнця.

Н: Господи, я не достойний, щоб Ти прийшов до мене, але скажи лише слово, і одужає душа моя.

Ламання може відбуватися обличчям як на схід, так і до народу, якщо це дозволяє обладнання вітаря – підвішена під ківорієм дарохоронильниця, семисвічник між престолом та горнім місцем тощо. У першому випадку Святий Хліб підноситься над головою, щоб Тіло Христове було видно вірним. Ламається за суцільним надрізом низько над дискосом, з усілякою побожністю та обережністю.

Предстоятель, ламаючи по надрізах спочатку праву частину (з лівої руки), а потім ліву:

Розломлюється і розділюється Агнець Божий, розломлюваний і неподільний, що завжди споживається і ніколи не вичерпується, і причасників освячує.

Народ співає причасний (кінонік) дня або свята, а потім інші піснеспіви, скільки треба для розділення Святого Хліба на частки.

❖ **Якщо в Чашу вливатиметься теплота (окріп), то після розділення Святого Хліба на чотири частини диякон, вказуючи орарем на Чашу, промовляє:**

Благослови, владико, теплоту.

Предстоятель бере частину вгорі дискоса, чинить нею знак хреста над святою чашею і промовляє:

Благословенна теплота святих Твоїх завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Д: Амінь. І вливає скільки треба, навхрест, до святої чаші, промовляючи: Теплота віри повна Духа Святого. Амінь.

В неділю і на свята народ під кінець ламання починає співати за знаком диякона:

Правий клирос: Господня земля і все, що наповнює її, вселенна і всі, що живуть у ній. (Пс. 23:1, 1Кор. 10:26)

Лівий клирос: Нехай же людина випробовує себе, і так нехай хліб цей їсть і з чаші цієї п'є (1Кор. 11:28)

І знову правий: Хто зійде на гору Господню, і хто стане на місці святому Його?

Лівий клирос: Той, у кого невинні руки і чисте серце, хто не марнував на суєту душу свою і не присягався ближньому своєму зрадливо.

Правий: Такий матиме благословення від Господа

Лівий: І милість від Бога, Спаси свого. (Пс. 23:3-5)

Обидва, з усім народом: Піднімайте, врата, верхи ваші, піднімайтеся, врата вічні, – і ввійде Цар слави! (Пс. 23:8, 10)

**Предстоятель з диском і чашею
виходить зі Святими вратами на солею,
а диякон північними вратами з платком на плечі.
(Якщо ж святі сосуди достатньо великі,
предстоятель несе дискос, а диякон перед ним - чашу)**

❖ **Якщо ламання відбувалося за варіантом Б:**

Д: Будьмо уважні!

П: Святес – святим!

Н: Єдин Свят, Єдин Господь, Ісус Христос, на славу Бога Отця. Амінь.

П: Хто святий – нехай приходить, хто не святий – нехай кається.

Н: Маранафа! Киріє, ерху! Господи, гряди!

Д: Зі страхом Божим, вірою і любов'ю приступіть.

Н: Благословен, хто йде в ім'я Господнє. Бог Господь і явився нам.

Предстоятель і народ: Вірую, Господи, і визнаю, що Ти єси воістину Христос, Син Бога Живого, що прийшов на світ грішників спасти, між якими перший — це я. Ще вірую, що це саме є Пречисте Тіло Твоє і це саме є Чесна Кров Твоя. Молюся отже Тобі: помилуй мене і прости мені провини мої вільні й невольні, чи то в слові, чи ділі, свідомі й несвідомі; і сподоби мене неосудно причаститися Пречистих Твоїх Таїн на відпущення гріхів і на життя вічне.

Н: Амінь. (Предстоятель з дияконом сходять з солеї)

П: Вечері Твої тайної, Сину Божий, причасником мене сьогодні прийми, бо ворогам Твоїм тайни не розповім і цілування не дам Тобі, як Юда, але, як розбійник, визнаю Тебе: пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм. (Предстоятель з дияконом підходять до тетраподу)

Н: Пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм. Пом'яни мене, Владико, у Царстві Твоїм. Пом'яни мене, Святий, у Царстві Твоїм.

П: Нехай не на суд і не в осуд буде мені причастя Святих Твоїх Таїн, Господи, а на зцілення душі й тіла.

Н: Амінь.

**Диякон (або причетник) розстилає плат на тетраподі,
Предстоятель (або диякон) ставить на нього Святу Чашу,
а з дискаса, який тримає в лівій руці, правою дає частку Тіла
Христового диякону, який підставив долоню правої руки, під-
кладаючи ліву руку під неї.**

П: Причащається раб Божий (диякон *ім'я*) Чесного, і Пресвятого, і Пречистого Тіла Господа і Бога і Спаси нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів своїх і на життя вічне.

❖ **На Службі ж сщмч. Климента Римського,
ради тривалих її молитов:**

Тіло Христове.

**Диякон вкладає Тіло Христове до вуст.
Потім приймає в предстоятеля дискос
і причащає його за тим же чином.
Ставить дискос на тетрапод.**

П: Благословенне ім'я Господа Бога нашого навіки.

**І бере предстоятель Чашу, а причасники - плат,
який підкладають під бороду диякона.**

П: Причащається раб Божий (диякон *ім'я*) Чесної, і Пресвятої, і Пречистої Крови Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів своїх і на життя вічне.

❖ **А на Службі сщмч. Климента Римського:**

Кров Христова, Чаша вічного життя.

**Дає диякону відпити трохи з Чаші, потім передає її йому
й приймає Кров Христову за тим же чином.**

❖ **Якщо ж служить один, і нема іншого священнослужителя,
то причащає себе самого, кажучи: Причащаюся я,
недостойний раб Божий...**

Предстоятель бере дискос з тетраподу зі словами:

П: Спаси, Боже, народ Твій и благослови насліддя Твоє.

**І разом з дияконом, який продовжує тримати Святу Чашу,
починають причащення народу.**

Причасники вишиковуються обабіч центрального проходу, рухаючи череду з перебігом причащення. Предстоятель, обходячи, причащає кожного Тілом, а диякон слідом Кров'ю Христовою за викладеним вище чином. Інші в цей час співають причасні піснеспіви.

❖ **Якщо ж диякона нема або невеличка громада, то спочатку
розноситься Тіло Христове, після чого предстоятель
благословляє народ дискосом.**

П: Це торкнулося уст твоїх, і здійме беззаконня твої, і гріхи твої очистить.

Н: Чашу спасіння прийму і ім'я Господнє призову.

Предстоятель відносить дискос на престол, повертається і починає причащення Чашею.

❖ **На тих же парафіях, де є звичай причастя на солеї, предстоятель і диякон причащаються з престолу, далі диякон з святою чашею виходить Святими вратами і встає біля**

образу Богородиці обличчям до народу, а предстоятель з дискосом залишається у вратах, виголошуючи і читаючи молитви перед причастям. Вірні один за одним підходять спочатку до предстоятеля, приймаючи Тіло Христове, а потім до диякона, відпиваючи з Чаші.

Після причастя вірних предстоятель і диякон входять у вівтар і ставлять Святощі на престолах. **Диякон** згортає з дискоса до чаші часточки, обтирає губкою дискос уважно, пильно й побожно, при тому стиха промовляючи:

Д: Обмий, Господи, гріхи тих, що тут поминалися, Кров'ю Твоєю Чесною, молитвами святих Твоїх.

Предстоятель же, обернувшись до людей і, благословляючи їх рукою, промовляє:

П: Спаси, Боже, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє.

Н: Світися, світися...

Диякон тим часом малим покрівцем накриває святу чашу, а на святий дискос кладе звільдицю, копії і другий покрівець, і все те покриває складеним воздухом. **Предстоятель** повертається до святого престолу і, взявши кадило, тричі кадить Чесні Дари, а після співу виголошує:

П: Вознесися на небеса, Боже, і по всій землі слава Твоя.

Н: Ми бачили Світ істинний, прийняли Духа Небесного, знайшли віру істинну, Нероздільній Тройці поклоняємось, бо Вона спасла нас.

Диякон стає на праве коліно; предстоятель ставить йому на голову святий дискос; диякон обома руками приймає його і, повернувшись до царських дверей, нічого не промовляючи, відходить до святого жертовника і ставить святий дискос.

Предстоятель, уклонившись, бере святу чашу, робить нею знак хреста над антимином, промовляючи:

П: Благословенний Бог наш

І повертаючись до Святих врат, благословляє Чашею народ: завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Нехай сповняться уста наші похвалою Тобі, Господи, щоб ми оспівували славу Твою, бо Ти сподобив єси нас причаститися Святих Твоїх, Божественних, Безсмертних і Животворчих Таїн. Охорони нас у Твоїй святині, щоб кожний день ми навчалися правди Твоєї. Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя.

Предстоятель іде до жертovníка, ставить чашу і кадить, потім віддає кадило диякону, який залишається у жертovníку спожити Святощі. Предстоятель повертається до престолу, згортає антими́н і по закінченні співу виголошує молитву:

❖ **На Службі Божій свт. Васи́лія Великого:**

П: Сповнилось і відправилось, по нашій силі, Твого промислу Таїнство, Христе Боже. Бо маємо спомин Твоєї смерті, бачили образ Твого воскресіння, сповнилися безконечного Твого життя, зазнали невичерпної Твоєї насолоди, що її і в майбутньому віці всіх нас сподоби благодаттю Безначального Твого Отця і Святого і Милосердного і Животворчого Твого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій свт. Іоана Золотоустого:**

П: Ти Сам єси сповнення Закону і пророків, Христе Боже наш, що сповнив усе, Отцем встановлене. Наповняй радістю та веселістю серця наші завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова:**

П: Сповни уста наші похвалою Тобі, Господи, і радістю наповни уста наші, щоб ми оспівували славу Твою, кожен день – велич Твою. Від сили в силу простягаючись і доповнюючи Твою Божественну Службу, молимо нині Тебе, Господи Боже наш: сподоби нас досконалого чоловіколюбства; направ путь наш; укорени нас у страху Твоєму і сподоби Царства Небесного, у Христі Ісусі Господі нашому, що з Ним благовіщений Ти, із Всесвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і навіки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Петра:**

П: Сповни, молимо Тебе, Господи, рабів Твоїх святого благословення Твого. Що ми прийняли устами, Господи, те нехай сприймемо чистою душею, і від дару тимчасового нехай буде нам вічне лікування. Тіло Твоє, Господи, яке ми прийняли, і Кров, від якої випили, нехай поєднуються з моїм нутром, і просимо, щоб плями гріху не лишилося на нас, відновлених чистим і святим Таїнством, Ти, що живеш и царюєш на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Марка:**

П: Царю найвищий, що з Отцем єдину владу маєш, що спустошив пекло могутністю Твоюю, і подолав смерть, і пов'язав сильного, і відновив Адама з гробу богодійною силою Твоюю і просвітливим саявом невимовного Божества Твого, Сам Владико, через причастя пречистого Твого Тіла і дорогоцінної Твоїєї Крові, пошли незриму правицю Твою, сповнену благословень, і всіх нас благослови, помилуй, зміцни Божественною Твоюю силою, і віджени від нас порочну і грішну дію плотського побажання, просвіти мисленні наші очі проти навколишнього похмурого беззаконня, з'єднай нас з преблаженим сонмом благоугодних Тобі, бо через Тебе і з Тобою Отцеві і Всесвятому Духові належить всяке славослів'я, честь, держава, поклоніння і подяка, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

❖ **На Службі Божій св. Климента Римського:**

Боже, Творець усіх, збережи непорушно в усьому світі повноту вибраних Твоїх в улюбленому Отроку Твоєму Ісусі Христі, Господі нашому, через Якого Ти покликав з темряви в світло, з незнання в пізнання слави Імені Його, Первородного усього творіння, Який відкрив очі серця нашого, щоб знали Тебе, Єдиного, Вишнього у вишніх, Святого у святих, що впокорюєш гордість гордих, руйнуєш, задуми народів, смиренних підносиш і смиряєш піднесених, збагачуєш і руйнуєш забираєш і даєш життя, Єдиного Благодійника духів і Бога всякого тіла, що сягаєш безодні і бачиш усі

людські справи, Помічника тих, хто в небезпеці, Спасителя зневірених, всякого духу Творця і Наглядача, що множиш на землі народи і від усіх обрав тих, що люблять Те, через улюбленого Отрока Твого Ісуса Христа, через Якого Ти нас навчив, освятив і вшанував.

Просимо Тебе, Владико, Помічника і Заступника нашого буття: тих що в скорботі, спаси, смиренних помилуй, занепалих підведи, тим, що просять є, явися, немічних зціли, відпалих від народу Твого наверни, спраглих напої, полонених визволи, немічних зміцни, потіш малодушних, щоб пізнали Тебе всі народи, що Ти єси Єдиний Бог, і Ісус Христос Отрок Твій, і ми народ Твій і вівці пажиті Твоєї

Бо Ти через діла Твої зробив зримим вічне складання світу; Ти створив вселенну, Господи, вірний у всіх родах і праведний у судах, дивний у силі та пишноті, мудрий у творінні і розумний на підставі сотвореного, благий у видимих і вірний у тих, що на Тебе надію покладають, милостивий і щедрий, прости нам беззаконня наші і неправди та гріхи та гріхи. Не зважай на численні гріха рабів Твоїх і рабинь, але очисти нас очищенням істини Твоєї і виправи стопи наші ходити в святості, правді і простоті серця і творити добре і угодне перед Тобою.

Так, Господи, яви лице Твоє нам на благо в світі, щоб осінитися нам рукою Твоєю сильною і позбавитися від усякого зла раменом Твоїм витягнутим, і позбав нас від тих, хто ненавидить нас несправедливо. Подай одностайність і мир нам і всім, хто населяє землю, як дав Ти батькам нашим, коли закликали вони Тебе свято у вірі та істині, впокорили нас всемогутньому і вседосконалому імені Твоєму, і Церкві твоїй на землі, якій Ти, Владико, дав владу Царства заради пишноти і невимовної Твоєї держави, щоб ми пізнали дану Тобою їй славу і честь бути їй покірними і нічим не протистояти волі Твоїй. Дай, Господи, чесному єпископству, пресвітерству і всім служителям Святих Твоїх Таїн здоров'я, миру, одностайності, доброго стану, щоб виконувати їм дане Тобою керівництво бездоганно, бо Ти, Владико наднебесний, Царю віків, що даєш синам людським славу і честь і владу над усім на землі. Ти, Господи, спрямуй раду їх на добре й угодне перед Тобою, щоб виконуючи в спокої та лагідності благочесно

дану Тобою владу, знайшли Тебе милостивого.

Єдиний, що можеш творити ці і більші понад ці блага з нами, Тобі сповідаємось через Первосвященника і Предстоятеля душ наших Ісуса Христа, через Якого Тобі слава і величчя в єдності Духа Святого нині і повсякчас і на віки вічні.

На останніх словах молитви, взявши Євангеліє, чинить над ним антимінсом знак хреста

Н: Амінь

Предстоятель закриває з поклоном Святі врата, іде в дияконник і знімає фелонь. Диякон споживає Святощі.

Н: Аلیلую, аلیلую, аلیلую. Спасіння, і слава, і сила Господеві нашому, правдиві бо та справедливі суди Його. Хвалить Бога нашого, усі раби Його, і всі, хто боїться Його.

Предстоятель виходить північними дверима на солею для кінцевої проповіді та оголошень. По закінченню:

Д (на солеї, обличчям до народу): Станьмо побожно, прийнявши Божественні, Святі, Пречисті, Безсмертні, Небесні і Животворчі, Страшні Христові Тайни, достойно подякуймо Господеві.

Н: Дякуємо Тобі, Боже, навіки.

Д: За даровані нам Тіло и Кров Христові на спасіння и блаженного життя насолодження благословімо Господа.

Н: Благословенний Ти, Боже, навіки.

Д: За те, що ми сподобилися приносить перед Його величчям Христову жертву і наші моління, прославимо Господа.

Н: Слава Тобі, Боже наш, Слава Тобі.

Д: Щоб причастя святинь Його було нам на відвернення всякої злої справи, у напуття до життя вічного, у єдність і дарування Святого Духа, помолимося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй.

Д: Дня всього звершеного, святого, спокійного і безгрішного виблагавши, самі себе і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

Н: Тобі, Господи.

❖ **На Службі Божій свт. Василя Великого:**

П: Дякуємо Тобі, Господи Боже наш, за причастя Святих, Пречистих, Безсмертних і Небесних Твоїх Таїн, що їх Ти дав нам на благодіяння, і освячення, і зміцнення душ і тіл наших. Сам, Владико всіх, дай, щоб причастя Святого Тіла і Крови Христа Твого було нам на віру бездоганну, любов нелицемірну, на примноження мудрости, зміцнення душі й тіла, відігнання всякого супротивника, додержання заповідей Твоїх, на добро відповідь на страшному суді Христа Твого.

❖ **На Службі Божій свт. Іоана Золотоустого:**

П: Дякуємо Тобі, Владико Чоловіколюбче, Доброчинцю душ наших, що і сьогодні сподобив нас Небесних Твоїх і Безсмертних Таїн. Направ нашу путь, утверди всіх нас у страсі Твоїм, збережи наше життя і всі стопи наші утверди, молитвами та благаннями славної Богородиці і Вседіви Марії і всіх святих Твоїх.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова:**

П: Боже, що з великого і нескананного чоловіколюбства, понизився до немочі рабів твоїх і удостоїв нас причаститися цієї небесної трапези, не осуди нас, грішних, за причастя Пречистих Твоїх Таїн, але збережи нас, Благий, в освяченні Святого Твого Духа, щоб, ставши святими здобули ми частину й спадщину з усіма святими, що від віку вгодили Тобі, у світлі лица Твого.

❖ **На Службі Божій св. Апостола Петра:**

П: Молимося Тобі, Господи, щоб це причащення очистило нас від усякої скверни тіла и духа, і зробило нас причасниками небесного через Господа нашого Ісуса Христа, Сина Твого,

❖ **На Службі Божій св. Апостола Марка:**

П: Ти дарував нам, Владико, освячення в причасті Всесвятого Тіла і дорогоцінної Крові Єдинородного Твого Сина; даруй нам благодать і дар Всесвятого Духа, і збережи нас непорочними в житті, і введи в досконале відкуплення і всиновлення і в майбутню вічну насолоду.

❖ На Службі Божій сщмч. Климента Римського

П: Владико Боже Вседержителю, Отець Христа Твого, благословенного Отрока, що вважаєш на тих, що прямодушно кличуть Тебе і знаєш благання тих, що мовчать! Дякуємо Тобі, що Ти сподобив нас причаститися Святих Твоїх Таїн, які Ти дарував нам до утвердження нас у істинному розумінні, до охорони благочестя, до звільнення від гріхів; тому що ми іменем Христа Твого іменуємося і Тобі належимо. Ти, що відокремив нас від єдності з нечестивими, з'єднай нас з посвяченими Тобі, утверди нас в істині натхненням Святого Духа, відкрий нам те, чого не розуміємо, доповни в нас те, чого не визначає, зміцни те, що ми досягли й пізнали. Священиків дотримай непорочними в служінні Твоєму, володарів збережи у спокої, правителів у правді, повітря в благородчині, плоди у достатку, світ у всесильному промислі. Племена воїновничі приборкай, тих, що заблукали, наверни, народ Твій освяти, тих, що в дівстві, збережи, тих, що в шлюбі, дотримай вірними, тих, що в чистоті, зміцни, немовлят зрости, новопросвічених утверди, оголошених навчи і зроби гідними просвічення, і всіх нас збери в Царство Небесне.

Бо Ти єси освячення наше, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П (благословляючи народ): Благословення Господнє на вас Його благодаттю і чоловіколюбством завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: В спокої вийдімо.

Н: З іменем Господнім.

**Предстоятель, диякон і причетники стають перед тетраподом
обличчям до Святих врат.**

Д: Господеві помолімось. (підносить оран і тримає його до кінця молитви)

Н: Господи, помилуй.

П: Заамвонна молитва свята, або ця:

Господи, Ти благословляєш тих, що Тебе благословляють, і освячуєш тих, що на Тебе надію покладають. Спаси людей Твоїх і благослови насліддя Твоє, повноту Церкви Твоїї збережи, освяти тих, що люблять красу дому Твого, прослав їх Твоєю божественною силою і не остав нас, що надіємось на Тебе. Спокій світові Твоєму дай, Церквам Твоїм, священикам, боголюбивій і Богом береженій Україні нашій, парафіянам святого храму цього і всім людям Твоїм. Бо всяке добре давання і всякий звершений дар з висоти є, сходячи від Тебе, Отця світла, і Тобі славу, подяку і поклоніння віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Нехай буде благословенне ім'я Господнє віднині і довіку (*тричі*).

П: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь. Господи, помилуй (*тричі*). Благослови.

П: Христос (у неділю — що воскрес із мертвих), Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів,

❖ **На Службі Божій свт. Василя Великого:**

святого отця нашого Василя Великого архієпископа Кесарії Каппадокійської,

❖ **На Службі Божій свт. Іоана Золотоустого:**

святого отця нашого Іоана, архієпископа Царгородського, Золотоустого,

❖ **На Службі Божій св. Апостола Якова:**

святого апостола Якова, брата Господнього,

❖ **На Службі Божій св. Апостола Петра:**

святого першOVERХОВНОГО апостола Петра,

❖ **На Службі Божій св. Апостола Марка:**

святого апостола і євангелиста Марка,

❖ **На Службі Божій щмч. Климента Римського:**

священномученика Климента, Папи Римського,

і святого ... *(ім'я святого, що його храм)*, і святих ... *(ім'я святих, що їх пам'ять у той день)*, і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбець.

Н: Амінь. (Високо)преосвященнішого владика нашого ... *(ім'я, титул правлячого єпископа)*, настоятеля і парафіян святого храму цього, і всіх християн збережи, Господи, на многії літа!

СЛУЖБА БОЖА РАНІШОСВЯЧЕНИХ ДАРІВ

Служба Ранішосвячених Дарів, пов'язана традицією з Папою Римським Григорієм Двоєсловом, відправляється з вечірнею в тижневі (алітургійні) дні Великого посту (насамперед, у середу та п'ятницю, але за потреби також і в інші) і в перші три дні Страсного тижня.

У поважних випадках, якщо з тієї чи іншої причин неможливо відправити повну Службу Божу, але є більше причасників, ніж наявних запасних Дарів, Ранішосвячена Служба може відправлятися о будь-якій порі року з Уставними.

ТРЕБА ЗНАТИ, що Служба Ранішосвячених дарів не є ані повною Євхаристийною Службою Божою, ні простим чином причащення запасними Дарами, але примножує Святі Дари освяченням вина через поєднання з Тілом (і Кров'ю) Христовим при відповідному намірі народу Божого та предстоятеля. Відправляти її може лише єпископ чи пресвітер, і лише за ікономією і з благословення єпископа або настоятеля храму – диякон чи диякониса.

ПРИГОТУВАННЯ РАНІШОСВЯЧЕНОГО АГНЦЯ

Святий Хліб для Служби Ранішосвячених Дарів консекрується на найближчій повній Службі Божій. З жертovníка на тетрапод для приготування і далі на престол разом з копієм переноситься ложечка. Далі після Великого входу на Престолі перед покриттям воздухом відділяється додатковий хліб за чином Малого приготування. Якщо Великим постом відправлятимуться Ранішосвячені Служби в середу та п'ятницю, відділяються два хліби.

Якщо на тижні Великого посту відправлятиметься більше, ніж дві Ранішосвячені Служби, предстоятель на словах **Розломлюється і розділюється Агнець Божий...**, розділивши Святий Хліб для причащення на чотири частини, розділяє по надрізах на потрібну кількість додаткові хліби.

Закінчивши ламання Тіла Христового для причащення, предстоятель правою рукою бере ложечку, а лівою - Святого Агнця для літургії Ранішосвячених Дарів і, трохи замочивши ложечку в Святій Крові, обережно торкається нею в надріз і, почекавши, кладе Св. Агнця в дарохоронильницю (кивот). Те само чинить над кожним Св. Агнцем, що заготовлюється для Служби Ранішосвячених Дарів

Для Ранішосвяченої Служби, що відправляється з Уставними, за ікономією можуть використовуватися частки Запасних Дарів.

Приготування предстоятеля і вірних до Служби Ранішосвячених Дарів відбувається так само, як і до повної Служби Божої.

ЕНАРКСИС (З ВЕЧІРНЕЮ)

Предстоятель виголошує: Благословенне Царство Отця, і Сина, і Святого Духа, ✙ нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь.

І починається вечірня звичайним чином.

Після початкового псалму (в середу та п'ятницю **псалом 103**, в інші тижневі дні Великого посту **псалом 85**), **ВЕЛИКОЇ ЄКТЕНІЇ** та вечірньої молитви першого антифону **предстоятель** підіймається на солею, разом з **дияконом** заходить у вівтар південними дверима, одягає фелонь і стає перед престолом.

Вечірня 18-га кафізма на три статії повністю за «славами» або трипсалм'я за днями тижня:

У понеділок:	Псалми 119, 120, 121
У вівторок:	Псалми 122, 123, 124
У середу:	<u>Псалми 125, 126, 127</u>
У четвер:	Псалми 128, 129, 130
У п'ятницю:	<u>Псалми 128, 129, 130</u>

**Молитви (а якщо нема диякона, то й єктенійні прохання)
предстоятель виголошує від престолу
за зачиненими Святими дверима.**

Під час другої «слави» / псалма предстоятель розкриває антиминос, ставить на нього дискос і, вклонившись земно перед святим престолом, бере з великою побожністю Святого Агнця з дарохоронильниці та кладе його на дискос.

Під час читання третього антифону предстоятель бере кадило, а диякон, увійшовши до вітаря, свічку, і предстоятель у його супроводженні обкаджує тричі з усіх сторін престол, на якому стоїть освячений Агнець, після чого віддає кадило. Диякон по закінченні читання виголошує:

Д: Ще і ще в спокої і мовчанні, Господеві схиливши коліна, помолімся.

Н: Господи, помилуй.

Всі в храмі стають на коліна і кладуть земний поклін. Предстоятель, поклавши поклін перед Святими Дарами, ставить дискос собі на голову і переносить попри горнє місце Святі Дари на жертovníк. Перед ним іде диякон із свічкою і, повернувшись обличчям до предстоятеля, кадить Святі Дари.

Поставивши Святі Дари на жертovníку, предстоятель вливає в святу чашу вино і воду, обкаджує звіздицю і ставить її на дискосі над Святим Агнцем, потім бере покрівці і, обкадивши їх, покриває дискос і чашу, ставить свічку перед Святими Дарами, кадить Святе Принесення і, вчинивши земний поклін, передає кадило диякону, вертається до престолу, складає антиминос і кладе на ньому Святе Євангеліє. Диякон у цей час кадить святий вітар. По тому:

Д: Заступи, спаси, помилуй, підійми й охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй..Всі підіймаються з колін. Диякон з кадилом виходить на солею, за ним предстоятель

Д: Пресвяту, Пречисту, преблагословенну, славну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію, зо всіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

Н: Тобі, Господи.

П: Молитва входу

Вечері і вранці й опівдні хвалимо і благословимо Тебе, дякуємо і молимося Тобі, Владико всього, Чоловіколюбний Господи: направ молитву нашу, наче кадило перед Тобою, і не допусти сердець наших до слів чи думок лукавих, але захисти нас від усього, що ловить душі наші; бо до Тебе, Господи, Господи, звернені очі наші, і на Тебе ми уповаємо: не всором нас, Боже наш.

Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

На Господи, я звав Тебе... приспів Нехай стане молитва моя... не співається. Предстоятель стає перед тетраподом, диякон, показавши, тетрапод, храм і народ, приєднується до нього. Читаються повністю чотири псалми з молитвами, стихир з Тріоді й Мінеї беремо 10, а в середу 5-го тижня Великого посту, крім звичайних, ще 24.

Догматик, вхід з кадилом Святими вратами, Світло тихе... без повторення. Після входу, з горнього місця обличчям до народу:

Д: Будьмо уважні.

П: Мир усім.

Читець (перед тетраподом): І духові твоєму.

Д: Премудрість. Будьмо уважні.

Ч: Прокимен на голос...

Перший паремійний прокимен Тріоді зі стихами. Диякон під час співу запалює свічку від семисвічника.

Д: Премудрість.

Ч: (Великим постом - Буття, на Страсному тижні - Виходу) читання.

**Святі врата зачиняються.
Читець читає першу паремію.**

❖ **Якщо читець змінюватиметься, предстоятель виголошує:**
Мир тобі.

Святі врата відчиняються.

Д: Премудрість. Будьмо уважні.

Ч: Прокимен на голос...

Другий паремійний прокимен Тріоді зі стихами.

Д: Повеліть!

Предстоятель стає перед святим престолом, тримаючи обома руками кадило і свічку. Звернувшись на схід, він чинить знак хреста і виголошує:

Премудрість. Господеві вклонімося.

Тоді повертається на захід до народу, який робить земний поклон:

П (благословляючи свічкою): Світло Христове просвічує всіх.

Предстоятель віддає свічку причетнику на солі, входить у вівтар, віддає кадило і йде до горнього місця.

Ч: (Великим постом - Приповістей Соломонових, на Страсному тижні - Книги Йова) читання.

Д: Будьмо уважні.

Святі врата зачиняються.

Читець читає другу паремію.

Під час неї від переданої свічки запалюються свічки в храмі.

❖ **Напередодні великих свят читаються також і паремії свята**

Після паремій (або зміни кожного читця) предстоятель промовляє:
Мир тобі.

Д: Премудрість.

Святі врата відчиняються. Весь народ стає на колінах. Предстоятель стоїть перед святим престолом і весь час кадить.

Народ, на гол. 6: Нехай стане молитва моя, наче кадило перед Тобою, здійснення рук моїх — жертва вечірня.

Диякон (або читець), теж схиливши коліна: Почуй голос моління мого, коли взиваю до Тебе.

Нехай стане молитва моя...

Д: Постав, Господи, охорону устам моїм і двері огорожі в устах моїх.

Нехай стане молитва моя...

Предстоятель переходить до жертовника, обкаджує святощі, віддає кадило, вертається і стає перед святим престолом на коліна.

П: Не нахили серця мого словами лукавити, щоб не виправдувався у гріхах.

Нехай стане молитва моя...

Д: Нехай стане молитва моя, наче кадило перед Тобою,

Всі встають.

Н: Здіймання рук моїх — жертва вечірняя.

**Молитва прп. Єфрема Сирина,
як зазначено в чині вечірньої
але без малих поклонів і повторення.**

**І починається Служба Божа
новозаповітніми читаннями, якщо є,**

інакше одразу з ПОТРІЙНОЇ ЄКТЕНІЇ.

ЕНАРКСИС Ї (З УСТАВНИМИ)

Предстоятель виголошує: Благословенне Царство Отця, і Сина, і Святого Духа, † нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Народ: Амінь.

ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

П: Молитва першого антифону:

Боже, що царюєш на херувимах, і прославляєшся серафимами: глянь на нас, смиренних і недостойних рабів Твоїх і піднеси розум наш до прославлення благоді Твоєї, визволь нас від всякого нападу ворога, щоб ми, освічені світлом Твоїм, і ведені волею Твоюю

до всякої доброї справи, були б гідні царства Твого Небесного і зараховані до сонму всіх твоїх вибраних.

Бо Ти єси Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Псалом 102

Під час антифону предстоятель заходить у вівтар південними дверима, одягає фелонь і стає перед престолом.

МАЛА ЄКТЕНІЯ

П: Молитва другого антифону

Молимо Тебе, Господи Боже наш: будь милостивий до нас грішних і помилуй діло рук Твоїх: Ти, що знаєш нашу слабкість, визнаючи нас від усякої спокуси і від усіляких небезпек, нинішнії та майбутніх, як і від влади темряви світу цього, і переселяючи в царство Твого Єдинородного Сина і Бога нашого.

Бо благословилося і прославилося всечесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Псалом 145, Єдинородний Сину...

Під час другої «слави» / псалма предстоятель розкриває антиминос, ставить на нього дискос і, вклонившись земно перед святим престолом, бере з великою побожністю з дарохоронильниці Ранішосвяченого Агнця або частки запасних Дарів та кладе на дискос.

МАЛА ЄКТЕНІЯ

П: Молитва третього антифону

Господи, Боже, Вседержителю, чия слава незбагненна і ласка безмірна і чоловіколюбство невимовне, Ти по милосердю Своему поглянь на нас і на весь народ Твій і не віддавай нас нашим беззаконням, але сотвори з нами за милістю Твою: провадь нас до пристані волі Твої, покажи нас справжніми виконавцями заповідей Твоїх, щоб нам не посоромитись у день суду, коли постанемо перед страшним судилищем Христовим.

Бо Ти Благий і Чоловіколюбчець Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Блаженні... з тропарями

Під час «Блаженних» предстоятель тричі обкаджує з усіх сторін престол, на якому стоїть освячений Агнець. Далі виходить на солею, тричі кадить перед Святими вратами до престолу з Тілом Христовим, тричі - перед образом Спасителя, тричі - перед образом Богородиці, і далі, ставши біля образу Спасителя обличчям до народу, тричі кадить його, а всі стають на коліна. Предстоятель заходить у вівтар північними дверима. Перед словами Радійте і веселіться, бо велика нагорода буде вам на небесах відчиняються Святі врата. Народ у храмі робить земний поклон перед Тілом Христовим і встає з колін.

Н: Пом'яни нас, Господи, коли прийдеш у Царство Твоє. Пом'яни нас, Владико, коли прийдеш у Царство Твоє. Пом'яни нас, Святий, коли прийдеш у Царство Твоє.

П (перед престолом): Молитва входу:

Господи Боже отців наших, що дарує молитву тому, хто молиться, і приймає благання рабів Твоїх, що волають до Тебе вдень і вночі: прихили нині вухо Твоє і почуй прохання від нас грішних: не відвертай Господи обличчя Твого від нас грішних і не пам'ятай наших колишніх беззаконь. Господи, що знаєш нашу істоту і знаєш нашу слабкість, згадай, що ми порошок, дух, що минає і не повертається, і величчю руки Твоїєї піклуйся про життя наше в Твоїй милості, веди нас шляхом правим, щоб ми йшли дорогою Твоїх заповідей, навчи нас чинити волю Твою і говорити згідно з свідченнями Твоїми, міркувати про закон Твій вдень і вночі.

Повели святим Твоїм ангелам охороняти нас на всіх шляхах наших і рятувати нас від стріли, що летить удень, від пошести, що ходить у темряві, від напасти духа зла опівдні; наповни уста наші Твою хвалою і радістю, щоб ми ними промовляли з благодаттю в псалмах, гімнах і піснях духовних і оспівували в серцях наших і віддячували в усьому Тобі, Богові всіх, що спасає тих, що покладають надію на багатство милості Твоїєї.

Бо Ти Благий і Чоловіколюбче Бог наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

ЛІТУРГІЯ ОГОЛОШЕНИХ

В храмові та інші свята і на Службі, поєднаній з Уставними, читання за чином повної Служби Божої, в перші три дні Страсного тижня Апостол і **Алилуя** опускаються, одразу молитва **Засвіти в серцях наших, Чоловіколюбче Владико**, читання Євангелія і проповідь.

Якщо новозаповітніх читань у цей день нема, то одразу **ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ**.

П: Господи Боже наш, прийми від рабів Твоїх цю щиру молитву і помилуй нас з великої милости Твоєї, і пошли всю щедрість Твою на нас і на всіх людей Твоїх, що сподіваються від Тебе багатої милости.

Бо Ти Милостивий і Чоловіколюбче Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

❖ **У п'ятницю також заупокійна єктенія, на яку відчиняються Святі врата:**

Д: Помилуй нас, Боже, з великої милости Твоєї, молимося Тобі, вислухай і помилуй.

Н: Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Ще молимося за спокій душ спочилих рабів Божих ... (*імена*) і за відпущення їм усякої провини вільної і невольної.

Н: Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Щоб Господь оселив душі їх там, де праведні спочивають.

Н: Господи, помилуй (*тричі*).

Д: Милости Божої, Царства Небесного і відпущення гріхів їх у Христа, Безсмертного Царя і Бога нашого, просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

П: Боже духів і всього тілесного, Ти смерть подолав, і диявола знищив, і життя світові Твоєму дарував, Сам, Господи, упокой душі спочилих рабів Твоїх (*імена*) у місті світлім, у місті квітучім, у місті спокою, де нема ні недуги, ні скорботи, ні зітхання. Всякий гріх, вчинений ними словом, чи ділом, чи думкою, як Благий і Чоловіколюбний Бог, прости, бо нема

людини, що жила б і не згрішила. Ти єдиний без гріха; правда Твоя – правда вічна, і слово Твоє – істина.

Бо Ти є воскресіння, життя і упокоєння спочилих рабів Твоїх, Христе Боже наш, і Тобі славу возсилаємо з Безначальним Твоїм Отцем, і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

Святі врата, якщо є такий звичай, знову зачиняються до Великого входу.

Далі сктенія за оголошених:

[**Д:** Оголошені, помоліться Господеві.

Н: Господи, помилуй]

Це прохання опускається, якщо серед присутніх немає оголошених.

Д: Вірні, за оголошених помолімося, щоб Господь помилював їх.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб просвітив їх словом істини.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб відкрив їм Євангеліє правди.

Предстоятель розкриває верхню частину святого антимінса.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб приєднав їх до Святої Своєї Соборної і Апостольської Церкви.

Н: Господи, помилуй.

Д: Спаси, помилуй, заступи і охорони їх, Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй.

[**Д:** Оголошені, голови ваші вклоніть перед Господом.

Н: Тобі, Господи]

П: Боже, Боже наш, Творче і будівничий всього! Ти хочеш, щоб усі спаслися і до пізнання істини прийшли. Зглянься на рабів Твоїх оголошених і визволи їх від давньої омани і підступу супротивника; поклич їх до життя вічного, просвічуючи їх душі і тіла і приєднуючи їх до словесного Твого стада, в якому призивається ім'я Твоє Святе.

Перед виголосом предстоятель чинить губкою знак хреста над антимінсом, цілує її і кладе з правого боку вгорі антимінса.

Щоб і вони з нами славили пречесне і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

- ❖ **Від середи 4-го тижня Великого посту єктенія за тих, що до просвічення (див. у Літургії оголошених). І молитва:**

П: Явися, Владико, тим, що готуються до святого просвічення і прагнуть стрясти скверну гріховну; освіти їх помисли, зміцни їх у вірі, укріпи в надії, зверши в любові, покажи достойними членами Церкви Христа Твого, що дав Себе на викуп за душі наші.

Бо Ти єси просвічення наше, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

ЛІТУРГІЯ ВІРНИХ

- ❖ **На великопостовій Службі, поєднаній з Вечірнею, диякон після відпущення оголошених, тих, що готуються до просвічення та покутників виголошує від Святих врат:**
- ❖ **На Службі, поєднаній з Уставними, причетники приносять до тетраподу вино та воду, а предстоятель, взявши з жертovníка святу чашу, виносить його північними дверима і ставить на тетрапод, перед яким виголошує:**

Вірні, ще і ще в спокої Господеві помолімось:

Н: Господи, помилуй

П: Перша молитва вірних:

Боже Великий і Хвальний, що животворчою смертю Христа Твого привів нас із тління до нетління, визволь усі наші почуття з омертвіння в пристрастях, давши їм за доброго провідника внутрішній розмисел; і око нехай уникає всякого погляду лукавого, і слух нехай не прихиляється до слів пустих, а язик нехай буде чистий від слів непристойних; очисти уста наші, що хвалять Тебе, Господи; дай, щоб руки наші від злих учинків здержувалися, тільки угодне Тобі діяли, зміцнюючи всі члени і помисли благодаттю Твою.

П: Бо Тобі належить усяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

- ❖ **На великопостовій Службі, поєднаній з Вечірнею, диякон заходить у вівтар і, ставши поруч з предстоятелем біля престолу, виголошує:**

Д: Ще і ще в спокої Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

П: Друга молитва вірних:

Владико Святий і Преблагий, Тебе, милістю багатого, молимо: будь милостивий до нас, грішних, і вчини нас достойними прийняти Єдинородного Твого Сина і Бога нашого, Царя слави. Ось бо Пречисте Його Тіло і Животворча Кров, що в цю годину входять у невидимому супроводі множества воїнства небесного, будуть предложені на цій таємній трапезі; дай нам неосудно запричаститися їх, щоб, просвічуючи ними мисленні очі, ми стали синами світла і дня.

Через дар Христа Твого, що з Ним благословен еси з Пресвятим і Милосердним і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

- ❖ **На Службі, поєднаній з Уставними, предстоятель, знявши зі святої чаші покровець, хрестоподібно вливає до неї вино та воду, виголошуючи:**

На спомин Господа Бога і Спаса нашого Ісуса Христа.

Н: Амінь.

Святі врата відчиняються, залишаючись відчиненими до кінця причащення.

ВЕЛИКИЙ ВХІД

- ❖ **На великопостовій Службі, поєднаній з Вечірнею, диякон, узявши кадило і поклавши ладану, підходить до священника і, прийнявши благословення від нього, кадить навкруги святий престол, жертовник і весь вівтар та іконостас, а потім священника, співців і народ, проказую-**

чи про себе 50-ий псалом. Предстоятель і диякон цілують святий престол і переходять до жертовника (диякон попереду).

Н: Нині сили небесні з нами невидимо служать: ось бо входить Цар слави, ось Жертва таємна звершена з честю проводиться.

Предстоятель тричі вклоняється, кадить жертовник і молиться про себе: Боже, очисти мене, грішного. Тоді віддає дияконові кадило, кладе воздух на ліве плече диякона, бере правою рукою дискос із Божественними Тайнами і ставить собі на голову, а чашу з вином бере в ліву руку. Пресвітер і диякон ідуть через північні двері, нічого не виголошуючи. Диякон, спереду йдучи, часто кадить.

Під час входу народ стає на коліна і схиляє голову до землі. Після входу:

Н: З вірою і любов'ю приступімо, щоб учасниками життя вічного бути. Аलिуя, алилуя, алилуя.

❖ **На Службі, поєднаній з Уставними, предстоятель, покривши чашу покрівцем, вносить її у вівтар Святими вратами.**

Н: Хор небесний прославляє Тебе й промовляє: Свят, Свят, Свят Господь Саваоф, повне небо й земля слави Твоїї.

Після входу:

Н: Хор святих ангелів і архангелів зі всіма небесними силами прославляє Тебе й промовляє: Свят, Свят, Свят Господь Саваоф, повне небо й земля слави Твоїї.

Увійшовши у вівтар, предстоятель ставить чашу і дискос на престолі, здимає з них покрівці, бере з плеча диякона воздух і обгорнувши ним кадило, покриває ним дискос і чашу та кадить їх, не промовляючи нічого.

ЄКТЕНІЯ:

Д: Доповнімо **(на великопостовій Службі - вечірню)** молитву нашу Господеві.

Н: Господи, помилуй.

Д: За принесені і ранішосвячені Чесні Дари Господеві помолімся.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб Чоловіколюбче Бог наш, прийнявши їх у святий, і наднебесний, і мислений Свій жертовник, як духовні пахощі, послав нам божественну благодать і дар Святого Духа, помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб визволитися нам від усякої журби, гніву, небезпеки та недолі і неосужденно прийняти небесні и безсмертні Дари, помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб Святі Дари стали всім, хто приймає їх, на ствердження віри, любові нелицемірної, терпіння досконалого, твердої надії, впевненості, здоров'я, радості та відновлення духу і міцності тіла для наповнення благодаті та всякого небесного благословення, у Господа просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Щоб, наситившись Божественного Дару та Святих Таїн, оновитися нам життям своїм у блаженне спілкування життя вічного і нетлінного і на відпущення гріхів, у Господа просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Щоб Святі Тайни дарували нам небесне лікування і очистили гріхи нашого серця, у Господа просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Щоб Святі Дари наповнили нас духовною поживою і тілесною допомогою послужили нам, у Господа просімо.

Н: Подай, Господи.

Д: Єдність віри і причастя Святого Духа виблагавши, самих себе і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

Н: Тобі, Господи.

П: Боже невимовних і невидимих таїн! В Тобі містяться скарби премудрости і пізнання; Ти відкрив нам відправу служби цієї і з великого чоловіколюбства Твого наставив нас грішних приносити Тобі дари і жертви за гріхи наші і за людську несвідомість. Сам, Невидимий Царю, що твориш велике і недосліджуване, славне і надзвичайне, якому нема числа, зглянься на нас, недостойних рабів Твоїх, що стоїмо перед святим оцим жертовником, наче перед херувимським Твоїм престолом, на якому Єдинородний Син Твій і Бог наш спочиває в Страшних Тайнах, що лежать перед нами; і,

визволивши нас і вірних людей Твоїх від усякої нечистоти, освяти душі і тіла освяченням невід'ємним; щоб, причащаючись з чистим сумлінням, з неосоромленим лицем, з просвіченим серцем цих Божественних Святощів і від них оживаючи, ми з'єдналися з самим Христом Твоїм, Істинним Богом нашим, Який сказав: «Хто споживає Моє Тіло і Мою Кров, той у Мені перебуває, і Я в ньому»; щоб з оселенням і перебуванням у нас Слова Твого, Господи, ми стали храмом Пресвятого і Всехвального Твого Духа, визволились від усякого підступу диявольського, в ділі, чи в слові, чи в думці виявлюваного, і досягнули обіцяні нам блага з усіма Твоїми святими, що від віку Тобі угодили.

І сподоби нас, Владико, безбоязно, неосудно насмілитись призвати Тебе, Небесного Бога Отця, і промовляти:

Н: Отче наш, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє; нехай прийде Царство Твоє; нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам сьогодні; і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим; і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого.

П: Бо Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Предстоятель звертається до людей і благословляє.

Мир усім.

Н: І духові твоєму.

Д: Голови ваші вклоніть перед Господом.

Н: Тобі, Господи.

П: Боже Єдиний, Благий і Милосердний, що на висоті перебуваєш і смиренними опікуєшся, споглянь милосердним оком на всіх людей Твоїх, і збережи їх, і сподоби всіх нас неосудно запричаститися Животворчих Твоїх цих Таїн; перед Тобою бо вклонили ми свої голови, сподіваючись від Тебе багатой милости.

Благодаттю, щедротами і чоловіколюбством Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословен єси, з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Предстоятель, низько вклонившись Святим Тайнам, відступає від святого престолу і миє руки.

П: Зглянься, Господи Ісусе Христе, Боже наш, з святої оселі Твоїї і з престолу слави Царства Твого, і прийди освятити нас, Ти, що вгорі з Отцем сидиш і тут з нами невидимо пробуваєш; і сподоби могутньою Твоюєю рукою подати нам Пречисте Тіло Твоє і Чесну Кров Твою, а через нас і всім людям.

Поки предстоятель проказує цю молитву, диякон, стоячи на солеї перед образом Спасителя, опоясується орарем навхрест.

❖ **Якщо ламання відбудуватиметься обличчям до народу, предстоятель переходить на східний бік престолу.**

Предстоятель і диякон, кожний на своєму місці, тричі вклоняються, промовляючи про себе: Боже, милостивий будь до мене, грішного (*тричі*).

Коли предстоятель простягає руки і доторкається Святого Хліба, щоб святе піднесення творити, **диякон** виголошує:

Будьмо уважні! Входить південними дверима у вівтар і, ставши праворуч предстоятеля, тихо: Розломи, владико, Святий Хліб.

Предстоятель, підносячи Святий Хліб, виголошує:

Ранішосвячене Святее – святим! (ламає Святий Хліб над диском)

Н: Єдин Свят, Єдин Господь, Ісус Христос, на славу Бога Отця. Амінь.

Предстоятель, ламаючи по надрізах спочатку праву частину (з лівої руки), а потім ліву:

Розломлюється і розділюється Агнець Божий, розломлюваний і неподільний, що завжди споживається і ніколи не вичерпується, і причасників освячує.

Народ співає причасний:

Споживіть і пізнайте, що Милосердний Господь. Алилуя, алилуя, алилуя.

А також кінонік свята, якщо є.

- ❖ **Якщо ж служба правиться на запасних дарах, то на словах** Ранішосвячене Святее – святим **підноситься дискос, ламання не відбувається, одразу після Єдин Свят співається причасний.**

По закінченню ламання:

Предстоятель: Дияконе, приступи.

Диякон (підходячи і вклоняючись Святим Дарам):

Ось приступаю до Безсмертного Царя і Бога нашого. Прости мені, владико святий, і благослови, і подай мені Чесне, і Пресвяте, і Пречисте Тіло і Кров Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа.

П: Рабу Божому... (*ім'я*), священнодиякону, подається Чесне, і Пресвяте, і Пречисте Тіло і Кров Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів і на життя вічне.

Диякон приймає Пресвяте Тіло на долоню правої руки, підкладаючи ліву руку під неї. І причащається з великою обережністю. Після чого преподає Тіло Христове предстоятелю за таким же чином.

- ❖ **Якщо ж предстоятель служить один, то, сам прийнявши часточку на долоню правої руки, а ліву підкладає під неї, промовляє:**

Чесне, і Пресвяте, і Пречисте Тіло і Кров Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа подається мені, недостойному рабу Божому, ієреєві... (*ім'я*), на відпущення гріхів моїх і на життя вічне.

По причащенні ж предстоятель виголошує: Слава Тобі, Боже (*тричі*), а диякон кладе до чаші часточки з дискоса, покриває чашу покрівцем, кладе звіздицю і другий покрівець на дискос, тричі вклоняється. Приймавши від предстоятеля святу чашу, відходить до Святих врат, звертається до народу і, підносячи чашу, виголошує:

Д: Зі страхом Божим, вірою і любов'ю приступіть.

Н: Благословлю Господа повсякчас, хвала Його в устах моїх.

Предстоятель бере від диякона святу чашу, стає в царських дверях лицем до народу і проказує молитву **Вірую, Господи....**

Після молитви причасники, склавши руки навхрест на грудях, один за одним підходять до Причастя. Предстоятель причащає за допомогою ложечки, промовляючи:

Причащається раб Божий ... **(ім'я)** Чесного, і Пресвятого, і Пречистого Тіла і Крови Господа і Бога і Спаса нашого Ісуса Христа на відпущення гріхів своїх і на життя вічне.

Під час причастя диякон (або два братчики) підкладає покривець під бороду причасників, а по причасті священник витирає уста причасника платом.

Причастивши вірних, предстоятель входить у вівтар і ставить Святощі на престолі, а тоді звертається до людей і, благословляючи їх, виголошує:

П: Спаси, Боже, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє.

Н: Хліб небесний і чашу життя споживіть і пізнайте, що Милосердний Господь. Алилуя, алилуя, алилуя.

Покадивши Святощі тричі, священник віддає кадило дияконові і, взявши дискос, ставить його на голову диякона; диякон побожно приймає його, стоячи лицем до царських дверей, нічого не промовляє, відходить до святого жертовника і ставить на ньому святий дискос.

Предстоятель, уклонившись, бере святу чашу, промовляючи:

П: Благословенний Бог наш

І повертаючись до Святих врат, благословляє Чашею народ: завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. Нехай сповняться уста наші похвалою Тобі, Господи, щоб ми оспівували славу Твою, бо Ти сподобив єси нас причаститися Святих Твоїх, Божественних, Безсмертних і Животворчих Таїн. Охорони нас у Твоїй святині, щоб кожний день ми навчалися правди Твоєї. Алилуя, алилуя, алилуя.

Предстоятель відходить до святого жертовника і ставить там Святощі. Покадивши, віддає кадило диякону, який залишається у жертовнику спожити Святощі. Предстоятель повертається до

престолу, згортає антимінс і по закінченні співу виголошує молитву:

П: Господи Боже наш, Ти довів нас до цих святих днів і вчинив нас причасниками Страшних Твоїх Таїн; приєднай же нас до словесного Твого стада і вчини наслідниками Твого Царства

На останніх словах молитви, взявши Євангеліє, чинить над ним антимінсом знак хреста

нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

Предстоятель закриває з поклоном Святі врата, іде в дияконник і знімає фелонь. Диякон споживає Святощі.

Предстоятель виходить північними дверима на солею для кінцевої проповіді та оголошень. По закінченню:

Д (на солеї, обличчям до народу): Станьмо побожно, прийнявши Божественні, Святі, Пречисті, Безсмертні, Небесні і Животворчі, Страшні Христові Тайни, достойно подякуймо Господеві.

Н: Дякуємо Тебе, Боже, на віки.

Д: За даровані нам Тіло и Кров Христові на спасіння и блаженного життя насолодження благословімо Господа.

Н: Благословенний Ти, Боже, на віки.

Д: За те, що ми сподобилися приносить перед Його величчям Христову жертву і наші моління, прославимо Господа.

Н: Слава Тобі, Боже наш, Слава Тобі.

Д: Щоб причастя святинь Його було нам на відвернення всякої злої справи, у напуття до життя вічного, у єдність і дарування Святого Духа, помолимося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй.

Д: Вечора (на службі з Уставними - дня) всього звершеного, святого, спокійного і безгрішного виблагавши, самі себе і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

Н: Тобі, Господи.

П: Дякуємо Тобі, Спасителеві всіх, Богу, за всі блага, що Ти подав нам, і за причастя Святого Тіла і Крови Христа Твого; і молимося Тобі, Владико Чоловіколюбче: захисти нас покровом Твоїм і дай

нам аж до останнього нашого зітхання достойно причащатися свя-
святощів Твоїх на просвічення душі й тіла і насліддя Царства Не-
бесного.

Бо Ти єси освячення наше, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і
Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П (благословляючи народ): Благословення Господнє на вас Його
благодаттю і чоловіколюбством завжди, нині, і повсякчас, і на віки
вічні.

Н: Амінь.

П: В спокої вийдімо.

Н: З іменем Господнім.

**Предстоятель, диякон і причетники стають перед тетраподом
обличчям до Святих врат.**

Д: Господеві помолімося. (підносить ораp і тримає його до кінця
молитви)

Н: Господи, помилуй.

П: Заамвонна молитва

Владико Вседержителю, Ти все творіння премудро сотворив і не-
вимовним промислом та великою благістю привів нас до цих свя-
щенних днів на очищення душ і тіл, на втихомирення пристрастей,
у надії воскресіння. Ти в сороковий день вручив угодникові Твоє-
му Мойсееві скрижалі, Богом писаний закон. Дай і нам, Милости-
вий, подвигом добрим трудитися, час посту закінчити, у вірі
єдність зберегти, голови невидимих зміїв сокрушити і перемож-
цями над гріхом стати, і щоб могли ми неосудно поклонитися і
святому Воскресінню. Бо благословенне і прославлене всехвальне
і величне ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсяк-
час, і на віки вічні.

Н: Амінь. Нехай буде благословенне ім'я Господнє віднині і дові-
ку (*тричі*).

❖ **В Страсну середу предстоятель востаннє проказує моли-
тву прп. Єфрема Сирина з трьома поклонами.**

П: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Н: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові, і нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь. Господи, помилуй (*тричі*). Благослови.

П: Христос, Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, святого отця нашого Григорія Двоєслова, папи Римського, і святого... (*ім'я святого, що його храм*), і святого ... (*ім'я святого, що його пам'ять у цей та наступний день*), і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбчець.

Н: Амінь. (Високо)преосвященнішого владыку нашого ... (*ім'я, титул правлячого єпископа*), настоятеля і парафіян святого храму цього, і всіх християн, Господи, збережи на многії літа!

ЄНАРКСИС ХРЕЦАЛЬНОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ

Предстоятель у фелоні, несучи Євангеліє і увійшовши після хресної ходи або з храму до хрестильні або до притвору, де чекають охрещуванні.

П: Слава Святій, Єдиносущній, і Животворчій, і Нероздільній Тройці † завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

І звертається до охрещуваних (а на Службі, поєднаній з вранішньою або з вечірнею – безпосередньо перед великою ектенією в звичайному місці її, поставивши їх посеред храму):

П: Брати та сестри, що прийшли до просвічення, перед Церквою Христовою і народом Божим ще і ще засвідчіть: чи відреклися ви від сатани, і всякого діла його, і всіх слуг його, і всякого служіння йому, і всієї гордині його?

Охрещувані: Відрікся (відреклася).

При невеликій кількості це і наступні питання можна задавати кожному окремо, називаючи за іменем.

П: Чи з'єднуєтеся ви нині з Христом?

Охрещувані: З'єднуюся.

П: І віруєте Йому?

Охрещувані: Вірую як Цареві і Богові.

П: Визнайте і засвідчіть вашу віру.

Охрещувані: Вірую в Єдиного Бога, Отця Вседержителя. Творця неба і землі, всього видимого і невидимого. І в Єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, Єдинородного, що від Отця народився перше всіх віків. Світло від Світла, Бога Істинного від Бога Істинного, рожденного, несотворенного, єдиносущного з Отцем, що через Нього все сталося. Він для нас, людей, і ради нашого спасіння

зійшов з небес, і тіло прийняв від Духа Святого і Марії Діви, і став чоловіком. І розп'ятий був за нас при Понтії Пілаті, і страждав, і був похований. І воскрес на третій день, як було написано. І вознісся на небо і сидить праворуч Отця. І знову прийде у славі судити живих і мертвих, і Царству Його не буде кінця. І в Духа Святого, Господа Животворчого, що від Отця походить, що Йому з Отцем і Сином однакове поклоніння і однакова слава, що говорив через пророків. В Єдину, Святу, Соборну і Апостольську Церкву. Визнаю одно хрещення на відпущення гріхів. Чекаю воскресіння мертвих і життя будучого віку. Амінь

ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

Д: В спокої Господеві помолімся.

Н: Господи, помилуй.

Д: **За** мир з неба і спасіння душ наших.....

- **За** спокій всього світу, за добрий стан святих Божих Церков і за з'єднання всіх.....

- **За** святий храм цей і тих, що з вірою, побожністю та страхом Божим входять до нього,.....

- **За** (високо)преосвященнішого владика нашого ... (ім'я, титул правлячого архієрея), чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей.....

- **За** боголюбиву і Богом бережену Україну нашу, за уряд та військо її.....

- **За** місто наше (*або* – село наше, святий монастир наш) і за всяке місто, село і країну і за тих, що по вірі живуть у них,.....

- **За** добре поліття, за врожай плодів земних і за часи спокійні.....

- **За** подорожніх на воді, на землі і в повітрі; за недужих, знеможених та поневолених і за спасіння їх.....

Прохання на освячення води (якщо не в хрестильні, то опускаються і читатимуться там окремою єктенією):

Диякон (кадить купель): Щоб освятилася вода ця силою, і дійством, і сходженням Святого Духа, Господеві помолімся.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб була послана їй благодать визволення, благословення Йорданське, Господеві помолімся.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб зійшла на воду цю очисна дія Предвічної Тройці, Господеві помолімся.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб через сходження Святого Духа просвітитися нам світлом розуму й побожності, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб стала вода ця на відігнання всякої напасти ворогів видимих та невидимих, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб сподобилися нетлінного Царства в ній охрещувані, Господеві помолімось.

Прохання за охрещуваних:

Д: За рабів Божих (*імена*), що приходять до святого хрещення, і за спасіння їх Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб стали вони синами світла і вічного блага спадкоємцями, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб з'єдналися вони з Христом, Богом нашим, і стали причасниками смерті і воскресіння Його, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб зберегли вони одежу хрещення і дар Духа в чистоті й непорочності в день страшний Христа Бога нашого, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб вода святого хрещення стала для них купіллю нового життя, позбавленням гріхів і одежею нетління, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб почув Господь Бог голос моління нашого, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб визволитися їм і нам від усякої журби, гніву, небезпеки та недолі, Господеві помолімось.

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй.

Д: Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славу Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію з усіма святими пом'янувши, самі себе и один одного і все життя наше Христу Богові віддамо.

Н: Тобі, Господи.

Під час молитви за охрещуваних пресвітер (або, за ікономією, диякон), що чинитиме святе таїнство, тихо моляться про себе:

Милосердний і Милостивий Боже, Ти випробовуєш серця й утроби і Ти єдиний знаєш таємниці людські. Нема речі, не виявленої перед Тобою, але все виявлене і ясне перед очима Твоїми. Знаючи все про мене, не погордуй мною і не відвертай лиця Твого від мене, але прости мої провини в цей час. Прощаючи гріхи людські через покаяння, обмий мою тілесну та душевну скверну і всього мене освяти найдосконалішою невидимою силою Твоею і правницею духовною, щоб я сам, сповіщаючи іншим свободу і подаючи її вірою досконалою, не став, як раб гріха, недостойним Твого нескazanного чоловіколюбства. Ні, Владико, єдиний Благий і Чоловіколюбний, нехай не повернуся я приниженим і переможеним, але пошли мені, недостойному, силу з висоти і зміцни мене у звершенні цього Твого великого і небесного Таїнства

(вголос:) І сотвори образ Христа Твого в тих, що хочуть нині вдруге народитися. Настав їх на основі апостолів та пророків Твоїх і не відкинь їх, але вирости як парость істини у святій Твоїй Соборній і Апостольській Церкві, і не викорени їх, щоб вони, зростаючи в побожності, славили всесвяте ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

- ❖ **Якщо таїнство Святого Хрещення відбувається в хрестильні під час звичайного початку Служби з антифонами в храмі, хреститель, несучи Євангеліє, йде з охрещуваними, співслужителями та свідками таїнства до хрестильні.**
- ❖ **В надвечір'я Різдва й Богоявлення та в Велику Суботу охрещувані після єктенії залишаються на вечірній і йдуть у баптистерій з хрестителем, який перед початком читань одягає білу фелонь, лише після першої паремії, урочисто повертаючись у білих шатах під вхідний антифон перед новозаповітними читань. Якщо ж сама святкова Служба відправляється у приміщенні з купіллю, то чин святого хрещення відбувається після першої частини паремій (у Велику Суботу – після пісні Мойсеєвої).**
- ❖ **Якщо Служба Божа поєднана з вранішньою, то хрещення відбувається після ступеневих антифонів і настанови (якщо ж відправляється у приміщенні з купіллю, то й після 50 псалма). Охрещені в білих шатах повертаються до храму під час Великого Славослов'я, на якому замість Трисвятого співається Всі ті, що в Христа хрестилися...**

Перед святою купіллю:

П: Ще і ще Господеві помолімось

Н: Господи, помилуй.

Тут прохання на освячення води, якщо не читалися вище. І молитва:

❖ **Варіант А, урочистий**

П: Великий Ти, Господи, і дивні діла Твої, і немає жодного відповідного слова, щоб достойно оспівувати чудеса Твої (*тричі*).

Бо Ти Своєю волею з небуття привів усе до буття, Твоєю владою Ти тримаєш творіння і Твоїм Промислом упорядковуєш світ. Ти з чотирьох стихій створив творіння і чотирма порами коло року увінчав. Перед Тобою тремтять усі сили розумні. Тебе хвалить сонце, Тебе славить місяць, Тебе оточують зорі, Тебе слухає світло, перед Тобою тремтять безодні, Тобі служать джерела. Ти розкинув небо, як шатро, Ти на водах поставив землю, Ти піском означив край моря, Ти для дихання повітря розлив. Тобі служать сили ангельські, Тобі кланяються чини архангельські. Багатооки херувими та шестикрилі серафими, навколо Тебе стоячи та літаючи, вкриваються страхом неприступної слави Твоєї. Бо Ти, Бог Неосяжний, Безпочатковий і Несказаний, прийшов на землю і образ раба прийняв, ставши подібним до людини. З милосердя та милости Твоєї не міг Ти, Владико, дивитися на рід людський, мучимий дияволом, але прийшов і спас нас. Сповідуємо благодать, проповідуємо милість, не таїмо добродійства. Ти визволив єство роду людського. Ти народженням Своїм освятив дівочу утробу. Все творіння оспівує Тебе, бо Ти, Бог наш, з'явився на землі і з людьми пожив. Ти освятив води Йорданські, пославши їм з неба Духа Твого Святого, і знищив голови зміїв, що там гніздилися. Сам, Чоловіколюбче Царю, прийди і нині через сходження Святого Твого Духа і освяти воду цю (*тричі*).

І дай їй благодать визволення, благословення Йорданське. Учини її джерелом нетління, даром освячення, відпущенням гріхів, зціленням недуг, знищенням демонів, неприступною для сил ворожих, повною ангельської сили. Нехай біжать від неї ті, що лихословлять на творіння Твоє, бо призвав я, Господи, ім'я Твоє, дивне, славне і страшне для супротивників.

❖ **Варіант Б, короткий**

П: Господи Боже Вседержителю, Творче всього видимого і невидимого, Ти створив небо і землю, море і все те, що в них. Ти в одне зібрав усі води, замкнув безодню і запечатав її страшним і славним Твоїм іменем. Ти підносиш води вище неба. Ти на водах заснував землю і утвердив море силою Твоею. Ти у водах сокрушив зміям голови. Ти страшний еси, і хто може стати проти Тебе? Поглянь, Господи, на творіння Твоє і на воду цю, благослови й освяти її. Зішли на неї благодать визволення та благословення Йорданське, вчини її джерелом нетління, даром освячення, гріхів відпущенням, зціленням недуг, знищенням демонів, недоступною для сил ворожих, повною сили ангельської. Нехай же вийдуть з неї всі ворожі сили, що загрожують Твоєму створінню, бо призиваю я ім'я Твоє, Господи, дивне і славне і страшне для сил ворожих.

І знаменує воду +++ тричі, занурюючи у воду пальці, і дмухає на воду, промовляючи:

Нехай згинуть від знамення Хреста Твого всі сили ворожі (**тричі**). Молимося Тобі, Господи, нехай відступлять від нас усі повітряні й невидимі примари, і щоб не причаївся у воді цій демон темний, щоб не зійшовся з охрещуваними дух лукавий, що наводить затьмарення помислів та неспокій думки. Ти ж, Владико всіх, вчини воду цю водою визволення, водою освячення, очищенням тіла й духу, ослабленням кайданів, прощенням гріхів, просвітленням душ і купіллю другого народження, оновлення духу, даром усинювання, одежею нетління, джерелом життя. Бо Ти сказав, Господи: обмийтесь і будьте чисті, відкиньте лукавство від душ ваших. Ти з висоти дарував нам відродження водою і духом. Явивсь, Господи, на воді цій і перетвори охрещуваних у ній, щоб вони скинули з себе старе людське, зотліле в пристрастях омани, а одягнулися в нове, відновлене за образом Творця свого, щоб, з'єднавшись з подобою смерті Твоїї через хрещення, стали вони причасниками і воскресіння Твого, щоб, зберігши дар Святого Твого Духа і примноживши запоруку благодаті, прийняли почесь небесного покликання і були зараховані до первородних, записаних на небі, в Тобі, Богові й Господеві нашому Ісусі Христі.

Бо Тобі належить слава, держава, честь і поклоніння, з Безпочатковим Твоїм Отцем, і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

П: Мир усім.

Н: І духові твоєму.

Д: Голови ваші вклоніть перед Господом.

Н: Тобі, Господи.

Пресвітер дмухає тричі в посуд з оливою, який тримає диякон, і знаменує її +++ тричі.

Д: Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

П: Владико Господи, Боже отців наших, Ти послав до тих, що були в Ноевім ковчезі, голубку з гілкою оливкового дерева у дзьобі, ознаку примирення та спасіння від потопу, і цим зобразив Таїнство й благодать хрещення і плід оливковий подав для здійснення святих Твоїх Таїнств, через нього і тих, що були під законом, Ти сповнив Духа Святого, а тих, що під благодаттю, чиниш досконалыми. Сам благослови і елей цей силою, дією і сходженням Святого Твого Духа, щоб став він помазанням нетління, зброєю правди, оновленням душі й тіла, на відігнання всякого нападу диявольського, на звільнення від усякого зла для тих, що помазуються ним з вірою або вживають його на славу Твою, і Єдинородного Твого Сина, і Пресвятого і Благого і Животворчого Твого Духа нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

Пресвітер, співаючи з народом Алилуя (тричі), чинить оливою по воді три знаки хреста. Тоді промовляє:

Благословен Бог, що просвітлює і освячує всяку людину, яка приходить на світ, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

Тоді диякон (жінок – диякониса) помазує кожного охрещуваного оливою, чинячи знак хреста на чолі, на грудях і межи плечима, промовляючи:

Д: Помазується раб Божий (раба Божа) (ім'я) елеєм радости в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Коли помазує груди, промовляє: На зміцнення душі й тіла.

Коли помазує вуха: На слухання віри.

Коли помазує руки: Руки Твої створили мене і впорядкували мене.

Коли помазує ноги: Щоб ходив (ла) він (вона) стопами заповідей Твоїх.

Помазуваний: Амінь.

І спускається до купелі, де **пресвітер** тричі занурює його обличчям на схід, виголошуючи:

Охрещується раб Божий (раба Божа) (**ім'я**) в ім'я Отця, амінь.

І Сина, амінь. І Святого Духа, амінь.

Охрещений, після третього занурення: Амінь.

Диякон / диякониса, помазує охрещених оливою, чинячи знак хреста: на + чолі, і ++ очах, і + носі, і + вустах, і + обох + вухах, і + грудях, і ++ руках, і ++ ногах, за кожним разом промовляючи:

Знамення дару Духа Святого.

Охрещений кожного разу відповідає: Амінь.

Потім **диякон / диякониса**, одягаючи кожного охрещеного / -ну в білий одяг [і надягаючи йому / їй натільний хрест], промовляє:

Д: Одягається дитя Боже (**ім'я**) в ризу правди в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Охрещений: Амінь.

Якщо Служба не поєднана з вранішньою або вечірнею, учасники за хрестителем з Євангелієм йдуть до храму, співаючи псалом 31 як вхідний антифон.

- ❖ **Якщо служба починалася в хрестильні, то молитва входу читається перед дверима до святого місця, куди хреститель з охрещеними входять першими, а за ними весь народ.**
- ❖ **Якщо хрещення відбувалося паралельно - то перед Святими вратами, залишивши охрещених (і тими, хто доповнює своє просвітлення миропомазанням) перед солеєю.**

МОЛИТВА ВХОДУ І МИРОПОМАЗАННЯ:

П: Благословен еси, Господи Боже Вседержителю, Джерело добра, Сонце правди: Ти засвітив сущим у темряві світло спасіння через явлення Єдинородного Сина Твого і Бога нашого і дав нам, недостойним, блаженне очищення у святій воді та Божественне освя-

чення в животворчому помазанні. Ти й нині сподобив водою та Духом удруге родитися новохрещеним чадам Твоїм та прости їм усі гріхи вільні й невольні. Сам, Владико, Милосердний Царю всіх, подай їм печать дару Святого і Всемогутнього і Славного Твого Духа та причастя Святого Тіла і Чесної Крови Христа Твого. Збережи їх у Твоєму освяченні, зміцни у вірі правдивій, визволи від лукавого та від усіх задумів його і спасенним Твоїм страхом збережи їхні душі в чистоті та правді, щоб, усяким словом і ділом Тобі вгодивши, стали синами та дочками і спадкоємцями Небесного Царства Твого.

Бо Тобі належить милувати і спасати, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь. **Ризу** подай мені світлу, Ти, що одягаєшся світлом, як ризою, Многомилостивий Христе Боже наш. **Також співають тропар і кондак дня.**

**Предстоятель входить Святими вратами у вівтар,
кладе на престол Святе Євангеліє
і повертається з судиною зі святим миром.**

Предстоятель миропомазує охрещених, чинячи святим миром знак хреста (+) на чолі й промовляючи:

Печать дару Духа Святого.

Помазуємий відповідає: Амінь.

Далі **предстоятель** тихим голосом каже: Воцерковлюються раби **(імена)**, в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Просвічувані: Амінь.

П (голосно): Увійдуть у дім Твій, поклоняться храму святому Твоєму. (Пс.5:8)

Жінки схиляють коліна перед відчиненими Святими вратами. Чоловіків **предстоятель** під спів тропаря храму вводить південними дверима до святого вівтаря перед горнє місце, де вони також схиляють коліна. Стоячи перед ними, виголошує:

П (голосно): Посеред церкви прославлятимуть Тебе. (Пс.21:23)

Н: Нині відпускаєш у спокої раба Твого, Владико, як і сказав Ти, бо побачили очі мої спасіння Твоє, що приготував Ти всім людям, світло на просвіту народів і славу людей Твоїх, Ізраїля.

Предстоятель виводить чоловіків з вітваря північними дверима. Миропомазані займають місця перед солеєю, предстоятель же повертається у вітвар, де виголошує молитву Трисвятого відповідної служби.

Замість Трисвятого співається:

Н: Всі ті, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя (*тричі*).

Слава... І нині... У Христа зодягнулися. Алилуя.

Всі ті, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алилуя.

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ

До денного прокимну додається на голос 3:

Господь – Просвічення моє і Спаситель мій, кого убоюся?
(Пс.26:1-2)

Стих: Господь – Захисник життя мого, кого устрашуся?

До Апостола додається **Рим. 6:3-11** (зач.91)

До Євангелія додається **Мф. 28:16-20** (зач.116)

Після проповіді з настановою до охрещених **ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ**, де до звичайних прохань додається:

Д: Ще молимося за новопросвічених рабів Божих (*імена*).

Д: Щоб зберіг їх Господь Бог у чистоті віри, у всякій побожності та виконанні заповідей Христових по всі дні життя їх.

Під час приготування Святих Дарів просвічені вишиковуються обабіч тетраподу (чоловіки та жінки з відповідних боків). Далі беруть участь у процесії перенесення Дарів до солей, звідки повертаються на свої місця.

На Великому вході та інтерцесії Анафори просвічені згадуються по іменам.

На виголошенні **Зі страхом Божим...** просвічені знову виходять до тетраподу або солей, де й отримують Перше причастя одразу після священнослужителів.

На відпусті додається: Христос, Істинний Бог наш, що в Йордані від Іоана зволив хреститися ради нашого спасіння, молитвами Пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святих (*іменами яких названо охрещених*).....

ЕНАРКЕНС ВІНЧАЛЬНОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ

Перед початком Служби пресвітер у фелоні виходить у притвор до наречених, які стоять біля дверей у святиню: наречений – праворуч від нареченої.

П: Слава Святій, Єдиносущній, і Животворчій, і Нероздільній Тройці ✙ завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П (до нареченого): Чи ти *(ім'я)* з своєї доброї волі, а не з примусу, маєш намір і тверду думку взяти собі за дружину цю *(ім'я)*, яку тут перед собою бачиш?

Наречений: Так, маю, чесний отче.

П: Чи не обіцяв ти іншій одружитися з нею?

Наречений: Не обіцяв.

П (до нареченого): Чи ти *(ім'я)* з своєї доброї волі, а не з примусу, маєш намір і тверду думку взяти собі за чоловіка цього *(ім'я)*, якого тут перед собою бачиш?

Наречена: Так, маю, чесний отче.

П: Чи не обіцяла ти іншому одружитися з ним?

Наречений: Не обіцяла.

**Пресвітер знаменує + їхні голови тричі
і дає їм у руки запалені свічки**

ВЕЛИКА ЄКТЕНІЯ

Д: В спокої Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

Д: За мир з неба і спасіння душ наших.....

- За спокій всього світу, за добрий стан святих Божих Церков і за з'єднання всіх.....

- За святий храм цей і тих, що з вірою, побожністю та страхом Божим входять до нього,.....

- За (високо)преосвященнішого владика нашого ... *(ім'я, титулправлячого архієрея)*, чесне пресвітерство, у Христі дияконство, за весь причет і людей.....

- За боголюбиву і Богом бережену Україну нашу, за уряд та військо її.....
- За місто наше (*або* – село наше, святий монастир наш) і за всяке місто, село і країну і за тих, що по вірі живуть у них.....
- За добре поліття, за врожай плодів земних і за часи спокійні.....
- За подорожніх на воді, на землі і в повітрі; за недужих, знеможених та поневолених і за спасіння їх.....

Додаткові прохання за наречених:

Д: За рабів Божих (*імена*), що нині одружуються одне з одним єдністю шлюбу, і за спасіння їх Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб благословенним був і цей шлюб, як той, що в Кані Галилейській, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб дав їм Господь чистоту шлюбу та плід утроби на благо, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб звеселилися, дивлячись на синів та дочок своїх, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб дарував їм щастя в дітях та життя бездоганне, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб дарував їм і нам усе, чого для спасіння просимо, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Щоб визволитися їм і нам від усякої скорботи, гніву та недолі, Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Д: Заступи, спаси, помилуй і охорони їх. Боже, Твоєю благодаттю.

Н: Господи, помилуй.

Д: Пресвяту, Преблагословенну, Славну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію зо всіма святими пом'янувши, самі себе, і один одного, і все життя наше Христу Богові віддамо.

Н: Tobі, Господи.

П: Молитва 1

Боже Пречистий, всього створіння Творче, Ти з любови до людей з ребра праотця Адама жону йому сотворив, і благословив їх, і сказав: плодіться, і розмножуйтеся, і володійте землею, і в єдине

з'єднав їх. Тому залишить чоловік батька свого та матір і прилучиться до жони своєї, і будуть двоє вони як одне тіло, і кого Бог з'єднав, людина нехай не розлучає. Благословивши раба Твого Авраама і лоно Сари розкривши, вчинив Ти його отцем народів многих. Ти дарував Ісаака Ревені і рід їх благословив. Ти Якова з Рахиллю з'єднав і від нього дванадцять патріархів явив. Ти Йосифа з Асенефою з'єднав і, як плід дітородження, Єфрема та Манасію їм дарував. Ти Захарію та Єлісавету прийняв і Предтечі народження їм явив. Ти від кореня Ісеевого Вседіву плоттю виростив, і від Неї тіло прийняв, і родився на спасіння родові людському. Ти через невимовний Твій дар і благість велику прийшов до Кани Галилейської і там, шлюб благословивши, на ньому чудо сотворив, щоб показати, що з волі Твоєї є законне подружжя та дітородження в ньому. Сам, Владико Пресвятий, прийми благання нас, рабів Твоїх, як там, так і тут невидимим Твоїм заступництвом благослови шлюб цей і дай рабам Твоїм цим **(імена)** життя мирне, довгі літа, непорочність, любов між собою, мир, рід довговічний, в дітях утіху і нев'янучий вінець слави. Сподоби дітей їхніх побачити дітей своїх, охорони їх від пересудів людських і дай їм від роси небесної та від достатку земного; збагати дім їхній пшеницею, вином та оливою і всяким добробутом, щоб при потребі й іншим подавали; пошли їм і тим, що з ними, все, чого вони просять для спасіння.

Бо Ти Бог Милостивий, Щедрий і Чоловіколюбний, і Тобі славу возсилаємо, з Безпочатковим Твоїм Отцем, і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь

Під спів псалма 127 предстоятель веде наречених до тетраподу.

За ними йдуть свідки наречених, попереду – свічконосці.

Н: Блаженні всі, що бояться Господа.

Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі. **(після кожного стиха)**

Ті, що ходять путями Його.

Стих: Ти житимеш трудами рук твоїх.

Стих: Блаженний ти, і добро тобі буде.

Стих: Жона твоя в домі твоїм, як родюча лоза виноградна.

Стих: Сини твої, як паростки дерева оливкового, навколо трапези твоєї.

Стих: Ось так буде благословенний чоловік, що боїться Господа.

Стих: Нехай благословить тебе Господь від Сиону. І побачиш блаженство Єрусалима по всі дні життя твого.

Стих: Щоб побачив ти дітей синів твоїх. Мир на Ізраїля.

Д: Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

П: Молитва 2:

Благословен еси, Господи Боже наш, тайного і непорочного шлюбу Священноздійснителю і тілесного Законоположителю, нетління Охоронителю і діл житейських Благий Упоряднику. Ти Сам, Владико, на початку сотворив чоловіка, поставивши його царем над усім створінням, і сказав: «Недобре бути чоловікові самому на землі, сотворім йому помічницю, подібну до нього». І, взявши одне з ребер його, створив йому жону; Адам же, побачивши її, сказав: «Це кість від костей моїх, і тіло від тіла мого; жоною вона називається, бо від мужа свого вона взята». Тому залишить чоловік отця свого і матір і прилучиться до жони своєї, і будуть вони обоє як одне тіло, і кого з'єднав Бог, людина нехай не розлучає. Сам нині, Владико, Господи Боже наш, пошли Твою небесну благодать на цих рабів Твоїх (*імена*) і дай рабі Твоїй цій у всьому коритися мужеві, а рабові Твоєму цьому бути головою жони, і щоб жили вони за волею Твоєю. Благослови їх, Господи Боже наш, як благословив еси Авраама та Сару. Благослови їх, Господи Боже наш, як благословив еси Ісаака і Ревеку. Благослови їх, Господи Боже наш, як благословив еси Якова та всіх патріархів. Благослови їх, Господи Боже наш, як благословив еси Йосифа та Асенефу. Благослови їх, Господи Боже наш, як благословив еси Мойсея та Сепфору. Благослови їх, Господи Боже наш, як благословив еси Іоакима та Анну. Благослови їх, Господи Боже наш, як благословив еси Захарію та Єлисавету. Збережи їх, Господи Боже наш, як зберіг еси Ноя в ковчезі. Збережи їх, Господи Боже наш, як зберіг еси Іону в череві кита. Збережи їх, Господи Боже наш, як зберіг еси трьох святих юнаків від вогню, пославши їм росу небесну. Нехай же прийде на них радість, яку мала блаженна Єлена, коли Хрест Чесний знайшла. Пом'яни їх, Господи Боже наш, як пом'янув еси Єноха, Сима та Іллю. Пом'яни їх, Господи Боже наш, як пом'янув еси святих Твоїх сорок мучеників, пославши їм вінці небесні. Пом'яни, Боже, і батьків, що їх виховали, бо молитви батьківські зміцнюють основи домів. Пом'яни, Господи Боже наш,

рабів Твоїх наречених і всіх людей, що прийшли на цю радість. Пом'яни їх, Господи Боже наш, раба Твого **(ім'я)** і рабу Твою **(ім'я)**, і благослови їх, пошли їм потомство, народження дітей добрих та однастайність душ і тіл. Піднеси їх, як кедри ливанські, як лозу, що дає парості пишні. Даруй врожай їм колосистий, щоб, у всьому достаток маючи, всяке добре і Тобі вгодне діло чинили. Щоб дочекалися бачити синів дітей своїх, як паростки оливкові навколо трапези їхньої, і, вгодивши Тобі ділами добрими, засяяли, як світила на небі, перед Тобою, Господом нашим.

Бо Тобі належить усяка слава, держава, честь і поклоніння, Безпочатковому Твоєму Отцю, і Животворчому Твоєму Духу, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

Наречені стають на коліна перед тетраподом і кладуть праві руки на Євангеліє. Пресвітер покриває руки епитрахиллю, притримуючи зверху своєю рукою, і читає вголос присягу, яку повторюють наречені.

Наречений: Я, **(ім'я)**, беру собі тебе, **(ім'я)**, за дружину, і обіцяю тобі любов, вірність і чесність подружню, і не залишу тебе аж до смерти; в цьому допоможи мені, Боже, в Тройці Святій Єдиний, і всі святі.

Наречена: Я, **(ім'я)**, беру собі тебе, **(ім'я)**, за чоловіка, і обіцяю тобі любов, вірність і чесність подружню, і не залишу тебе аж до смерти; в цьому допоможи мені, Боже, в Тройці Святій Єдиний, і всі святі.

Пресвітер, благословляючи, виголошує: Те, що Бог з'єднав, людина нехай не розлучає; і я, недостойний слуга Божий, єднаючи вас у святе подружжя владою Церкви святої Православної, благословляю в ім'я Отця **(+)**, і Сина **(+)** і Святого Духа **(+)**.

Наречені: Амінь. **Встають.**

**Пресвітер бере Євангеліє і під спів псалма 8
входить з дияконом у вівтар за звичайним чином.
Наречені йдуть за ним, зупиняючись на солії.**

Н: Господи Боже наш, яке величне ім'я Твоє по всій землі! Слава Твоя піднеслася вище небес!

Господи Боже наш, славою й честю увінчай їх! **(після кожного)**

Стих: Із уст дітей і немовлят вчинив єси хвалу перед ворогами Твоїми.

Стих: Що є людина, що Ти пам'ятаєш про неї, і син людський, що Ти опікуєшся ним?

Стих: Ти створив його мало чим меншим за ангелів, славою й честю увінчав його.

Стих: І поставив його над творінням рук Твоїх; все підкорив під ноги його.

МОЛИТВА ВХОДУ:

П: Боже Святий, Ти створив чоловіка з землі, і з його ребра створив дружину йому, і дав її у поміч йому, бо така була воля величності Твоєї, щоб не самотній був чоловік на землі; Сам і нині, Владико, простягни руку Твою зі святої оселі Твоєї і з'єднай раба Твого (*ім'я*) з рабою Твоюю (*ім'я*), з волі бо Твоєї дається жона мужеві. З'єднай їх в одностудності, звінчай їх в одне тіло, даруй їм потомство, щастя і радість у дітях.

Бо Твоя держава, і Твоє є Царство, і сила, і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь. Господи Боже наш, славою і честю вінчай їх (*тричі*).

**Предстоятель кладе Євангеліє на престол,
бере з нього вінці й повертається на солею.**

Благословляючи вінцем зарученого, дає йому цілувати його і накладає йому на голову, промовляючи:

П: Вінчається раб Божий (*ім'я*) з рабою Божою (*ім'я*), в ім'я Отця (+), і Сина (+) і Святого Духа (+)..

Н: Амінь.

Д: Христос вінчає!

Так само і заручену, промовляючи:

Вінчається раба Божа (*ім'я*) з рабом Божим (*ім'я*), в ім'я Отця (+), і Сина (+) і Святого Духа (+).

Н: Амінь.

Д: Христос присутній!

Потім тричі благословляє їх:

Н: Господи Боже наш, славою і честю вінчай їх (*тричі*).

Предстоятель зв'язує їхні руки хусткою, бере за руки, прикриті епитрахиллю, веде їх з солеї до тетраподу і тричі обводить навкруги нього під спів тропарів:

Народ, на голос 5:

Ісає, радій, Діва мала в утробі і породила Сина Еммануїла, Бога і Чоловіка, Схід ім'я Йому; Його ж величаючи, Діву прославляємо.

На голос 7:

Святі мученики, ви славно страждали і вінчалися, моліться до Господа, щоб помилював душі наші.

Слава Тобі, Христе Боже, апостолів похвало і мучеників радосте, що проповідували Тройцю Єдиносущну.

Також тропарі дня і храму:

Предстоятель повертається до віктаря і виголошує молитву Трисвятого.

❖ **Якщо ж служба поєднана з вранішньою, то вінчання відбувається таким чином:**

1. На великій ектенії додаткові прохання за наречених
2. Псалом 127 на степенних антифонах. Питання нареченим після нього. Напуття. Псалом 50.
3. Після біблійних пісень молитва 1.
4. Після світильного запалюються свічки наречених. Молитва 2, присяга.
5. Велике славослов'я до Ти Єдиний Святий... включно, потім молитва з входом у віктар. Вінчання. Повернення наречених до тетраподу під продовження славослов'я. Повернення пресвітера до віктаря під Трисвяте.

❖ **При вінчанні ж другошлюбних свічки нареченим не даються, а замість молитов 1 і 2 наступні:**

П: Молитва 1:

Владико, Господи Боже наш, що всіх милуєш і про всіх піклуєшся, Ти знаєш таємниці людські і все відаєш. Очисти гріхи наші і прости беззаконня рабів Твоїх, закликаючи їх до покаяння, подаючи їм прощення провин, очищення від гріхів. Знаючи неміч людської природи, Ти, Творче і Промислителю, що блудницю Рааву простиб і митареве покаяння прийняв, не поминай несвідомих гріхів нашої молодости, бо, якщо будеш на беззаконня дивитися, хто встоїть перед Тобою, Господи? Або хто виправдається перед Тобою? Бо

Ти один Праведний, Безгрішний, Святий, Многомилостивий, Милосердний і терпиш гріхи людські. Ти, Владико, учинив Своїми рабів Твоїх (**імена**), з'єднай їх любов'ю одне з одним. Дай їм навернення митареве, сльози блудниці, визнання розбійника, щоб вони, покаючись від усього серця свого в єдності і мирі заповіді Твої сповняючи, сподобались і Небесного Твого Царства.

Бо Ти єси Будівничий усього, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духу, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

П: Молитва 2:

Господи Ісусе Христе, Слово Боже! Ти, що вознісся на Чесному і Животворчому Хресті, рукописання проти нас розірвав і нас від влади диявола визволив, очисти беззаконня рабів Твоїх. Бо, не маючи сили знести спеку і тягар повсякденного, і розпалення тілесне, сходяться, щоб удруге одружитися, як Ти узаконив через Твій обраний осуд, Павла, що сказав ради нас смиренних: «Краще в ім'я Господнє одружитися, ніж розпалюватися пристрастю». Сам, як Благий і Чоловіколюбчець, помилуй і прости, очисти, полегши, відпусти гріхи наші; Ти недуги наші на рамена взяв: бо немає нікого без гріха і пороку, хоч би й один день було життя його. Тільки Ти один тіло носив без гріха і вічне безстрастя нам дарував.

Бо Ти єси Бог, Бог тих, що каються, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духу, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ

До денного прокимну додається на голос 3:

Поклав єси на головах їх вінці з каміння дорогоцінного, життя просили у Тебе, і Ти дав їм. (**Пс.20:4-5,7**)

Стих: Ти даєш їм благословення повік віку, звеселиш їх радістю лица Твого

До Апостола додається Еф. 5:20-33 (зач.230)

Аллилуя на голос 5, стих: Ти, Господи, охорониш нас і збережеш нас від роду цього і повік. (**Пс.11:8**)

До Євангелія додається Ін. 2:1-11 (зач. 6)

Після проповіді з настановою до охрещених **ПОТРІЙНА ЄКТЕНІЯ**, де до звичайних прохань додається:

Д: Ще молимося за милість, життя, мир, здоров'я, спасіння, Боже завітання, прощення і відпущення гріхів рабів Божих (*імена*) та батьків їхніх.

Після єктенії:

Д: Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

П: Господи Боже наш! Піклуючись про спасіння людей, Ти завітав до Кани Галилейської, щоб показати чесний шлюб Твоїм пришестям. Сам і нині чад Твоїх цих (*імена*), яких Ти зволив з'єднати одне з одним, збережи в мирі та однодумності, чесним шлюб їхній яви, ложе їхнє неоскверненим охорони, допоможи їм провадити життя в непорочності і сподоби їх дожити до старости глибокої та з чистим серцем заповіді Твої виконувати.

Бо Ти еси Бог наш, Бог, щоб милувати і спасати, і Тобі славу возсилаємо, з Безпочатковим Твоїм Отцем, і Всесвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

При причащенні наречені біля тетраподу мовчки преподають одне одному Тіло Христове, тоді як пресвітер виголошує звичайні для цього слова.

На відпусті додається: Христос, Істинний Бог наш, що в Кани Галилейській пришестям Своїм чесний шлюб показав, молитвами Пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святих боговінчаних і рівноапостольних Константина та Єлени, святого великомученика Прокопія.....

НА ШЛЮБНІЙ УЧТІ

Пресвітер вводить наречених у залу, з'єднавши їхні руки стрічками / рушником і накривши єпитрахиллю, під спів на голос 5 **Ісас, радій..**, на голос 7 **Святі мученики... Слава Тобі, Христе Боже...** (під час якого, де є такий звичай, архітриклин ділить навпіл для наречених хліб, що був на дискосі на вінчальній Службі).

П (Д): Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

П: Боже, що силою Твоею все сотворив, і заснував всесвіт, і вінцем прикрасив усе, створене Тобою, Ти і спільну чашу цю, що подається з'єднаним спільністю шлюбу, благослови благословенням духовним.

Бо благословилося ім'я Твоє і прославилося Царство Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

Після цього пресвітер бере чашу з вином і подає з неї тричі пити спочатку нареченому, а потім нареченій. Далі розв'язує їм руки, знімає вінець нареченого і благословляє ним його, виголошуючи:

Звеличся, женише, як Авраам, і благословися, як Ісаак, і розмножуйся, як Яків, перебуваючи в мирі та по правді виконуючи заповіді Божі.

І, знявши вінець нареченої, благословляє ним її і виголошує:

І ти, невісто, звеличся, як Сара, і звеселися, як Ревека, і розмножуйся, як Рахиль, втішаючись чоловіком своїм, додержуючи заповідей закону, бо така воля Божа.

П (Д): Господеві помолімся.

Н: Господи, помилуй.

П: Боже, Боже наш, Ти прийшов до Кани Галилейської і там шлюб благословив. Благослови ж і рабів Твоїх цих, що з волі Твоїї шлюбом з'єдналися. Благослови їхні входи та виходи, примнож у добрі життя їхнє, прийми вінці їхні в Царстві Твоєму і збережи їх чистими, непорочними і неосоромними на віки віків.

Н: Амінь.

Архітриклин з'єднує вінці стрічками і покладає на прикрашеному місці серед квітів.

П: Мир усім.

Н: І духові твоєму.

П (Д): Голови ваші вклоніть перед Господом.

Н: Тобі, Господи.

Благословляючи тричі молодих хрестом, пресвітер виголошує:

П: Отець, Син, і Святий Дух, Всесвята Єдиносущна і Живоначальна Тройця, Єдине Божество і Царство, нехай благословить вас, і нехай дарує вам довголіття, радість у дітях, успіх у житті та вірі, і нехай сповнить вас усяким добробутом на землі, і сподобить вас

обіцяні блага прийняти, молитвами Святої Богородиці і всіх святих.

Н: Амінь.

- ❖ **Якщо ж священнослужителя не буде на шлюбній учті, ці обряди та молитви чиняться в кінці Служби Божої біля тетраподу одразу після заамвонної молитви. Вхідні тропарі агани не співаються (бо вже співалися після вінчання наречених), вінці залишаються на тетраподі, розрішення може відбуватися без присутності одружених.**

МОЛИТВА НА РОЗРІШЕННЯ ВІНЦІВ [у 8-й день]

Пресвітер (розв'язавши вінці): Господи Боже наш, Ти вінець літа благословив і заповів покласти ці вінці на одружених за законом шлюбу, немов у нагороду за їхню чистоту, бо вони чистими прийняли встановлений Тобою шлюб. Сам благослови, Господи, збережи їм вінці спасіння і шлюб їхній непорушним збережи, щоб вони завжди приносили подяку всесвятому імені Твоєму, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Одружені: Амінь.

ЧИН ПОСТЛІТУРГІЙНОЇ АГАПИ, АБО ВЕЧЕРІ ЛЮБОВІ

**Зі співом псалма 144 народ сходиться до трапезної.
Диякон несе свічку, пресвітер - просфори.**

Н: Отче наш... Слава... І нині... Господи, помилуй (*тричі*) Благослови.

П: Господи Ісусе Христе, Боже наш, Хлібе ангельський, Хлібе Життя вічного, що з неба зійшов **[[у Світлу Суботу при роздробленні артоса -** і наситив нас у пресвітлі ці дні духовною поживою Твоїх Божественних благодіянь заради спасенного Воскресіння Твого**]]!** Зглянься і нині, смиренно благаємо Тебе, на молитви й подяку нашу і, як благословив Ти п'ять хлібів у пустелі, так і тепер благо(+)слови хліб цей, щоб усі, хто споживатиме його, сподобилися від Тебе тілесного й духовного благословення і здоров'я, — благодаттю й милосердям Твого чоловіколюбства.

Бо Ти єси освячення наше, і Тобі славу возсилаємо, з Безначальним Твоїм Отцем, і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь.

**Предстоятель поливає вином у надріз хліб,
відділений на Службі на честь Богородиці,
(або ділить артос навпіл) і вкладає його в панагіар.**

Народ, на голос 5: Ісає, радій, Діва мала в утробі і породила Сина Еммануїла, Бога і Чоловіка, Схід ім'я Йому; Його ж величаючи, Діву прославляємо.

**Предстоятель разом з тим, кому делеговано проводити агапу,
(архітриклином), роздробляє другий хліб по числу присутніх.**

Народ, на голос 7: Святі мученики, ви славно страждали і вінчалися, моліться до Господа, щоб помилював душі наші.

**Слава Тобі, Христе Боже, апостолів похвало і мучеників радосте,
що проповідували Тройцю Єдиносущну.**

|| Предстоятель з архітриклином роздробляє других хліб

Н: (Високо)преосвященнішого владику нашого ... *(ім'я, титул правлячого єпископа)*, настоятеля і парафіян святого храму цього, всіх, хто зібрався за цим столом, батьків, братів і сестер наших, і всіх християн, Господи, збережи на многії літа.

Многая літа! (тричі)

Предстоятель з архітриклином роздробляє третій хліб

Н: У блаженнім успінні вічний спокій подай, Господи, спочилим рабам Твоїм і сотвори їм вічну пам'ять.

Вічная пам'ять! (тричі)

||

Предстоятель підносить панагіар, промовляючи:

П: На славу і честь Пресвятої Богородиці, *(святих ...)* і всіх святих Твоїх приносимо Tobі, Господи Боже, цю жертву спільності, їх же молитвами прийми її, Всемиловитий, у наднебесний Свій жертovníк.

Архітриклин же несе блюдо до столу зі словам:

А: Христос посеред нас.

Н: І є, і буде.

І передають один одному частки хліба з цими ж словами.

Народ, на голос 7: Сьогодні благодать Святого Духа нас збрала, і всі, взявши Хрест Твій, промовляємо: благословен Хто йде в Ім'я Господнє; осанна в вишніх!

П: Христе Боже, благослови їжу і пиття рабам Твоїм, бо Ти святий завжди, нині і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

ПІСЛЯ ПЕРШОЇ ЧАСТИНИ

П: Благословенний Бог наш ☩ завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Архітриклин: Благословен Бог, що милує і живить нас від юности нашої, дає поживу всім творінням. Наповни радістю і веселощами серця наші, щоб завжди маючи всяке довольство, ми були багаті на всяку добру справу, у Христі Ісусі, Господі нашому, з Яким Тобі слава належить, держава, честь і поклоніння навіки.

Н: Амінь.

Слава Тобі, Господи! Слава Тобі, Святий! Слава Тобі, Царю, бо Ти дав нам поживу на веселощі! Наповни нас и Духом Святим, щоб знайтися нам перед Тобою благоугодними та не посоромитися, коли Ти воздаш кожному по ділам його.

Слава, І нині. Господи, помилуй (*тричі*) Благослови.

П: Благословіть мене, брати та сестри, і простіть мені, грішному.

Н: Нехай Бог простить тобі і помилує тебе.

Тоді архітриклин бере хліб з панагіара і каже: Величне ім'я

Н: Святої Тройці.

Архітриклин творить хлібом над панагіаром знак хреста, кажучи: Пресвята Богородице, помагай нам.

Н: Її молитвами, Боже, помилуй і спаси нас.

Архітриклин і предстоятель роздробляють хліб:

Н: Блаженною називаємо Тебе всі роди, Богородице Діво, бо в Тебе невимістимий Христос вміститися благоволив. Блаженні ж і ми, в Тобі заступництво маючи, Бо Ти день і ніч молишся за нас. Тому, співаючи, виголошуємо Тобі: Радуйся, Благодатна, Господь з Тобою.

Достойно є... Чеснішу...

І споживає хліб в мовчанні і зосередженні.

Тоді продовжуються бесіди зі співами та молитвами.

ПІСЛЯ ДРУГОЇ ЧАСТИНИ

П: За многія молитви Пречистої Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії

Н: Її молитвами, Боже, помилуй і спаси нас.

П: Щедрий і милостивий Господь, він дає поживу всім тим, що бояться Його, і правда Його перебуває вічно. (Пс. 110:3-5)

Псалом 121:

Н: Звеселився я тим, що сказали мені: ходімо до дому Господнього. Стояли ноги наші у дворах твоїх, Єрусалиме. Єрусалиме, створений як місто, що злучене разом. Бо туди увійшли коліна, коліна Господні, за законом Ізраїля, щоб прославляти ім'я Господнє. Бо там стоять престоли, щоб судити, престоли в домі Давидовому. Просіть про мир для Єрусалима, і благоденство тим, що люблять тебе. І нехай буде мир силою твоєю і благоденство у стінах твоїх. Заради братів моїх і ближніх моїх промовляю: мир тобі. Заради дому Господа Бога нашого жадаю я блага тобі.

Ч: Святий Боже... Пресвятая Тройце... Отче наш...

Н: Слава... І нині... Кондак свята.

❖ **Якщо ж свята немає:**

Слава...

Боже отців наших, що завжди чиниш з нами по Твоїй кротості, не відніми милість Твою від нас, але молитвами їхніми в спокої збережи життя наше.

І нині...

Молитвами, Господи, всіх святих і Богородиці Твій спокій подай нам і помилуй нас, як Єдиний Милосердний.

Н: Господи, помилуй (*тричі*). Благослови.

Відпуст

П: Благословен Бог, що милує і живить нас від Своїх багатих дарів Своєю благодаттю і чоловіколюбством, завжди, нині і повсякчас і на віки вічні.

Н: Амінь.

МОЛИТВИ НА БЛАГОСЛОВІННЯ ТА ОСВЯЧЕННЯ

ОСВЯЧЕННЯ КОЛИВА

Коливом називається кутя або варена пшениця, змішана з медом і оздоблена різними солодкими подами, яку приносять до церкви на честь і пам'ять Владичних свят і Божих святих.

- ❖ Якщо коливо принесене для благословення на вечірні, то освячення звершується після Нині відпускаєш... і належних за Уставом тропарів.
- ❖ Коли ж це буде на Святій Літургії, то після заамвонної молитви співається тропар і кондак святого.

Покадивши, **диякон** виголошує: Господеві помолімся.

Н: Господи, помилуй.

П: Господи, Ти все створив словом Своїм і звелів землі родити найрізніші плоди на насолоду і поживу нам; ними Ти трьох отроків і Даниїла, що були у Вавилоні, відживляв, показавши їх світлішими від тих, що споживали ласощі Сам, Всеблагий Царю, і зерна ці з різними плодами благослови (+) і всіх, що їх споживають, освяти, бо принесені вони рабами Твоїми на славу Твою, на честь святого Твого... (**імена**) і в пам'ять тих, що в благочестивій вірі спочили. А тим, що приоздобили це і творять пам'ять, подай, Господи, все, що вони просять для спасіння, і насолоду вічних Твоїх благ, молитвами пречистої Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії, і святого... (**імена**), що його пам'ять творимо, і всіх святих Твоїх.

Бо Ти все благословляєш і освячуєш, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, з Безначальним Твоїм Отцем і з Пресвятим і Милосердним і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь

ОСВЯЧЕННЯ СВИЧОК НА СТРИТЕННЯ

Після заамвонної молитви диякон кадить свічки.

Д: Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

П: Господи Ісусе Христе, Світе істинний, що просвіщаєш кожную людину, яка приходить на світ! Вилий благословення Твоє на свічі ці і освяти (+) їх світлом Твоєї благодати. Дай, Милостивий, щоб, як це світло, огнем видимим запалене, проганяє нічну пільму, так щоб серця наші, огнем невидимим, цебто світлістю Духа Святого, просвічені, оминули сліпоту всіляких гріхів; щоб змогли ми очищеним оком душі бачити те, що Тобі благодне і для нашого спасіння благопотрібне, і щоб сподобитися нам перемогти темні небезпеки цього світу і досягнути світла безперестанного.

Бо Ти еси Спас наш, і Тобі славу віддаємо, з Безпочатковим Твоїм Отцем і Пресвятим, Милосердним і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Священик кропить свічки свяченою водою, виголошуючи:

Благословляються і освячуються свічі ці окропленням води цієї свяченої в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь. *(Тричі).*

ОСВЯЧЕННЯ ВЕРБИ

Пальмове галуззя та вербу освячують на утрєні Входу Господня в Єрусалим після Євангелія або після заамвонної молитви на Святій Літургії. Священик кадить галузки. Народ співають тропар.

Д: Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

П: Господи Боже наш, Ти, що сидиш на херувимах, Ти підніс силу Твою і послав Єдинородного Сина Твого, Господа нашого Ісуса Христа, спасти світ хрестом, похороном і воскресінням Своїм, — Його, що прийшов до Єрусалиму на вільні страждання, сьогодні люди, що сидять у темряві й тіні смерті, зустрінули, взявши, як знамено воскресіння, віття дерев і галузі пальмові.

Сам, Владико, збережи і охорони і нас, що віття це за прикладом тих в цей передсвяточний день несемо в руках. Щоб, як і ті народи й діти викликували Тобі: «Осанна!» — так і ми в піснях і співах духовних досягли животворчого триденного воскресіння в Тому ж Христі Ісусі, Господеві нашому. З Ним Ти благословен з Пресвятим, Милосердним і Животворчим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

П: Мир усім.

Н: І духові твоєму.

Д: Голови ваші вклоніть перед Господом.

Н: Тобі, Господи.

П: Господи Боже Вседержителю! Ти вказав на Церкву через образ ковчега при праведникові й угодникові Ноеві, провіщаючи пришествія Пресвятого Духа через голуба, що приніс оливну галузку. Цей образ завершили діти юдейські, зустрічаючи Тебе з віттям оливним і галузями, викликаючи Тобі; «Осанна в небі, благословен, хто йде в ім'я Господнє!» Сам, отже, Господи Ісусе Христе, Боже наш, Ти, що благословив народ, який зустрічав Тебе з віттям, — благослови (+) та освяти (+) і віття й галузі ці, щоб усі, хто приймають їх, прийняли покров для душі своєї й тіла; щоб стало це віття ліком для нашого спасіння й тайною Твоїєї благодати; щоб всі, хто приймає їх, де б не знаходились, Твоє благословення отримали; Ти ж, прогнавши всяку противну силу, покрив Своєю правицею тих, кого викупив Ти Своєю Чесною Кров'ю, — щоб ми всі одностайно заспівали Тобі Осанна в небі, благословен Ти, що йдеш судити правдою, з Отцем і Святим Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Священик окроплює свяченою водою галуззя, проказуючи:

Благословляються і освячуються віття й галузі ці окропленням води цієї свяченої в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.
(Тричі).

МОЛИТВА НА ОСВЯЧЕННЯ АРТОСА

Д: Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

П: Боже Всесильний і Господи Вседержителю! Ти рабу Твоєму Мойсеєві при виході Ізраїля з Єгипту для звільнення людей Твоїх від гіркого рабства фараонового звелів заколоти ягня, що прообразувало заколотого на хресті з волі Своєї ради нас Агнця, що взяв гріхи всього світу, Улюбленого Сина Твого, Господа нашого Ісуса Христа. Ти й нині, смиренно молимо Тебе, споглянь на хліб цей і благослови **(+)** й освяти **(+)** його; бо і ми, раби Твої, на честь і славу, і на спомин славного Воскресіння Сина Твого, Господа нашого Ісуса Христа, через яке від вічного рабства ворожого і від пекельних кайданів визволення, свободу й виведення одержали, перед Твоєю величністю нині, у цей всесвітлий, преславний і спасительний день Пасхи, приносимо його. А нас, що приносимо його й цілуємо та споживаємо, учасниками Твого небесного благословення сотвори і всяку хворість і недуги від нас Твоєю силою віджени, здоров'я всім подаючи.

Бо Ти еси Джерело благословення й Податель зцілення, і Тобі славу возсилаємо, Безначальному Отцю з Єдинородним Твоїм Сином, і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Священик кропить артос свяченою водою, виголошуючи:

Благословляється і освячується артос цей окропленням води цієї свяченої в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь. *(Тричі).*

ОСВЯЧЕННЯ ПАСОК, СИРУ ТА ЯЄЦЬ

Освячення пасок і іншої їжі звичайно буває після відпусту Святої Літургії на перший день Великодня.

П: Слава Святій, Єдиносущній, і Животворчій, і Нероздільній Тройці завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Христос воскрес із мертвих... *(зі стихами).*

Священик під час співу кадить паски.

Д: Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

П: Молитва на благословення хлібів

Владико Святий, Отче Вседержителю, Предвічний Боже! Благоволити освятити хліб цей Твоїм святим духовним благословенням, щоб був він всім, що споживають його, на спасіння душі, на здоров'я тілесне і захист проти всіх недуг, всякого ворожого підступу, — через Господа нашого Ісуса Христа, що з неба зійшов, дає життя й спасіння світові, з Тобою живе і царює в єдності Святого Духа нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Д: Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Священик Молитва на благословення пасхального агнця:

Зглянься, Господи Ісусе Христе, Боже наш, на агнця цього й на всі інші страви м'ясні, благослови (+) й освяти (+) їх, як благословив і освятив еси агнця, що його Тобі привів вірний Авраам, і агнця, що його Тобі Авель приніс від плодів, також і теля годоване, що його звелів еси заколотися для сина блудного, що знову повернувся до Тебе. І як той сподобився Твоїєї ласки насолодитися, так і ми від Тебе, цих благословенних і освячених страв споживаючи, Твоє благословення зі здоров'ям всі одержимо Чесного ради Хреста Твого й триденного з мертвих воскресіння.

Бо Ти є правдива Пожива й Податель добра і все благословляєш і освячуєш, Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо, з Безначальним Твоїм Отцем і з Пресвятим і Милосердним і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Д: Господеві помолімося.

Н: Господи, помилуй.

Священик кропить свяченою водою паски, виголошуючи: Благословляється і освячується вся пожива ця окропленням води цієї свяченої в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь. **(Тричі).**

Під час окроплення пасок співці співають стихири Великодня. Далі Великодній відпуст.

ОСВЯЧЕННЯ ЗІЛЛЯ

Освяченим зілля відправляється згідно з місцевою традицією — або вдень Винесення Чесного Хреста Господнього (1 серпня), або в свято Успіння пресвятої Богородиці (15 серпня), після заамвонної молитви.

Д: Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

П: Господи Боже наш, Величний і Премудрий Сотворителю світу і всієї краси його. Які величні діла Твої, які прекрасні творіння Твої! Але найбільш нам видимі Твоя любов та піклування. Твою безмежну ласку, Милосердний Господи, виявляєш Ти у великих і в малих творіннях Своїх до нашого грішного людського роду, обдаровуючи нас і землю нашу всіма родами рослин на поживу, втіху й науку нашу, щоб, у них кохаючись, ми навчалися Твоєї премудрости й душею підносились до Тебе, Отче світу, від Якого виходить всяка добра пожива і всякий дар звершений.

Благослови ж, Господи, і освяти це зілля, яке виростила з Твоєї ласки земля наша в цьому році; діла рук наших виправляй; від усякої нечистоти, що пристала до них через гріхи наші, очищай і освячай Своєю благодаттю через окроплення водою цією свяченою.

О, Господи, за молитвами пресвятої Богородиці і всіх святих, благослови (+), очисти (+) й освяти (+) це зілля, що вірні раби Твої для освячення принесли, і всяку рослину і квіти, що на поживу й утіху нашу, на духовну й тілесну користь Ти нам у цьому році вродив, щоб, утішаючись і живлячись із них, ми освячувалися святими Твоїми дарами і Небесного Твого Царства сподобились та славу Тобі віддавали на віки вічні.

Н: Амінь.

Священик кропить свяченою водою зілля, виголошуючи: Благословляється і освячується зілля це окропленням води цієї свяченої в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Н: Амінь. Владичице, прийми молитви від нас, рабів Твоїх, і визволи нас від усякої біди й печалі.

ОСВЯЧЕННЯ НАЧАТКІВ ПЛОДІВ

Перші плоди освячуються після заамвонної молитви. Священик кадить плоди, а співці співають тропар і кондак свята.

Д: Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

П: Боже Премудрий і Всемогутній Сотворителю світу! Ти створив небо й землю і все, що на них. Ти виростив дерева і трави й уквітчав їх красними квітами, а з них овочам зволив виспіти на втіху і споживання роду людського і всякого живого створіння Твого. Сам, Господи, благослови (+) початки плодів цих, подай багатий врожай на них в місці цьому, по всій Україні нашій і на всьому світі Твоєму. Тих, що працюють коло них, благослови в добрім здоров'ї й спокою зібрати і скористувати їх, а всіх людей Твоїх благослови споживати ці дари Твої на здоров'я тілу, душі на спасіння, щоб вдячні Тобі були і на честь і на славу Твою споживати їх сподобилися.

Бо Ти є Податель всякого добра, і Тебе ми славимо, Безначального Отця, з Єдинородним Твоїм Сином і Пресвятим, Милосердним і Животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Д: Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй.

П: Господи, Ісусе Христе, Боже наш! Ти благоволив назвати Себе виноградом і під виглядом соку виноградного й хліба пшеничного Тіло і Кров Свою ученикам, а через них і нам подав. Ти навчаєш усіх, щоб на квітах заповідей Твоїх плоди добрі в своєму житті приносили. Ти й Церкву Твою Святу садом назвав, а нас усіх деревами в Твоєму саді, що повинні приносити добрі плоди на славу Твою. Сам, Господи, початки плодів цих, що вірні раби Твої до церкви принесли в цей день пресвітлого Преображення Твого, благослови (+) і в добрім здоров'ї й спокою спожити їх сподоби, а Тобі плід нескверного життя принести й добру відповідь дати в день страшного суду Твого. Ти бо єдиний Милосердний і Чоловіколюбче, і Тебе славимо з Отцем і Святим Духом нині, і повсякчас, і на віки вічні.

Н: Амінь.

Священик кропить свяченою водою овочі, виголошуючи: Благословляються і освячуються овочі ці окропленням води цієї свяченої в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь. *(Тричі).*

Люди співають тропар свята.

ТРОПАРІ, КОНДАКИ, ПРОКИМНИ ТРІЮДІ

НЕДІЛЯ МИТАРЯ І ФАРИСЕЯ

На вранішній прокимен голосу, після Євангелія співаємо: Воскресіння **Христове бачивши...**, а потім, замість **Молитвами апостолів**, співаємо стихири **Покаяння двері**. Так від неділі Митаря і фарисея аж до 5 неділі Великого посту.

Слава... Стихира, гл. 8: Покаяння двері відчини мені, Життєдавче, бо зранку лине дух мій до храму святого Твого, носячи храм тіла весь занечистий. Ти ж, як Милосердний, очисти його милостивою Своєю благодаттю!

І нині... На стежку спасіння настав мене, Богородице, бо безсормними гріхами занечистив душу свою і в лінощах все життя своє пережив. Молитвами ж Своїми визволи мене від усякої нечистоти.

Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоїї, і з великого милосердя Твого прости провини мої.

Гол. 6: Багато заподіяних мною гріхів згадуючи, я, окаянний, жахаюся страшного дня судного. Проте, надіючись на ласку милосердя Твого, як Давид, благаю: помилуй мене, Боже, з великої ласки Твоїї!

На Службі Божій — тропар воскресний.

Кондак, гол. 3: Зітхання принесімо, як митар, Господеві і до Нього приступімо, грішні, як до Владики, бо Він хоче спасіння всіх людей і відпущення гріхів подає всім, що каються; бо задля нас прийняв тіло Бог, що є Рівнобезпочатковий з Отцем.

Прокимен, алилуя і причасний недільні.

НЕДІЛЯ БЛУДНОГО СИНА

На вранішній, після «Хваліть ім'я Господнє...», в неділі Блудного сина, М'ясопусну і Сиропусну, співається псалом 136. Після цього Ангельський собор....

На Службі Божій: тропар воскресний.

Кондак, гол. 3: Нерозумно віддалився я від Твоєї отцівської слави і між грішними людьми прогайнував багатство, яке Ти мені віддав; тому-то підношу до Тебе голос як блудний: згрішив я перед Тобою, Отче Щедрий, прийми мене, що каюся, і зроби мене одним із слуг Твоїх.

Прокимен, алилуя і причасний недільні.

СУБОТА М'ЯСОПУСНА

Тропарі — див. суботу Троїцьку.

Прокимен, гол. 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть (Пс. 24:13).

Стих: До Тебе, Господи, підношу душу мою. Боже мій, на Тебе я уповаю (Пс. 24:1).

Алилуя, гол. 6: Блаженні, кого Ти обрав і прийняв, Господи, і пам'ять їх із роду в рід (Пс. 64:5).

Стих: Душі їх у блаженстві перебуватимуть (Пс. 24:13).

Причасний: Блаженні, кого Ти обрав і прийняв, Господи, і пам'ять їх із роду в рід (Пс. 64:5).

НЕДІЛЯ М'ЯСОПУСНА

На вранішній прокимен голосу. Тропар недільний.

Кондак, гол. 1: Коли прийдеш, Боже, на землю зі славою й коли все затремтить, а ріка огненна потече перед Судом Твоїм, і книги створяться, і тайни відкриються, — тоді визволь мене від вогню негасимого і вчини мене достойним стати по правиці Твоїй, Судде Найсправедливіший.

Прокимен, гол. 3: Великий Господь наш, і велика сила Його, і розуму Його немає міри (Пс. 146:5).

Стих: Хваліть Господа, бо співати Богові нашому — благо, пісня хвали люба Йому (Пс. 146:1).

Алилуя, гол. 8: Прийдіть, заспіваймо Господеві, виголосьмо славу Богові — скелі спасіння нашого (Пс. 94:1).

Стих: Станьмо перед лицем Його, з хвалою, в піснях прослаavimo Його (Пс. 94:2).

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх (Пс. 148:1).

Другий: Радуйтеся, праведні, в Господі праведним подобає хвалити Його (Пс. 32:1).

Заамвонна молитва: Христе Боже наш! Прийми наші недостойні моління, як прийняв Ти сльози і миро блудниці, і насолоду нашими співами прийми, як цілуванням її, і даруй нам прекрасне звернення її, і сподоби нас, також як її, відпущення гріхів, і як від неї, що притулилася до Твоїх пречистих ніг, не відвернувся Ти, також не відкинь і нас, що припадаємо до незримих стоп Твого чоловіколюбства, і, Тобі, що знає усі тайни серця, висповідатися подай як її, не відіслав Ти з соромом, і нас не осором, оголосивши приховані гріхи наші на страшному Твоєму суді перед ангелами і людьми, але зроби нас спадкоємцями вічного прощення і нетлінної Твоєї слави.

Бо Ти чоловіколюбець, і тобі славу віддаємо, з Безначальним Твоїм Отцем, і Пресвятим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

СУБОТА СИРОПУСНА

Прокимен, гол. 8: Звеличаться праведні у славі і радітимуть в оселях своїх (Пс. 149:5).

Стих: Хвала Богові в устах їх і мечі двосічні в руках їх (Пс. 149:6).

Алилуя, гол. 2: Насаджені в домі Господнім у дворах Бога нашого розцвітуть (Пс. 91:14).

Стих: Веселіться в Господі і радуйтеся, праведні. Торжествуйте всі, чисті серцем (Пс. 31:11).

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі.

НЕДІЛЯ СИРОПУСНА

На вранішній прокимен голосу. На Службі Божій тропар воскресний.

Кондак, гол. 6: Учителю премудрости, Подателю розуму, Карателю немудрих і Захиснику бідних, укріпи, врозуми серце моє, Владико. Ти дай мені слово, Слово Отця, бо не закажу устам моїм кликати до Тебе: Милосердний, помилуй мене грішного.

Прокимен, гол. 8: Помоліться і хвалу віддайте Господеві Богу нашому *(Пс. 75:12)*.

Стих: Знаний в Юдеї Бог, в Ізраїлі велике ім'я його *(Пс. 75:2)*.

Алилуя, гол. 6: Благо є прославляти Господа і співати імені Твоєму, Всевишній *(Пс. 91:2)*.

Стих: Сповідати вранці про милість Твою і вночі про правду Твою *(Пс. 91:3)*.

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх *(Пс. 148:1)*.

На вечірні — великий прокимен, гол. 8:

Не відверни лица Твого від раба Твого, бо я в журбі; скоро почуй мене, зглянься на душу мою і врятуй її *(Пс. 68:18–19)*.

Стих: Спасіння Твоє, Боже, нехай прийме мене. *(Пс. 68:30)*.

Стих: Побачать це страдники і звеселяться *(Пс. 68:33)*.

Стих: Шукайте Бога — і жива буде душа ваша. *(Пс. 68:33)*.

СУБОТА ПЕРША ПОСТУ

Вмч. Феодора Тирона

На Службі Божій тропар, гол. 2: Величні діла віри! Святий Феодор посеред полум'я радувався, немов на водах спокійних; вогнем бо спалений, наче хліб солодкий, він приніс себе Тройці. Його молитвами, Христе Боже, спаси душі наші.

Кондак, гол. 8: Віру Христову, наче щит, прийнявши до глибин свого серця, переміг ти супротивні сили, Феодоре багатостраждальний, і, як переможний, завінчався вічним вінцем небесним.

Прокимен, гол. 7: Звеселиться праведник у Господі і надію покладатиме на Нього *(Пс. 63:11)*.

Стих: Почуй, Боже, голос мій в молитві до Тебе. *(Пс. 63:2)*.

Алилуя, гол. 4: Праведник, як пальма, розцвіте і, як кедр на Ливані, намножиться *(Пс. 91:13)*.

Стих: Насаджені в домі Господнім у дворах Бога нашого розцвітуть *(Пс. 91:14)*.

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться *(Пс. 111:6–7)*.

НЕДІЛЯ ПЕРША ПОСТУ

Торжество православ'я

На вранішній прокимен голосу. На Службі Божій тропарі: недільний та гол. 2: Пречистому Твоєму образу поклоняємось, Мило-

сердний, благаючи прощення провин наших, Христе Боже, бо Ти з волі Своєї Тілом зійшов на хрест, щоб визволити створених Тобою з ворожої неволі. Тому вдячно співаємо Тобі: Ти радістю наповнив усе, Спасе наш, прийшовши спасти світ.

Кондак, гол. 8: Неосяжне Слово Отцеве, від Тебе, Богородице, тіло прийнявши, осяжним стало і, прийнявши колись гріховний вигляд, сполучило його з божественною добротою; але ми, визнаючи спасіння в ділах і словах, це розуміємо.

Прокимен, пісня отців, гол. 4: Благословен еси, Господи Боже отців наших, і хвальне і прославлене ім'я Твоє навіки (*Дан. 3:26*).

Стих: Бо праведний еси в усьому, що вчинив Ти нам (*Дан. 3:27*).

Алилуя, гол. 4: Мойсей і Аарон між священиками Його, і Самуїл серед тих, що призивають ім'я Його (*Пс. 98:6*).

Стих: Взивали вони до Господа, і Він вислухав їх (*Пс. 98:6*).

Замість «Достойно» співається:

Тобою, Благодатна, радується всяка твар — ангельський собор і людський рід Освячений храм і розумовий раю, дівам хвало! З Тебе Бог втілювався, і немовлятком був Предвічний Бог наш. Бо він лоно Твоє престолом обрав, а Тебе просторшою небес створив. Тобою, Благодатна, радується всяка твар, слава Тобі!

Причасний: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх.

Другий: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (*Пс. 32:1*).

Заамвонна молитва: Дякуємо Тобі, Господи Ісусе Христе, що Ти дав нам на спасіння даний час посту, приготавляючи зціляти в хуткім часі найбільші рани наших душ, і прощаючи нам багато гріхів. Молимося Тобі також, Преблагий: зніми з нас всяке фарисейске лицемірство під час посту і видали юдейську похмуристь, від нашої стриманості пиху віджени, всяке свавілля заборони, і балакучість, і лихі думки; наповни нас світлістю та істиною, яку Ти узаконив; зміцни нас на боротьбу проти пристрастей, дай нам силу на боротьбу проти гріховності; відчуженням від пристрастей приготуй нас слідувати за Тобою, що показав нам перемогу над дияволом через піст, і зробитися учасниками смерті і воскресіння Твого, і насититися вічною насолодою, яку Ти приготував голодним і спраглим правди твоєї; народові нашому, через піст і віру в Тебе, дай міць проти всякого нападу ворогів.

Бо Ти є Милостивий Бог, і Тобі слава належить, з Отцем і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Прокимен великий на вечірні, гол. 8: Дав єси насліддя тим, що бояться Тебе, Господи (*Пс. 60:6*).

Стих: Від краю землі взиваю до Тебе (*Пс. 60:3*).

Стих: Знайду захист під покровою крил Твоїх (*Пс. 60:5*).

Стих: Так я співатиму імені Твоєму повік (*Пс. 60:9*).

СУБОТА ДРУГА ПОСТУ

Прокимен, алилуя і причасний дня та за померлих.

НЕДІЛЯ ДРУГА ПОСТУ

Свт. Григорія Палами

На вранішній прокимен голосу. На Службі Божій тропар воскресний та святого, гол. 8: Православ'я світильниче, опоро і учителю Церкви, ченців красо, богослов'я оборонче непереможний, Григорію чудотворче, солунська похвало, проповідниче благодати, повсякчас молися за спасіння душ наших.

Кондак святого, гол. 8: Тебе, священний і божественний орган премудрости і ясну трубу богослов'я, одностайно прославляємо, Григорію богоповідниче. Ти ж, отче, як розум, що стоїть перед Найвищим Розумом, до Нього розум наш направ, щоб ми взивали: радуйся, проповідниче благодати.

Кондак Тріоді, гол. 4: Сьогодні настав час для добрих діл, перед дверима Суду встаньмо в пості, принесімо сльози каяття і милостиню, взиваючи: нагрішили ми більше, як піску морського; але прости, Сотворителю всього, щоб і нам прийняти нетлінні вінці.

Прокимен, гол. 5: Ти, Господи, збережеш нас і захистиш нас від роду цього і повіки (*Пс. 11:8*).

Стих: Спаси мене, Господи, бо не стало праведного (*Пс. 11:2*).

Свт. Григорія прокимен, гол. 1: Уста мої висловлять премудрість, і думки серця мого — розум (*Пс. 48:4*).

Алилуя голосу.

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх (*Пс. 148:1*).

Другий: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться (*Пс. 111:6–7*).

Заамвонна молитва: Молимо, Владико, Господи Боже наш, Твою благодать: почуй нас, недостойних рабів Твоїх, і сподоби нас досягти жаданого кінця часу даного нам посту у виправлення, і нас, що почали цей шлях, майбутні подвиги приведуть до бажаних вінців. Віддали від нас зброю птьми, і зброєю Твого світла прикрась. Даруй нам стриманість правдиве, молитву таємну, але найбільш бажану Тобою, істину милостиню і Тобі бажану, щедротами Єдинородного Сина Твого, з Ним же Тобі належить слава, Отцю, і Святому Духові, нині і повсякчас і на віки віків.

Прокимен вечірні, гол. 8: Не відверни лица...

НЕДІЛЯ ТРЕТЯ ПОСТУ. ХРЕСТОПОКЛОННА

На вранішній прокимен голосу. На Службі Божій тропар воскресний і Хреста, гол. 1: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє; перемогу побожному народові нашому на супротивників подай і Хрестом Твоїм охороняй нас — оселю Твою.

Слава... І нині... Кондак, гол. 7: Вже більше не стереже воріт Едему вогненна зброя; бо на них зійшли преславні окови — дерево Хресне; смертне жало і перемога аду знищені, бо Ти з'явився єси, Спасе мій, промовивши до сущих у пеклі: увійдіть знову до раю.

Замість Трисвятого: Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє воскресіння Твоє славимо.

Прокимен, гол. 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (*Пс. 27:9*).

Стих: До Тебе, Господи, взиваю я: Боже мій, не будь мовчазний до мене (*Пс. 27:1*).

Алилуя гл. 1: Спом'яни громаду Твою, що її спочатку зібрала рука Твоя (*Пс. 73:2*).

Стих: Бог же, Цар наш споконвіку, учинив спасіння посеред землі (*Пс. 73:12*).

Причасний: Відзначилось на нас світло лица Твого, Господи; Ти дав радість серцю моєму (*Пс. 4:7–8*).

Заамвонна молитва: Боже і Отче слави, який віддав за нас Єдинородного Свого Сина, і синами привів нас до Себе через Нього, і знов удостоївся Духа Святого! Змиloserдсья і нині над нами, що переступили заповіді Твої, і не погуби нас з віддаленими від Тебе, і не наведи на нас голод в Твоїх духовних даруваннях; але сподоби нас наближатися до Тебе вустами і серцем, і гідність усиновлення справою яви над нами, які переймають наверненням до Тебе блу-

дного сина, в якому Ти показав нам невимовне Твоє до грішників чоловіколюбство; щоб ми досягли Твоїх нескінченних благ, які Ти приготував виконавцям Твоєї волі. Благодаттю і милосердям і чоловіколюбством Єдинородного Сина Твого, з Ним же Тобі належить слава, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Прокимен вечірні, гол. 8: Дав єси насліддя...

НЕДІЛЯ ЧЕТВЕРТА ПОСТУ

Прп. Іоана Ліствичника

На вранішній прокимен голосу. На Службі Божій тропар воскресний та святого, гол. 1: Пустинним жителем, ангелом у тілі й чудотворцем показався ти, богоносний отче наш, Іоане. Постом, невсипущим піклуванням і молитвою небесні дарування прийнявши, ти зціляєш недужих і душі тих, що з вірою до тебе прибігають. Слава Тому, Хто дав тобі силу, слава Тому, Хто тебе завінчав; слава Тому, Хто через тебе подає всім оздоровлення!

Кондак святого, гол. 4: Господь поставив тебе, наставниче, отче наш Іоане, на висоті стримання, як зорю істинну, що освітлює всі краї землі.

Кондак Тріоді, гол. 4: Хресту Твоєму поклонитись, Господи, удостоївшись, ми духом і вірою до Тебе зближаємось і молячись визнаємо: вчини нас всіх достойними воскресіння.

Прокимен голосу і преподобного, гол. 8: Звеличаться праведні у славі і радітимуть в оселях своїх *(Пс. 149:5)*.

Алилуя голосу і святого: Насаджені в домі Господнім у дворах Бога нашого розцвітуть *(Пс. 91:14)*.

Причасний: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх.

Другий: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться *(Пс. 111:6–7)*.

Заамвонна молитва: Господи Боже наш! Ми, недостойні, удостоївшись стояння у святому Твоєму місці, і не маючи принести Тобі ніякого доброго діла, Тобі, нічого не потребуючому з наших благ, приносимо як жертву покаяння серця і смирення духа, просячи для себе у Твоєї благоді прощення за гріхи. Почуй наше нікчемне моління, що не принизив митаря, який упокорився перед Тобою, і показав його праведним більше за фарисея, що хвалив самого себе, його ж похвальбу і мерзенне велемовність віддали від нашого серця; але даруй нам печаль митаря і найближчу до Тебе смиренність, бо хто підноситься буде принижений, а хто смиряється буде

піднесений; та удостой нас блаженства в Царстві Небесному, що зберігається для убогих духом. З милосердя Христа Твого, з Ним же благословенний Ти, з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Прокимен вечірні, гол. 8: Не відверни лица...

СУБОТА П'ЯТА ПОСТУ. АКАФІСТОВА

Тропар, гол. 8: Зрозумівши тайний наказ, скоро став ангел в домі Йосифовім перед Пречистою і промовив: Той, Хто зшестьм Своїм прихилив небеса, весь вміщається без зміни в Тобі. Його ж бачучи в утробі Твоїй, що приняв вигляд слуги, з острахом взиваю до Тебе: Радуйся, Діво пренепорочная.

Слава... І нині... Кондак, гол. 8: Непереможній Воеводі - переможні пісні і подячні, звільнившись від бід, раби Твої, підносимо Тобі, Богородице. А Ти, що маєш силу непереможну, від усяких нас бід визволи, щоб до Тебе взивати: Радуйся, Невісто Неневісна!

Прокимен, пісня Богородиці, гол. 3: Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моему (*Лк. 1:46–47*).

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди (*Лк. 1:48*).

Алилуя, гол. 8: Встань, Господи, на місце спокою Твого; Ти і кивот святині Твої (*Пс. 131:8*).

Стих: Пом'яни, Господи, Давида і всю лагідність його (*Пс. 131:1*).

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову (*Пс. 15:4*).

НЕДІЛЯ П'ЯТА ПОСТУ

Марії Єгипетської

На вранішній прокимен голосу. На Службі Божій тропар воскресний та преподобної, гол. 8: Через тебе, мати, відомо стало: спасеться всяка душа, на образ Божий створена. Взавши бо хрест, пішла ти за Христом і ділами повчала не дбати про тіло, бо воно минуше, а піклуватися про душу — єство безсмертне. Тому, преподобна Маріє, спільно з ангелами радується дух твій.

Кондак преподобної, гол. 3: Різними гріхами раніше сповнена, ти через покаяння Христовою невістою нині явилася; ангельське життя наслідуючи, зброєю Хреста демонів нищиш. Тому явилася єси невістою Царства, Маріє преславна.

Кондак Тріоди, гол. 4: Перетерпівши спокуси душевної зими, принесімо відновлення душі і плоди добрих діл, піднявшись духом: бо ось Жених — Христос зближається і подає вінці святих; встаньмо ж, щоб Він застав нас готових прийняти вінці вічні.

Прокимен голосу і преподобної, гол. 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів *(Пс. 67:36)*.

Алилуя голосу. Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх *(Пс. 148:1)*.

Другий: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться *(Пс. 111:6-7)*.

Заамвонна молитва: Христе Боже наш, що підтримуєш всіх падаючих, повалених же піднімаєш, Невіддільний, що народжуєшся з Отцівського лона і втілюєшся від святої Діви Марії, і в світ прийшов, щоб удостоїти піклування і повернути в початкове єство нашу відпалу природу, що піддалася нападу безтілесних і душогубних розбійників, і позбавлену нетління і тяжко поранену ними! Ти, Владико, вилікуй наші невидимі язви і перев'яжи рани душевні чесною Твою Кров'ю, що пролив Ти за нас, і святим Твоїм помазанням, яке нам дарував Ти; і визволи нас від поразок, що безперестанку наносяться нам невидимими силами, які поспішають викрасти у нас навіть віру в Тебе і надію, і бажають змити з нас благодать Твою; не позбав нас чоловіколюбства і спасительного лікування, щоб, зцілившись і очистившись від усякої скверни, ми удостоїлися звання первонароджених, написаних на Небесах, лікарю невидимих і видимих недуг.

Бо Ти є Бог наш, і тобі славу віддаємо, Отцю і Сину і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Прокимен вечірні, гол. 8: Дав єси насліддя...

СУБОТА ШОСТА. ЛАЗАРЕВА

На вранішній Ангельський Собор... та Воскресіння Христове..

На Службі Божій. Тропар, гол. 1: Загальне воскресіння перед Своїм стражданням запевняючи, з мертвих воскресив єси Лазаря, Христе Боже. Тому ж і ми, як діти, несучи знамена перемоги, виголошуємо Тобі, Переможцеві смерті. Осанна в вишніх, Благословенний, хто йде в ім'я Господнє.

Слава... І нині...

Кондак, гол. 2: Всіх радість Христос Істина, Світ, Життя і Воскресіння світу, — Він сущим на землі явився Своєю милістю і став образом Воскресіння, подаючи всім божественне відпущення.

Замість Трисвятого: Всі ті, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Алілуя.

Прокимен, гл. 3: Господь — просвічення моя і Спаситель мій, кого убоюся (*Пс. 26:1*).

Стих: Господь — оборонець життя мого, кого устрашуся (*Пс. 26:1*).

Алілуя, гл. 5: Господь воцарився, вдягнувся в величність (*Пс. 92:1*).

Стих: Бо Він утвердив вселенну, і не захитається вона (*Пс. 92:1*).

Задостойник: Чисту Богородицю, що непорочно прийняла вогонь Божества в утробу, славно вшануймо, люди, в піснях величаючи.

Причасний: Із уст дітей і немовлят вчинив еси хвалу (*Пс. 8:3*).

Заамвонна молитва: Христе, Боже наш! Ти четвероденного Лазаря голосом Своїм від кайданів смерті звільнив і в життя повернув, Сам і нас гріхами умертвлених оживи, життя добродійне даруючи, і бажаного вічного життя спадкоємцями нас зроби.

Бо Ти еси життя і воскресіння наше, і Тобі слава належить з Безсмертним Твоїм Отцем і Всесвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки вічні.

НЕДІЛЯ ШОСТА. КВІТНА

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен гл. 4: Із уст дітей і немовлят вчинив еси хвалу (*Пс. 8:3*).

Стих: Господи, Боже наш, яке величне ім'я Твоє по всій землі! (*Пс. 8:2*).

Величання: Величаємо Тебе, Життєдавче Христе, Осанна в вишніх, і ми співаємо Тобі: Благословен, хто йде в ім'я Господнє!

Приспів 1: Заспівайте Господеві пісню нову, бо Господь сотворив чудеса (*Пс. 97:1*).

Приспів 2: Побачили всі краї землі спасіння Бога нашого. (*Пс. 97:3*).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Антифон перший, гол. 2.

1. Любо мені, що Господь почув голос мій, благання моє.

Спаси нас, Сину Божий, Грядущий на осляті, співаємо Тобі: Алилуя. *(після кожного)*

2. Прихилив до мене вухо Своє, і я призиватиму Його в усі дні мої.

3. Напали на мене недуги смертельні, муки пекельні постигли мене. *(Пс. 114)*

Слава... І нині... Спаси нас, Сину Божий, Грядущий на осляті...

Антифон другий, гл. 2.

1. Вірував я, тому й говорив: я у великому горі.

Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. *(після кожного)*

2. Чим віддячу Господеві за всі Його добродійства для мене?

3. Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову. *(Пс. 115)*

Слава... І нині... Єдинородний Сину...

Антифон третій, гол. 4.

1. Прославляйте Господа, бо Він Милосердний, бо повіки ласка Його.

Тропар: Загальне воскресіння... (після кожного).

2. Нехай скаже нині Ізраїль: Він Милосердний і повіки ласка Його.

3. Нехай скаже нині дім Ааронів: Він Милосердний і повіки ласка Його.

Вхідне: Благословен, хто йде в ім'я Господнє. Благословимо вас із дому Господнього. Бог Господь і з'явився нам. *(Пс. 117)*

Тропар, гол. 1: Загальне воскресіння перед Своїм стражданням запевняючи, з мертвих воскресив еси Лазаря, Христе Боже. Тому ж і ми, як діти, несучи знамена перемоги, виголошуємо Тобі, Переможцеві смерті. Осанна в вишніх, Благословенний, хто йде в ім'я Господнє.

Слава... Тропар, гол. 4: З Тобою через хрещення поховані, Христе Боже наш, безсмертного життя сподобилися ми воскресінням Твоїм і, прославляючи, звисаємо: Осанна в вишніх, Благословенний, хто йде в ім'я Господнє.

І нині... Кондак, гол. 6: На престолі в небі, а на землі, на ослявши, Ти, Христе Боже, прийняв хвалу ангелів і славлення дітей, які виголошували Тобі: Благословен еси, що йдеш Адама визволяти.

Прокимен, гол. 4: Благословен, хто йде в ім'я Господнє. Бог Господь і з'явився нам *(Пс. 117, 26–27).*

Стих: Прославляйте Господа, бо Він Милосердний, бо повіки ласка Його *(Пс. 117:1).*

Алилуя, гол. 1: Заспівайте Господеві пісню нову, бо дивне сотворив Господь (*Пс. 97:1*).

Стих: Побачили всі краї землі спасіння Бога нашого (*Пс. 97:3*).

Задостойник: Бог Господь і з'явився нам, приготуйте свято і, радуючись, прийдіть прославимо Христа з пальмами і віттям, у піснях виголошуючи: Благословен, хто йде в ім'я Господа Спасителя нашого.

Причасний: Благословен, хто йде в ім'я Господнє. Бог Господь і з'явився нам (*Пс. 117:26–27*).

Заамвонна молитва: Господи Боже наш, який почув і прийняв сльози святих жінок мироносиць у Віфанії Марфи і Марії, і про Лазаря померлого і похороненого чуючи, святим Твоїм учням і апостолом сказав: Лазар помер, і радію заради вас, бо піду розбудити його. Сам, Владико благий, прийми молитву нашу, що звертаємося до Тебе всім серцем. Коли ж не вірили юдеї, Ти вивів його з могили, на четвертий день після смерті, сказавши: Лазар, вийди геть! І щоб вийшов мертвий, обв'язаний по руках і ногах полотном, і обличчя було його убрусом зав'язане; знову звернувся до людей і сказав: звільніть його і залиште йти. Тебе йдучого від Єрусалиму до Віфанії, до гори до Оливної, яка є близько Віфанії, юдейські діти зустрічали Тебе, сидячим на ослиці, тримаючи в руках пальмове віття співаючи та й промовляючи: Осанна в вишніх. Вірні ж люди, тримаючи гілки від дерев, співали: Осанна Сину Давида, благословенний Той, що прийшов і знову йде в ім'я Господнє, Цар Ізраїлю. Тому і ми зі страхом і любов'ю Тобі єдиному безсмертному і непереможному, що володіє життям і смертю, перемоги знамення несучому, з радістю співаємо: Благословенний, хто йде в Ім'я Господнє, благословенний, хто животворить усіх нас, що удостоїлися причаститися святих, пречистих, безсмертних, життєдайних, небесних і страшних Твоїх Таїн на відпущення гріхів.

Бо Тобі належить усяка слава, Отцю і Сину і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що на осли сісти зволив ради нашого спасіння...

Увечері: Христос, Істинний Бог наш, Господь, що йде на добровільні муки ради нашого спасіння...

ВЕЛИКИЙ ПОНЕДІЛОК

Тропар, гол. 8: Ось Жених приходить опівночі, і блажен раб, якого Він знайде невиспущим; недостойний же той, що його застане лінивим. Гляди, отже, душе моя, сну не піддавайся, щоб не віддано тебе смерті, ані поза Царством не зачинено, але схаменись і закричи: Свят, Свят, Свят еси, Боже! Богородиці ради, помилуй нас.

Кондак, гол. 8: Яків оплакував утрату Йосифа, а він достойно сидів на колісниці, шанований як цар. Бо він не піддався пристрасням єгиптянки і був за це прославлений Тим, Хто знає людські серця і дає нев'янучий вінець.

Заамвонна молитва: Царю віків і Творче всього видимого і невидимого творіння, Христе Боже наш, що по невимовному Твоєму милосердю до нас добровільно Себе Самого принизив і став людиною, як ми у всьому, крім гріха. Не залишивши лона Отця, але, перебуваючи в невихідній основі Свого Божества і Царства, бідну нашу природу сприйняв, бажаючи постраждати і померти за нас, щоб стражданням і смертю звільнити наш рід, засуджений власною недбалістю. Не причастився б Ти страждань Божественною природою, якби не зодягнувся добровільно в пристрасну і смертну нашу природу. Але зажадавши перетерпіти Свої страждання, і заради них прийшов, словом сили Своєї, Владико, висушив Ти безплідну смоківницю, тим самим провівистив погибель юдеїв через їх невіру і гріхи. Нас же, хто вклоняється і визнає Твою владу, сподоби, Господи, принести Тобі віру чисту і непорочну, помножену благими справами та здійсненням чеснот. Аромат страждань Твоїх вклавши в наші члени, зроби нас і причасниками слави воскресіння Твого. Підніми християнський рід і від володіння рабського ярма звільни. Благослови людей Твоїх, що прийшли до поклоніння Твоєму Хресту і Животворчого Воскресіння. І Твого Царства причасниками всіх нас зроби, молитвами благословенної Твоєї Матері, нашої ж Владичиці, і заступництвом всіх святих Твоїх. Бо Твоя є слава і Твоє є вічне Царство з Безначальним Твоїм Отцем і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

ВЕЛИКИЙ ВІВТОРОК

Тропар, гол. 8: Ось Жених приходить... (див. вище).

Кондак, гол. 2: Пам'ятай, душе окаянна, про останню годину: бійся зрубання смоковниці і трудолюбно орудує даним тобі талантом. Чувай і молися, щоб не залишитися поза Христовою світлицею.

Заамвонна молитва: Господи, Ісусе Христе, Боже наш, Ти удостоїв нас досягти цього дня напередодні страждань Твоїх, якими Ти позбавив від мороку беззаконня немічний і грішний рід наш! І нині, чоловіколюбний Господь, Сам сподоби нас бажаної винагороди, заради вірного моління і множення чеснот, пробуджених в рясному плодоносінні, які пам'ятають Твої заповіді, і зроби сосуди душ наших такими, що не потребують поповнення елеєм, подібно розсудливим Дівам, примножуючи Тобі довірений їм Тобою талант і прикрасилися всякими видами чеснот, – сподоби нас разом з ними увійти в невимовну насолоду Твого Царства і почути великий Твій і бажаний голос почувся: «Прийдіть, благословенні Отця Мого, і наслідуйте приготоване вам Царство», його ж усі ми очікуємо отримати Твоєю благодаттю і чоловіколюбством невимовного Безначального Твого Отця, і силою Пресвятого і Благого і Животворчого Твого Духа, в нескінченні віки віків.

ВЕЛИКА СЕРЕДА

Тропар, гол. 8: Ось Жених приходить... (див. вище).

Кондак, гол. 4: Більше у нас беззаконня, Добрий Господи, ніж у блудниці, але ніколи не принесли ми Тобі потоків сліз. Тому в мовчанні Тобі молимося і припадаємо перед Тобою, та з любов'ю цілуємо Твої непорочні ноги, щоб Ти дарував прощення провин нам, що кличемо до Тебе: о Спасе, звільни нас від грішних учинків!

Заамвонна молитва: Хвалимо і вдячно підносимо невимовне море Твоєї благодаті, поклоняємося Твоєму, Христе, невимовному сходженню смиренності. Ти, Сущий недосяжне Божество, і Неприступний для сил небесних – довготерпеливий зволив витримати торкання нечистих людських рук і цілування поганих вуст, був показаний поцілунком нечистих вуст зрадника, і грішної жінки долоні розсудливо торкалися і тримали Тебе. Знаючи серця всіх, Христе Боже наш! Сподоби і нас прогнати срібллюбні бажання, щоб разом з ними ми не впали б у глибину відчаю. Але даруй нам христолюбивий розум і сподоби нас намір наш направити до покаяння. Щоб разом з покаанням блудниці і нам отримати визволення від гріхів і придбати приєднання до Тебе, Сотворителя

нашого. І грішне та розпусне життя допоможи нам прогнати і повністю залишити. Твої страждання в тілі нашому носити завжди нас сподоби. Щоб з'явитися нам причасниками і співучасниками слави Твоєї – силою за нас Твого добровільного розп'яття, особливо ж сприятливими молитвами нашої Владичиці і Богородиці, і всіх святих Твоїх.

Бо належить нам служити Тобі і невпинно славословити Тебе, з Безначальним Твоїм Отцем і Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

СВЯТИЙ І ВЕЛИКИЙ ЧЕТВЕР

Тропар, гол. 8: Коли славні ученики умиванням ніг на вечері про-свіщалися, тоді Юда злочестивий недугою грошолоубства засліп-лювався і беззаконним суддям Тебе, Праведного Суддю, продав. Глянь, скарбів ревнителю, на того, що через них повісився. Тікай від тієї ненаситної душі, що на Вчителя так наважилася. Милосердний до всіх Господи, слава Тобі.

Кондак, гол. 2: Хліб святий прийнявши в руки, зрадник Юда кра-дькома простягає їх і одержує ціну продажу Того, Хто Своїми ру-ками створив чоловіка, і не покався лукавий раб і облесник.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Прокимен, гол. 7: Князі людськії разом зібралися проти Господа і проти Христа Його (Пс. 2:2).

Стих: Чому роз'ярюються народи, і люди замишляють марне (Пс. 2:1).

Алилуя, гол. 6: Блажен, хто дбає про вбогих і нещасних, в день біди спасе його Господь (Пс. 40:1).

Стих: Вороги мої кажуть у злобі про мене: коли він помре і загине ім'я його? (Пс. 40:6).

Стих: Той, що їв хліб мій, підняв змову проти мене (Пс. 40:10).

Замість херувимської пісні, кіноніка, під час причастя і замість Нехай повні будуть уста наші... — тропар, гол. 6: Вечері Твоїї тайної, Сину Божий, причасником мене сьогодні прийми, бо ворогам Твоїм тайни не розповім і цілування не дам Тобі, як Юда, але, як розбійник, визнаю Тебе: пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм. Алилуя, алилуя, алилуя.

Задостойник: Прийдіть, вірні, з високими помислами вдовольнімося гостинністю Владики і Безсмертною Трапезою на горнім місці Вишнього Слова, від Слова навчившись, Його ж ми величаємо.

Заамвонна молитва: Владико Всеблагий і Всемиловитий! Оспівуємо і величаємо, і дякуємо Тобі, безгрішному Богу, що прийняв на Себе і за нас добровільно зазнав страждання плоттю. Коли славні учні під час омовіння ніг на вечері просвіщалися, тоді Юда нечестивий, сріблολюбством хворий, затьмарився, взявши тридцять срібняків, ціну Оціненого, і продає праведного Суддю злочинним архієреям і книжникам; був він сповнений багатьох благ і зробився учнем, але скоїв зрадницький злочин – зрадив Тебе, безсмертного Царя і Господа слави, беззаконним вовкам, коли взявши в руки мотузку і опустивши свою руку в чашу, говорив злочинним архієреям: кого я поцілую хитрим цілуванням, Він є, тримайте Його. О злочинний Юда! Сріблολюбна вдача привела тебе до удавлення, яке ти переніс за праведним судом Божим. І ми, вірні, з любов'ю причащаючись пречистого і животворчого Тіла і Крові, з любов'ю і страхом поклоняємося Спасителю, хресним стражданням, похованню і воскресінню Його, Господа і Бога і Спасителя нашого Ісуса Христа. Бо Твоє є царство і сила і слава, Отця і Сина і Святого Духа, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що з надмірної благоді найкращу путь смирення нам показав, коли ноги учеників умив, і аж до хреста і погребіння дійшов...

СВЯТА І ВЕЛИКА П'ЯТНИЦЯ

НА ВРАНІШНІЙ:

Тропар, гол. 8: Коли славні ученики...

Кондак, гол. 8: Прийдіть, усі, звеличаймо за нас Розп'ятого, Його ж бо бачила Марія на хресті і промовляла: хоч і терпиш Ти розп'яття, але Ти Син Мій і Бог Мій.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що для спасіння світу оплювання, биття, хрест і смерть перетерпів, молитвами...

1-а година. Прокимен, гол. 4: Серце його вбирає неправду в собі (Пс. 40:7).

Стих: Блажен, хто піклується нужденними і вбогими (Пс. 40:2).

На 3-й годині прокимен, гол. 4: Я готовий до занепаду, і скорбота моя повсякчас передо мною (Пс. 37:18).

Стих: Господи, не в ярості Твоїй вини мене і не в гніві Твоїм карай мене (Пс. 37:1).

На 6-й годині прокимен, гол. 4: Господи, Боже наш! Яке величне ім'я Твоє по всій землі! (Пс. 8:2).

Стих: Слава Твоя піднеслася вище небес (Пс. 8:2).

На 9-й годині прокимен, гол. 6: Сказав безумний у серці своїм немає Бога (Пс. 13:1).

Стих: Нема хто творив би добро, нема жодного (Пс. 13:3).

ВЕЧІРНЯ. Прокимен 1-ий, гол. 4: Поділили ризи Мої поміж собою, і про одержу Мою кидали жереба (Пс. 21:19).

Стих: Боже, Боже мій, вислухай мене! Нащо Ти покинув мене? (Пс. 21:2).

Прокимен 2-ий, гол. 4: Суди, Господи, тих, що судять мене; побори тих, що поборюють мене (Пс. 34:1).

Стих: Візьми зброю й щит і прийди на поміч мені (Пс. 34:2).

Прокимен 3-ій, гол. 6: Положили мене в яму глибоку, в темряву і тінь смерті (Пс. 87:7).

Стих: Господи, Боже, Спасителю мій, вдень я взиваю, і вночі я перед Тобою (Пс. 87:2).

Алилуя, гол. 5: Спаси мене, Боже, бо води дійшли до душі моєї (Пс. 68:2).

Стих: Наруга сокрушила серце моє, і я знемігся (Пс. 68:21).

Стих: Нехай потемніють очі їх, щоб не бачили (Пс. 68:24).

Тропарі гол. 2: Благообразний Йосиф, з древа знявши Пречисте Тіло Твоє, плащаницею чистою обгорнув і, пахощами покривши, у гробі новім положив. Мироносицям жонам при гробі з'явився ангел і промовив: миро мертвим подобає — Христос же тління не зазнав.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що для нас, людей, і для нашого спасіння страшні муки, і Животворчий Хрест, і добровільне погребіння тілом прийняти зволив...

СВЯТА І ВЕЛИКА СУБОТА

НА ВРАНІШНІЙ:

Ірмоси канону, гол. 6: 1. Хто хвилею морською колись гнобителя-мучителя покрив, Того діти спасених під землею поховали; а ми, як діви, Господеві співаймо: славно бо прославився.

3. Тебе, що недержимо всю землю на водах повісив, побачивши розп'ятим на Лобнім місці, творіння з жаху великого тремтіло, взиваючи: нема святого, крім Тебе, Господи.

4. На хресті Твоє божественне виснаження провидівши, Аввакум, вжахнувшись, сказав: Ти, Милосердний, владу сильних знищив, зійшовши до суших у пеклі, як Всемогутній.

5. Побачивши світло не вечірнє Богоявлення Твого, Христе, що милостиво для нас явилось, Ісая, з ночі пильнуючи, взивав: воскреснуть мертві і встануть суці у гробах, і всі земнородні зрадіють.

6. Взятий був і не вдержаний у пащі китовій Іона, Твій прообраз, Христе, що на страждання й поховання віддав Себе. Мов із світлиці, із звіра вийшов; дорікав же і варті Своїй: вартуєте даремно і марно, а милість Божу зневажили.

7. Несказанне чудо: Той, Хто преподобних отроків із полум'я в печі визволив, кладеться до гробу мертвий, бездиханний, на спасіння нам, що співаємо: Визволителю Боже, благословенний Ти.

8. Вжахнися від страху, небо, нехай сколихнуться основи землі: ось бо до мерців рівняється Той, що в небі живе, і в малому гробі дивно ховається. Його ж, отроки, благословляйте; священники, оспівуйте; люди, прославляйте по всі віки.

9. Не ридай по Мені, Мати, бачачи у гробі Сина, що Його в утробі безсіменно зачала єси: встану бо і прославлюся; назавжди піднесу із славою, як Бог, тих, що з вірою й любов'ю Тебе величають.

Після Великого славослов'я прокимен Апостола:

Гл. 7: Воскресни, Господи Боже мій, нехай піднесеться рука Твоя, не забудь убогих Твоїх до кінця (*Пс. 9:33*).

Стих: Славитиму Тебе, Господи, всім серцем моїм, розповім про всі чудеса Твої (*Пс. 9:2*).

Алилуя, гол. 5: Хай воскресне Бог і розбіжаться вороги Його, і побіжать від лица Його ненависники Його (*Пс. 67:2*).

Стих: Як щезає дим, нехай щезнуть, як тане віск від лица вогню (*Пс. 67:3*).

Стих: Так нехай згинуть грішники від лица Божого, а праведники нехай звеселяться (*Пс. 67:4*).

НА ГОДИНАХ — тропарі, гол. 2: Благообразний Йосиф, з дерева знявши Пречисте Тіло Твоє, плащаницею чистою обгорнув і, пахощами покривши, у гробі новім положив.

Коли Ти, Життя Безсмертне, зазнав смерти, тоді умертвив Ти пекло сьайвом Божества. Коли ж і померлих з того світу воскресив, всі сили небесні заспівали: Життєдавче, Христе Боже наш, слава Тобі. Мироносицям-жонам при гробі з'явився ангел і промовив: Миро мертвим подобає — Христос же тління не зазнав.

Кондак, гол. 6: Той, Хто безодню замкнув, мертвим стає і, обгорнутий плащаницею та смирною намащений, кладеться у гробі, Безсмертний, подібно до смертних. Прийшли жони намастити Його миром, плачучи гірко і промовляючи: Субота ця преблагословенна, бо нині мертвий Христос воскресне на третій день.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ (Апостола Якова):

Замість Трисвятого: Всі, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Аلیلія.

Прокимен, гол. 5: Вся земля нехай поклониться Тобі і співає Тобі, нехай же співає імені Твоєму, Всевишній (*Пс. 65:4*).

Стих: Славте Бога, всі на землі, співайте імені Його (*Пс. 65:1–2*).

Аلیلія і стих не проказуються, але, після того, як священник промовить: «Мир тобі», — читець зараз виголошує замість «Аلیلія»:

Воскресни, Боже, суди землю, бо насліддя Твоє — всі народи. (*Пс. 81:8*).

Народ співає те саме на гол. 7 після кожного стиха.

Стих: Бог став посеред сильних землі і висловив Свій суд (*Пс. 81:1*).

Стих: Доки судитимете неправедно і догоджатимете грішникам? (*Пс. 81:2*).

Стих: Судіть по правді сироту і вбогого, смиренного і бідного ви-правдайте (*Пс. 81:3*).

Стих: Рятуйте бідного і вбогого, визволяйте його з рук беззаконних (*Пс. 81:4*).

Стих: Не знають, не розуміють, у темряві ходять, захиталися всі основи землі (*Пс. 81:5*).

Стих: Я сказав: ви — боги і сини Всевишнього всі, але повмираєте, як люди, і, як кожний князь, упадете (*Пс. 81:6–7*).

Поки це співається, духовенство переодягається у світлі ризи.

Замість херувимської — тропар, гол. 8: Нехай мовчить всяка плоть людська і нехай стоїть зі страхом і трепетом, і ні про що земне в собі не помишляє; Цар бо над царями і Господь над володарями приходить у жертву Себе принести і дати Себе на поживу вірним.

Задостойник: Не ридай по Мені, Мати, бачачи у гробі Сина, що Його в утробі безсіменно зачала еси: встану бо і прославлюся; на-завжди піднесу із славою, як Бог, тих, що з вірою й любов'ю Тебе величають.

Причасний: Устав, наче від сну, Господь, і воскрес Спаситель наш (Пс. 77:65).

ПАСХА ГОСПОДНЯ

НА ВРАНІШНІЙ:

Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував (*тричі*).

П: Нехай воскресне Бог, і розбіжаться вороги Його, і побіжать від лица його ненависники його.

Н: Христос воскрес... (*по разу після кожного*).

П: Як щезає дим, нехай щезнуть. Як тане віск від вогню.

П: Так нехай згинуть грішники від лица Божого, а праведники нехай звеселяться.

П: Це день, що його створив Господь: радіймо і веселімось в цей день.

П: Слава Отцю, і Сину, і Святому Духові.

П: І нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

П: Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав.

Н: і тим, що в гробах, життя дарував.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ (свт. Іоана Золотоустого):

Антифон перший, гол. 2.

1. Кликніть до Господа, всі земні, співайте імені Його, віддайте в славі хвалу Йому.

Спаси нас, Сину Божий, що воскрес із мертвих, співаємо Тобі: Аلیلуя. (*після кожного*)

2. Скажіть Богові «Які страшні діла Твої, з-за великої сили Твоїєї упокоряться Тобі вороги Твої?». (Пс. 65)

Слава... І нині... Спаси нас, Сину Божий...

Антифон другий, гол. 2.

1. Боже, ущедри нас і благослови нас, осяй нас світлом лица Твого і помилуй нас.

Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. *(після кожного)*

2. Щоб пізнали ми на землі путь Твою, між усіма народами спасіння Твое. *(Пс. 66)*

Слава... І нині... Єдинородний Сину...

Антифон третій, гол. 5.

1. Хай воскресне Бог, і розбіжаться вороги Його, і побіжать від лица Його ненависники Його.

Христос воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував. *(після кожного)*

2. Як щезає дим, нехай щезнуть; як тане віск від вогню, так нехай згинуть грішники від лица Божого, а праведники нехай звеселяться.

3. Це день, що його створив Господь: радіймо і веселімось в цей день.

Вхідне: В Церквах прославляйте Бога Господа, ви, покоління Ізраїля. *(Пс. 67)*

Христос воскрес...

Іпакой, гол. 4: Світання попередивши і знайшовши камінь, одвалений од гробу, ті, що були з Марією, від ангела почули: «Чому шукаєте серед мертвих, як людину, Того, Хто в світлі вічному перебуває? Погляньте на похоронні пелени, поспішіте й світові звістіте, що воскрес Господь, умертвивши смерть, Він бо є Син Бога, що спасає рід людський».

Слава... І нині... Кондак, гол. 8: Хоч і до гробу зійшов Ти, Безсмертний, проте пекельну переміг Ти силу і воскрес єси, як переможець, Христе Боже, що жінкам-мироносицям сказав: «Радуйтеся» і спокій дарував Своім апостолам, а померлим послав воскресіння.

Замість Трисвятого: Всі ті, що в Христа хрестилися, у Христа зодягнулися. Аلیلуй. **І так до Світлої суботи включно.**

Прокимен, гол. 8: Цей день, що його створив Господь, радіймо і веселімось в нім *(Пс. 117:24)*.

Стих: Прославляйте Господа, бо Він Милосердний, бо повіки ласка Його *(Пс. 117:1)*.

Алилуя, гол. 4: Ти встанеш і змилосердишся над Сіоном *(Пс. 101:14)*.

Стих: З небес на землю поглянув Господь *(Пс. 101:20)*.

Задостойник: Ангел вітав Благодатну: «Чистая Діво, радуйся», — і ще кажу: «Радуйся!» Твій Син воскрес на третій день із гробу і мертвих воскресив; люди, веселіться.

Світися, світися, новий Єрусалиме, слава бо Господня над тобою зійшла. Радій нині й веселися, Сіоне, а Ти, чистая, красуйся, Богородице, воскресінням Сина Твого.

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

Заамвонна молитва: Світлий день спасіння нам засяяв, браття, — Святої Пасхи Господньої. Через це різними мужами прикрасилися Церкви Господні. Бо цей час посту пройшовши, радості воскресіння досягли. Бо радіє все творіння воскресінню Христа Бога нашого: Небо просвіщається і земля прикрашається і море стихає; мучителі замовкають і благовірні співають, оголошені просвіщаються і разом з нами в мир приходять, прикrostі зникають, Церкви веселяться, Христос прославляється! Сини на руках матерів, світло прикрашених нарядами, Царю дари приносять, не квіти маслин приносять, але нових людей, що прийняли хрещення, відроджених зоряним саявом. Нас же грішних і смиренних ієреїв подібне прославлення з похвалою приймай, як Благий і Чоловіколюбний. Віру укріпи, язика лукаві цього світу приборкай і втихомир. Стоячих тут людей єдиною любов'ю об'єднай. Бо Ти є істинний Бог, Життя вічне, і Тобі славу віддаємо, Отцю і Сину і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що воскрес із мертвих, смертю смерть подолав і тим, що в гробах, життя дарував... **І так весь Світлий тиждень.**

НА ВЕЧІРНІЙ. Прокимен великий, гол. 7: Хто бог великий, як Бог наш! Ти єси Бог, що твориш чудеса *(Пс. 76:14–15)*.

Стих: Ти показав між народами силу Твою *(Пс. 76:15)*.

Стих: І я сказав: горе моє — зміна правиці Всевишнього.

Стих: Споминатиму діла Господні, згадуватиму чудеса Твої давні *(Пс. 76:12)*.

СВІТЛИЙ ПОНЕДІЛОК

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх *(Пс. 18:5)*.

Стих: Небеса звіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід *(Пс. 18:2)*.

Алилуя гол. 1: Небеса прославляють дивні діла Твої, Господи *(Пс. 86:6)*.

Стих: Прославлюваний Бог на зборах святих *(Пс. 88:8)*.

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

НА ВЕЧІРНІЙ. Прокимен великий, гол. 7: Бог наш на небесах і на землі все з волі Своєї створив *(Пс. 113:11)*.

Стих: Коли вийшов Ізраїль, дім Якова, із Єгипту, народу чужого, Юдея стала святиною Його *(Пс. 113:1–2)*.

Стих: Море побачило і побігло, Йордан потік назад *(Пс. 113:3)*.

Стих: Що з тобою, море, що ти побігло, і з тобою, Йордане, що ти потік назад? *(Пс. 113:5)*.

СВІТЛИЙ ВІВТОРОК

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Прокимен, гол. 3 (пісня Богородиці): Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моему *(Лк. 1:46–47)*.

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть Мене всі роди *(Лк. 1:48)*.

Алилуя, гол. 8: Встань, Господи, на місце спокою Твого, Ти і кивот святині Твоїєї *(Пс. 131:8)*.

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не зречеться її *(Пс. 31:11)*.

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

НА ВЕЧІРНІЙ. Прокимен великий, гол. 8: Голосом моїм до Господа взивав, голосом моїм до Бога, і Він почув мене *(Пс. 76:2)*.

Стих: В день скорботи моєї шукав я Господа *(Пс. 76:3)*.

Стих: Душа моя не мала втіхи *(Пс. 76:3)*.

Стих: Боже, святі путі Твої *(Пс. 76:14)*.

СВІТЛА СЕРЕДА

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Прокимен, гол. 6: Пом'яну ім'я Твоє у всякому роді і роді (Пс. 44:18).

Стих: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє (Пс. 44:11).

Алилуя, гол. 2: Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моєму (Лк. 1:46–47).

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди (Лк. 1:48).

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

НА ВЕЧІРНІЙ. Прокимен великий, гол. 7: Вислухай, Боже, молитву мою і не зневаж благання мого (Пс. 54:2).

Стих: Прихились і вислухай мене (Пс. 54:3).

Стих: Бо складають вони беззаконня на мене (Пс. 54:4).

Стих: Я ж до Бога взивав, і Господь почув мене ввечері, вранці й опівдні (Пс. 54:17–18).

СВІТЛИЙ ЧЕТВЕР

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Прокимен, гол. 3: Співайте Богові нашому, співайте; співайте Цареві нашому, співайте (Пс. 46:7).

Стих: Всі народи, заплещіть руками, кликніть до Бога голосом радості (Пс. 46:2).

Алилуя, гол. 4: Натягни лук і встигай, і царюй істини ради і лагідності і справедливості (Пс. 44:5).

Стих: Ти полюбив правду і зненавидів беззаконство (Пс. 44:8).

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

НА ВЕЧІРНІЙ. Прокимен великий, гол. 7: Любитиму Тебе, Господи, сило моя; Господь — твердиня моя, і пристановище моє, і Спаситель мій (Пс. 17:2–3).

Стих: Бог мій — поміч моя, на Нього моя надія (Пс. 17:3).

Стих: З хвалою призиватиму Господа і від ворогів моїх спасуся (Пс. 17:4).

Стих: Він почув голос мій із храму святого Свого (Пс. 17:7).

СВІТЛА П'ЯТНИЦЯ

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх *(Пс. 18:5)*.

Стих: Небеса возвішають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід *(Пс. 18:2)*.

Алилуя, гол. 1: Небеса прославлять дивні діла Твої, Господи *(Пс. 88:6)*.

Стих: Прославлюваний Бог на зборах святих *(Пс. 88:8)*.

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

НА ВЕЧІРНІЙ. Прокимен великий, гол. 8: Дав еси насліддя тим, що бояться Тебе, Господи *(Пс. 60:6)*.

Стих: Від краю землі взиваю до Тебе *(Пс. 60:3)*.

Стих: Знайду захист під покровою крил Твоїх *(Пс. 60:5)*.

Стих: Так я співатиму імені Твоєму повік *(Пс. 60:9)*.

СВІТЛА СУБОТА

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Прокимен, гол. 3: Господь — просвічення моє і Спаситель мій, кого убоюся *(Пс. 26:1)*.

Стих: Господь — оборонець життя мого, кого устрашуся *(Пс. 26:1)*.

Алилуя, гол. 5: Господь воцарився, вдягнувся у величність, одягнувся Господь у силу і опоясався *(Пс. 92:1)*.

Стих: Бо Він утвердив вселенну, і не захитається вона *(Пс. 92:1)*.

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

НЕДІЛЯ ДРУГА. АПОСТОЛА ФОМИ

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Життєдаве Христе, що ради нас до пекла зійшов і з Собою усіх воскресив.

Приспів 1: Господь воцарився, вдягнувся у величність *(Пс. 92:1)*.

Приспів 2: Бо розбив Він ворота мідні і поламав засуви залізні *(Пс. 106:16)*.

Приспів 3: І вивів нас із темряви і тіні смертної *(Пс. 106:14)*.

Прокимен, гол. 4: Прославляй, Єрусалиме, Господа, хвали Бога твого, Сіоне! *(Пс. 147:1).*

Стих: Бо Він укріпив засуви брам твоїх і благословив синів твоїх посеред тебе *(Пс. 147:2).*

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Антифони — зображальні.

Тропар, гол. 7: Коли гріб був запечатаний, Ти, Христе, Боже Життя, з гробу засяяв, і як двері були замкнені, став Ти перед учнями, Воскресіння всіх, через них оновляючи в нас дух правди з великої Твоєї милости.

Слава... І нині... Кондак, гол. 8: Цікавою правицею діткнувся Фома Твого животворчого боку, Христе Боже, бо коли Ти через зачинені двері увійшов, — він з іншими апостолами виголосив до Тебе: Господь мій і Бог мій!

Трисвяте. Прокимен, гол. 3: Великий Господь наш, і велика сила Його, і розуму Його немає міри *(Пс. 146:5).*

Стих: Хвалить Господа, бо співати Богові нашому — благо, пісня хвали люба Йому *(Пс. 146:1).*

Алилуя, гол. 8: Прийдіть, заспіваймо Господеві, виголосімо славу Богові — скелі спасіння нашого *(Пс. 94:1).*

Стих: Бо Господь Бог великий і Цар великий над усіма богами *(Пс. 94:3).*

Причасний: Прославляй, Єрусалиме, Господа. Хвали Бога твого, Сіоне *(Пс. 147:1).*

Заамвонна молитва: Поставив Ти нас в скинії Твоїй, Господи, відкрив Ти нам житло Твоє Святе, вклавши в уста наші переможну пісню. Звеселив Ти нас пречистим і пресвятим Тілом Твоїм, напоїв Ти нас з вічного джерела Твого, яке тече з Пречистого і Животворчого ребра Твого, його ж побачивши, відчувши, і поклоняючись апостол Фома голосно вигукнув: Господь мій і Бог мій. І що даємо Тобі, Владико, за все, що дав Ти нам? Тому Сам Ти, державний всіх Володар, ієреїв наших, що у вірі православної живуть, одягни правдою, людей, що стоять тут, в мирі збережи, язика лукаві приборкай, братів наших, що в полоні поверни, і світ Твій мирним зроби, Боже Спасителю наш. Бо Тобі належить усяка слава, честь, подяка і поклоніння, з Предвічним Твоїм Отцем, і Пресвятим, і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

НА ВЕЧІРНІЙ. Прокимен великий, гол. 7: Хто бог великий, як Бог наш? Ти єси Бог, що твориш чудеса (Пс. 76:14–15).

Стих: Ти показав між народами силу Твою (Пс. 76:15).

Стих: І я сказав: горе моє — зміна правиці Всевишнього (Пс. 76:15).

Стих: Споминатиму діла Господні, згадуватиму чудеса Твої давні (Пс. 76:12).

НЕДІЛЯ ТРЕТЯ. ЖІНОК МИРОНОСИЦЬ

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен гол. 2: Встань, Господи, Боже мій, на суд, що заповідав Ти, і громади народів обступлять Тебе (Пс. 7:7–8).

Стих: Господи, Боже мій, на Тебе надіюся, спаси мене від усіх гнобителів моїх і визволи мене (Пс. 7:2).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар недільний, гол. 2: Коли Ти, Життя...

Тропар, гол. 2: Благообразний Йосиф, з дерева знявши Пречисте Тіло Твоє, плащаницею чистою обгорнув і, пахощами покривши, у гробі новім положив; але на третій день воскрес Ти, Господи, подаючи світові велику милість.

Тропар, гол. 2: Мироносицям жонам, з'явившись при гробі, ангел виголошував: Миро мертвим подобає — Христос же тління не знав. Взивайте ж воскрес Господь, подаючи світові велику милість.

Кондак, гол. 2: Радуватися мироносицям повелів Ти воскресінням Твоїм, Христе Боже, і втихомирив плач праматері Єви, апостолам же Своїм наказав Ти проповідувати: Спаситель воскрес із гробу.

Кондак Пасхи: Хоч і до гробу...

Прокимен, гол. 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (Пс. 27:9).

Стих: До Тебе, Господи, взиваю я: Боже мій, не будь мовчазний до мене (Пс. 27:1).

Алилуя, гол. 8: Господи, Ти явив благовоління землі Твоїй, повернув з неволі синів Якова (Пс. 84:2).

Стих: Милість та істина зустрілися, правда і мир привіталися (Пс. 84:11).

Причасні: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

Та недільний: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх (Пс. 148:1).

НЕДІЛЯ ЧЕТВЕРТА. РОЗСЛАБЛЕНОГО

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен, гол. 3: Скажіть народам, що Господь воцарився, бо Він створив світ, який не похитнеться (Пс. 95:10).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову; співай Господеві, вся земле (Пс. 95:1).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар недільний, гол. 3: **Хай веселяться небесні...**

Кондак, гол. 3: Душу мою, Господи, тяжко розслаблену гріхами та всякими негідними вчинками, підведи божественним Твоїм змилюванням, як і розслабленого підвів колись, щоб, спасенний, я взивав до Тебе: Милосердний Христе, слава владі Твоїй!

Кондак Пасхи: Хоч і до гробу...

Прокимен, гол. 1: Милість Твоя, Господи, хай буде над нами, бо ми надіємось на Тебе (Пс. 32:22).

Стих: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (Пс. 32:1).

Алилуя, гол. 5: Милості Твої, Господи, повік оспівуватиму з роду в рід (Пс. 88:2).

Стих: Бо вірю я: ввік милість збудується (Пс. 88:3).

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

Другий: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх (Пс. 148:1).

СЕРЕДА. ПРЕПОЛОВЕННЯ

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 8: На половині свята спраглу душу мою напій водами побожності, бо Ти всім, Спасе, сказав: «Хто прагне, нехай іде до Мене та й п'є». Джерело життя нашого, Христе Боже, слава Тобі.

Кондак, гол. 4: На половині свята законного до тих, що стояли, взивав Ти, Христе Боже, Творче всіх і Владико: «Прийдіть і зачепніть воду безсмертя». Тому до Тебе припадаємо і з вірою визнаємо: щедроти Твої даруй нам, бо Ти є Джерело життя нашого.

Прокимен, гол. 3: Великий Господь наш, і велика сила Його, і розуму Його немає міри *(Пс. 146:5)*.

Стих: Хваліть Господа, бо співати Богові нашому — благо, пісня хвали любя Йому *(Пс. 146:1)*.

Алилуя, гол. 1: Спом'яни громаду Твою, що її спочатку зібрала рука Твоя *(Пс. 73:2)*.

Стих: Бог же, Цар наш споконвіку, учинив спасіння посеред землі *(Пс. 73:12)*.

Задостойник: Несумісне з материнством дівство, а дівам невластиві родини на Тобі, Богородице, обоє сталися. Тим-то Тебе ми, всі роди землі, безперестанно величаємо.

Причасний: Хто їсть Мое Тіло і п'є Мою Кров, той у Мені пробуває і Я в ньому *(Ін. 6:56)*.

НЕДІЛЯ П'ЯТА. САМАРЯНКИ

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен, гол. 4: Воскресни, Господи, допоможи нам і визволи нас імени Твого ради *(Пс. 43:27)*.

Стих: Боже, вухами нашими чули ми, і батьки наші розповідали нам *(Пс. 43:1)*.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар недільний, гол. 4: **Коли Господні учениці...**

Тропар Преполовнення: **На половині свята...**

Слава... Кондак, гол. 8: З вірою прийшовши до криниці, самарянка побачила Тебе, Воду премудрости. Нею щедро напоєна, Царство Небесне навіки унаслідувала, всеславна.

І нині... Кондак Преполовнення: **На половині свята...**

Прокимен, гол. 3: Співайте Богові нашому, співайте, співайте Цареві нашому, співайте *(Пс. 46:7)*.

Стих: Всі народи, заплещіть руками, кликніть до Бога голосом радості *(Пс. 46:2)*.

Алилуя, гол. 4: Натягни лук і встигай, і царюй істини ради і лагідності і справедливості *(Пс. 44:5)*.

Стих: Ти полюбив правду і зненавидів беззаконство *(Пс. 44:8)*.

Задостойник Пасхи. Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

Другий: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх (Пс. 148:1).

НЕДІЛЯ ШОСТА. СЛППОГО

НА ВРАНШНІЙ:

Прокимен, гол. 5: Воскресни, Господи Боже мій, нехай піднесеться рука Твоя, бо Ти царствуєш повіки (Пс. 9:33, 37).

Стих: Славитиму Тебе, Господи, всім серцем моїм, розповім про всі чудеса Твої (Пс. 9:2).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар недільний, гол. 5: Безпочаткове з Отцем...

Кондак, гол. 4: Засліплений очима душі, до Тебе, Христе, приходжу, як сліпий від народження, і з покаанням кличу до Тебе: Ти є світло пресвітле для тих, що в темряві.

Кондак Пасхи: Хоч і до гробу...

Прокимен, гол. 8: Помоліться і хвалу віддайте Господеві Богу нашому (Пс. 75:12).

Стих: Знаний в Юдеї Бог, в Ізраїлі велике ім'я Його (Пс. 75:2).

Алилуя, гол. 8: Зглянься на мене і помилуй мене (Пс. 118:132).

Стих: Стопи мої спрямуй за словом Твоїм (Пс. 118:133).

Причасний: Тіло Христове прийміть, Джерела Безсмертного споживіть.

Другий: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх.

ВОЗНЕСІНЯ ГОСПОДНЄ

НА ВРАНШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Життєдаве Христе, і шануємо Твоє з Пречистим Тілом на небеса божественне вознесіння.

Приспів 1: Зійшов Бог серед окликів, Господь — при трубних звуках (Пс. 46:6).

Приспів 2: Всі народи, заплещіть руками, кликніть до Бога голосом радості (Пс. 46:2).

Прокимен, гол. 4: Зійшов Бог серед окликів, Господь — при трубних звуках (Пс. 46:6).

Стих: Всі народи, заплещіть руками, кликніть до Бога голосом радості (Пс. 46:2).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Антифон перший, гол. 2.

1. Всі народи, заплещіть руками, кликніть до Бога голосом радості.

Спаси нас, Сину Божий, що вознісся у славі, співаємо Тобі: Алилуя. *(після кожного)*

2. Бо Господь Всевишній Величний — Великий Цар над усією землею.

3. Покорив нам народи і племена під ноги наші.

4. Зійшов Бог серед окликів, Господь — при трубних звуках. *(Пс. 46)*

Слава... І нині... Спаси нас, Сину Божий, що вознісся у славі...

Антифон другий, гол. 2.

1. Великий Господь і Всехвальний у місті Бога нашого, на горі святій Його.

Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. *(після кожного)*

2. Гора Сіон — прекрасна височінь, радість усієї землі; на північ від неї місто Великого Царя.

3. Бог знаний у храмах Його, як Заступник їх. *(Пс. 47)*

Слава... І нині... Єдинородний Сину...

Антифон третій, гол. 4.

1. Слухайте це, всі народи, вважайте всі, хто живе на світі.

Тропар, гол. 4: Вознісся Ти у славі, Христе Боже наш... *(після кожного)*

2. Усі, що живете на землі, сини людські, багаті й убогі разом.

3. Уста мої висловлять премудрість, і думки серця мого — розум. *(Пс. 48)*

Вхідне: Зійшов Бог серед окликів, Господь — при трубних звуках *(Пс. 46:6).*

Тропар, гол. 4: Вознісся Ти у славі, Христе Боже наш, подавши радість ученикам обітницею Святого Духа, утвердивши їх у вірі Своїм благословенням, що Ти — Син Божий, Спаситель світу.

Слава... І нині... Кондак, гол. 6: Довершивши наше спасіння, з'єднавши земних з небесними, вознісся еси у славі, Христе Боже наш, не розлучаючись, але невідступно перебуваючи і виголошуючи до тих, що люблять Тебе: «Я з вами і ніхто проти вас».

Прокимен, гол. 7: Вознесися над небеса, Боже, і по всій землі слава Твоя *(Пс. 107:6).*

Стих: Готове серце моє, Боже, готове серце моє; співатиму і оспівуватиму в славі моїй (Пс. 107:2).

Алилуя, гол. 2: Зійшов Бог серед окликів, Господь — при трубних звуках (Пс. 46:6).

Стих: Всі народи, заплещіть руками, кликніть до Бога голосом радості (Пс. 46:2).

Задостойник: Величай, душе моя, Христа Життєдавця, що вознісся від землі на небо.

Тебе, понад розум і вислів, Матір Божу, що в часі несказанно породила Предвічного, ми, вірні, однодушно величаємо.

Причасний: Зійшов Бог серед окликів, Господь — при трубних звуках (Пс. 46:6).

Замість Ми бачили Світло... тропар Вознесіння Вознісся Ти у славі, Христе Боже наш... (до віддання свята).

Заамвонна молитва: Піднеси, Владико, на небо думки наші, тих, хто на землі поклоняється Твоїй Державі, і розум наш від земних турбот притягни до Себе, бо підняв у Собі принижену природу нашу, і зробив це з Співпрестольним і Всевишнім Твоїм Отцем, і сподоби нас на землі, як на небесах, жити, вищого шукати і тільки про нього думати, і бажати Твого славного й страшного приходу, його ж образ ангелами провістив Ти, бачити Твоє на небеса сходження блаженним апостолом, які на хмарах повинні будуть піднятися у час зустрічі з Тобою, що йде судити всесвіт у правді, та з ними і ми гідно радіймо, Твоїєї розради удостоєні, благоволінням і чоловіколюбством Безначального Отця, з Ним же Благословенний Ти і Прославлений, і зі Святим, і Благим, і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що у славі вознісся від нас на небо і сів праворуч Бога і Отця...

НА ВЕЧІРНІЙ. Прокимен великий, гол. 7: Бог наш на небесах і на землі все з волі Своєї створив (Пс. 113:11).

Стих: Коли вийшов Ізраїль, дім Якова, із Єгипту, народу чужого, Юдея стала святинею Його (Пс. 113:12).

Стих: Море побачило і побігло, Йордан потік назад (Пс. 113:3).

Стих: Що з тобою, море, що ти побігло? І з тобою, Йордане, що ти потік назад? (Пс. 113:5).

НЕДІЛЯ СЬОМА.

Святих отців

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен, гол. 6: Господи, піднеси силу Твою і прийди спасти нас *(Пс. 79:3)*.

Стих: Вслухайся, пастирю Ізраїля, що провадиш Йосифа, наче ягня *(Пс. 79:2)*.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар недільний, гол. 6: Ангельські сили...

Тропар Вознесіння: Вознісся Ти у славі...

Тропар отців, гол. 8: Препрославлений Ти, Христе Боже наш, що отців наших, наче світила, на землі поставив і через них нас усіх до віри правдивої привів. Многомилосердний, слава Тобі.

Слава... Кондак, гол. 8: Проповіді апостолів і догмати отців єдину віру Церкви утвердили. Вона ж, прибрана в ризу істини, виткану з небесного богослов'я, здійснює і славить велике таїнство побожності.

І нині.. Кондак Вознесіння: Довершивши наше спасіння...

Прокимен, гол. 4: Благословенний Ти, Господи, Боже отців наших, і хвальне і прославлене ім'я Твоє навіки *(Дан. 3:26)*.

Стих: Бо Ти, Господи Боже, справедливий у всіх ділах Твоїх, що вчинив еси нам *(Дан. 3:27)*.

Алилуя, гол. 1: Бог богів, Господь промовив і призвав землю від сходу сонця до заходу *(Пс. 49:1)*.

Стих: Зберіть до Мене святих Моїх, що стали в завіт зі Мною при жертвах *(Пс. 49:5)*.

Причасний: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх.

Другий: Радуйтеся, праведні, в Господі праведним подобає хвалити Його *(Пс. 32:1)*.

ТРОЇЦЬКА ПОМИНАЛЬНА СУБОТА

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 8: Глибиною мудрости чоловіколюбно Ти все будуєш і добро всім подаєш, Єдиний Сотворителю, упокой, Господи, душі спочилих рабів Твоїх, бо вони надію поклали на Тебе, Творця і Промислителя, і Бога нашого.

Слава... Кондак, гол. 8: Зо святыми упокой, Христе, душі рабів Твоїх, де немає недуги, ні смутку, ані зітхання, але вічне життя.

І нині... Богородичний, гол. 8: Тебе, твердиню і пристановище, і Молитвеницю угодну перед Богом ми маємо, що Його породила єси, Богородице Неневісна, вірних спасіння.

Прокимен, гол. 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть *(Пс. 24:13)*.

Стих: До Тебе, Господи, підношу душу мою. Боже мій, на Тебе я уповаю *(Пс. 24:1)*.

Алилуя, гол. 6: Блаженні, кого Ти обрав і прийняв, Господи, і пам'ять їх із роду в рід *(Пс. 64:5)*.

Стих: Душі їх у блаженстві перебуватимуть.

Причасний: Блаженні, кого Ти обрав і прийняв, Господи, і пам'ять їх із роду в рід *(Пс. 64:5)*.

Замість Ми бачили Світло... — тропар Глибиною мудрости...

П'ЯТДЕСЯТНИЦЯ. ДЕНЬ СЯТОЇ ТРОЙЦІ

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Життєдавче Христе, і шануємо Все-святотоу Духа Твого, що Його від Отця послав єси божественним учням Твоїм.

Приспів 1: Помилуй мене, Боже, з великої милости Твоїї *(Пс. 50:3)*.

Приспів 2: Не відкинь мене від лица Твого і Духа Твого Сятого не відійми від мене *(Пс. 50:13)*.

Прокимен, гол. 4: Дух Твій Милосердний нехай веде мене в землю правди *(Пс. 142:10)*.

Стих: Господи, вислухай молитву мою, уваж на благання мое *(Пс. 142:1)*.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

На велкій ектенії додаткові прохання:

Д: За людей, що стоять і очікують благодаті Сятого Духа, Господеві помолімось.

Д: За тих, що схилили перед Господом серця і коліна свої, Господеві помолімось.

Д: За освячення душ і тіл всіх нас, що з вірою і побожністю зійшлися до пречистого храму цього, Господеві помолімось.

Д: Щоб сподобитися нам Царства нетлінного благодаттю Сятого Духа, Господеві помолімось.

Д: Щоб стати нам храмом і оселею Святого і Животворчого Духа, Господеві помолімся.

Д: Щоб зберегти нам віру і любов бездоганну благодаттю Святого Духа, Господеві помолімся.

Д: Щоб отримати нам благодать і милість Всесвятого Духа, Господеві помолімся.

Д: Щоб стати нам спільниками Святого Духа, Господеві помолімся.

Д: Щоб отримати нам відпущення гріхів і пізнання благодаті, Господеві помолімся.

Тут прохання можуть бути розділені між Службою Божою та вечірнею.

Д: Щоб не були ми позбавлені Святого Духа у час грізного і праведного Суду Христового, Господеві помолімся.

Д: За дарування багатой милости і щедрот та благодаті Святого Духа Господеві помолімся.

Д: Щоб Святий Дух визволив нас від усяких пут ворожих, Господеві помолімся.

Д: За спасіння з висоти тих, що схилили у вірі коліна, серця і тіла в день цей п'ятдесятний, Господеві помолімся.

Д: Щоб почув Господь Бог наш нас, грішних, і зіслав на нас Духа Святого та освятив нас, Господеві помолімся.

Д: Щоб поклонятися нам завжди душами і тілами та оспівувати Святу Єдиносущну Тройцю в єдності, Господеві помолімся.

Д: Щоб благовоління Господа Бога перебувало на нас, що схилили коліна свої, і щоб зіслав Він на нас Святого Свого Духа, Господеві помолімся.

Д: Щоб приємні були колінопреклоніння і молитви наші перед Ним, як пахощі духовні, Господеві помолімся.

Д: Щоб стати нам спільниками сйява Божественного, Істинної і Животворчої Тройці, Господеві помолімся.

Антифон перший, гол. 2.

1. Небеса возвіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід.

Спаси нас, Утішителю Благий, співаємо Тобі: Алилуя. **(після кожного)**

2. День днєві переказує слова, і одна ніч дає знати другій.

3. По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх. **(Пс. 18)**

Слава... І нині... Спаси нас, Утішителю Благий...

Антифон другий, гол. 2.

1. Господь нехай почує тебе в день печалі, нехай боронить тебе ім'я Бога Якова.

Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. **(після кожного)**

2. Нехай пошле тобі поміч із святині і з Сіону нехай підкріпить тебе.

3. Нехай дасть тобі Господь до серця твого і всі наміри твої нехай здійснить. **(Пс. 19)**

Слава... І нині... Єдинородний Сину...

Антифон третій, гол. 8.

1. Господи, силою Твоюю возвеселиться цар, і спасінням Твоїм вельми радується.

Тропар, гол. 8: Благословенний Ти... (після кожного)

2. Ти дав йому бажання серця його і прохання уст його Ти не відкинув.

3. Ти зустрів його благословенням ласкавим і положив на голову його вінець із чистого золота. **(Пс. 20)**

Вхідне: Вознесись, Господи, силою Твоюю; оспівуватимемо і прославлятимемо могутність Твою.

Тропар, гол. 8: Благословенний Ти, Христе Боже наш, що рибалок премудрими явив, пославши їм Духа Святого, і ними увесь світ уловив. Чоловіколюбче, слава Тобі.

Кондак, гол. 8: Коли Всевишній зійшов і мови змішав, то поділив народи; коли ж огненні язики роздав, то покликав усіх до єдності, щоб ми однодушно славили Всесвятого Духа.

Замість Трисвятого: Всі ті, що в Христа хрестилися...

Одразу після нього:

Д: Ще і ще, схиливши коліна, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй **(тричі)**. **Схиляє коліна. І так перед кожною з трьох молитов.**

П: Молитва 1-а коліновклонна:

Пречистий, Нескверний, Безначальний, Невидимий, Неосяжний, Недослідимий, Незмінний, Непереможний, Неперевершений, Безмірний, Незлобивий Господи, Єдиний, що маєш безсмертя і в світлі живеш неприступному, що створив небо і землю, море і все, що існує в них; перш, ніж попросимо, всі наші прохання задовольняєш, — Тебе благаємо і Тобі молимося, Владико Чоловіколюбче,

Отче Господа нашого Ісуса Христа, що заради нас, людей, і задля нашого спасіння зійшов з небес і прийняв тіло від Духа Святого і Марії Приснодіви, преславної Богородиці; що спочатку словами навчав, а згодом і ділами показав, коли спасительні страждання витерпів, і навчив нас, смиренних, грішних і недостойних рабів Своїх, моління приносити Тобі, схиливши голови й коліна, за прощення провин наших і несвідомість людей. Сам, многомилостивий і чоловіколюбний, вислухай нас, в який би день ми не взивали до Тебе, а особливо в день цей п'ятдесятий, в який після Вознесіння Господа нашого Ісуса Христа на небеса, коли Він сів праворуч Тебе, Бога і Отця, послав на святих Своїх учеників і апостолів Пресвятого Духа, що спочив на кожному з них, — і сповнилися всі невичерпної благодати Його, і стали говорити різними мовами про велич Твою і пророкувати. Ось і нині вислухай та пом'яни нас, смиренних і осуджених, що молимося Тобі, і визволи з гріховного полону душі наші ради милости Твоєї. Прийми нас, що припадаємо до Тебе і взиваємо: ми згрішили. Від народження ми належимо Тобі, від утроби матері нашої Ти єси Бог наш, але тому, що дні життя нашого минають у суєті, ми позбулися Твоєї допомоги і не маємо жодного виправдання. Проте, уповаючи на милосердя Твоє, благаємо: гріхів молодости і несвідомости нашої не поминай, і від таємних *graxiv* наших очисти нас; не відкинь нас у час старости, коли зменшуватиметься сила наша, не залиши нас; перш, ніж ми у землю повернемося, сподоби нас до Тебе повернутися; зглянься на нас Своїм благоволінням і благодаттю; вимірюй беззаконня наші милосердям Своїм, протистав безодню Своїх щедрот безлічі гріхів наших. Споглянь з висоти святої Твоєї, Господи, на присутніх людей Твоїх, що очікують від Тебе багатої милости. Відвідай нас благовістю Своєю, пом'яни нас у щедроті Своїй, врятуй нас від насильства диявола; утверди життя наше святими Твоїми і священними законами. Ангела, вірного охоронителя, пристав до людей Твоїх; усіх збери у Царство Твоє; даруй милість усім, що уповають на Тебе; відпусти їм і нам гріхи, очисти нас дією Святого Духа Твого і зруйнуй супротивні підступи ворожі.

Бо Тобі належить милувати і спасати нас, Господи Боже наш, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духу, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Н: Амінь. **Вклоняється до землі і встає з колін.**

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх (*Пс. 18:5*).

Стих: Небеса сповіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід (*Пс. 18:2*).

Алилуя, гол. 1: Словом Господнім небеса утвердилися, і духом уст Його — вся сила їх (*Пс. 32:6*).

Стих: Господь з неба дивиться і бачить усіх синів людських (*Пс. 32:13*).

Після потрійної екстениї: Молитва 2-а коліновклонна:

Господи Ісусе Христе, Боже наш, Ти, що за життя наше, перебуваючи з нами, мир Свій завжди подаєш вірним, дар Пресвятого Духа у невід'ємному спадкоємстві. Особливо ж сьогодні Ти благодать цю явно зіслав Своїм ученикам і апостолам і уста їхні утвердив вогняними язиками так, що через них весь рід людський богопізнання сприйняв рідними мовами своїми, і ми просвітилися ссяйвом Духа та від омани, немов від темряви, визволилися, і чуттєвих та вогняних язиків даром і надприродною дією навчилися вірувати в Тебе і славити Тебе як Бога, з Отцем і Святим Духом, в єдиному Божестві, силі та владі. Ти, Отцеве Сяйво, Істоти і Єства Його незмінний і непорушний Образ, Джерело премудрости і благодати, відкрий і мені, грішному, вуста і навчи мене, як належить і про що слід молитися. Ти бо знаєш велику безліч гріхів моїх, але милосердя Твоє переможе їх безмірність. Ось бо зі страхом стою перед Тобою, в глибину милости Твоєї ввергнувши відчай душі моєї. Ти, що все творіння невимовною силою премудрости спрямовуєш, направ життя моє. Ти, затишне пристановище охоплених бурею *спокус*, покажи мені шлях, яким маю іти. Духа премудрости Твоєї подай помислам моїм, Духа розуміння безумству моему даруй, Духом страху Твого осіни мої вчинки, Духа праведного віднови у мені і Духом Владичним утверди безсумнівними думки мої, щоб я, повсякдень Духом Твоїм Благим наставляваний, сподобився виконувати заповіді Твої і про Твоє завжди пам'ятав славне пришествя, коли всі ми дамо відповідь про вчинене нами. І не допусти, щоб я спокусився тлінною красою світу цього, але зміцни у мені прагнення майбутніх скарбів. Ти бо, Владико, сказав, що коли хтось попросить що-небудь в ім'я Твоє, то неодмінно отримає від Твого Співвічного Бога і Отця. Тому і я, грішний, у день пришествя Святого Твого Духа, молю Твою благість: все, що просив я, даруй мені для спасіння. Так, Господи, всякого благодіяння багатий і

благий Подателю, Ти вельми щедро подаєш усе, що просимо. Ти прощаєш і милуєш, бо став тілесної природи нашої спільником в усьому, крім гріха, і до тих, що схилили перед Тобою коліна, милосердно нахиляєшся, подаючи очищення гріхів наших. Вияви ж, Господи, щедрість Твою до людей Твоїх; почуй нас із Неба святого Твого; освяти нас силою спасительної правиці Твоєї; захисти нас покровом крил Твоїх і не відкинь творіння рук Твоїх. Проти Тебе єдиного ми грішимо, але й Тобі єдиному служимо; не вміємо ні кланятися богу чужому, ані простягати руки наші, Владико, до бога іншого. Відпусти нам гріхи і, прийнявши наші коліновклонні моління, подай усім нам руку допомоги; прийми молитву всіх, як приємне кадіння, що приноситься у Твоєму преблагому Царстві.

Благоволінням і благодаттю Єдинородного Твого Сина, з Ним же благословенний Ти, з Пресвятим благим і животворчим Твоїм Духом, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Після Великого входу і перенесення Святих Дарів на престол замість благальної ектенії Молитва 3-я коліновклонна:

Вічноплинне, животворче і просвітительне Джерело, співвічна з отцем творча Сило, що все провидіння спасіння людського чудово здійснив, Христе, Боже наш. Ти розірвав нерозривні пута смерти, розбив засуви пекла і безліч лукавих духів подолав. Ти приніс Себе у непорочну жертву, пречисте тіло Своє віддавши, вільне від усякого гріха і неприступне для нього, і ради цього страшного і нескazanного священнодійства життя вічне нам дарував. Ти до пекла зійшов і, кайдани вічні розірвавши, тим, що в темряві перебували, вихід показав; началозлобного ж і глибинного змія богомудрою принадою зловив і, оковами мороку його зв'язавши у безодні пекла та у негасимому вогні, незмірно могутньою силою у безпросвітній пітьмі замкнув. О великоіменита Премудросте Отцівська. Для тих, що зазнають нападів ворожих, Ти великим Помічником став і просвітив тих, що сидять у темряві та тіні смертній. Ти — вічної слави Господь і Отця Всевишнього улюблений Син, споконвічне Світло від споконвічного Світла, Сонце Правди. Вислухай нас, що молимося Тобі, і упокой душі рабів Твоїх, раніше спочилих отців і братів наших та інших родичів за плоттю, і всіх близьких у вірі, яких і пам'ять звершуємо нині, бо у Тебе влада над усіма, і в руці Своїй Ти утримуєш усі кінці землі. Владико, Вседержителю, Боже отців і Господи милости, Творче роду смертного і безсмертного й усякого єства людського, що

з'являється на світ і знову відходить; Сотворителю життя і кончини, перебування тут і преставлення в інший світ, що роки життя визначаєш і час смерті призначаєш, зводиш до пекла і звідти виводиш, зв'язуєш немічю і в силі від неї звільняєш; теперішнє, як це потрібно, влаштовуєш і майбутнє до корисного спрямовуєш; смертним жалом уражених, надією на воскресіння звеселяєш. Владико всіх, Боже, Спасителю наш, надіє всіх кінців землі і тих, що в морі далеко, Ти Сам у цей останній і великий спасительний день свята П'ятдесятниці відкрив нам таїну Святої, єдиносущної, споконвічної, неподільної і незлитної Тройці та явлення і пришестя Святого і животворчого Духа Твого, що Його у вигляді вогняних язиків на святих Своїх апостолів вилив і благовісниками їх зробив благочесної нашої віри та сповідниками і проповідниками істинного богослів'я вчинив. Ти в це вседосконале і спасительне свято умилоствлювальні молитви за тих, що в пеклі утримуються, зволив приймати, велику надію на послаблення їхнього смутку і втіху від Тебе подаючи нам. Вислухай нас, смиренних рабів Твоїх, що молимося Тобі, і упокой душі рабів Твоїх, раніше спочилих, у місці світлому, у місці квітучому, у місці прохолоди, де немає ні недуги, ні журби, ні зітхання, і осели їх в оселях праведних, миру і полегшення сподоби їх. Бо не мертві хвалитимуть Тебе, Господи, ані ті, що в пеклі перебувають, насміляться сповідання принести Тобі, але ми, живі, благословляємо Тебе і молимо, і умилоствлювальні молитви та жертви приносимо Тобі за душі їхні.

Боже великий і вічний, Святий, чоловіколюбний, що сподобив нас у час цей стати перед неприступною Твою славою для оспівування і похвали чудес Твоїх. Змилуйся над нами, недостойними рабами Твоїми, і даруй благодать, щоб зі смиренням та з упокореним серцем приносити Тобі трисвяте славослів'я і подяку за великі Твої благодіяння, які Ти зробив і завжди чиниш нам. Пом'яни, Господи, неміч нашу і не погуби нас із беззаконнями нашими, але сотвори велику милість з нами, смиренними, щоб ми, позбувшись гріховної темряви, у світлі правди ходили і, зодягнувши зброю світлоносну, залишалися неушкодженими від усяких підступів лукавого та зі сміливістю за все прославляли Тебе, єдиного істинного і чоловіколюбного Бога. Твоє бо воістину велике і справжнє таїнство, Владико всіх і Творче: дочасна смерть і розпад, а потім — воскресіння й упокоєння навіки. Тобі подяку за все приносимо: за наше з'явлення у світ цей і за відхід з нього, за Твою

вірну обіцянку, на яку надіємось, нашого воскресіння і життя не-
тлінного, що його отримаємо під час майбутнього другого прише-
стя Твого. Ти бо еси воскресіння нашого первісток, і тих, що жили,
нелицемірний та чоловіколюбний Суддя, і гідних нагороди Вла-
дика і Господь. Ти прийняв, з надмірної любови до нас, плоть і
кров нашу, щоб випробувати їх, і, наші гріховні пристрасті бажа-
ючи вгамувати, добровільно страждання зазнав із безмежного ми-
лосердя Твого. Ти, перетерпівши спокусу, позбувся її, та Своїм,
визначеним волею Божою і добровільно взятим Тобою задля спа-
сіння людей стражданням, Ти, як і обіцяв, став Помічником нам у
випробуваннях та спокусах, піднявши нас до Своєї безстрастности.
Прийми ж, Владико, благання і молитви наші, і упокой усіх і кож-
ного з нас, отців, матерів, дітей, братів, сестер, друзів та родичів
усіх, і душі всіх, що спочили у надії на воскресіння і життя вічне;
імена їх запиши у Книзі Життя й осели їх на лоні Авраама, Ісаака
та Якова, в країні живих, у Царстві Небесному, в раю насолоди,
вводячи всіх у святі оселі Твої за посередництвом світлих ангелів
Твоїх, воскрешаючи разом і тіла наші в день, який призначив Ти
згідно зі святою і правдивою обітницею Твоюю. Бо ж смерти не
існує, Господи, для рабів Твоїх, коли ми покидаємо тіла наші і до
Тебе, Бога нашого, відходимо, бо це лише перехід від жалюгідного
життя до кориснішого і солодшого, до заспокоєння і радості. А
коли у чомусь і згрішили ми перед Тобою, — милостивий будь до
нас і тих, що відійшли: бо немає жодного чистого перед Тобою від
скверни, хоч би й життя його тривало один день, тільки Ти один,
Господь наш Ісус Христос, був на землі безгрішним, і через Тебе
всі ми милість і відпущення гріхів отримати надіємось. Тим-то й
нам і їм як благий та Чоловіколюбець полегши, відпусти і прости
гріхопадіння вільні й невольні, свідомі і несвідомі, явні і прихова-
ні, що вчинили ми ділами, помислами, словами і всіма нашими
звичками та порухами. Тим, що відійшли від нас, визволення і по-
легшення даруй, а нас, що тут перебуваємо, благослови, і дай бла-
гий та мирний кінець життя нам і всім людям Твоїм, милости та
чоловіколюбства Твого безодню відкриваючи нам у час страшного
і грізного Твого пришествя, і Царства Твого достойними бути нас
вчини.

Бо Ти Благий і Чоловіколюбний Бог еси, і Тобі славу возсилаємо,
Отцю, і Сину, і Святому Духу, нині, і повсякчас, і на віки віків.

Задостойник: Величай, душе моя, Святого Духа, що від Отця походить.

Радуйся, Царице, матерів і дів Славо, ніякі красномовніші, проречисті уста вітійствувати не можуть, щоб прославляти Тебе достойно, і вагається всякий ум зрозуміти народження Твоє. Тим-то одностайно Тебе славимо.

Причасний: Дух Твій Милосердний нехай веде мене в землю правди (Пс. 142:10).

Заамвонна молитва: Здійснив для нашого спасіння воскресіння Своє після страждання, і сходження на Небеса, нахиливши їх і зійшовши для втілення від Діви заради нас, Христос, і заснував на землі Свій благовіст, зішестям Утішителя, Духа Твого, на земних Твоїх учнів, також постійним і пресвятим в них перебуванням, а через них – і з нами, які повірили через них в Тебе – підтверджує незмінне пришествя і перебування в Церкві різними Його даруваннями! Не відбирай від нас, нечистих через гріх, Його благодать, але знищ всяку притаманну нам плотську думку, що заважає Його перебуванню в нас; віджени від нас всяке лукаве знання, порожнє слово і діло, що заподіє біль Йому; знищ всяку скверну пристрасть, яка прагне погасити Його сяйво, що просвіщає нас і зробити наші душі темними; не позбав Його світла, зроби нас чистим вмістилищем Його слави, на зразок Твоєї світлиці; та невпинно вкладай в нас пам'ять про голос Безначального Твого Отця, що оголошує Тебе улюбленим Сином; щоб, думаючи про заповіді Твої, ми сяjali, разом з удостоєними невимовного Твого Царства, бачачи в Тобі безначального Твого Отця, з Ним же благословенний Ти, з Пресвятим, і Благим, і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Відуст: Христос, Істинний Бог наш, що в подобі вогнених язиків з Неба послав Пресвятого Духа на святих Своїх учеників і апостолів...

НА ВЕЧІРНІЙ. На Великій єктенії ті ж додаткові прохання, що на Службі Божій, або друга їх половина.

Прокимен великий, гол. 7: Хто бог великий, як Бог наш? Ти єси Бог, що твориш чудеса (Пс. 76:14–15).

Стих: Ти показав між народами силу Твою (Пс. 76:15).

Стих: І я сказав: горе моє — зміна правиці Всевишнього (Пс. 76:11).

Стих: Споминатиму діла Господні, згадуватиму чудеса Твої давні (Пс. 76:12).

Одразу по ньому:

Д: Ще і ще, схиливши коліна, Господеві помолімось.

Н: Господи, помилуй (*тричі*). Схиляє коліна.

П: Молитва до Святого Духа (творіння Святійшого Патріарха Константинопольського Філофея):

Царю Небесний, Утішителю Владико, співбезпочатковий, споконвічний, єдиносущний і рівночасний Душе з Отцем і Сином; Душе істинний, суций, благий, Святий, владичний і животворчий, що від Отця походиш невимовно і в Сині спочиваєш невід’ємно, всиновлення й обоження людського роду Співучаснику, теперішніх і майбутніх благ Скарбе; Душе праведний, Душе владичний, що в лоні Отця перебуваєш і з Божественних та безначальних уст його несказанно виходиш, співіпостасне Дихання, Премудросте і Сило. Душе Божий і від Бога, Душе Отчий і від Отця, Душе Синівський, Душе Христів, що маєш з Ними єдину природу і нерозлучно перебуваєш, але разом і сходиш від Них, з’являєшся і промовляєш. Ти, Благий Владико, один із Тройці Боже, істинний Боже від істинного Бога, розумних і тілесних істот створив разом з Отцем і Сином, і невимовною премудрістю і силою та стримуючою дією незбагненного Промислу несказанно їх спрямовуєш і зв’язуєш між собою, стверджуєш і зберігаєш. Безначальний, невидимий, незбагнений, неосяжний, недослідимий, несказаний, незлічений, безмежно сильний і всемогутній Господи, що спочатку отцям і пророкам різноманітні дії являв і промовляв, Святої Тройці таїну показав і невимовну таємницю втілення Єдинородного Сина і Бога відкрив, а після сходження Його з тілом на небеса, у це велике і звершене спасительне свято П’ятдесятниці, заради властивих Тобі дарів благодаті, в самій істоті у вигляді вогняних язиків просвітив світ, і на святих апостолах та учениках спочив, і Твоєю Божественною силою їх покрив та сповнив надприродної і незбагненої благодати, згідно з правдивою обіцянкою Христовою; через них же всяке єство людське, віри слово прийнявши, істинного Богопізнання і благочестя навчилося, і ми, лише Твоєю просвітившись

несказанною силою та дією, Єдиному Богові в Трьох Особах поклонятися навчилися. Сам же, Владико, Отче Сяйво, живий і незмінний Образе Отчий, а також і Сина непорушний Образе, відбиток істоти і природи їх, Джерело освячення, безсмертя і життя, кінцева святим нагородо і вінчання в грядущому і безкінечному віці, що має Бога причиною і джерелом, і в якому єдиний нероджений і безначальний Отець і Бог через Єдинородного Сина і Бога все блага щедро та невимовно подає і надприродно діє у цьому і майбутньому віці; прийми від мене, грішного і недостойного, моління у цей час, бо Ти один безліч моїх гріхів знаєш. Помилуй мене з великої милости Твоєї, і з безмежности щедрот Твоїх беззаконня мої очисти, особливо вимий багно гріхів моїх і гнітючу скверну душі моєї очисти. Єдиний чистий і пречистий Господи, що від усякої скверни, смороду і пристрастей очищуєш, від таємних *гріхів* моїх очисти мене і від чужих визволи раба Твого; гріхів молодости і несвідомости моєї, і старости моєї окаянства не пом'яни; просвіти мої затьмарені розумові очі і, згаслий світильник благодаті запаливши, навчи мій розум через досвід, звичай і дію бачити, що воістину в розумній істоті перебуває Дух Святий. Даруй мені слово благодатне, силу, висоту і міць, щоб молитви чисті і розпростерті приносити за людей Твоїх, і за Вселенську Церкву Твою, і за паству, яку Ти силою і дією Своєю, кров'ю Єдинородного Сина і Бога викуплену, боголіпно поставив і зібрав. Утверди нас усіх — паству Церкви Твоєї — на камені сповідання Божества непохитною і непорушною, вчини її міцнішою і вищою за двері пекла, від бісівських дій і нападів недоторканою і неушкодженою, сповненою щедро Твоєї сили і благодаті. Прийми, Царю, колінопреклоніння та благання людей спільні й однодушні, розпростерті молитви і ревні прохання, віру і надію. І дай, щоб вони на Тебе єдиного неухильно дивилися вночі і вдень, і нічого іншого не хотіли бачити, крім Тебе, Бога і Владики, і від Тебе Єдиного спасіння чекали. Простивши ж їм і нам усякі провини вільні і невольні як Бог преблагий і всемогутній від нинішнього зла нас визволи і вічних благ сподоби, милістю та чоловіколюбством Бога Отця і єдиносущного Його Сина і Тебе. Пресвятого і єдино-

чесного Духа, єдиного Трипостасного Божества, нині, і повсякчас, і на віки віків.

И: Амінь. **Вклоняється до землі і встає з колін.**

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що з Отчого і Божественного лона Себе понизив і з неба на землю зійшов, і все наше єство прийняв і обожествив його, після цього ж на небо знову вознісся і сів праворуч Бога і Отця, а Божественного, і Святого, і Єдиносущного, і Рівносильного, і Рівнославного, і Співвічного Духа послав на святих Своїх учеників і апостолів і цим просвітив їх, а через них і весь світ, молитвами пречистої і пренепорочної святої Своєї Матері, святих славних, всехвальних богопроповідників і духоносних апостолів і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він Милосердний і Чоловіколюбчець.

ПОНЕДІЛОК СВЯТОГО ДУХА

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Антифони —зображальні Вхідне, тропар і кондак — П'ятдесятниці. Співається Трисвяте.

Прокимен, гол. 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (*Пс. 27:9*).

Стих: До Тебе, Господи, взиваю я: Боже мій, не будь мовчазний до мене (*Пс. 27:1*).

Алилуя, гол. 2. Помилуй мене, Боже, з великої ласки Твоєї (*Пс. 50:3*).

Стих: Не відкинь мене від лиця Твого і Духа Твого Святого не відійми від мене (*Пс. 50:13*).

Причасний: Дух Твій Милосердний нехай веде мене в землю правди (*Пс. 142:10*).

НЕДІЛЯ ПЕРША ПО П'ЯТДЕСЯТНИЦІ. ВСІХ СВЯТИХ

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен, гол. 8: Царюватиме Господь повік, Бог твій, Сіоне, з роду в рід (*Пс. 145:10*).

Стих: Хвали, душе моя, Господа. Буду хвалити Господа, поки життя мого (*Пс. 145:1*).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар недільний, гол. 8: З висоти зійшов Ти...

Тропар, гол. 4: Наче багрянницею і виссоном, кров'ю мучеників Твоїх у цілому світі прикрасилась Церква Твоя, Христе Боже. Через них вона взиває до Тебе: пошли людям Твоїм милосердя Твоє, даруй громаді Твоїй спокій і душам нашим велику милість.

Кондак, гол. 8: Господи, Насадителю світу, увесь світ приносить Тобі, як перші плоди природи, богоносних мучеників. Їхніми молитвами і Богородиці ради збережи, Многомилостивий, Церкву Твою, оселю Твою, у повному мирі.

Прокимен, гол. 8: Помоліться і хвалу віддайте Господеві Богу нашому (*Пс. 75:12*).

Стих: Знаний у Юдеї Бог, в Ізраїлі велике ім'я Його (*Пс. 75:2*).

Святих, гол. 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (*Пс. 67:36*).

Стих: В церквах благословить Бога — Господа, ви, покоління Ізраїля (*Пс. 67:27*).

Алилуя, гол. 4: Взивають праведні, і Господь чує їх і від усіх скорбот визволяє їх (*Пс. 33:18*).

Стих: Багато скорбот у праведника, та від усіх їх визволить його Господь (*Пс. 33:20*).

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх.

Другий: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (*Пс. 32:1*).

НЕДІЛЬНІ

ВОСЬМИ ГОЛОСІВ

Голос 1

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен: Нині воскресну, — говорить Господь, — стану спасінням і не завагаюся в нім (*Пс. 11:6*).

Стих: Слова Господні — слова чисті (*Пс. 11:1*).

Тропар: Коли камінь був припечатаний юдеями і воїни стерегли Пречисте Тіло Твоє, Ти, Спасе, воскрес на третій день і дарував світові життя. Тому сили небесні заспівали Тобі, Життедавче: Слава воскресінню Твоєму, Христе, слава Царству Твоєму, слава провидінню Твоєму, Єдиний Чоловіколюбче!

Кондак: Воскрес єси, як Бог, із гробу в славі, і світ з Собою воскресив єси; і рід людський, як Бога, Тебе прославляє, і смерть щезла. Адам же торжествує, Владико; Єва, нині з неволі визволена, радіє, взиваючи: «Ти єси, Христе, Той, що подає всім воскресіння».

Богородичний: Коли Гавриїл привітав Тебе, Діво: «Радуйся», — з його голосом Владика всіх втілюся в Тобі, святім Кивоті, як і сказав праведний Давид. Явилася єси просторішою над небеса, носивши Сотворителя Свого. Слава Оселеному в Тобі, слава Рожденному Тобою, слава Тому, що визволив нас народженням Твоїм.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Блаженні: Поживою вивів ворог Адама з раю: хрестом же Христос увів до нього розбійника, що взивав: пом'яни мене, Господи, коли прийдеш у Царство Твоє.

Стих: Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Поклоняюся стражданням Твоїм, прославляю і воскресіння з Адамом і розбійником, голосом радісним взиваю до Тебе: пом'яни мене, Господи, коли прийдеш у Царство Твоє.

Стих: Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

Ти, безгрішний, добровільно був розп'ятий і в гробі положений, але як Бог Ти воскрес, воскресивши з Собою Адама, що взивав: пом'яни мене, Господи, коли прийдеш у Царство Твоє.

Стих: Блаженні гнані за правду, бо їхнє є Царство Небесне.

На третій день воскресив Ти храм Твій тілесний, погребінням Твоїм, Христе Боже, воскресив Ти з Адамом і тих, що від Адама, які взивають: пом'яни нас, Господи, коли прийдеш у Царство Твоє.

Стих: Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та зводитимуть на вас усяке лихослів'я і наклепи — Мене ради.

Мироносиці дуже рано з плачем прийшли до гробу Твого, Христе Боже, і знайшли ангела, що сидів у білих ризах і взивав: «Чого шукаєте? Воскрес Христос, не ридайте більше».

Стих: Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах. Апостоли Твої, Господи Спасе, прийшли на гору, куди Ти повелів їм, і, побачивши Тебе, вклонилися, і їх Ти послав навчати народи і хрестити їх.

Слава... Троїчний: Поклонімся Отцю, і прославмо Сина, і Пресвятого Духа разом величаймо, взиваючи й промовляючи: Пресвята Тройце, спаси всіх нас.

І нині... Богородичний: Приводять Матір Твою як заступницю перед Тобою люди Твої, Христе. Її молитвами даруй нам, милосердний, Твої милості, щоб Тебе, що з гробу засяяв, ми прославляли.

Прокимен: Милість Твоя, Господи, хай буде над нами, бо ми надіємось на Тебе (*Пс. 32:22*).

Стих: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (*Пс. 32:1*).

Алилуя: Бог, що відплату дає за мене, покоровив народи мені (*Пс. 17:48*).

Стих: Ти звеличуєш спасіння царя Свого і даєш милість помазану Своему Давидові і родові його повіки (*Пс. 17:51*).

Голос 2

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен: Встань, Господи Боже мій, на суд, що заповідав Ти, і громади народів обступлять Тебе (*Пс. 7:7–8*).

Стих: Господи Боже мій, на Тебе надіюся: спаси мене.

Тропар: Коли Ти Життя Безсмертне, зазнав смерти, тоді умертвив Ти пекло саявом Божества. Коли ж і померлих з того світу воскресив, всі сили небесні заспівали: Життєдавче, Христе Боже наш, слава Тобі.

Кондак: Воскрес еси із гробу, Всесильний Спасе, і пекло, побачивши чудо, вжахнулося, і мертві воскресли. Створіння, бачачи це, радуються з Тобою, і Адам веселиться разом із ними, і світ повсякчас оспівує Тебе, Спасе мій.

Богородичний: Понад розум вищі і преславні всі таємниці Твої, Богородице; чистотою запечатана і дівство зберігши, неложною Матір'ю явилася Ти, що Істинного Бога породила. Його моли, щоб спастися душам нашим.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Блаженні: Молитву розбійника приносимо Тобі і взиваємо: пом'яни нас, Спасе, у Царстві Твоєму.

Стих: Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

На прощення гріхів хрест Тобі приносимо, що його задля нас прийняв Ти, Чоловіколюбче.

Стих: Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

Поклоняємось Твоєму, Владико, погребінню і воскресінню, бо ними світ із тління визволив Ти, Чоловіколюбче.

Стих: Блаженні гнані за правду, бо їхнє є Царство Небесне.

Смертю Твоєю, Господи, знищена смерть, а воскресінням Твоїм, Спасе, Ти світ спас.

Стих: Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та зводитимуть на вас усяке лихослів'я і наклепи — Мене ради.

Мироносиць зустрів Ти, з гробу воскресши, і учеників сповістив, щоб вони проповідували Твоє воскресіння.

Стих: Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах.

Ті, що в темряві спали, побачивши Тебе, Світло, у самій глибині пекла, Христе, воскресли.

Слава... Троїчний: Всі прославмо Отця, поклонімося Сину, і Святому Духу з вірою заспіваймо.

І нині... Богородичний: Радуйся, Престоле вогненний. Радуйся, Невісто неневісна. Радуйся, Діво, бо Ти породила Бога людям.

Прокимен: Господь — моя сила і моя пісня, і Він став моїм спасінням (*Пс. 117:14*).

Стих: Тяжко покарав мене Господь, та не віддав мене на смерть (*Пс. 117:18*).

Алилуя: Господь нехай почує тебе в день печалі, нехай боронить тебе ім'я Бога Якова (*Пс. 19:2*).

Стих: Господи, спаси царя і вислухай нас, коли будемо взивати до Тебе (*Пс. 19:10*).

Голос 3

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен: Скажіть народам, що Господь воцарився, бо Він створив світ, який не похитнеться (*Пс. 95:10*).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову; співай Господеві, вся земле (*Пс. 95:1*).

Тропар: Хай веселяться небесні, хай радуються земні, бо виявив силу Своєю могутністю Господь, перемігши смертю смерть; перший воскрес із мертвих, із глибини пекла визволив нас і дарував світові велику милість.

Кондак: Воскрес єси нині із гробу, Щедрий, і нас вивів із брами смертних; нині Адам торжествує і радується Єва; з ними ж і пророки з патріярхами безперестанно прославляють божественну могутність влади Твоїї.

Богородичний: Тебе, Богородице Діво, що стала посередницею спасіння роду нашого, ми славимо. Син бо Твій і Бог наш, прийнятим од Тебе тілом страждання хресні перетерпівши, визволив нас од тління, як Чоловіколюбче.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Блаженні: Праотця Адама, що відкинув заповідь Твою, з раю вигнав Ти, Христе, вселив же у нього, милосердний, розбійника, що визнав Тебе на хресті, взиваючи: пом'яни мене, Спасе, у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Життєдавче й Господи, Ти осудив нас, що згрішили смертною клятвою, але, тілом Твоїм без гріха постраждавши, Владико, смертних Ти оживив, що взивають: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

Воскресши з мертвих, Господи Спасе, Ти нас воскресінням Своїм від страждань воскресив і всю силу смерти знищив. Тому з вірою вживаємо до Тебе: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні гнані за правду, бо їхнє є Царство Небесне.

Твоїм погребінням триденним Ти як Бог мертвих у пеклі оживив і воскресив і як милосердний нетління дарував усім нам, що з вірою завжди вживаємо: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та зводитимуть на вас усяке лихослів'я і клепа — Мене ради.

Після воскресіння з мертвих Ти, Христе Спасе, жінкам-мироносицям першим явився, промовивши: радуйтеся, і через них воскресіння Твоє звістив ученикам Своїм. Тому з вірою до Тебе звиваємо: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

Стих: Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах. Мойсей, що переміг Амаліка, на горі руки розпростерши, хрест Твій прообразував. Ми ж, з вірою його — як міцний меч на бісів — прийнявши, звиваємо всі: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

Слава... Троїчний: Прославимо, вірні, Отця, і Сина, і Святого Духа, Єдиного Бога, Єдиного Господа, бо від одного Сонця три-сяйна є Тройця і просвіщає всіх, що звивають: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

І нині... Богородичний: Радуйся, двері Божі, бо через Тебе втілений Творець пройшов, Тебе запечатаною зберігши. Радуйся, легка хмаро, що Божественний дощ — Христа — носила. Радуйся, ліствице і престоле небесний! Радуйся, горо Божа, свята, плодюча, не з каменя висічена.

Прокимен: Співайте Богові нашому, співайте; співайте Цареві нашому, співайте (*Пс. 46:7*).

Стих: Всі народи, заплещіть руками, кликніть до Бога голосом радості (*Пс. 46:2*).

Алилуя: На Тебе, Господи, уповаю, щоб не осоромитись повіки (*Пс. 30:2*).

Стих: Будь мені кам'яною твердиною і домом пристановища, щоб спасти мене (*Пс. 30:3*).

Голос 4

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен: Воскресни, Господи, поможи нам і визволи нас імени Твого ради (*Пс. 43:27*).

Стих: Боже, вухами нашими чули ми, і батьки наші розповідали нам (*Пс. 43:2*).

Тропар: Коли Господні учениці від ангела почули світлу вістку про Воскресіння і прадідного осудження позбулися, апостолам, радіючи, сказали: «Знищена смерть — воскрес Христос Бог, даруючи світові велику милість».

Кондак: Спас і Визволитель мій із гробу, як Бог, воскресив із мертвих народжених на землі, і ворота пекельні сокрушив і, як Владика, на третій день воскрес.

Богородичний: Таємниця від віку утаєна і ангелам незнана: через Тебе, Богородице, Бог сущим на землі явився, тіло в незлитому сполученні прийнявши і задля нас добровільно хрест прийнявши; через нього воскресив Він первоствореного і спас від смерти душі наші.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Блаженні: Через дерево Адам був із раю вигнаний і через дерево хресне розбійник у раю вселився. Один, плід споживши, заповідь Творця порушив, а цей, розп'ятий поруч, прославив Бога сокровенного, взиваючи: пом'яни мене у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Ти, єдиний Чоловіколюбче Господи, що був на хрест піднесений, і силу смерті зруйнував, і як Бог рукописання проти нас знищив, покаяння розбійника подай і нам, що з вірою служимо Тобі, Христе Боже наш, і вживаємо: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

Ти, Чоловіколюбче Господи, на хресті списом рукописання наше розірвав і був зачислений до мертвих; Ти мучителя тамтешнього зв'язав, усіх із кайданів пекельних воскресінням Твоїм визволив; через нього ми просвітилися і вживаємо до Тебе: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні гнані за правду, бо їхнє є Царство Небесне.

Ти, єдиний безсмертний Господи, був розп'ятий, але як всемогутній на третій день воскрес із гробу і воскресив первоствореного Адама; сподоби й мене повернутися до покаяння і від усього серця мого і з теплою вірою завжди до Тебе взивати: пом'яни мене, Спасе, у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та зводитимуть на вас усяке лихослів'я і клевети — Мене ради.

Той, Хто стражданням не підлягає, задля нас зазнав як людина страждань, і, добровільно на хресті розп'ятий, нас із Собою воскресив. Тому й прославляємо разом з хрестом страждання й воскресіння, бо через них ми оновилися і через них спасаємося, взиваючи: пом'яни і нас у Царстві Твоїм.

Стих: Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах. Той, Хто з мертвих воскрес, і силу пекла полонив, і явився жінкам-камоносицям, промовляючи: радуйтеся, Того благаймо, вірні, щоб визволив від смерті душі наші, завжди вживаючи до Нього

голосом благородного розбійника: пом'яни і нас у Царстві Твоєму.

Слава... Троїчний: Усі вірні, достойно помолимося, щоб однодушно прославляти Отця, і Сина, і Святого Духа, єдине Божество в Трьох Іпостасях, що перебуває незлитним, простим, нероздільним і непреступним. Ним же від муки вогненної ми визволяємось.

І нині... Богородичний: Матір Твою, що тілом безмужньо Тебе, Христе, породила і після Різдва Дівою воістину залишилася неглібною, Її заступницею перед Тобою маємо, многомилостивий Владико; даруй відпущення гріхів тим, що завжди до Тебе взивають: пом'яни і нас у Царстві Твоєму.

Прокимен: Як величні діла Твої, Господи! Все премудро створив Ти (*Пс. 103:24*).

Стих: Благослови, душе моя, Господа. Господи Боже мій, Ти дивно великий (*Пс. 103:1*).

Алилуя: Натягни лук і встигай, і царюй істини ради і лагідності і справедливості (*Пс. 44:5*).

Стих: Ти полюбив правду і зненавидів беззаконство (*Пс. 44:8*).

Голос 5

НА ВРАНШНІЙ:

Прокимен: Воскресни, Господи Боже мій, нехай піднесеться рука Твоя, бо Ти царствуєш повіки (*Пс. 9:33, 37*).

Стих: Славитиму Тебе, Господи, всім серцем моїм, розповім про всі чудеса Твої (*Пс. 9:2*).

Тропар: Безпочаткове з Отцем і Духом Слово, від Діви народжене на спасіння наше, прославмо, вірні, і поклонімося, бо благоволило Воно Тілом зійти на хрест і смерть перетерпіти, і воскресити померлих славним воскресінням Своїм.

Кондак: До пекла зійшов єси, Спасе мій, і ворота його сокрушив, як Всемогутній; померлих, як Сотворитель, з Собою воскресив єси, і жало смерті знищив, і Адам від прокляття визволений був, Чоловіколюбче. Тому всі взиваємо: спаси нас, Господи.

Богородичний: Радуйся, Брамo Господня непрохідна; радуйся, стіно і покрово тих, що прибігають до Тебе; радуйся, тихе пристановище і Неневісна; Ти, що Творця Свого і Бога тілом породила, не переставай молитися за тих, що прославляють і почитають Народженого Тобою.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Блаженні: Розбійник, увірувавши на хресті, що Ти єси Бог, визнав Тебе, Христе, від чистого серця взиваючи: пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Того, Хто деревом хресним виростив життя родові нашому і прокляття, що від дерева, знищив, однодумно величаємо як Спаса й Творця.

Стих: Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

Смертю Твоєю, Христе, Ти силу смерти знищив і померлих од віку з Собою воскресив, що оспівують Тебе, істинного Бога й Спаса нашого.

Стих: Блаженні гнані за правду, бо їхнє є Царство Небесне.

Жони побожні, що прийшли до Твого, Христе, гробу, шукали Тебе, Життєдавче, щоб помазати миром, і явився їм ангел, взиваючи: воскрес Господь.

Стих: Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та зводитимуть на вас усяке лихослів'я і наклепи — Мене ради.

Коли Тебе, Христе, між двома засудженими розбійниками розп'яли, тоді один, що лихословив на Тебе, справедливо був засуджений, а другий, що визнав Тебе, в рай вселився.

Стих: Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах. Жони побожні, що прийшли на зібрання апостолів, викликнули: Христос воскрес! Поклонімся Йому як Владиці й Творцеві.

Слава... Троїчний: Нероздільна Тройце, Єдинице всетворча і всемогутня, Отче, Сину, і Святий Душе! Прославляємо Тебе, істинного Бога і Спаса нашого.

І нині... Богородичний: Радуйся, одушевлений храме Божий і двері непрохідні. Радуйся, престолу неопалимий і вогненний. Радуйся, Мати Еммануїла, Христа Бога нашого.

Прокимен: Ти, Господи, збережеш нас і захистиш нас від роду цього і повік *(Пс. 11:8)*.

Стих: Спаси мене, Господи, бо не стало праведного *(Пс. 11:2)*.

Алилуя: Милості Твої, Господи, повік оспівуватиму з роду в рід, оповім істину Твою устами моїми *(Пс. 88:2)*.

Стих: Бо вірю я: ввік милість збудується, на небесах утвердиться істина Твоя *(Пс. 88:3)*.

Голос 6

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен: Господи, піднеси силу Твою і прийди спасти нас (Пс. 79:3).

Стих: Вслухайся, пастирю Ізраїля, що провадиш Йосифа, наче ягня (Пс. 79:2).

Тропар: Ангельські сили на гробі Твоїм, і вартові зомліли, і стояла Марія у гробі, шукаючи Пречистого Тіла Твого. Полонив Ти пекло, не постраждавши від нього; зустрів єси Діву, даруючи життя. Господи, що воскрес із мертвих, — слава Тобі.

Кондак: Життєдавець Христос Бог, животворчою рукою воскресивши з темряви безодні всіх померлих, подав воскресіння людському роду, — Він бо є Спаситель усіх, Воскресіння, Життя і Бог усіх.

Богородичний: Ти, що Благословенною назвав Матір Твою, прийшов на страждання з волі Своєї, бажаючи віднайти Адама; засявши на хресті, промовив до ангелів. «Радуйтеся зо мною, бо знайшлася загублена драхма». Ти, Боже наш, що все мудро впорядив, — слава Тобі.

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Блаженні: Пом'яни мене, Боже Спасе мій, коли прийдеш у Царство Твоє, і спаси мене як єдиний Чоловіколюбче.

Стих: Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Адама, деревом обманеного, Ти знову спас деревом хреста, як і розбійника, що взивав: пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

Зруйнувавши врата пекельні й окови розбивши, Життєдавче Спасе, воскресив усіх мертвих, що взивали: слава воскресінню Твоєму.

Стих: Блаженні гнані за правду, бо їхнє є Царство Небесне.

Пом'яни мене Ти, що погребінням Твоїм смерть полонив і Твоїм воскресінням усе радістю наповнив як милосердний.

Стих: Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та зводитимуть на вас усяке лихослів'я і наклепи — Мене ради.

Мироносиці, що прийшли до гробу, почули ангела, який взивав: воскрес Христос, просвітивши все.

Стих: Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах.

Одностайно прославмо всі Христа, що розіп'ятий був на дереві хрестнім і світ від омани визволив.

Слава... Троїчний: Прославляємо Отця, і Сина, і Святого Духа, взиваючи: Свята Тройце, спаси душі наші.

І нині... Богородичний: Діво, що в останній час несказанно зачала і породила Творця Твого, спасай тих, що Тебе величають.

Прокимен: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє *(Пс. 27:9)*.

Стих: До Тебе, Господи, взиваю я: Боже мій, не будь мовчазний до мене *(Пс. 27:1)*.

Алилуя: Хто живе під охороною Всевишнього, під покровом Бога Небесного оселиться *(Пс. 90:1)*.

Стих: Каже він Господеві: «Ти заступник мій і пристановище моє, Бог мій, і надіюся на Нього» *(Пс. 90:2)*.

Голос 7

НА ВРАНШНІЙ:

Прокимен: Воскресни, Господи Боже мій, нехай піднесеться рука Твоя, не забудь убогих Твоїх до кінця.

Стих: Славитиму Тебе, Господи, всім серцем моїм, розповім про всі чудеса Твої *(Пс. 9:2)*.

Тропар: Зруйнував Ти хрестом Твоїм смерть, відкрив єси розбійникові рай, мироносцям плач на радість змінив і апостолам проповідувати звелів, що Ти воскрес, Христе Боже, даруючи світові велику милість.

Кондак: Влада смерти не може вже тримати людей, бо зійшов Христос, сокрушаючи і знищуючи сили її. Пекло уже переможене. Пророки одностайно радуються, промовляючи: «Явився Спаситель сущим у вірі, виходьте, вірні, до воскресіння».

Богородичний: Яко скарб воскресіння нашого, Всехвальна, виведи тих, що надіються на Тебе, із гробу й безодні гріхів. Ти бо, Спасителя породивши, спасла підлеглих гріхові. Ти, що перед родинами Діва, під час родин Дівою і по родинях знов Дівою перебуваєш.

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Блаженні: Прекрасний і на смак добрий був плід, що мене умертвив. Христос — дерево життя, від якого споживаючи, не вмираю, а з розбійником взиваю: пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм.

Стих: Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Ти, милосердний, на хрест піднесений, рукописання стародавнього гріха Адамового знищив і спас від омани увесь рід людський; тому прославляємо Тебе, благодійника, Господи.

Стих: Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

Ти, милосердний Христе, розіп'яв на хресті гріхи наші і Твоєю смертю смерть умирив, померлих із мертвих воскресив; тому поклоняємося Твоєму святому воскресінню.

Стих: Блаженні гнані за правду, бо їхнє є Царство Небесне.

Колись змії отруту у вуха Єви влив, а Христос на дереві хресному світові насолоду життя виточив; тому звиваємо: пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоєму.

Стих: Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та зводитимуть на вас усяке лихослів'я і клеми — Мене ради.

Ти, життя всіх, Христе, як смертний, був у гріб покладений, і око-ви пекла зруйнував, і як всемогутній на третій день у славі воскрес, і всіх просвітив; слава Твоєму воскресінню.

Стих: Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах. Господь триденний із мертвих воскрес, мир Свій ученикам дарував і прославив їх, і послав, сказавши: всіх приведіть до Царства Мого.

Слава... Троїчний: Отець — світло, Син і Слово — світло, Дух Святий — світло, але триєдине світло, бо один Бог у трьох Лицях, в єдиному ж Єстві й началі, нероздільний, незлитний, предвічний.

І нині... Богородичний: Ти, Богородице, Сина і Слово Отця породила, як Він Сам знає; тому ми, через Тебе обожені, до Тебе, Діво Мати, звиваємо: радуйся, християн надія.

Прокимен: Господь силу людям Своїм дасть, Господь поблагословить людей Своїх миром (*Пс. 28:11*).

Стих: Віддавайте Господеві, сини Божі, віддавайте Господеві славу і честь (*Пс. 28:1*).

Алилуя: Благо є прославляти Господа і співати імені Твоєму, Всевишній (*Пс. 91:2*).

Стих: Сповідати вранці про милість Твою і вночі про правду Твою (*Пс. 91:3*).

Голос 8

НА ВРАНІШНІЙ:

Прокимен: Царюватиме Господь повік, Бог твій, Сіоне, з роду в рід (Пс. 145:10).

Стих: Хвали, душе моя, Господа. Буду хвалити Господа, поки життя мого (Пс. 145:1).

Тропар: З висоти зійшов Ти, Милосердний, погребення прийняв єси на три дні, щоб визволити нас від страждань; Життя і Воскресіння наше, Господи, слава Тобі.

Кондак: Воскресши із гробу, померлих підняв і Адама воскресив єси, і Єва радується Твоєму воскресінню, і кінці світу святкують Твоє із мертвих воскресіння, Многомилостивий.

Богородичний: Ти, Милосердний, що задля нас від Диви народився і розп'яття перетерпів, смертю смерть знищив і, як Бог, явив воскресіння; не погорди тими, що їх Ти сотворив рукою Твою; покажи Твоє, Милостивий, чоловіколюбство: прийми заступницею за нас, Богородицю, що Тебе породила, і спаси, Спасе наш, людей, що у відчаї.

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Блаженні: Пом'яни нас, Христе, Спасе світу, як пом'янув Ти розбійника на дереві хресному, і сподоби всіх Твого, єдиний милосердний, Небесного Царства.

Стих: Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать.

Слухай, Адаме, і радуйся з Євою: хрестом бо Христовим знищено того, хто колись оголив вас обох і спокусою взяв у полон.

Стих: Блаженні миротворці, бо вони синами Божими назвуться.

Ти, Спасе наш, на дереві добровільно розп'ятий, Адама від прокляття через дерево визволив, повертаючи йому як милосердний образ Твій і райську оселю.

Стих: Блаженні гнані за правду, бо їхнє є Царство Небесне.

Нині Христос воскрес із гробу, подаючи всім вірним нетління, і після страждання й воскресіння радість мироносицям оновив.

Стих: Блаженні ви, коли ганьбитимуть вас і гнатимуть та зводитимуть на вас усяке лихослів'я і наклепи — Мене ради.

Радуйтеся, мудрі жони мироносиці, що перші побачили воскресіння Христа і апостолам сповістили про воскресіння всього світу.

Стих: Радуйтеся і веселіться, бо велика нагорода ваша на небесах.

Апостоли, що друзями Христа стали і як ученики Його маєте разом з Ним на престолі славі сидіти, молітеся, щоб ми сміливо перед Ним стали.

Слава... Троїчний: Безначальна Тройце, нероздільна Істото, співпрестольна Єдинице, рівночасна у славі, вище за всяке начало Єство і Царство, спасай тих, що з вірою Тебе оспівують.

І нині... Богородичний: Радуйся, просторе вмістище Бога! Радуйся, ковчеже Нового Завіту! Радуйся, золота стамно, що з неї подається всім манна небесна!

Прокимен: Помоліться і хвалу віддайте Господеві Богу нашому (Пс. 75:12).

Стих: Знаний Бог в Юдеї, в Ізраїлі велике ім'я Його (Пс. 75:2).

Алилуя: Прийдіть, заспіваймо Господеві, виголосімо славу Богові — скелі спасіння нашого (Пс. 94:1).

Стих: Станьмо перед лицем Його, з хвалою, в піснях прославмо Його (Пс. 94:2).

ДВАНАДЕСЯТІ ТА БІЛКІ СВЯТА

Вересня 8. РІЗДВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

НА ВРАНШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, пресвятая Діво, і шануємо святих Твоїх родителів, і всехвальне славимо народження Твоє.

Приспів 1: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє.

Приспів 2: Найбагатші з народів будуть умоляти лице Твоє (Пс. 44:1, 3).

Прокимен, гол. 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякому роді і роді (Пс. 44:18).

Стих: Лине з серця мого слово добре (Пс. 44:1).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: Народження Твоє, Богородице Діво, радість провістило всьому світові, бо з Тебе засяяло Сонце Правди — Христос, Бог наш, що, знищивши прокляття, дав благословення і, уневажнивши смерть, дарував нам життя вічне.

Кондак, гол. 4: Іоаким, Анна від докору неплідности, Адам же і Єва від тління смертного визволилися, Пречистая, у святім народженні Твоім. Це святкують люди Твої, від вини гріховної визволившись, і взивають до Тебе: неплідна народжує Богородицю і Матір життя нашого.

Прокимен, гол. 3: (пісня Богородиці): Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моєму (Лк. 1:46–47).

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди (Лк. 1:48).

Алилуя, гол. 8: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє (Пс. 44:11).

Стих: Найбагатші з народів будуть умоляти лице Твоє (Пс. 44:11).

Задостойник: Величай, душе моя, преславне народження Божої Матері.

Несумісне з материнством дівство, а дівам невластиві родини на Тобі, Богородице, обоє сталися. Тим-то Тебе ми, всі роди землі, безперестанно величаємо.

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову.

Вересня 14. ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО І ЖИВОТВОРЧОГО ХРЕСТА ГОСПОДНЬОГО

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Життєдавче Христе, і шануємо Хрест Твій святий, бо ним Ти визволив нас із неволі ворожої.

Приспів 1: Суди, Господи, тих, що судять нас, побори тих, що поборюють нас *(Пс. 34:1)*.

Приспів 2: Бог же, Цар наш споконвіку, учинив спасіння посеред землі *(Пс. 73:12)*.

Прокимен, гол. 4: Побачили всі краї землі спасіння Бога нашого *(Пс. 97:3)*.

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, бо Господь сотворив чудеса *(Пс. 97:1)*.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Антифон перший, гол. 2

1. Боже, Боже мій, вислухай мене! Нащо Ти покинув мене? Спаси нас, Сину Божий, що тілом розіп'явся, співаємо Тобі: Алилуя. *(після кожного)*

2. Далеко від спасіння мого слова плачу за гріхи мої. *(Пс. 21)*

Слава... І нині... Спаси нас, Сину Божий, що тілом розіп'явся...

Антифон другий, гол. 2

1. Для чого, Боже, відкинув нас докраю? Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. *(після кожного)*

2. Спом'яни громаду Твою, що її спочатку зібрала рука Твоя. *(Пс. 73)*

Слава... І нині... Єдинородний Сину...

Антифон третій, гол. 1

1. Господь воцарився, нехай тремтять народи.

Тропар: Спаси, Господи, людей Твоїх... *(після кожного)*

2. Господь воцарився, нехай тремтять народи, возсів на херувимах, нехай захитається земля.

3. Великий Господь у Сіоні і високо Він над усіма народами. *(Пс. 98)*

Вхідне: Прославляйте Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо воно святе *(Пс. 98:5)*.

Тропар, гол. 1: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє; перемогу побожному народові нашому на супротивників подай і Хрестом Твоїм охороняй нас — оселю Твою.

Кондак, гол. 4: Ти, що зійшов на хрест з волі Своєї, Христе Боже, даруй щедрю Свою ласку Твоїй новій християнській громаді. Звесели силою Твоюю побожний народ наш, подаючи йому перемогу над супротивниками, бо він у поміч має зброю миру, Хрест Твій, — знак перемоги непоборний.

Замість Трисвятого — Хресту Твоєму поклоняємося...

Прокимен, гол. 7: Прославляйте Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо воно святе (*Пс. 98:5*).

Стих: Господь царює — нехай тремтять народи (*Пс. 98:1*).

Алилуя, гол. 1: Спом'яни громаду Твою, що її спочатку зібрала рука Твоя (*Пс. 73:2*).

Стих: Бог же, Цар наш споконвіку, учинив спасіння посеред землі (*Пс. 73:12*).

Задостойник. Величай, душе моя, Пречесний Хрест Господній.

Тайний Ти єси, Богородице, рай, що пренепорочно виростив Христа. Він же хресне живоносне на землі насадив дерево. Тим-то ніні, Воздвиженому поклоняючись, Тебе величаємо.

Причасний: Яви нам світло лица Твого, Господи (*Пс. 4:7*).

Жовтня 1.

ПОКРОВА ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

НА НІЧНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, пресвятая Діво, і шануємо покрову Твою святу, бо Тебе бачив святий Андрій у церкві, як за нас Ти Христу молилася.

Приспів 1: Господь у святім храмі Своїм, і на небі престол Його (*Пс. 10:4*).

Приспів 2: Святий храм Твій, Господи, дивний у правді (*Пс. 64:5–6*).

Прокимен, гол. 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякому роді і роді.

Стих: Лине з серця мого слово добре (*Пс. 44:18, 1*).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: Сьогодні ми, православні люди, радісно святкуємо під покровою твого, Божа Мати, явлення, і, дивлячись на Твій пречистий образ, усердно благаємо: покрий нас чесною Твоюю

покровою і визволи нас від усякого зла, молячи Сина Твого, Христа Бога нашого, спасти душі наші.

Кондак, гол. 3: Діва днесь стоїть у церкві із сонмами святих невидимо і молиться за нас Богу. Ангели із святителями поклоняються, апостоли ж із пророками радуються, бо за нас Богородиця благає Надвічного Бога.

Прокимен, гол. 3 (пісня Богородиці): Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моєму (*Лк. 1:46–47*).

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди (*Лк. 1:48*).

Алилуя, гол. 8: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє (*Пс. 44:1*).

Стих: Найбагатші з народів будуть умоляти лице Твоє (*Пс. 44:13*).

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову.

Жовтня 26.

Вмч. Димитрія Солунського

НА НІЧНІЙ:

Величання: Величаємо тебе, страсотерпче святий Димитрію, і шануємо чесні страждання твої, що за Христа перетерпів єси.

Прокимен, гол. 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (*Пс. 67:36*).

Стих: До святих, що на землі, і до угодників Твоїх все бажання моє (*Пс. 15:3*).

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 3: Великого в напастях оборонця придбала в тобі вселенна, страсотерпче, що ворогів перемагаєш, і як Лієву переміг ти гординю і на подвиг схилив Нестора, так, святий Димитрію, Христу Богу молися, щоб подав нам велику милість.

Кондак, гол. 2: Струмками крові твоєї, Димитрію, Церкву Бог окропив, давши тобі силу непереможну, зберігаючи місто твоє непорушним, його ж бо єси твердиня.

Прокимен, гол. 7: Звеселиться праведник у Господі і надію покладатиме на Нього (*Пс. 63:11*).

Стих: Почуй, Боже, голос мій у молитві до Тебе (*Пс. 63:2*).

Алилуя, гол. 1: Праведник, як пальма, розцвіте і, як кедр на Ливані, намножиться (*Пс. 91:13*).

Стих: Насаджені в домі Господнім у дворах Бога нашого розцвітуть *(Пс. 91:14)*.

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться *(Пс. 111:6–7)*.

Листопада 8.

Собор Архистратиґа Михаїла й усіх безтілесних сил небесних

НА НІЧНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, святий архистратиґе Михаїле, і всі воїнства, херувими і серафими, що прославляєте Господа.

Приспів 1: Благословіть Господа, всі ангели Його *(Пс. 102:20)*.

Приспів 2: Благословіть Господа, всі воїнства Його *(Пс. 102:21)*.

Прокимен, гол. 4: Ти твориш духів ангелами Своїми і слугами Своїми — вогненне полум'я *(Пс. 103:4)*.

Стих: Благослови, душе моя, Господа. Господи Боже мій, Ти дивно великий *(Пс. 103:1)*.

Тропар, гол. 4: Небесних воїнств архистратиґи! Молимо вас завжди ми, недостойні, щоб вашими молитвами ви захистили нас покровом крил духовної вашої слави, охороняючи нас, що прибігаємо і щиро кличемо: від бід визвольте нас, як чиноначальники небесних сил.

Приспів 1: Великий Господь і Всехвальний у місті Бога нашого, на горі святий Його *(Пс. 47:2)*.

Приспів 2: Стала Цариця праворуч Тебе *(Пс. 44:10)*.

Прокимен, гол. 4: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє.

Стих: Лине з серця мого слово добре *(Пс. 44:11, 1)*.

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: Сьогодні початок Божого благовоління і провіщення про спасіння людей: у Храмі Божому ясно Діва з'являється і про Христа всім провіщає. Їй же і ми голосно заспіваймо: радується, здійснення Творцевого Провидіння.

Кондак, гол. 4: Пречистий храм Спасів, дорогоцінний чертог і Діва, святий скарб слави Божої, сьогодні вводиться в дім Господній і вносить з Собою благодать, яка є в Дусі Божественному; Її оспівують ангели Божі; Вона є оселя небесна.

Прокимен, гол. 3 (пісня Богородиці): Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моему *(Лк. 1:46–47)*.

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди (*Лк. 1:48*).

Алилуя, гол. 8: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє (*Пс. 44:11*).

Стих: Найбагатші з народів будуть умоляти лице Твоє (*Пс. 44:13*).

Задостойник: Ангели, введення Пречистої бачачи, здивувалися, як то Діва входить у Святеє Святих.

Як до одушевленного Божого кивоту, хай ніяк не доторкнеться рука скверних; уста ж вірних, Богородиці невинно глас ангела співаючи, з радістю хай виголосять: істинно величніша всіх еси, Діво чистая.

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову (*Пс. 115:4*).

Листопада 30.

Св. апостола Андрія Первозваного

Величання: Величаємо тебе, святий апостоле Андрію Первозваний, і шануємо страждання і труди твої, що ними потрудився ти у благовісті Христовім.

Тропар, гол. 4: Апостоле первозваний, брате первоверховного, Андрію, — Владиці всіх молися, щоб послав мир усьому світові і душам нашим велику милість.

Кондак, гол. 2: Мужність одноіменного богопроповідника і Церкви першого послідовника, брата Петрового, прославимо, бо як колись того, так нині і нас він призиває: прийдіть, ми знайшли Жаданого.

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх (*Пс. 18:5*).

Стих: Небеса сповіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід (*Пс. 18:2*).

Алилуя, гол. 1: Небеса прославляють дивні діла Твої, Господи, і істину Твою в Церкві святих (*Пс. 88:6*).

Стих: Прославлюваний Бог на зборах святих (*Пс. 88:8*).

Причасний: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх (*Пс. 18:5*).

Грудня 6. Свт. Миколая Чудотворця

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо тебе, святителю отче Миколаю, і шануємо святу пам'ять твою, бо ти молиш за нас Христа Бога нашого.

Прокимен, гол. 4: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115:6).

Стих: Чим відплачу Господеві за всі Його добродійства для мене? (Пс. 115:3).

Літургія. Тропар, гол. 4: Правилom віри і образом покірности, учителем отримання явився ти пастві твоїй, як образ істини. Тому смиренням своїм придбав ти величність, а вбозтвом — багатство; отче святителю Миколаю, моли Христа Бога, щоб спастися душам нашим.

Кондак, гол. 3: В Мирах, святителю, показав ти себе священнодіючим; звершивши бо Христове Євангеліє, преподобний, ти поклав душу свою за людей твоїх і врятував неповинних від смерті. Тому і став ти святим, як великий тайнознавець Божої благодати.

Прокимен, гол. 7: Звеселиться праведник у Господі і надію покладатиме на Нього (Пс. 63:11).

Стих: Почуй, Боже, голос мій у молитві до Тебе (Пс. 63:2).

Алилуя, гол. 4: Священики Твої зодягнуться в праведність, і святі Твої радітимуть (Пс. 131:9).

Стих: Блаженний чоловік, що боїться Господа і вельми любить заповіді Його (Пс. 111:1).

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться (Пс. 111:6–7).

Неділя святих праотців

Прокимен, гол. 4 (пісня отців): Благословен еси, Господи Боже отців наших, і хвальне, і прославлене ім'я Твоє навіки (Дан. 3:26).

Стих: Бо праведний еси в усьому, що вчинив Ти нам (Дан. 3:27).

Алилуя, гол. 4: Мойсей і Аарон між священиками Його, і Самуїл серед тих, що призивають ім'я Його (Пс. 98:6).

Стих: Взивали вони до Господа, і Він вислухав їх (Пс. 98:6).

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх (Пс. 148:1).

Другий: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (Пс. 32:1).

Неділя перед Різдом Христовим Святих отців

Прокимен неділі Святих праотців.

Алилуя, гол. 4: Боже, вухами нашими чули ми, і батьки наші розповідали нам (Пс. 43:1).

Стих: Ти спасеш нас від ворогів наших, і осоромиш ненависників наших (Пс. 43:8).

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх (Пс. 148:1).

Другий: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобас хвалити Його (Пс. 32:1).

Грудня 24. Навечір'я Різдва Христового

Година 1: Прокимен, гол. 4: Господь сказав Мені: Ти Син Мій, Я нині родив Тебе (Пс. 2:7).

Стих: Проси у Мене і дам Тобі народи в насліддя Твоє і краї землі в володіння Твоє (Пс. 2:8).

Година 3. Прокимен, гол. 4: Дитятко народилося нам, Сина Божого даровано нам (Ісаїя 9:6).

Стих: Влада на раменах Його (Ісаїя 9:6).

Година 6. Прокимен, гол. 4: Із Себе надвічно Я породив Тебе. Клявся Господь і не зречеться того (Пс. 109:3–4).

Стих: Сказав Господь Господеві моєму: сиди праворуч Мене, доки не положу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх (Пс. 109:1).

Година 9. Прокимен, гол. 4: Про Сіон скажуть: той і той чоловік народився в ньому (Пс. 86:5).

Стих: Основа його на горах святих. Любить Господь брами Сіону (Пс. 86:1–2).

ВЕЧІРНЯ. Прокимен дня. У п'ятницю прокимен великий, гол. 7: Хто бог великий, як Бог наш! Ти єси Бог, що твориш чудеса (Пс. 76:14–15).

Стих: Ти показав між народами силу Твою (Пс. 76:15).

Стих: І я сказав: горе моє — зміна правиці Всевишнього (Пс. 76:11).

Стих: Споминатиму діла Господні, згадуватиму чудеса Твої давні (Пс. 76:12).

Грудня 25. РІЗДВО ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Життєдавче Христе, що ради нас нині тілом народився від непорочної і пречистої Діви Марії.

Приспів 1: Славте Бога, всі на землі, співайте імені Його, віддайте славу і хвалу Йому *(Пс. 65:1–2)*.

Приспів 2: Хай веселяться всі на небі, хай радіє все на землі.

Прокимен, гол. 4: Із Себе надвічно Я породив Тебе. Клявся Господь і не зречеться того *(Пс. 109:3–4)*.

Стих: Сказав Господь Господеві моєму: сиди праворуч Мене, доки не положу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх *(Пс. 109:1)*.

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Антифон перший, гол. 2

1. Славитиму Тебе, Господи, всім серцем моїм, розповім про всі чудеса Твої.

Спаси нас, Сину Божий, що від Діви народився, співаємо Тобі: Алілуя. *(після кожного)*

2. Слава і краса — діло Його, і правда Його утвердилась навіки. *(Пс. 110)*

Слава... І нині.. Спаси нас, Сину Божий...

Антифон другий, гол. 2

1. Блажен муж, що боїться Господа і щиро любить заповіді Його. Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. *(після кожного)*

2. Слава і багатство в домі Його, і правда Його перебуває повік. *(Пс. 111)*

Слава... І нині... Єдинородний Сину...

Антифон третій, гол. 4

1. Сказав Господь Господеві моєму: сиди праворуч мене.

Тропар: Народження Твоє... *(після кожного)*.

2. Доки не положу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх.

3. Жезл сили пошле Тобі Господь від Сіона, царюй посеред ворогів Твоїх. *(Пс. 109)*

Вхідне: Із утроби раніше віків Я породив Тебе — клявся Господь і не змінить того: Ти священник повік по чину Мелхиседековому. *(Пс. 109:4)*

Тропар, гол. 4: Народження Твоє, Христе Боже наш, засвітило мирові світло розуму, ним бо ті, що звіздам кланялися, від звізди навчилися поклонятися Тобі, Сонцю Правди, і визнавати Тебе, що Ти є Схід з неба. Господи, слава Тобі!

Кондак, гол. 3: Діва днесь Пресущественного рождає, і земля вертеп Неприступному приносить, ангели з пастирями славословлять, волхви ж за звіздою подорожують, бо ради нас народилось Немовлятко, Предвчний Бог.

Прокимен, гол. 8: Вся земля нехай поклониться Тобі і співає Тобі, нехай же співає імені Твоєму, Всевишній *(Пс. 65:4)*.

Стих: Славте Бога всі на землі, співайте імені Його, віддайте славу і хвалу Йому *(Пс. 65:1–2)*.

Алилуя, гол. 1: Небеса сповіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід *(Пс. 18:2)*.

Стих: День днєві переказує слово і одна ніч дає знання другій *(Пс. 18:3)*.

Задостойник: Величай, душе моя, чеснішу і славнішу від горніх воїнств Діву — пречисту Богородицю.

Таїнство бачу я дивне і преславне: небо — вертеп; престол херувимський — Діву, ясла — вмістилище, в них бо положився Неоссяжний Христос — Бог. Його ж, оспівуючи, величаємо.

Причасний: Визволення послав Господь народів Своєму *(Пс. 110:9)*.

Заамвонна молитва: Христе Боже наш, Ти перш усякого віку безтрасно з Безначального Отця засяяв, в останні ж часи від Діви Пречистої несказанно втілюся і народився, Ти нас заради зубожілий, та ми Твоїм убожеством збагатилися, Ти пеленами оповитий як Немовля, і в яслах лежиш, Божеством же все обіймаючи, Сам прийми нашу смиренну хвалу і моління, як хвалу пастирів і поклоніння волхвів з дарунками, і сподоби нас радіти разом з небесним воїнством, і тих, що на землі оспівують Тебе народженого, і спадкоємцями радості вічної покажи, приготовленої для тих, хто достойно святкує Твоє Різдво. Бо Ти Чоловіколюбний і Прославлений з Безначальним Отцем і Пресвятим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що для нашого спасіння в вертепі народився і в яслах був положений....

ВЕЧІРНЯ Прокимен великий, гол. 7: Хто бог великий, як Бог наш!
Ти еси Бог, що твориш чудеса.

Стих: Ти показав між народами силу Твою.

Стих: І я сказав: горе моє — зміна правиці Всевишнього.

Стих: Споминатиму діла Господні, згадуватиму чудеса Твої давні
(*Пс. 76:11–15*).

Грудня 26. Собор Пресвятої Богородиці

Тропар Різдва, гол. 4: Народження Твоє, Христе Боже наш...

Кондак, гол. 6: Народжений надвічно від Отця без матері, на землі днесь без отця тіло прийняв від Тебе. Тому і зізда волхвам благовістить, ангели з пастирями оспівують несказанне народження Твоє, Благодатна.

Прокимен, гол. 3 (пісня Богородиці): Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моему (*Лк. 1:46–47*).

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди (*Лк. 1:48*).

Алилуя, гол. 8: Встань, Господи, на місце спокою Твого; Ти і кивот святині Твоїї (*Пс. 131:8*).

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не зречеться її
(*Пс. 131:11*).

Причасний: Визволення послав Господь народів Своему
(*Пс. 110:9*).

Грудня 27. Св. першомученика Стефана

Тропар, гол. 4: Первомучениче Христовий і апостоле, ти послужив добрим подвигом і виявив нечестивість мучителів, бо, вкаменований руками беззаконників, прийняв вінець з руки Найвищого і взивав до Бога, кажучи: «Господи, не постав їм це за гріх».

Кондак, гол. 3: Вчора Владика тілом нам явився, а раб днесь з тілом розлучається; вчора Цар тілом родився, днесь раб каменується. Ради Нього вмирає первомученик і божественний Стефан.

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос, їх і до краю вселенної слова їх (*Пс. 18:5*).

Стих: Небеса сповіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід (*Пс. 18:2*).

Алилуя, гол. 1: Небеса прославлять дивні діла Твої, Господи, і істину Твою в Церкві святих (*Пс. 88:6*).

Стих: Прославлюваний Бог на зборах святих (*Пс. 88:8*).

Причасний: По всій землі лунає голос, їх і до краю вселенної слова їх *(Пс. 18:5)*.

Субота по Різдві Христовім

Прокимен, гол. 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякому роді і роді.

Стих: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вуха твоє *(Пс. 44:18, 11)*.

Алилуя, гол. 8: Встань, Господи, на місце спокою Твого; Ти і кивот святині Твоєї *(Пс. 131:8)*.

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову *(Пс. 115:4)*.

Неділя по Різдві Христовім.

Свв. правв. Йосифа Обручника, Давида царя та Якова, брата Господнього

Тропар недільний, Різдва та богоотців, гол. 2: Благовістуй, Йосифе, про дивні діла Давидові, богоотцеві: бачив бо ти Діву, що породила; з пастухами прославляв ти, з волхвами поклонився, від ангела маючи вість. Моли Христа Бога, щоб спас душі наші.

Слава... Кондак богоотців, гол. 3: Радуються сьогодні божественний Давид, а Йосиф з Яковом хвалу приносять, маючи бо честь, як родина Христова; веселяться й незбагненно Народженого прославляють, виголошуючи: спаси, Щедрий, тих, що величають Тебе.

І нині... Кондак Різдва, гол. 3: Діва днесь...

Прокимен, гол. 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів *(Пс. 67:36)*.

Стих: В церквах благословіть Бога — Господа, ви, покоління Ізраїля *(Пс. 67:27)*.

Алилуя, гол. 4: Пом'яни, Господи, Давида і всю лагідність Його *(Пс. 131:1)*.

Причасний: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх.

Другий. Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його *(Пс. 32:1)*.

Якщо Різдво Христове буде в неділю, то пам'ять богоотців святкується 26 грудня, одночасно з собором пресвятої Богородиці.

**Січня 1. Обрізання (найменування) Господнє.
Св. Отця нашого Василя Великого**

НА НІЧНІЙ:

Величання Обрізання: Величаємо Тебе, Життєдавче Христе, і шануємо Пречистого Тіла Твого законне обрізання.

Величання свт. Василю Великому: Величаємо тебе, святителю отче Василю, і шануємо святу пам'ять твою, бо ти молиш за нас Христа Бога нашого.

Прокимен, гол. 1: Уста мої висловлять премудрість, і думки серця мого — розум *(Пс. 48:4)*.

Стих: Слухайте це, всі народи, вважайте всі, хто живе на світі *(Пс. 48:1)*.

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Тропар Обрізання, гол. 1: На престолі огневидному на небі з Безпочатковим Отцем і Божественним Твоїм Духом перебуваючи, благоволив Ти родитися на землі від Діви, безмужньої Твоєї Матері, Ісусе, тому ж і обрізаний був Ти, як людина восьмиденна. Слава всеблагому Твоєму зволенню, слава провидінню Твоєму, слава милості Твоїй, Єдиний Чоловіколюбче.

Тропар свт. Василя Великого, гол. 1: Пролунала твоя проповідь по всій землі, що прийняла слово твоє, яким достойно навчав еси, природу ества з'ясував еси, звичаї людські впорядкував еси, царське священство, преподобний отче Василю, моли Христа Бога за спасіння душ наших.

Кондак Обрізання, гол. 3: Ти, Господь усіх, що обрізання терпить і людські гріхи, як Милосердний, очищає, подає нині спасіння світові; радується ж у вишніх і Божий ієрарх, світоносний, божественний тайнознавець Христовий Василій.

Кондак свт. Василя Великого, гол. 4: Явився еси основою Церкви непохитною, подаючи всім людям скарб невідійманий, правилами твоїми запечатавши, від неба явлений Василю преподобний.

Прокимен, гол. 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє *(Пс. 27:9)*.

Стих: До Тебе, Господи, взиваю я: Боже мій, не будь мовчазний до мене *(Пс. 27:1)*.

Прокимен святого, гол. 1: Уста мої висловлять премудрість, і думки серця мого — розум *(Пс. 48:4)*.

Алилуя, гол. 8: Вслухайся, пастирю Ізраїля, що провадиш Йосифа, наче ягня (*Пс. 79:2*).

Стих: Уста праведного виголошують премудрість і язик його каже правду (*Пс. 36:30*).

Задостойник: Тобою, Благодатна, радується всяка твар — ангельський собор і людський рід. Освячений храм і розумовий раю, дівам хвало! З Тебе Бог втілювався, і немовлятком був Предвічний Бог наш. Бо він лоно Твоє престолом обрав, а Тебе просторшою небес створив. Тобою, Благодатна, радується всяка твар, слава Тобі!

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх (*Пс. 148:1*).

Другий: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться (*Пс. 111:6–7*).

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що у восьмий день найменування зволив прийняти ради нашого спасіння...

Неділя перед Богоявленням

Тропарі і кондакі — недільні та передсвяття.

Тропар передсвяття, гол. 4: Готуйся, Завулоне, зодягнись у прикраси, Неффалиме, Йордане ріко, зупинися і радісно приймай Владику, що йде хреститися. Веселися, Адаме, з праматір'ю і не окривайтесь, як колись у раю; бачивши вас нагими, Він явився, щоб зодягнути вас у первісну одежу. Христос явився, бажаючи оновити все творіння.

Кондак передсвяття, гол. 4: У течіях Йорданових сьогодні став Господь, кажучи Йоанові: не бійся Мене хрестити, бо Я прийшов спасти Адама первоствореного.

Прокимен, гол. 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє (*Пс. 27:9*).

Стих: До Тебе, Господи, взиваю я: Боже мій, не будь мовчазний до мене (*Пс. 27:1*).

Алилуя, гол. 8: Боже, будь щедрий до нас і благослови нас (*Пс. 66:2*).

Стих: Осаяй нас світлом лиця Твого і помилуй нас (*Пс. 66:2*).

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх (*Пс. 148:1*).

Січня 5. Навечір'я Богоявлення

Година 1. Прокимен, гол. 4: І заgrimів з небес Господь, і Всевишній дав голос Свій (Пс. 17:14).

Стих: Любитиму Тебе, Господи, сило моя; Господь — твердиня моя (Пс. 17:2).

Година 3. Прокимен, гол. 6: Бачили Тебе води, Господи, бачили Тебе води і убоюлися (Пс. 76:17).

Стих: Голос Господній над водами, Бог слави заgrimів (Пс. 28:3).

Година 6. Прокимен, гол. 4: У морі путі Твої і стежки Твої у водах великих (Пс. 76:20).

Стих: Віддавайте Господеві, сини Божі, віддавайте Господеві славу і честь (Пс. 28:1).

Година 9. Прокимен, гол. 3: Господь — просвічення моє і Спаситель мій, кого убоюся (Пс. 26:1).

Стих: Господь — оборонець життя мого, кого устрашуся (Пс. 26:1).

Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. (після кожного)

ВЕЧІРНЯ. Прокимен дня. У п'ятницю прокимен великий, гол. 7:

Хто бог великий, як Бог наш...

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Прокимен, гол. 3: Господь — просвічення моє і Спаситель мій, кого убоюся (Пс. 26:1).

Стих: Господь — оборонець життя мого, кого устрашуся (Пс. 26:1).

Алилуя, гл 6: Лине з серця мого слово добре. Я кажу: пісня моя — Цареві (Пс. 44:2).

Стих: Ти найкращий з усіх синів людських (Пс. 44:3).

Причасний: Хвалить Господа з небес, хвалить Його в вишніх (Пс. 148:1).

Велике (Йорданське) освячення води.

Прокимен, гл 3: Господь — просвічення моє і Спаситель мій, кого убоюся (Пс. 26:1).

Стих: Господь — оборонець життя мого, кого устрашуся (Пс. 26:1).

Січня 6. БОГОЯВЛЕННЯ, ХРЕЩЕННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Життєдавче Христе, що ради нас нині тілом хрестився від Іоана у водах Йорданських.

Приспів 1: Боже, будь щедрий до нас і благослови нас

Приспів 2: Боже, осяй нас світлом лица Твого і помилуй нас *(Пс. 66:2).*

Прокимен, гол. 4: Море побачило і побігло, Йордан потік назад *(Пс. 113:3).*

Стих: Що з тобою, море, що ти побігло? І з тобою, Йордане, що ти потік назад? *(Пс. 113:5).*

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Антифон перший, гол. 1

1. Коли вийшов Ізраїль, дім Якова, із Єгипту, народу чужого, Юдея стала святиною Його.

Спаси нас, Сину Божий, що в Йордані хрестився, співаємо Тобі: Аلیلуй. *(після кожного)*

2. Море побачило і побігло, Йордан потік назад.

3. Що з тобою, море, що ти побігло? І з тобою, Йордане, що ти потік назад? *(Пс. 113)*

Слава... І нині... Спаси нас, Сину Божий...

Антифон другий, гол. 2

1. Любо мені, що Господь почув голос мій, благання моє.

Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. *(після кожного)*

2. Напали на мене недуги смертельні, муки пекельні уразили мене. *(Пс. 114)*

Слава... І нині... Єдинородний Сину...

Антифон третій, гол. 1

1. Прославляйте Господа, бо Він Милосердний, бо повіки ласка Його.

Тропар: Коли в Йордані хрестився Ти, Господи... *(після кожного)*

2. Нехай скаже нині Ізраїль: Він Милосердний і повіки ласка Його.

3. Нехай скаже нині дім Ааронів: Він Милосердний і повіки ласка Його. *(Пс. 117)*

Вхідне: Благословен, хто йде в ім'я Господнє. Благословимо вас із дому Господнього. Бог Господь і з'явився нам. *(Пс. 117:26–27).*

Тропар, гол. 1: Коли в Йордані хрестився Ти, Господи, відкрилось поклоніння Святій Тройці, бо голос Отця про Тебе свідчив, називаючи Тебе улюбленим Сином, і Дух у вигляді голубиному ці слова стверджував. Слава Тобі, Христе Боже, що з'явився і світ просвітив.

Прокимен, гол. 4: Благословен, хто йде в ім'я Господнє. Бог Господь і з'явився нам (*Пс. 117:26–27*).

Стих: Прославляйте Господа, бо Він Милосердний, бо повіки ласка Його (*Пс. 135:1*).

Алилуя, гол. 4: Віддавайте Господеві, сини Божі, віддавайте Господеві славу і честь (*Пс. 28:1*).

Стих: Голос Господній над водами, Бог слави заgrimів. Заgrimів Господь над водами великими (*Пс. 28:3*).

Задостойник: Величай, душе моя, чеснішу і славнішу від горніх воїнств Діву — пречисту Богородицю.

Не має змоги людина достойно прославляти, недомислює навіть і надлюдський ум, як оспівувати Тебе, Богородице, але Ти, як милосердна, віру прийми, бо любов нашу божественну знаєш; Ти бо християн еси Заступниця, Тебе величаємо.

Причасний: Явилася благодать Божа, що спасає всіх людей. (*Тит. 2:11*)

Заамвонна молитва: Невимовна Твоя любов до нас, невимірна безодня Твоїєї благодаті, Господи Боже наш, як Єдинородному Твоєму Сину благоволив народиться від Діви Чистої і стати чоловіком і у всьому бути подібним на нас крім гріха, і хрещення, як людині заради нас, прийняти від Іоана, бо не мав потреби в очищенні, і води природи освятивши, відродження водою і духом нам дарував. І, пізнавши Тебе Безначального, поклоняємося Тобі, Який промовив з небес, що хрещення приймаючий є Син Твій улюблений, і Пресвятому Твоєму Духу співпрославленому, Який зійшов до нас, і що показав Його хрестителю. Цим Духом і нас визначив і облагодіяв хрещенням, зробив нас причасниками Христа Твого, Його ж не позбав нас грішних, але благодаттю Його підтримай проти всяких злих сил, і всіх нас приведи в царство Твоє, нехай і в нас славиться Пресвяте ім'я Твоє, і Єдинородного Твого Сина зі Пресвятим Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що в Йордані від Іоана зволив хреститися ради нашого спасіння ...

ВЕЧІРНЯ. Прокимен великий, гол. 7: Бог наш на небесах і на землі все з волі Своєї створив.

Стих: Коли вийшов Ізраїль, дім Якова, із Єгипту, народу чужого, Юдея стала святиною Його.

Стих: Море побачило і побігло, Йордан потік назад.

Стих: Що з тобою, море, що ти побігло? І з тобою, Йордане, що ти потік назад? (*Пс. 113:1–11*).

Субота по Богоявленні

Тропарі, прокимен, алилуя та причасний — свята.

Неділя по Богоявленні

Прокимен, гол. 1: Милість Твоя, Господи, нехай буде над нами, бо ми надіємось на Тебе (*Пс. 32:22*).

Стих: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (*Пс. 32:1*).

Алилуя, гол. 5: Милості Твої, Господи, повік оспівуватиму з роду в рід, оповім істину Твою устами моїми (*Пс. 88:2*).

Стих: Бо вірю я: ввік милість збудується, на небесах утвердиться істина Твоя (*Пс. 88:3*).

Причасний: Явилася благодать Божа, що спасає всіх людей.

Другий: Хваліть Господа з небес, хваліть Його в вишніх (*Пс. 148:1*).

Січня 30. Собор трьох святителів:

Василія Великого, Григорія Богослова й Іоана Золотоустого

НА НІЧНІЙ:

Величання: Величаємо вас, святителі Христові Василю Великий, Григорію Богослове та Іоане Золотоустий, і шануємо святу пам'ять вашу, бо ви молитесь за нас Христа Бога нашого.

Прокимен, гол. 4: Священики Твої зодягнуться в праведність, і святі Твої радітимуть (*Пс. 131:9*).

Стих: Уста мої висловлять премудрість, і думки серця мого — розум (*Пс. 48:4*).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: Як рівноапостольні і вчителі всього світу, Владику всіх благайте спокій світові дарувати і душам нашим велику милість.

Кондак, гол. 2: Священних і богонатхненних проповідників, верховних учителів, прийняв Ти, Господи, у блаженство святих Твоїх і упокоєння: труди бо їх і смерть прийняв Ти понад усяку жертву, Єдиний, що прославляєш святих Твоїх.

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх *(Пс. 18:5)*.

Стих: Небеса сповіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід *(Пс. 18:2)*.

Алилуя, гол. 1: Небеса прославляють дивні діла Твої, Господи, і істину Твою в Церкві святих *(Пс. 88:6)*.

Стих: Прославлюваний Бог на зборах святих *(Пс. 88:8)*.

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його *(Пс. 32:1)*.

Лютого 2. СТРИТЕННЯ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Життедавче Христе, і шануємо пречистую Матір Твою, що Нею по закону нині принесений був у Храм Господній.

Приспів 1: Господь у святім Храмі Своїм, і на небі престол Його *(Пс. 10:4)*.

Приспів 2: Домові Твоєму, Господи, належить святість на довгі дні *(Пс. 92:5)*.

Прокимен, гол. 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякому роді і роді.

Стих: Лине з серця мого слово добре *(Пс. 44:18, 2)*.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Вхідне: Явив Господь спасіння своє, перед народами відкрив правду свою *(Пс. 97:2)*.

Тропар, гол. 1: Радуйся, благодатна Богородице Діво, з тебе бо засяяло Сонце Правди — Христос Бог наш, що просвіщає суших у темряві Веселися і ти, старче праведний, що прийняв на руки Визволителя душ наших, Який подає нам воскресіння.

Кондак, гол. 1: Ти, що утробу Діви освятив народженням Своїм і Симеонові руки благословив, як подобало, попередивши його, і нині спас єси нас, Христе Боже. Втихомир ворожнечу життя нашого і зміцни народ наш, що його полюбив єси, Єдиний Чоловіколюбче.

Прокимен, гол. 3 (пісня Богородиці): Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моєму (*Лк. 1:46–47*).

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди (*Лк. 1:48*).

Алилуя, гол. 8: Нині відпускаєш у спокої раба Твого, Владико, як і сказав Ти (*Лк. 2:29*).

Стих: Світло на просвіту народів і славу людей Твоїх, Ізраїля (*Лк. 2:32*).

Задостойник: Богородице Діво, уповання християн, захисти, збережи і спаси тих, що на Тебе надіються.

У законі тіні і писанні образ бачимо, вірні: всяк первісток — син, матір'ю роджений, — посвята Богові. Тому Первороджене Слово від Отця Надвічного — Сина, Первородженого Матір'ю безмужньою, — величаємо.

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову (*Пс. 115:4*).

Заамвонна молитва: Владико Господи, Ти єдинородне Твоє Слово послав у світ, народжене від Чистої Діви, Яке живе під законом, щоб викупити підзаконних, і Духом явив Його старцю Симеону, що благовістив прихід, Сам і нас недостойних рабів Твоїх благослови Твоїм сйвом, і прийми наше моління, як прийняв Ти сповідання пророчиці Анни, і сподоби нас душевними обіймами невпинно обіймати втілене Твоє Слово, і Пресвятим Духом бути освяченим храмом, щоб в нас прославилося Дивовижне і Прославлене ім'я Єдинородного Сина Твого і Животворчого Твого Духа, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що на руках праведного Симеона спочивати зволив ради нашого спасіння...

Березня 25. БЛАГОВІЩЕННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ НА ВРАНШНІЙ:

Величання: Архангельський глас співаєм Тобі, Чистая: Радуйся, Благодатная, Господь з Тобою.

Приспів 1: Боже, суд Твій цареві дай і правду Твою синові царя (Пс. 71:1).

Приспів 2: Обрав Господь Сіон і забажав Його за оселю Собі (Пс. 131:13).

Прокимен, гол. 4: Благовістить день-у-день про спасіння Бога нашого (Пс. 95:2).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову; співай Господеві, вся земле (Пс. 95:1).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: Сьогодні початок нашого спасіння і виявлення предвічної таємниці: Син Божий Сином Діви стає, і Гавриїл про благодать благовістить. Тому ж і ми з ним до Богородиці вживаймо: радуйся, Благодатна, Господь з Тобою.

Кондак, гол. 8: Непереможній Воєводі - переможні пісні і подячні, звільнившись від бід, раби Твої, підносимо Тобі, Богородице. А Ти, що маєш силу непереможну, від усяких нас бід визволи, щоб до Тебе вживати: Радуйся, Невісто Неневісна!

Прокимен, гол. 4: Благовістить день-у-день про спасіння Бога нашого (Пс. 95:2).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову; співай Господеві, вся земле (Пс. 95:1).

Алилуя, гол. 1: Він зійде, як дощ на руно, і як крапля, що зрошує землю (Пс. 71:6).

Стих: Буде ім'я Його благословенне повіки; перше сонця було ім'я Його (Пс. 71:17).

Задостойник: Благовісти, земле, радість велику, хвалить, небеса, Божу славу.

Як до одушевленного Божого кивоту, хай ніяк не доторкнеться рука скверних; уста ж вірних, Богородиці невпинно глас ангела співаючи, з радістю хай виголосять: радуйся, Благодатная, Господь з Тобою.

Причасний: Обрав Господь Сіон і забажав Його за оселю Собі (Пс. 131:13).

Заамвонна молитва: Господи Боже Вседержителю, Ти дозволив Єдинородному Твоєму синові втілитися від Чистої Діви і стати людиною заради нашого спасіння, що послав Твого ангела Гавриїла благовістити зачаття Його без сімені Дівою Марією, Його ж визначив Ти перш віків призначеним бути вісником цього страш-

ного таїнства, Його молитвами і всіх святих Твоїх звіщай мир душам нашим благодаттю Твоєю відпущення гріхів і радість невід'ємну, подати мир людям Твоїм, покажи нам шлях, йдучи яким добре догодимо Твоїй благодаті, і до небесного Твого царства приведи нас, заради щедрот Бога і Владики, з Ним же благословенний Ти, і з Пресвятим і Благим і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Червня 24. Різдво Предтечі й Хрестителя Господнього Іоана

НА НІЧНІЙ:

Величання: Величаємо тебе, Предтече Спасів Іоане, і шануємо від неплідної преславне народження твоє.

Приспів 1: І ти, дитино, пророком Вишнього назвешся *(Лк. 1:76)*.

Приспів 2: Бо йтимеш перед Господом, щоб приготувити дорогу Йому *(Лк. 1:76)*.

Прокимен, гол. 4: І ти, дитино, пророком Вишнього назвешся *(Лк. 1:76)*.

Стих: Благословен Господь Бог Ізраїлів, що зглянувся і послав визволення людям Своїм *(Лк. 1:68)*.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: Пророче і Предтече прирештя Христового, достойно прославляти тебе недомислюємо ми, що з любов'ю тебе шануємо: неплідність бо матері й батькове німування розв'язалося славним і чесним твоїм народженням, і втілення Сина Божого світові проповідується.

Кондак, гол. 3: Раніше неплідна нині Предтечу Христового народжує, і він є сповненням всякого пророцтва, бо, поклавши руку в Йордані на Того, Кого провістили пророки, він став пророком Бога Слова, проповідником і Предтечею.

Прокимен, гол. 7: Звеселиться праведнику Господі і надію покладатиме на Нього *(Пс. 63:11)*.

Стих: Почуй, Боже, голос мій в молитві до Тебе *(Пс. 63:2)*.

Алилуя, гол. 1: Благословен Господь Бог Ізраїлів, що зглянувся і послав визволення людям Своїм *(Лк. 1:68)*.

Стих: І ти, дитино, пророком Вишнього назвешся *(Лк. 1:76)*.

Причасний: **У** вічній пам'яті буде праведник...

Червня 29. Святих апостолів Петра і Павла

Величання: Величаємо вас, апостоли Христові Петре і Павле, що ввесь світ своїм навчанням просвітили і всі краї до Христа привели.

Приспів 1: Небеса повідають славу Божу, творіння ж рук Його сповіщає твердь. *(Пс. 18:2).*

Приспів 2: Від сходу сонця і до заходу хвальне ім'я Господнє *(Пс. 112:3).*

Тропар, гол. 4: Між апостолами першопрестольні й учителі всього світу, Владику всіх моліте спокій світові дарувати і душам нашим велику милість.

Кондак, гол. 2: Непохитних і богонатхненних проповідників, верховних апостолів Твоїх, Господи, прийняв еси в блаженство святих Твоїх і упокоєння; страждання бо їхні і смерть прийняв Ти понад усяку жертву, Єдиний Серцевідче.

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх *(Пс. 18:5)*

Стих: Небеса сповіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід *(Пс. 18:2)*

Алилуя, гол. 1: Небеса прославлять дивні діла Твої, Господи, і істину Твою в Церкві святих *(Пс. 88:6)*

Стих: Прославлюваний Бог на зборах святих *(Пс. 88:8)*

Причасний: Агнець Божий, що береш гріхи світу, помилуй нас.

По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх *(Пс. 18:5)*

Липня 15.

Святого рівноапостольного великого князя Володимира

НА НІЧНІЙ:

Величання: Величаємо тебе, святий рівноапостольний великий княже Володимире, і шануємо святу пам'ять твою; ідолів ти знищив і всю нашу землю Святим Хрещенням просвітив.

Прокимен, гол. 4: Я підніс обраного від людей Моїх. *(Пс. 88:4)*

Стих: Бо рука Моя захистить його і сила Моя укріпить його. *(Пс. 88:22)*

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: Уподібнився ти купцеві, що шукає добру перлину, славнодержавний Володимире, коли сидів на високому престолі матері міст наших — Богом береженого Києва. Випробовуючи різні віровчення і посилаючи до Царгорода, щоб пізнати православну віру, знайшов ти неоціненну перлину — Христа, що обрав тебе, як другого Павла, і змив у святій купелі сліпоту душевну і тілесну. Тому святкуємо твоє успіння ми, люди твої. Молися, щоб спастися душам нашим.

Кондак, гол. 8: Уподібнившись великому апостолу Павлу, ти, всеславний Володимире, на старість відкинув дитячі мудрування про служіння ідолам, прикрасився ж багрянницею божественного хрещення. І нині, стоячи перед Спасом Христом в радості, молися, щоб спастися душам нашим.

Прокимен, гол. 4: Співайте Богу нашому, співайте; співайте Цареві нашому, співайте. *(Пс. 46:7)*

Стих: Всі народи, заплещіть руками, викликніть Богові голосом радости. *(Пс. 46:2)*

Алилуя, гол. 6: Я підніс обраного від людей Моїх. *(Пс. 88:4)*

Стих: Бо рука Моя захистить його і сила Моя укріпить його. *(Пс. 88:22)*

Причасний: У вічний пам'яті буде праведник...

Липня 20.

Святого славного пророка Іллі

НА НІЧНІЙ:

Величання: Величаємо тебе, пророче славний Іллє, і шануємо твоє на небеса з плоттю вогненне вознесіння.

Прокимен, гол. 4: Ти священник повіки, за чином Мелхиседековим. *(Пс. 109:4)*

Стих: Сказав Господь Господеві моєму: сиди праворуч Мене, поки покладу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх. *(Пс. 109:1)*

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: У тілі ангел, пророків вердиня, другий предтеча пришествия Христового — Ілля славний з висоти послав Єлісеєві

благодать недуги відганяти і прокажених очищати; тому і всім, що шанують його, подає зіцлення.

Кондак, гол. 2: Пророче і провидче великих діл Бога нашого, Ілле великоіменитий, що словом своїм зупиняв і збирав дощові хмари, моли за нас єдиного Чоловіколюбця.

Прокимен, гол. 4: Ти священник повіки, за чином Мелхиседековим. *(Пс. 109:4)*

Стих: Сказав Господь Господеві моєму: сиди праворуч Мене, поки покладу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх. *(Пс. 109:1)*

Алилуя, гол. 4: Мойсей і Аарон між священниками Його, і Самуїл між тими, хто призиває ім'я Його.

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник...

Серпня 1.

Винесення чесного дерева животворчого Хреста Господнього.

**Святих семи мучеників Маккавеїв,
матері їх Соломії та вчителя Єлеазара**

Тропар Хреста, гол. 1: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє; перемогу побожному народові нашому на супротивників подай і Хрестом Твоїм охороняй нас — оселю Твою.

Тропар мучеників, гол. 1: Терпіннями святих...

Слава... **Кондак мучеників, гол. 2:** Премудрости Божої стовпи семичислені і божественного світла світильники семисвічні, Маккавеї всемудрі, ще до мучеників превеликі мученики, з ними разом Богу всіх моліться за спасіння тих, що вшановують вас.

І нині... **Кондак Хреста, гол. 4:** Ти, що зійшов на хрест з волі Своєї, Христе Боже, даруй щедрю Свою ласку Твоїй новій християнській громаді Звесели силою Твоєю побожний народ наш, подаючи йому перемогу над супротивниками, бо він у поміч має зброю миру, Хрест Твій, — знак перемоги непоборний.

Прокимен, гол. 6: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє *(Пс. 27:9)*.

Стих: До Тебе, Господи, взиваю я: Боже мій, не будь мовчазний до мене *(Пс. 27:1)*.

Другий прокимен, святих, гол. 4: До святих, що на землі, і до угодників Твоїх все бажання моє *(Пс. 15:3)*.

Алилуя, гол. 1: Пом'яни громаду Твою, що її спочатку зібрала рука Твоя *(Пс. 73:2)*.

Стих: Бог же, Цар наш споконвіку, учинив спасіння посеред землі *(Пс. 73:12)*.

Святих: Взивають праведні, і Господь чує їх *(Пс. 33:18)*.

Причасний: Яви нам світло лица Твого, Господи *(Пс. 4:7)*.

Другий: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його *(Пс. 32:1)*.

Серпня 6. ПРЕОБРАЖЕННЯ ГОСПОДНЄ

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Життєдаве Христе, і шануємо Пречистого Тіла Твого преславне Преображення.

Приспів 1: Великий Господь і всехвальний у місті Бога нашого, на горі святий Його *(Пс. 47:2)*.

Приспів 2: Нехай буде сяйво Господа нашого на нас віднині і навіки *(Пс. 89:17)*.

Прокимен, гол. 6: Фавор і Єрмон ім'ям Твоїм радітимуть.

Стих: Твої небеса і Твоя земля *(Пс. 88:12–13)*.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Антифон перший, гол. 2

1. Кликніть до Господа, всі земні, співайте імені Його, віддайте в славі хвалу Йому.

Спаси нас, Сину Божий, що на горі преобразився, співаємо Тобі: Аلیلуя. *(після кожного)*

2. Ти прибрався в славу і красу, Ти одягаєшся в світло, яку ризу. *(Пс. 65)*

Слава... І нині... Спаси нас, Сину Божий...

Антифон другий, гол. 2

1. Гора Сіон — прекрасна височінь, радість усієї землі; на північ від неї місто Великого Царя.

Христе Боже, один зі Святої Тройці, рівнославлений з Отцем і Святим Духом, спаси нас. *(після кожного)*

2. І привів їх до краю святині Своєї, на гору цю, що її придбала правиця Його. *(Пс. 47)*

Слава... І нині... Єдинородний Сину...

Антифон третій, гол. 7

1. Ті, що надіються на Господа, будуть, як гора Сіон, і не захитаються повік.

Тропар, гол. 7: Преобразився Ти... *(після кожного)*

2. Як гори навкруги нього, так Господь навколо народу Свого віднині й навіки.

3. Хто зійде на гору Господню або хто стане на місці святім Його?

Вхідне: Господи, пошли світ Твій і істину Твою, нехай наставлять мене і виведуть на гору святу Твою. *(Пс. 124)*

Тропар, гол. 7: Преобразився Ти на горі, Христе Боже, показавши ученикам Твоїм славу Твою, скільки їм можна було. Нехай засяє і нам грішним світло Твоє споконвічне, молитвами Богородиці, Світлодавче, слава Тобі.

Слава... І нині... Кондак, гол. 7: На горі преобразився Ти, Христе Боже, і ученики Твої, скільки їм можна було, славу Твою бачили, щоб, коли побачать Тебе розп'ятого, зрозуміли, що страждаєш Ти з волі Своєї, і світові сповістили, що Ти дійсно є сяйво Отцеве.

Прокимен, гол. 4: Як величні діла Твої, Господи! Все премудро створив Ти *(Пс. 103:24)*.

Стих: Благослови, душе моя, Господа. Господи Боже мій, Ти дивно великий *(Пс. 103:1)*.

Алилуя, гол. 8: Твої небеса і Твоя земля *(Пс. 88:12)*.

Стих: Блаженні люди, що знають кликати Господа *(Пс. 88:16)*.

Задостойник: Величай, душе моя, Господа, що на Фаворі преобразився.

Народження Твоє нетлінно явилось: Бог із утроби Твоєї вийшов; тіло прийнявши, явився на землі і між людьми пожив. Тим-то, Богородице, ми всі Тебе величаємо.

Причасний: Господи, у світлі лица Твого підемо і іменем Твоїм радітимемо повіки *(Пс. 88:16–17)*.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, що на горі Фаворській преобразився в славі перед святими Своїми учениками і апостолами...

ВЕЧІРНЯ. Прокимен великий, гол. 7: Бог наш на небесах і на землі все з волі Своєї створив...

Серпня 15. УСПІННЯ ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

НА ВРАНІШНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, пренепорочная Мати Христа Бога нашого, і всехвальне славимо успіння Твоє.

Приспів 1: Встань, Господи, на місце спокою Твого; Ти і кивот святині Твоєї *(Пс. 131:8)*.

Приспів 2: Домові Твоєму, Господи, належить святість на довгі дні *(Пс. 92:5)*.

Прокимен, гол. 4: Пом'яну ім'я Твоє у всякому роді і роді *(Пс. 44:18)*.

Стих: Лине з серця мого слово добре *(Пс. 44:1)*.

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 1: У родинях зберегла Ти дівоцтво, а після успіння не покинула еси світу, Богородице; перейшла Ти до життя, бо Ти — Мати Життя, і молитвами Твоїми визволяєш від смерти душі наші.

Кондак, гол. 2: В молитвах невсипущу Богородицю і в заступництві незмінну надію гроб і смерть не вдержали; бо, як Матір життя, переніс Її до життя Той, Хто вселився в утробу вічнодієвственну.

Прокимен, гол. 3: пісня Богородиці: Величає душа моя Господа, і зрадувався дух мій Богові Спасу моєму *(Лк. 1:46–47)*.

Стих: Що зглянувся на покірливість раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть мене всі роди *(Лк. 1:48)*.

Алилуя, гол. 2: Встань, Господи, на місце спокою Твого; Ти і кивот святині Твоєї *(Пс. 131:8)*.

Стих: Клявся Господь Давидові істиною і не зречеться її *(Пс. 131:11)*.

Задостойник: Ангели, успіння Пречистої бачучи, здивувалися, як то Діва сходить від землі на небо.

Перемагаються закони природи в Тобі, Діво чиста: при родинях зберігається дівство, а життя єднається з смертю; по родинях Діва і по смерті жива, спасаєш Ти завжди, Богородице, насліддя Твоє.

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову *(Пс. 115:4)*.

Заамвонна молитва: Боже, Боже наш, що представив через смерть до життя нетлінну Свою Матір, і понад слів зробив Її, поховану,

вище могильного тління, і так звідусіль привів до Її поховання апостолів! За молитвами Богородиці Ти всіх нас, що святкують Успіня Її, звільни від усякої мертвої думки і діла, і визволи від усякої душевного зіпсуття, спаси від смертного сумніву, і збережи від зневір'я чи поганства аж до гробу; для держави нашої зупини всякі підступи і насильство, умертви всяку зухвалість іноплеменників і принизь похвальбу всіх еретиків. А нас, що взиваємо до Тебе, збережи в цьому святому служінні різноманітним відпущенням гріхів і каяттям, і зміцни, щоб ходити у всіх Твоїх заповідях; сподоби всіх нас вічного Твого життя. Бо Ти бажаєш усім людям спасіння і Тобі належить слава, з Безначальним Твоїм і Вседержителем Отцем,

Серпня 29. Усікновення чесної голови пророка, Предтечі Хрестителя Господнього Іоана

НА НІЧНІЙ:

Величання: Величаємо Тебе, Хрестителю Спасів Іоане, і шануємо всечесної твоєї голови усікновення.

Приспів 1: Світло сяє на праведника, і на правих серцем — веселощі (*Пс. 96:11*).

Приспів 2: Ти зрозумів правду Мою і істину Мою (*Пс. 39:10–11*).

Прокимен, гол. 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (*Пс. 115:6*).

Стих: Чим відплачу Господеві за всі Його добродійства для мене? (*Пс. 115:3*).

НА СЛУЖБИ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 2: Пам'ять праведного з похвалами, для тебе ж доволі Господнього свідчення, Предтече; ти показався воістину і від пророків чеснішим, бо сподобився у водах хрестити Проповідуюного. Тому за істину постраждав ти, радіючи, і тим, що були в аді, благовістив Бога, який у тілі з'явився, взяв гріхи світу і подав нам велику милість.

Кондак, гол. 5: Предтечі славне усікновення було певним Божим піклуванням, щоб і тим, що у пеклі перебували, він проповідував пришествя Христове. Нехай же ридає Іродіяда, беззаконне вбивство

випросивши, бо не закон Божий, ні життя вічне полюбила, а облудне і скоротечне.

Прокимен, гол. 7: Звеселиться праведник у Господі і надію покладатиме на Нього *(Пс. 63:11)*.

Стих: Почуй, Боже, голос мій в молитві до Тебе *(Пс. 63:2)*.

Алилуя, гол. 4: Праведник, як пальма, розцвіте і, як кедр на Ливані, намножиться *(Пс. 91:13)*.

Стих: Насаджені в домі Господнім у дворах Бога нашого розцвітуть *(Пс. 91:14)*.

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться *(Пс. 111:6–7)*.

Заамвонна молитва: Ангела у плоті і найбільш великого з народжених жінками, Іоана, перед приходом Єдинородного Твого Сина, Богородицею несказанно народженого, Ти, Владико, послав на землю оголошувати прихід Його з небес, Який зійшов у пекло заради визволення померлих і спасіння нам дарував, удостоївши цього останнього Пророка і Хрестителя засвідчити все вінцем мучеництва. Світлом життя його освяти нас, сяйвом проповіді його направ на шлях виконання Твоїх заповідей, і всіх нас в Царство Небесне введи щедрістю Христа Твого, з Яким благословен Ти і прославлений, з Пресвятим, і Благим, і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

НА ДНІ ТИЖНЯ

ПОНЕДІЛОК

Тропар, гол. 4: Небесних воїнств архистратиги! Молимо вас завжди ми, недостойні, щоб вашими молитвами ви захистили нас покровом крил духовної вашої слави, охороняючи нас, що прибігаємо і щиро кличемо: від бід визвольте нас, як чиноначальники небесних сил.

Кондак, гол. 2: Архистратиги Божі, служителі божественної слави, ангелів начальники і людей наставники! Корисного нам просить і великої милости, як безтілесних архистратиги.

Прокимен, гол. 4: Ти твориш духів ангелами Своїми і слугами Своїми — вогненне полум'я (*Пс. 103:4*).

Стих: Благослови, душе моя, Господа. Господи Боже мій, Ти дивно великий (*Пс. 103:1*).

Алилуя, гол. 5: Хваліть Його, всі ангели Його, хваліть Його, всі сили Його (*Пс. 148:2*).

Стих: Бо Він сказав — і вони створилися, повелів — і вони настали (*Пс. 148:5*).

Причасний: Ти твориш духів ангелами Своїми і слугами Своїми — вогненне полум'я (*Пс. 103:4*).

Заамвонна молитва: Владико Господи Ісусе Христе Спасителю наш, що удостоїв нас бути учасниками слави Твоєї життєдайним причастям святих Твоїх Тайн, бо, як образ смерті Твоєї і воскресіння, це здійснювати заповів нам, збережи нас у святині Твоїй, які пам'ятають Твою благодать і живуть з Тобою померлим і воскреслим за нас. Співслужи з нами, і нам, послужившим Божественним Твоїм Тайнам, ступінь благодаті даруй і велику відвагу перед Страшним Престолом Твоїм. Бо Ти є істинний Бог і Живий, і Вічний, і Тобі славу віддаємо, з Отцем і Святим Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, заступництвом чесних небесних сил безтілесних, святих, славних і всехвальних апостолів...

ВІВТОРОК

Тропар, гол. 2: Пам'ять праведного з похвалами, для тебе ж доволі Господнього свідчення, Предтече; ти показався воістину і від пророків чеснішим, бо сподобився у водах хрестити Проповідуюваного. Тому за істину постраждав ти, радіючи, і тим, що були в аді, благовістив Бога, Який у тілі з'явився, взяв гріхи світу і подав нам велику милість.

Кондак, гол. 3: Раніше неплідна нині Предтечу Христового народжує, і він є сповненням всякого пророцтва, бо, поклавши руку в Йордані на Того, Кого провістили пророки, він став пророком Бога Слова, проповідником і Предтечею.

Прокимен, гол. 7: Звеселиться праведнику Господі і надію покладатиме на Нього *(Пс. 63:11)*.

Стих: Почуй, Боже, голос мій в молитві до Тебе *(Пс. 63:2)*.

Алилуя, гол. 4: Праведник, як пальма, розцвіте і, як кедр на Ливані, намножиться *(Пс. 91:13)*.

Стих: Насаджені в домі Господнім у дворах Бога нашого розцвітуть *(Пс. 91:14)*.

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться *(Пс. 111:6–7)*.

Заамвонна молитва: Боже Превищий, Пречистий і Всевидящий, і Вічний, і Предобрий – Син Співбезначальний, Отець, і Святий Дух, нероздільний від Отця і Сина! У Дусі всемогутньому і співвічному ми приносимо подяку, яку Ти подав нам, смиренним і грішним, і підніс, і удостоїв усиновлення, і зробив нас причасниками Безсмертної і Непорочної Їжі. Тому закликаємо Тебе і молимо: зберігай слуг Твоїх, зміцни державу нашу, даючи воїнству нашому сміливість і перемогу, як Ти дав Ісусу Навину. Ти служив цю святу літургію з нами і Божественним Твоїм Тайнам послужившим, подай добре місце і велику відвагу на страшному суді Христа Твого; збережи людей Твоїх, що стоять тут, у мирі та одностудності, утвердив віру православну, приборкай язичників, виведи від полону православних християн – братів наших, відвідай немічних, будь керманичем для тих, що знаходяться в небезпеці на морі, і зроби світ мирним. Бо Ти є Податель благого і Спаситель душ наших, і Тобі славу віддаємо, Отцю і Сину і Святому Духу, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, чесного славного пророка, Предтечі і Хрестителя Іоана, святих славних і всехвальних апостолів, ...

СЕРЕДА

Тропар, гол. 1: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє; перемогу побожному народові нашому на супротивників подай і Хрестом Твоїм охороняй нас — оселю Твою.

Кондак, гол. 4: Ти, що зійшов на хрест з волі Своєї, Христе Боже, даруй щедрю Свою ласку Твоїй новій християнській громаді. Звесели силою Твоюю побожний народ наш, подаючи йому перемогу над супротивниками, бо він у поміч має зброю миру, Хрест Твій, — знак перемоги непоборний.

Прокимен, гол. 3 (пісня Богородиці): Величає душа Моя Господа, і зрадувався дух Мій Богові Спасу Моему (*Лк. 1:46–47*).

Стих: Що зглянувся на покірливість Раби Своєї, ось бо віднині ублажатимуть Мене всі роди (*Лк. 1:48*).

Алилуя, гол. 8: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє (*Пс. 44:11*).

Стих: Найбагатші з народів будуть умоляти лице Твоє (*Пс. 44:13*).

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову (*Пс. 115:4*).

Заамвонна молитва: Боже Всевидючий і знаючий таємниці серця! Ми, зробившись учасниками Твоєї Божественної слави через причастя пречистих і життєдайних Твоїх Таїн, закликаємо Тебе: не відвернися від роду нашого, не відкинь, не покинь, але подай нам достаток у всьому — зціляючи в хворобах, позбавляючи від спокус, втішаючи в скорбутах, допомагаючи в чесноті і терпінні, багато постачаючи талантами, подаючи в справжньому житті корисне у всьому, і співслужителям моїм, дяконам, і всім твоїм людям; і удостой нас досягти також безсмертного Твого життя і Небесного Царства. Бо Ти є подавець всього благого і Спаситель душ наших, і Тобі славу віддаємо, Отцю і Сину і Святому Духу, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, силою Чесного і Животворчого Хреста, святих славних і всехвальних апостолів...

ЧЕТВЕР

Тропар апостолів, гол. 3: Апостоли святі, моли́ть милостивого Бога, щоб відпущення гріхів подав душам нашим.

Кондак апостолів, гол. 2: Священних і богонатхненних проповідників, верховних учителів, прийняв Ти, Господи, у блаженство святих Твоїх і упокоєння: труди бо їх і смерть прийняв Ти понад усяку жертву, Єдиний, що прославляєш святих Твоїх.

Тропар свт. Миколая, гол. 4: Правилom віри і образом покірности, учителем стримання явився ти пастві тво́й, як образ істини. Тому смиренням своїм придбав ти величність, а вбoзтвом — багатство; отче святителю Миколаю, моли Христа Бога, щоб спастися душам нашим.

Кондак свт. Миколая, гол. 3: В Мирах, святителю, показав ти себе священнодіючим; звершивши бо Христове Євангеліє, преподобний, ти поклав душу свою за людей тво́их і врятував неповинних від смерті. Тому і став ти святим, як великий тайнознавець Божої благодати.

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх *(Пс. 18:5)*.

Стих: Небеса сповіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід *(Пс. 18:2)*.

Алилуя, гол. 1: Небеса прославлять дивні діла Твої, Господи, і істину Твою в Церкві святих *(Пс. 88:6)*.

Стих: Прославлюваний Бог на зборах святих *(Пс. 88:8)*.

Причасний: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх *(Пс. 18:5)*.

Заамвонна молитва: Тобі, Владико, Творцю всього, приносимо старанне моління: збережи повноту Твоєї Церкви, спаси рукою Твоєю всесвіт; прийми охоче молитви наші і нахилися швидко до нужденних людей; відверни напад заплямованих вбивством інопле́мників й зруйнуй ради всіх ворогів-гнобителів; розпороши порчу лукавого і подай багатий мир; гідність священства прослав, будь прихильний до старання дияконів, іподияконів і співців, сподоби подяки старання читців; увінчай перемогами правителів, утверди надію дівоцтва, підтримай скорботу вдів у терпінні, і врозуми поважних одношлюбністю, та нас всіх, що поклали надію в вірі на Тебе, удостой бути жителями Небесного Царства, щоб,

живучи в Ньому й увінчані нетлінням, ми віддавали славу Тобі, Отцю і Сину і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святого отця нашого Миколая, архієпископа Мир-Лікійського, чудотворця...

П'ЯТНИЦЯ

Тропар, гол. 1: Спаси, Господи, людей Твоїх і благослови насліддя Твоє; перемогу побожному народові нашому на супротивників подай і Хрестом Твоїм охороняй нас — оселю Твою.

Кондак, гол. 4: Ти, що зійшов на хрест з волі Своєї, Христе Боже, даруй щедрю Свою ласку Твоїй новій християнській громаді. Звесели силою Твоюю побожний народ наш, подаючи йому перемогу над супротивниками, бо він у поміч має зброю миру, Хрест Твій, — знак перемоги непоборний.

Прокимен, гол. 7: Прославляйте Господа Бога нашого і поклоняйтеся підніжжю ніг Його, бо воно святе (*Пс. 98:5*).

Стих: Господь царює — нехай тремтять народи (*Пс. 98:1*).

Алилуя, гол. 1: Спом'яни громаду Твою, що її спочатку зібрала рука Твоя (*Пс. 73:2*).

Стих: Бог же, Цар наш споконвіку, учинив спасіння посеред землі (*Пс. 73:12*).

Причасний: Учинив еси спасіння посеред землі, Боже (*Пс. 73:12*).

Заамвонна молитва: Господи Боже наш, що прийняв жертву хвали і служіння угодне! Ти Син і Агнець Божий, що береш гріхи світу, Агнець Непорочний, Який не прийняв на Себе ярмо гріха, і заколений, роздробляємий і неподільний, що вживається і не скінчається, але освячує тих, хто вживає Тебе. Ти зробив нас причасниками невимовних і небесних Тайн в спогад добровільного страждання і животворчого триденного воскресіння! Ти, Владико, збережи також слуг Твоїх, правителів наших, і зроби, щоб вони дбали про Твою правду у всяку годину і час; визволи полонених; будь правителем для плаваючих по небезпечному морю і прийди на допомогу до всіх, хто проситиме Твоєї допомоги. Бо Ти є Податель благого, і Тобі славу віддаємо, Отцю і Сину і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, силою Чесного і Животворчого Хреста, святих славних і всехвальних апостолів...

СУБОТА

Тропар, гол. 2: Апостоли, пророки, мученики, святителі, преподобні і праведні, що добре звершили подвиг і віру зберегли! Маючи сміливість до Спаси, за нас Його, як Благого, молись, щоб спаслися душі наші.

Тропар за спочилих, гол. 2: Пом'яни, Господи, як Благий, рабів Твоїх і все, що в житті нагрішили, прости, бо ніхто не є безгрішний, тільки Ти, що можеш і померлим дати упокоєння.

Кондак за спочилих, гол. 8: Зо святими упокой, Христе, душі рабів Твоїх, де немає недуги, ні смутку, ані зітхання, але вічне життя.

Кондак, гол. 8: Господи, Насадителю світу, увесь світ приносить Тобі, як перші плоди природи, богоносних мучеників. Їхніми молитвами і Богородиці ради збережи, Многомилостивий, Церкву Твою, оселю Твою, у повному мирі.

Прокимен, гол. 8: Веселіться в Господі і радуйтеся, праведні (*Пс. 31:11*).

Стих: Блаженні, кому прощено беззаконня і чиї гріхи покрито (*Пс. 31:1*).

За спочилих, гол. 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть (*Пс. 24:13*).

Алилуя, гол. 4: Взивають праведні, і Господь чує їх, і від усіх скорбот визволяє їх (*Пс. 33:18*).

Стих: Багато скорбот у праведника, і від усіх їх визволить його Господь (*Пс. 33:20*).

За спочилих: Блаженні, кого Ти обрав і прийняв, Господи, і пам'ять їх із роду в рід (*Пс. 64:5*).

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (*Пс. 32:1*).

Другий: Блаженні, кого Ти обрав і прийняв, Господи, і пам'ять їх із роду в рід (*Пс. 64:5*).

Заамвонна молитва: Святий Боже, що поставив під Собою страшних Херувимів і зробив, щоб перед Тобою стояв чин Серафімів, святих і непорочних і найвидатніших, окрилених, полум'яних, і що прославляється страшною могутністю святих архангелів! Ти, найвищий Владика, прийми і нашу, грішників, молитву з подякою, і збережи повноту Твоїєї Церкви; священників Твоїх одягни в правду, і подай благу винагороду слугам Твоїм дяконам, і сподоби їх також шанованого Твого священства; воїнству нашому даруй перемоги, і благослови стоячих тут людей Твоїх духовним благословенням. Бо всяке добре давання і всякий дар досконалий, поданий з вишині від Тебе, Отця світла, і Тобі славу віддаємо, з Єдинородним Твоїм Сином, і Пресвятим, і Благим, і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас і на віки віків.

Відпуст: Христос, Істинний Бог наш, молитвами пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святих славних і добропобідних мучеників, преподобних і богоносних отців наших...

ЗАГАЛЬНІ

Пресвятій Богородиці

НА ВРАНШНІЙ:

Величання: Достойно є величати Тебе, Богородице, чеснішу від херувимів і незрівнянно славнішу від серафимів.

Приспів 1: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє (Пс. 44:11).

Приспів 2: Поклоняються Тобі всі народи. Найбагатші з народів будуть умоляти лице Твоє (Пс. 44:13).

Прокимен, гол. 4: Пом'яну ім'я твоє у всякому роді і роді.

Стих: Лине з серця мого слово добре (Пс. 44:1, 18).

НА СЛУЖБІ БОЖІЙ:

Тропар, гол. 4: До Богородиці щиро нині удаймося ми, грішні й смиренні, і припадимо, в покайнні з глибини душі взиваючи: Владичице, поможи, змилосердившись над нами, поспішися, бо ми загигаємо від множества провин; не відпусти рабів Твоїх без нічого, Тебе бо за єдину надію нашу маємо.

Кондак, гол. 6: Не маємо іншої допомоги, не маємо іншої надії, окрім Тебе, пречиста Діво. Ти нам допоможи, на Тебе надіємось і Тобою хвалимось, бо ми Твої раби, хай не посоромимось.

Прокимен, гол. 3 (пісня Богородиці): Величає душа Моя Господа, і зрадувався дух Мій Богові Спасу Моему (Лк. 1:46–47).

Стих: Що зглянувся на покірливість Раби Своєї, ось бо віднині убожатимуть Мене всі роди (Лк. 1:48).

Алилуя, гол. 8: Слухай, дочко, і поглянь, і прихили вухо твоє (Пс. 44:11).

Стих: Найбагатші з народів будуть умоляти лице Твоє (Пс. 44:13).

Причасний: Чашу спасіння прийму й ім'я Господнє призову (Пс. 115:4).

Святим небесним силам безтілесним

Величання: Величаємо вас, всі святі ангельські сили небесні, що повсякчас прославляєте Господа.

Коли ж окремому ангелу, то:

Величаємо тебе, святий архангеле (**ім'я**), і всіх вас, ангельські сили небесні, що повсякчас прославляєте Господа.

Приспів 1: Хвалить Його, всі ангели Його (Пс. 148.2).

Приспів 2: Хваліть Його, всі сили Його (Пс. 148:2).

Тропар, гол. 4: Небесних воїнств архистратиги! Молимо вас завжди ми, недостойні, щоб вашими молитвами ви захистили нас покровом крил духовної вашої слави, охороняючи нас, що прибігаємо і щиро кличемо: від бід визвольте нас, як чиноначальники небесних сил.

Кондак, гол. 2: Архистратиги Божі, служителі божественної слави, ангелів начальники і людей наставники! Корисного нам просить і великої милости, як безтілесних архистратиги.

Прокимен, гол. 4: Ти твориш духів ангелами Своїми і слугами Своїми — вогненне полум'я (Пс. 103:4).

Стих: Благослови, душе моя, Господа. Господи Боже мій, Ти дивно великий (Пс. 103:1).

Алилуя, гол. 5: Хваліть Його, всі ангели Його, хваліть Його, всі сили Його (Пс. 148:2).

Стих: Бо Він сказав — і вони створилися, повелів — і вони настали (Пс. 148:5).

Причасний: Ти твориш духів ангелами Своїми і слугами Своїми — вогненне полум'я (Пс. 103:4).

Пророкові

Величання: Величаємо Тебе, пророче Божий (ім'я), і шануємо святу пам'ять твою, бо ти молиш за нас Христа Бога нашого.

Приспів 1: Блажен муж, що боїться Господа; заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111:1).

Приспів 2: Праведність його перебуватиме вічно (Пс. 111:9).

Тропар, гол. 2: Пророка Твого (ім'я), Господи, пам'ять святкуючи, заради нього молимо Тебе: спаси душі наші.

Кондак, гол. 6: Просвічене Духом чисте серце твоє, бачивши далеке, як теперішнє, стало посудом пресвітлого пророцтва; тому почитаємо тебе, блаженний і славний пророче, (ім'я).

Прокимен, гол. 4: Ти священник повік за чином Мелхиседековим (Пс. 109:4).

Стих: Сказав Господь Господеві моему, сиди праворуч Мене, доки не положу ворогів Твоїх підніжжям ніг Твоїх (Пс. 109:1).

Алилуя, гол. 5: Мойсей і Аарон між священниками Його, і Самуїл серед тих, що призивають ім'я Його (Пс. 98:6).

Стих: Світло сяє на праведника, і на правих серцем — веселощі (Пс. 96:11).

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться (*Пс. 111:6–7*).

Заамвонна молитва: Владико, Господи Боже наш. Ти діянням Пресвятого Твого Духа святих пророків просвітив, бачення небесні їм показав і ці передбачення виконав приходом Своїм. Прийми й нашу молитву як пахощі приємні, очисти нас від усякої скверни і пристрастей гріха. Храм Собі сотвори, вкоренивши святість в серця наші бажанням солодоців Твоїх. Та слідуючи за Тобою, сприймати Твого розумного світу запах. І Тебе почнемо прославляти, славлячи з Безначальним Твоїм Отцем, і з Пресвятим, і Благим, і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Святим апостолам

Тропар, гол. 3: Апостоли святі, моліть милостивого Бога, щоб відпущення гріхів подав душам нашим.

Кондак, гол. 4: Лозами винограду Христового явились ви, мудрі, приносячи грона чеснот, що виточують нам вино спасіння. Приймаючи його і сповняючись веселощами, святкуємо чесну вашу пам'ять, Господні апостоли. Тому моліть, щоб даровано нам велику милість і відпущення гріхів.

Прокимен, гол. 8: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх (*Пс. 18:5*).

Стих: Небеса сповіщають славу Божу, про діла рук Його промовляє небозвід (*Пс. 18:2*).

Алилуя, гол. 1: Небеса прославляють дивні діла Твої, Господи, і істину Твою в Церкві святих (*Пс. 88:6*).

Стих: Прославлюваний Бог на зборах святих (*Пс. 88:8*).

Причасний: По всій землі лунає голос їх, і до краю вселенної слова їх (*Пс. 18:5*).

Заамвонна молитва: Христе Боже наш! Ти дарував нам Своїх святих учнів і апостолів, опікунів та молитовників. Вибравши їх з рибалок і безкнижних, і митарів, для великої і благої справи зробив їх промовцями і мудрецами. Через них істинну віру людям передав. Ти удостоїв нас, їхніми молитвами бути захищеними і святкувати пам'ять невимовної їх слави, бути споглядачами Тебе і будучи освяченими сйвом Твого Благовістя, від слова, діла і думки злої відвертатися. І єдиним багатством збагачуватися – Твоїми Божими щедрими дарами, яких Ти удостоїв нас, бо Ти Милостивий, Щедрий і Чоловіколюбний, і Тобі славу віддаємо, з Безнача-

льним Твоїм Отцем, і Животворчим Твоїм Духом, нині і повсякчас, і на віки віків.

Апостолові

Величання: Величаємо тебе, святий апостоле (*ім'я*), і шануємо страждання і труди твої, що ними потрудився ти у благовісті Христовім.

Приспів 1: Від сходу сонця і до заходу хвальне ім'я Господнє (*Пс. 112:3*).

Приспів 2: Всі народи побачили славу Його (*Пс. 96:6*).

Тропар, гол. 3: Апостоле святий (*ім'я*), моли милостивого Бога, щоб відпущення гріхів подав душам нашим.

Кондак, гол. 4: Як зорю пресвітлу, назавжди придбала тебе, апостоле (*ім'я*), Церква, просвічувана даруванням багатьох чудес твоїх Тому кличемо до Христа: спасай, Многомилостивий, тих, що з вірою вшановують пам'ять Твого апостола.

Прокимен, алилуя, причасний, заамвонна молитва містяться у службі апостолам.

Святителіві

Величання: Величаємо тебе, святителю отче (*ім'я*), і шануємо святу пам'ять твою, бо ти молиш за нас Христа Бога нашого.

Приспів 1: Блажен муж, що боїться Господа; заповіді Його дуже любі Йому (*Пс. 111:1*).

Приспів 2: Світло сяє на праведника, і на правих серцем — веселощі (*Пс. 96:11*).

Тропар, гол. 4: Правилom віри і образом покірности, учителем отримання явився ти пастві твоїй, як образ істини. Тому смиренням своїм придбав ти величність, а вбозтвом — багатство; отче святителю (*ім'я*), моли Христа Бога, щоб спастися душам нашим.

Кондак, гол. 2: Божественний гріме, сурмо духовна, віри насадителю, нищителю ересей, Тройці угоднику, великий святителю (*ім'я*)! Завжди з ангелами стоячи, моли безперестанно за всіх нас.

Прокимен, гол. 1: Уста мої висловлять премудрість, і думки серця мого — розум (*Пс. 48:4*).

Стих: Слухайте це, всі народи, вважайте всі, хто живе на світі (*Пс. 48:1*).

Алилуя, гол. 2: Уста праведного виголошують премудрість і язик його каже правду (*Пс. 36:30*).

Стих: Закон Бога його — в серці його, і не спотикнуться ноги його (Пс. 36:31).

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться (Пс. 111:6–7).

Заамвонна молитва: Владико Христе, Боже наш, Бога Отця Слово, і Син, і Агнець, Єдиний Святий, і Безгрішний, для великої мирної благодаті, побажавши нам дарувати святителів та святих. Ти різними чинами прикрасив Святу Твою Церкву, яку Ти врятував Своєю кров'ю, дарував нам святкувати пам'ять преподобних і святителів поминати, святих пастирів і вчителів наших, виконавши слова правди Твоєї і блага вчення нам подавши. Ти їх спрямував до бажаної обителі Твоєї, і прославив гідно, як і вони Тебе прославили. Сподоби і нас, їхніми молитвами і благаннями, дітей вічного світла і вчителів, благочестиво і непорочно жити, адже разом з ними звертаємося до Тебе, Благого і Чоловіколюбного. Бо Ти є податель вічної благодаті, і Тобі належить слава, честь і поклоніння, нині і повсякчас, і на віки віків.

Святителям

Тропар, гол. 2: Боже отців наших, що завжди поводишся з нами за Твоєю лагідністю! Не zostав нас без Твоєї ласки, але молитвами їхніми влаштуй у мирі життя наше.

Кондак, гол. 8: Як чеснот учителів та ієрархів прикрасу, Церква, оспівуючи, славить вас. Молитвами вашими подайте тим, що вас з любов'ю вшановують, наставлення на чесноти і визволення від спокус, бо ви непереможні.

Прокимен, гол. 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115:6).

Стих: Чим відплачу Господеві за всі Його добродійства для мене? (Пс. 115:3).

Алилуя, гол. 2: Священики Твої зодягнуться в праведність, і святі Твої радітимуть (Пс. 131:9).

Стих: Бо Господь вибрав Собі Сіон і забажав його за оселю Собі (Пс. 131:13).

Причасний і заамвонна молитва як у службі святителіві.

Преподобним і юродивим Христа ради

Тропар, гол. 4: Боже отців наших, що завжди поводишся з нами за Твоєю лагідністю! Не zostав нас без Твоїї ласки, але молитвами їхніми влаштуй у мирі життя наше.

Кондак, гол. 2: Через безліч хвиль як по суші пройшовши, ви струмками сліз цілком потопили безтілесних ворогів, богомудрі і преподобні. Приймаючи дар чудес, молись безупинно за всіх нас.

Прокимен, гол. 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його (Пс. 115:6).

Стих: Чим відплачу Господеві за всі Його добродійства для мене? (Пс. 115:3).

Алилуя, гол. 6: Блажен муж, що боїться Господа; заповіді Його дуже любі йому (Пс. 111:1).

Стих: Сильний на землі буде рід його (Пс. 111:2).

Причасний і заамвонна молитва як у службі святих.

Преподобному

Величання: Величаємо тебе, преподобний отче (*ім'я*), і шануємо святу пам'ять твою, бо ти молиш за нас Христа Бога нашого.

Приспів 1: Господь охороняє душі преподобних Своїх (Пс. 96:10).

Приспів 2: Звеличаться праведні у славі (Пс. 149:5).

Тропар, гол. 8: У тобі, отче, вірно збереглося те, що в первообразі, взявши бо хрест, пішов ти за Христом і ділом навчав не дбати про тіло, бо воно минує, а піклуватись про душу, єство безсмертне. Тому й радіє з ангелами, преподобний (*ім'я*), дух твій.

Інший тропар, гол. 1: Пустинним жителем, ангелом у тілі й чудотворцем показався ти, богоносний отче наш (*ім'я*). Постом, невсипущим піклуванням і молитвою небесні дарування приймаючи, ти зціляєш недужих і душі тих, що з вірою до тебе прибігають. Слава Тому, Хто дав тобі силу! Слава Тому, Хто тебе закінчив! Слава Тому, Хто через тебе подає всім оздоровлення!

Кондак, гол. 2: Чистотою душевною по-божому озброївшись і міцно взявши в руку, наче спис, безперестанні молитви, переміг ти демонські сили, (*ім'я*), отче наш. Молися невпинно за всіх нас.

Прокимен, алилуя — у службі преподобним.

Причасний і заамвонна молитва як у службі святих.

Преподобній

Величання: Величаємо тебе, преподобна мати (*ім'я*), і шануємо святу пам'ять твою, бо ти молиш за нас Христа Бога нашого.

Приспів 1: Господь охороняє душі преподобних Своїх (*Пс. 96:10*).

Приспів 2: Звеличаться праведні у славі (*Пс. 140:5*).

Тропар, гол. 8: У тобі, мати, вірно збереглося те, що у первообразі, взявши бо хрест, пішла ти за Христом і ділом навчала не дбати про тіло, бо воно минуше, а піклуватись про душу, єство безсмертне. Тому й радіє з ангелами, преподобна (*ім'я*), дух твій.

Кондак, гол. 2: З любови до Господа, преподобна, ти відкинула бажання спокою, а просвітивши дух твій постом, ти мужньо перемогла пристрасті, тому молитвами твоїми зруйнуй диявольські гордощі супротивників.

Причасний і заамвонна молитва як у службі святителіві.

Преподобним жонам

Тропар, гол. 4: Заручившись із справжнім Нареченим, христославні, і зрікшись з'єднання з земним обручником, ви зросли чеснотами в подвигах і зійшли на вершини нетлінности, прекраснодушні й пребагаті стовпи і правило для черниць. Тому моліться безперестанно за нас, що з любов'ю святкуємо вашу пам'ять.

Кондак, гол. 1: Виснаживши свої тіла постом і невсипущими моліннями, умоляючи за свої прогріхи Творця, щоб прийняти цілковите прощення, ви отримали від Бога відпущення і Небесне Царство. Моліть Христа Бога за всіх нас.

Прокимен, гол. 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (*Пс. 67:36*).

Стих: В церквах благословіть Бога — Господа, ви, покоління Ізраїля (*Пс. 67:27*).

Алилуя, гол. 1: Твердо надіявся я на Господа, і Він прихилився до мене і почув молитву мою (*Пс. 39:2*).

Стих: І вивів мене з безодні пристрастей і з багнистого болота (*Пс. 39:3*).

Причасний і заамвонна молитва як у службі святителіві.

Мученикові

Величання: Величаємо тебе, страсотерпче святий (*ім'я*), і шануємо чесні страждання твої, що за Христа перетерпів еси.

Приспів 1: Бог нам пристановище і сила (*Пс. 45:1*).

Приспів 2: Взивають праведні, і Господь чує їх (*Пс. 33:18*).

Тропар, гол. 4: Мученик Твій, Господи, (*ім'я*), у своїм стражданні прийняв нетлінний вінок від Тебе, Бога нашого; мавши бо Твою силу, він переміг мучителів і подолав нікчемне зухвальство демонів; його молитвами спаси душі наші.

Інший тропар, гол. 2: Хрест Христовий узяв ти охоче, наче зброю, і поспішив на боротьбу з ворогами. За Христа ти постраждав, і Господеві передав свою священну душу. Тому-то від нього сподобився ти, мученику (*ім'я*), прийняти дар оздоровлень. Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Кондак, гол. 2: Світлою і неоманною зорею явився ти, страсотерпче (*ім'я*), звіщаючи світові Сонце-Христа своїм промінням. Ти знищив усю оману і нам подаєш світло, молячись безперестанно за всіх нас.

Прокимен, гол. 7: Звеселиться праведнику Господі і надію покладатиме на Нього (*Пс. 63:11*).

Стих: Почуй, Боже, голос мій в молитві до Тебе (*Пс. 63:2*).

Алилуя, гол. 4: Праведник, як пальма, розцвіте і, як кедр на Ливані, намножиться (*Пс. 91:13*).

Стих: Насаджені в домі Господнім у дворах Бога нашого розцвітуть (*Пс. 91:14*).

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник. Лихої слави він не убоїться (*Пс. 111:6–7*).

Заамвонна молитва: Господи Святий, що в святих спочиваєш. Ти дарував святим мученикам добре подвиг свій звершити, благочестя виявити і сповідання віри виконати, згадай нас благословенням Твоїм, відвідай нас спасінням Своїм, сподоби нас, Владико, поминати святих мучеників Твоїх у всі часи і стати причасниками їх страждань. Та майбутньому їх спадкоємцями, отримаємо і належну їм благодать. Молитвами Твоєї Матері і всіх святих, отримаємо спасіння душ наших, бо Тобі належить всяка слава навіки.

Мученикам

Тропар, гол. 1: Терпіннями святих, що за Тебе постраждали, дай умолитися, Господи, і зціли всі наші терпіння, молимося тобі, Чоловіколюбче.

Інший тропар, гол. 2: Страсотерпці Господні! Блаженна земля, що напилася вашої крові, і святі храми, що прийняли ваші тіла, бо на

суді ви перемогли ворога і відважно проповідували Христа. Моліть Його, як Благого, щоб спаслися душі наші.

Кондак, гол. 2: Промінними ставши світильниками, ви, божественні мученики, все створіння осяюєте світлом чудес, зціляєте недуги, розвіваєте завжди глибоку темряву і безупинно молитесь Христу Богові за всіх нас.

Прокимен, гол. 4: До святих, що на землі, і до угодників Твоїх все бажання моє *(Пс. 15:3)*.

Стих: Повсякчас бачив я Господа перед собою, бо Він праворуч мене, і не похитнуся *(Пс. 15:8)*.

Алилуя, гол. 4: Взивають праведні, і Господь чує їх, і від усіх скорбот визволяє їх *(Пс. 33:18)*.

Стих: Багато скорбот у праведника, і від них усіх визволить його Господь *(Пс. 33:20)*.

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його *(Пс. 32:1)*.

Заамвонна молитва як у службі мученикові.

Мучениці

Величання: Величаємо тебе, свята мученице Христова *(ім'я)*, і шануємо чесні страждання твої, що за Христа перетерпіла єси.

Приспів 1: Пролили кров їх, як воду *(Пс. 78:3)*.

Приспів 2: Розтопили мене, як розтоплюється срібло *(Пс. 78:3)*.

Тропар, гол. 4: Агниця Твоя, Ісусе, *(ім'я)* кличе сильним голосом: Тебе, Жениху мій, люблю і, Тебе шукаючи, муки терплю, і разом з Тобою розпинаюся і погребуюся у Твоїм хрещенні, і страждаю за Тебе, щоб царювати з Тобою, і вмираю за Тебе, щоб жити з Тобою. Тому прийми мене, як непорочну жертву, що з любов'ю Тобі посвятилася. Її молитвами, як Милосердний, спаси душі наші.

Кондак, гол. 2: Храм твій всесесний знайшли ми, всі вірні, як душевну лікарню, і голосно кличемо до тебе: діво мученице, *(ім'я)* вельмиславна! Моли безперестанно Христа Бога за всіх нас.

Заамвонна молитва: Господи Боже, надія і радість усіх, хто від віку добре догодив Тобі, сподоби нас духовно оспівувати святих Твоїх, любити тих, хто полюбив Тебе. І зробитися подібними до них у благочесті подвигу. Святий Боже наш, даруй нам їх терпіння, щоб життя закінчити і віру зберегти. Сподоби нас хвалити Тебе достойно, і в цьому благодаті й освяченні причаститися, бо Ти є

багатої милості податель і Тобі славу відаємо, Отцю і Сину і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.

Мученицям

Тропар, гол. 1: Агниці духовні! Звершивши шлях і зберігши віру, ви через мучеництво прийшли до Агнця й Пастиря, Христа. Тому нині радісною душею згадуємо вашу пам'ять, подиву гідні, Христа прославляючи.

Кондак, гол. 4: Страстотерпиць Христових святкуємо пам'ять, з вірою прохаючи допомоги, щоб усі ми визволились від усякої скорботи, взиваючи: з нами Бог наш, що їх прославив, як Сам це зволив.

Прокимен, гол. 4: Дивний Бог у святих Своїх, Бог Ізраїлів (Пс. 67:36).

Стих: В церквах благословіть Бога — Господа, ви, покоління Ізраїля (Пс. 67:27).

Алилуя, гол. 1: Твердо надіявся я на Господа, і Він прихилився до мене і почув молитву мою (Пс. 39:2).

Стих: І вивів мене з безодні пристрастей і з багнистого болота (Пс. 39:3).

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (Пс. 32:1).

Заамвонна молитва як у службі мучениці.

Преподобномучениці

Тропар, гол. 4: Агниця Твоя, Ісусе, (*ім'я*) кличе сильним голосом: Тебе, Жениху мій, люблю і, Тебе шукаючи, муки терплю, і разом з Тобою розпинаюся і погребаяюся у Твоїм хрещенні, і страждаю за Тебе, щоб царювати з Тобою, і вмираю за Тебе, щоб жити з Тобою. Тому прийми мене, як непорочну жертву, що з любов'ю Тобі посвятилася, її молитвами, як Милосердний, спаси душі наші.

Кондак, гол. 8: Божественна пам'ять твоя, (*ім'я*), засяяла нині і з'явилася світові, немов сонце, прославляючи життя твоє. Бо ти стриманістю перемогла тілесні спокуси, і кров'ю та стражданнями заручилася з Христом. Тому визволи від усяких бід тих, що славлять тебе, щоб взивали ми до тебе: радуйся, мати преподобна!

Заамвонна молитва як у службі мучениці.

Священномученикові

Тропар, гол. 4: Апостольських звичаїв будвши учасником і їхніх престолів намісником, трудившись, знайшов ти, богонатхненний, шлях до боговидіння. Тому правильно навчав ти слова істини і заради віри постраждав аж до крові, священномученику (*ім'я*). Моли Христа Бога, щоб спастися душам нашим!

Кондак, гол. 4: Як святитель благочесно проживши і мучеництва шлях пройшовши, ідольські жертви погасив ти і був оборонцем свого стада, богомудрий. Тому, почитаючи тебе, щиро кличемо: визволяй нас завжди від бід твоїми молитвами, отче наш (*ім'я*).

Прокимен, гол. 8: Звеличаться праведні у славі і радітимуть в оселях своїх (*Пс. 149:5*).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову; хвала Йому на зборах праведників (*Пс. 149:1*).

Алилуя, гол. 2: Священики Твої зодягнуться в праведність, і святі Твої радітимуть (*Пс. 131:9*).

Стих: Бо Господь вибрав Собі Сіон і забажав його за оселю Собі (*Пс. 131:13*).

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (*Пс. 32:1*).

Заамвонна молитва як у службі мученикові.

Священномученикам

Тропарі, гол. 4: Боже отців наших, що завжди поводишся з нами за Твоєю лагідністю! Не zostав нас без Твої ласки, але молитвами їхніми влаштуй у мирі життя наше.

Кондак, гол. 3: Зійшовшись сьогодні, піснями похвалимо вас, як негасних світильників духовного сонця. Ви бо, священномученики, осяяли тих, що були в темряві нерозуму, закликаючи всіх до висот побожності. Тому й кличемо до вас, радуйтеся, всіх посланих осново.

Прокимен, гол. 7: Чесна перед Господом смерть преподобних Його.

Стих: Чим відплачу Господеві за всі Його добродійства для мене? (*Пс. 115:3, 6*).

Алилуя, гол. 2: Священики Твої зодягнуться в праведність, і святі Твої радітимуть (*Пс. 131:9*).

Стих: Бо Господь вибрав Собі Сіон і забажав його за оселю Собі (*Пс. 131:13*).

Причасний: У вічній пам'яті буде праведник...
Заамвонна молитва як у службі мученикові.

Преподобномученикові

Тропар, гол. 8: У тобі, отче, вірно збереглося те, що в первообразі, взявши бо хрест, пішов ти за Христом і ділом навчав не дбати про тіло, бо воно минує, а піклуватись про душу, єство безсмертне. Тому й радіє з ангелами, преподобний **(ім'я)**, дух твій.

Кондак, гол. 2: Як благочестивого і досвідченого посника, чесного і добровільного страждальника та зразкового жителя пустині, в піснях достойно прославмо **(ім'я)** всехвального, він бо подолав пристрасті.

Заамвонна молитва як у службі мученикові.

Преподобномученикам

Тропар, гол. 4: Боже отців наших, що завжди поводишся з нами за Твоєю лагідністю! Не zostав нас без Твоєї ласки, але молитвами їхніми влаштуй у мирі життя наше.

Кондак, гол. 2: Через безліч хвиль як по суші пройшовши, ви струмками сліз цілком потопили безтілесних ворогів, богомудрі і преподобні. Приймаючи дар чудес, моліться безупинно за всіх нас.

Прокимен, гол. 8: Звеличаться праведники у славі і радітимуть в оселях своїх **(Пс. 149:5)**.

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, бо дивне сотворив Господь **(Пс. 97:1)**.

Алилуя, гол. 6: Блажен муж, що боїться Господа; заповіді його дуже любі йому **(Пс. 111:1)**.

Стих: Сильний на землі буде рід його **(Пс. 111:2)**.

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його **(Пс. 32:1)**.

Заамвонна молитва як у службі мученикові.

Сповідникові

Тропар, гол. 8: Православ'я наставнику, учителю побожності й чистоти, світильнику вселенної, архієреїв богонатхнення окрасо, **(ім'я)** премудрий! Своїми науками ти все просвітив, сопілко духовна! Моли Христа Бога, щоб спаслися душі наші.

Кондак, гол. 2: Насолодившись, богомудрий, стриманістю і примиривши тілесні бажання, ти з'явився як той, що виростає вірою, і як райське дерево життя розквітнув ти, всеблаженний (*ім'я*), отче священніший.

Заамвонна молитва: Яку хвалу або яку пісню, або яку подяку, або нагороду даймо Єдиному Чоловіколюбцю Богу нашому, бо навіть нам, осудженим до смерті і в гріхах потопаячим, Він дарував свободу, і дав нам безсмертної і небесної їжі – святого Тіла і Крові Христа Свого; тому молимо Тебе: щоб це не було нам в осуд, також слуг Твоїх, священників, збережи з нами в честі і добрім житті, також стережи до останнього подиху стоячих тут людей Твоїх і зроби їх учасниками Твоєї таємничої трапези; буде це нам на освячення душі й тіла, у дотримання заповідей Твоїх, щоб ми удостоїлися досягти і Небесного Твого Царства зі всіма, що догодили Тобі від віку, по молитвам і благанням Святої, Пречистої, Славної, Благословенної Владичиці нашої Богородиці і Діви Марії, і святого (*ім'я*), його ж пам'ять сьогодні здійснюємо, і всіх Твоїх святих, нині і повсякчас і на віки віків.

Сповідникам

Прокимен, гол. 8: Звеличаться праведні у славі і радітимуть в оселях своїх (*Пс. 149:5*).

Стих: Заспівайте Господеві пісню нову, бо дивне сотворив Господь (*Пс. 97:1*).

Алилуя, гол. 6: Блажен муж, що боїться Господа; заповіді Його дуже любі йому (*Пс. 111:1*).

Стих: Сильний на землі буде рід його (*Пс. 111:2*).

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його (*Пс. 32:1*).

Заамвонна молитва як у службі сповідників.

Безсрібникам

Тропар, гол. 8: Святі безсрібники і чудотворці, (*ім'я*), згляньтесь на наші немочі; як дар ви прийняли, і як дар нам дайте.

Кондак, гол. 4: Преславні лікарі чудотворці! Приймавши ласку зцілень, даєте здоров'я тим, хто потребує. Вашим піклуванням подолайте зухвальство ворогів, чудесно виліковуючи людей.

Прокимен, гол. 4: До святих, що на землі, і до угодників Твоїх все бажання моє *(Пс. 15:3)*.

Стих: Повсякчас бачив я Господа перед собою, бо Він праворуч мене, і не похитнуся *(Пс. 15:8)*.

Алилуя, гол. 2: Як то добре, як то гарно, коли брати живуть у згоді *(Пс. 132:1)*.

Стих: Там посилає Господь благословення і життя повіки *(Пс. 132:3)*.

Причасний: Радуйтеся, праведні, в Господі: праведним подобає хвалити Його *(Пс. 32:1)*.

Заамвонна молитва як у службі сповідниківі.

За спочилих

Тропар, гол. 2: Пом'яни, Господи, як Благий, рабів Твоїх і все, що в житті нагрішили, прости, бо ніхто не є безгрішний, тільки Ти, що можеш і померлим дати упокоєння.

Кондак, гол. 8: Зо святими упокой, Христе, душі рабів Твоїх, де немає недуги, ні смутку, ані зітхання, але вічне життя.

Прокимен, гол. 6: Душі їх у блаженстві перебуватимуть *(Пс. 24:13)*.

Стих: До Тебе, Господи, підношу душу мою. Боже мій, на Тебе я уповаю *(Пс. 24:1)*.

Алилуя, гол. 8: Блаженні, кого Ти обрав і прийняв, Господи, і пам'ять їх із роду в рід *(Пс. 64:5)*.

Стих: Душі їх у блаженстві перебуватимуть.

Причасний: Блаженні, кого Ти обрав і прийняв, Господи, і пам'ять їх із роду в рід *(Пс. 64:5)*.

Заамвонна молитва: Владико, Господи Вседержителю, не залиш слуг Своїх і не відкинь тих, хто молиться Тобі. Спокій подай слугам Твоїм, що відішли від нас на лоно Авраама, Ісака та Якова. Упокій їх, Господи, в місці доброму і світлому, у дворах райських. Не згадуй гріхів людських як Творець, і тих, що оспівують Тебе, невимовної їжі удостої. Ти живих з радістю збираєш, бажаючи нас від гріхів звільнити, подаєш на споживання нам чесне тіло Твоє і чесну кров Твою. Роблячи нас причасниками Твоїх святих, бо Ти Єдиний живими і мертвими володієш у всі віки і Тобі славу віддаємо, Отцю і Сину і Святому Духові, нині і повсякчас, і на віки віків.